ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΕΤΟΣ ΚΔ΄.— ΙΟΥΛΙΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1949 - ΤΕΥΧ. 3

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚῸΝ ἹΣΤΟΡΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΌΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤῊΣ κ. ὙΠΕΥΘΥΝΟΣ

✝ Ο ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΝΗΣΩΝ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗΝ ΤΗΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

Α

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ! Ζυγίζει περισσότερον ἀπὸ ὅλους τοὺς θησαυροὺς τοῦ κόσμου, καὶ προσπερνᾷ καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἀγγέλους, οἱ ὁποῖοι ἐτάχθησαν φύλακές του—τὸ φυλασσόμενον εἶναι ἀνώτερον ἀπὸ τὸν φυλάσσοντα—οἱ δίκαιοι εἶναι συνεργάται καὶ συνέταιροι τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἔργον τῆς βασιλείας Αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον, ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εὑρίσκεται ἐντὸς ἡμῶν, εἴμεθα ναὸς τοῦ Ὑψίστου, θὰ ἔλθῃ ἡμέρα ὅτε οἱ ἄγγελοι θὰ ζητήσουν ἀπὸ τοὺς δικαίους τὴν ἐξήγησιν τῶν μυστηρίων τοῦ Αἰωνίου. Ὁ Παῦλος λέγει: «Δὲν γνωρίζετε ὅτι θὰ κρίνωμεν τοὺς ἀγγέλους;» (Α΄ Κορινθ. VI, 3). Καὶ ὁ Πέτρος γράφει: «Οἱ ἄγγελοι ἐπιθυμοῦν νὰ κυττάξουν εἰς τὸ βάθος τῆς Εὐαγγελικῆς διδασκαλίας». (Α΄ Καθολ. Ἐπιστολὴ Ι, 12).

Ἀλλ᾽ ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἐκπέσῃ ἀπὸ τὴν ἀληθινήν του αὐτὴν θέσιν, καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀνορθωθῇ, νὰ ἀνανεωθῇ, νὰ ἀναγεννηθῇ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸς διψᾷ ἀπὸ τὸ βάθος τῆς οὐσίας του καὶ τῆς ταλαιπωρίας του. Καὶ τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ὁ Χριστὸς καινὴ εἶναι κτῖσις, μεταμόσχευσις, ζωὴ συνειδητή, ἀποτελοῦσα οὐσιαστικὸν μέρος τοῦ μεγάλου σχεδίου τοῦ σύμπαντος. Αὐτὴ εἶναι ἡ εὐθύνη ἀπέναντι τοῦ ἑαυτοῦ μας καὶ τῶν γενεῶν αἱ ὁποῖαι ἔρχονται, καθ᾽ ἣν στιγμὴν ἡ ζωὴ κυλᾷ πρὸς τὴν καταστροφήν, τὸ μῖσος καὶ τὰ πάθη, τὸν ἐμφωλεύοντα φθόνον καὶ φόβον, τὸ ἄγνωστον τῆς αὔριον καὶ τὴν ταραχὴν τῆς σήμερον.

Ἰδοὺ ἐγὼ ἔχω κάμῃ τὰ πάντα καινὰ—εἶναι ἡ γλυκεῖα καὶ θριαμβευτικὴ φωνὴ τοῦ Χριστοῦ—ἔχω γνωρίσῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ σχέδιόν μου, καὶ ἔχω δώσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν δύναμιν τῆς ἐκπληρώσεώς του. Ὑπόσχομαι εἰς αὐτοὺς ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα δὲν φθείρονται, δὲν χάνονται

καὶ εἶναι ἀπεριόριστα καὶ ὅταν μοιράζωνται, ἀντὶ νὰ ὀλιγοστεύσουν, ἀντὶ νὰ ἐλαττωθοῦν, μεγαλώνουν, περισσεύουν, καὶ εἶναι ἀναφαίρετα.

Μετανοήσατε καὶ ἐξομολογηθῆτε, θὰ ἔχητε τὴν νίκην κατὰ τῆς ὑπερηφανείας, τὴν ἐπικύρωσιν τῆς ἀποφάσεώς σας νὰ μεταβληθῆτε. Τὸ σχέδιον δὲν εἶναι μονάχα γενικόν, ἀλλὰ καὶ δι᾿ ἕνα ἕκαστον χωριστά, μὲ ἐνδιαφέρει ὁ κάθε ἄνθρωπος, ἡ κάθε ψυχή, ἔχω δι᾿ αὐτὴν ἕνα ξεχωριστὸν σχέδιον, θὰ μὲ ἀκούσῃ εἰς τὴν προσευχήν της, ὅταν θὰ τῆς ὁμιλῶ, δὲν θὰ κάμῃ ἰδικόν της σχέδιον, τὸ σχέδιον τὸ δίδει ὁ ναύαρχος, ὁ στρατηγός, ὁ κυβερνήτης, τὸ σχέδιον εἶναι τοῦ κεραμέως, καὶ ὄχι τοῦ ἀργίλου. Ὦ σεῖς οἱ κουρασμένοι ἄνθρωποι, οἱ δυστυχισμένοι, πόσον πλησίον σας εἶναι ἡ εὐτυχία, καὶ τὴν ἀγνοεῖτε!

Β

Ἡμεῖς καὶ ὁ κόσμος. Δὲν πρέπει νὰ καταδικάζωμεν τὸν κόσμον ὡς βασίλειον τοῦ διαβόλου, δὲν πρέπει νὰ τὸν βλέπωμεν μὲ βλέμμα περιφρονητικὸν καὶ ἀπαισιόδοξον. Ἄλλο αἱ καταχρήσεις καὶ αἱ πλάναι καὶ αἱ ἁμαρτίαι, ἡ σκιὰ τοῦ κόσμου, καὶ ἄλλο τὸ φῶς τοῦ κόσμου, ἡ ὡραιότης καὶ ἡ ἀξία τῆς ζωῆς. Ὑπάρχουν δεσμοί, ὑπάρχουν αἰσθήματα, πράξεις αἱ ὁποῖαι ἐξευγενίζουν, ἁγιάζουν τὴν ζωήν.

Εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν θὰ μαθητεύσωμεν καὶ θὰ μυηθῶμεν εἰς τὴν αἰωνίαν ζωήν, εἰς τὸν προθάλαμον αὐτὸν θὰ μείνωμεν, πρὶν εἰσέλθωμεν εἰς τὸ τρίκλινον ὅπου θὰ γευματίσωμεν. Ἐδῶ εἶναι ὁ χρόνος τῆς ἐργασίας, τῶν καλῶν ἔργων, τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς λατρείας, ὅπως εἰς τὸν ἄλλον κόσμον ἀνήκει ἡ αἰωνιότης, ἐδῶ εἶναι ἡ παραμονὴ τοῦ Πάσχα, ἡ μεγάλη ἑτοιμασία, ἡ μεγάλη προσδοκία, ἡ πρόγευσις τῆς μεγάλης χαρᾶς.

Ἐδῶ ἡ μεταμέλεια καὶ ἡ ὑπακοή, ὁ πολύτιμος χρόνος ὅπου μία μονάχα ὥρα ἀρετῆς ἢ μεταμελείας ἀξίζει τὸν κόσμον ὅλον, ἀξίζει τὴν αἰωνιότητα, ἀξίζει περισσότερον ἀπὸ αὐτήν, διότι ἡ αἰωνιότης δίδει ἀνάλογα πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα προσφέρει κανείς.

Δὲν θὰ δεχθῶμεν βέβαια τὴν ζωὴν ὅπως ἔχει, ὅπως μᾶς ἐδόθη, θὰ τὴν ἐξυψώσωμεν, θὰ τῆς δώσωμεν βάθος, εὐρύτητα, πλοῦτον, δύναμιν. Θὰ ζητήσωμεν ἀπ᾿ αὐτὴν κάτι, τὸ νόημά της. Ἔχομεν τὴν ἱκανότητα νὰ μεταβάλωμεν τὸ μάρμαρον εἰς ἔφηβον τοῦ Μαραθῶνος, εἰς ἀγρὸν τὴν χέρσον γῆν. Δὲν μᾶς ἀρκεῖ νὰ βλέπωμεν τὸ ἄνθος καὶ νὰ τρώγωμεν τὸν καρπόν του, θέλομεν νὰ μάθωμεν καὶ τὸ τελικόν των νόημα, τὸ τελικὸν νόημα τῆς μητέρας, τὸ μυστικόν της, ζητοῦμεν τὴν θρησκευτικὴν σημασίαν τῶν πραγμάτων, τὴν τελευταίαν λέξιν, τὴν λέξιν ἡ ὁποία δὲν προφέρεται, ἡ ὁποία μᾶς προσπερνᾷ καὶ μένει πάντοτε ἐπέκεινα.

Ὁ ἄνθρωπος βλέπει τὸ ἔδαφος, καὶ τὸ κάμνει γόνιμον, τείνει νὰ

νοιώση τὴν ζωὴν καὶ νὰ τὴν δεσπόση, νὰ νοιώση τὸν κόσμον καὶ νὰ τὸν ὑποτάξη, πάντα πρὸς κἄτι νέον φέρεται, πρὸς κἄτι ἀνώτερον. Καὶ ἐκεῖ ὅπου ἤθελε νὰ συλλάβη αὐτὸς τὸ ἀνώτερον καὶ δὲν τὸ κατορθώνει, καταλαμβάνεται αὐτὸς ἀπὸ τὸ ἀνώτερον κατὰ τρόπον μυστηριώδη, καὶ εὑρίσκει τέλος τὸν κύριόν του τὸν ὁποῖον ἐζήτει χωρὶς νὰ τὸ ξεύρη, διὰ νὰ ἀληθεύση τὸ λεγόμενον ὅτι εἰς τὰ πήλινά μας δοχεῖα φέρομεν θησαυρόν. Πρὶν νὰ φθάσωμεν ἡμεῖς εἰς τὸν κύριόν μας, ἐστείλαμεν εἰς αὐτὸν τὴν καρδίαν μας, καὶ τὸ εἶναί μας ἐγέμισεν ἀπὸ θάμβος, διότι ἡ ψυχή μας ἐπλημμυρίσθη ἀπὸ πίστιν. Ἀπὸ τὸ σημεῖον αὐτὸ ἀρχίζει ἡ ἀληθινή μας μεταμόρφωσις, ἡ αὔξησις τῆς ζωῆς μας, ἡ τελείωσίς της.

Γ

Ἡ πίστις μὲ τὸν καρπὸν αὐτῆς: τὴν ἀγάπην, μεταμορφώνει καὶ ἡμᾶς καὶ τὸν κόσμον. Μὲ αὐτήν, πίσω ἀπὸ τὴν καθημερινήν μας τροφὴν βλέπομεν τὸν οὐράνιον ἄρτον, μέσα ἀπὸ τὸ περικυκλοῦν ἡμᾶς μυστήριον βλέπομεν τὸν Θεόν. Μὲ τὴν πίστιν, μὲ τὴν ἀγάπην, ὁ ὀφθαλμός μας γίνεται ὑγιής. Ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου εἶναι ὑγιής—λέγει ὁ Χριστὸς—ὅλον σου τὸ σῶμα θὰ εἶναι φωτεινόν. Ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου εἶναι βλαμμένος, ὅλον σου τὸ σῶμα θὰ εἶναι σκοτεινόν.

Οἱ ἄνθρωποι βλέπουν τὸν λαὸν μὲ περιφρόνησιν καὶ τὸν ὀνομάζουν ὄχλον, ὁ Χριστὸς τὸν βλέπει ὡς πρόβατα χωρὶς ποιμένα. Αὐτοὶ βλέπουν τὴν ἁμαρτωλὴν ὡς ὄργανον ἡδονῆς, Ἐκεῖνος ὡς ἀδελφὴν δυστυχισμένην. Οἱ ἄνθρωποι ἀποροῦν, διότι ὁ Χριστὸς λέγει εἰς τὸν ληστήν: «Σήμερον μετ᾽ ἐμοῦ ἔσει ἐν τῷ Παραδείσῳ», ἐκεῖνοι τὸν ἔβλεπαν μὲ τὰ μάτια τὰ πλανημένα των, τὰ χονδρά, τοὺς Φαρισαίους τοὺς ἐθαύμαζαν διὰ τὴν τάξιν των καὶ διὰ τὴν ἀρετήν των, ἐνῷ ὁ Χριστὸς τοὺς ἔβλεπεν ὡς τάφους κεκονιαμένους. Ἐκεῖνοι εἰς τὴν Σταύρωσίν του ἔβλεπαν τὸν θρίαμβον τῆς ἀδικίας καὶ τοῦ σκοταδιοῦ, αὐτὸς ὅμως τὸν θρίαμβον τοῦ ἀγαθοῦ, τὴν ἠῶ ἀνωτέρου κόσμου.

Λίγο φῶς, καὶ φωτίζει τόσον, λίγη ἀγάπη, λίγη πίστις καὶ μεταβάλλει τὸν χειμῶνα εἰς ἄνοιξιν, λίγη συγγνώμη καὶ μεταβάλλει ἄρδην ἐκεῖνο ποὺ ἔγινε, τὸ πικρὸν ἔγινε γλυκύ, ἡ ποιότης μας ἤλλαξε, τὸ ἐπίπεδόν μας ἀνέβηκε, καὶ ἡ κόλασις μετεβλήθη εἰς παράδεισον. Μὲ τὸ μυστικὸν αὐτὸ οἱ μικροὶ κατῄσχυναν τοὺς μεγάλους, οἱ ἀμαθεῖς τοὺς σοφούς, τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου κατῄσχυναν τοὺς δυνατούς, τὰ ἀγενῆ καὶ τὰ πλέον περιφρονημένα τοῦ κόσμου, τὰ μὴ ὄντα, ἐξέλεξεν ὁ Θεός, ἵνα τὰ ὄντα καταργήση, διὰ νὰ μὴ ὑπερηφανεύεται κανεὶς ἐνώπιον Αὐτοῦ.

† Ο ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΝΗΣΩΝ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΑΙ ΠΑΥΣΕΙΣ

ΟΧΙ ΜΟΝΑΧΑ διὰ τὸν μαθητήν, ἀλλὰ καὶ διὰ πάντα ἐργαζόμενον, εἶναι ὁ καλύτερος συνεργάτης, ἡ μεγάλη δύναμις, ἡ ἐπισκευή, ἡ ἀνακαίνισις, ἡ ἀναγέννησις. Φαντασθῆτε μαθητὴν χωρὶς παύσεις, διδάσκαλον χωρὶς διακοπάς. Ὁ πρῶτος θὰ ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ προβιβασθῇ εἰς ἀνωτέραν τάξιν, καὶ οἱ δύο σωματικῶς καὶ πνευματικῶς θὰ κατέρρεαν. Ἡ καρδία ζῇ καὶ ἐργάζεται ἐπὶ ὀγδοήκοντα καὶ περισσότερα ἔτη, διότι εἰς κάθε κτύπον της ἀκολουθεῖ χρόνος ἀναπαύσεως διπλάσιος, ἂν ὁ σφυγμός της ἦτο συνεχής, πολὺ ὀλίγας ἡμέρας ἢ μᾶλλον ὥρας θὰ ἀντεῖχεν.

Ἕνα μέρος τοῦ καιροῦ μας πρέπει νὰ τὸ ἀφήνωμεν διὰ τὴν ἐπαφὴν μὲ τὴν φύσιν καὶ μὲ τὴν πραγματικότητα ἡ ὁποία λέγεται λαός, κοινωνία. Χωρὶς αὐτὴν ποιὸς συγγραφεὺς θὰ ἐγίνετο μεγάλος, ὅσον ἔξοχον καὶ ἂν ἦτο τὸ τάλαντόν του; Ἂν δὲν ᾐσθάνετο θαυμασμὸν διὰ τὴν ὡραίαν αὐτὴν πρωΐαν, διὰ τὴν διαφάνειαν καὶ τὸν χρωματισμὸν τῆς καλοκαιρινῆς αὐτῆς βραδυᾶς εἰς τὴν ἀκτὴν ἢ τὴν πλαγιὰν ἐκείνην τοῦ βουνοῦ; Ἂν δὲν ἤρχετο εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν λαὸν τὴν νύκτα εἰς τὴν μεγαλούπολιν, τὴν ἡμέραν εἰς τὸ χωριό, νὰ ζήσῃ, νὰ ἀναπνεύσῃ τὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ βιοπαλαιστοῦ ἢ τοῦ παιδιοῦ ἢ τοῦ γέρου, μέσα ἀπὸ τὴν βροχὴν ἢ τὸ χιόνι ἢ τὸ καῦμα ἢ εἰς τὸ κατάστημα ἢ εἰς τὸ ἐργοστάσιον ἢ εἰς τὸ γραφεῖον, ἐκεῖ ὅπου ἱδρώνουν καὶ μοχθοῦν ἢ ὁμιλοῦν ἢ σιωποῦν ἢ στενάζουν, νὰ συλλάβῃ καὶ νὰ σημειώσῃ εἰς τὸ σημειωματάριόν του μίαν λέξιν, μίαν φράσιν, νὰ ἀτενίσῃ τὸ συνωφρυωμένον μέτωπον, τὴν ἀνταλλαγὴν μειδιάματος; Ἡ ἐργασία τῆς ἑπομένης ἡμέρας, ὕστερα ἀπὸ μίαν ἐκδρομὴν ἢ ἀπὸ ἐπαφὴν μὲ τὸν λαόν, εἶναι εὔκολη καὶ γόνιμη καὶ ζωντανή.

Ἡ νύκτα ὕστερα ἀπὸ τὴν ἡμέραν, ὁ χειμὼν ὕστερα ἀπὸ τὸ θέρος καὶ τὸ φθινόπωρον, ἡ ἀνάπαυσις ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐργασίαν, ἡ περισυλλογὴ ὕστερα ἀπὸ τὴν ταραχήν, ἡ γαλήνη, ἡ ἁρμονία, ὁ μεγάλος ρυθμὸς τοῦ κόσμου τούτου, κάτω ἀπὸ τὴν θείαν θέλησιν καὶ τὴν θείαν σοφίαν.

* * *

Ἀπὸ τὰς διακοπὰς τῶν ἐργασιῶν μας, ἀπὸ ἕνα ταξείδιον, θὰ καταλάβωμεν καλύτερον τὴν ζωήν, πρέπει νὰ ὠφεληθῶμεν ἀπὸ αὐτήν, εἶναι

περισσότερον ἀργὰ ἢ ὅτι τὸ φανταζόμεθα, τραγικὰ γρήγορα περνᾷ ἡ ζωή, καὶ εἶναι δραματικὴ ἡ λαμπρότητά της. Εἶναι μεγάλη ὑπηρεσία νὰ πείσητε κἄποιον νὰ ἀφήσῃ διὰ κάμποσον καιρὸν τὴν ἐργασίαν του καὶ νὰ κάμῃ ταξεῖδι, ἔχει νὰ κερδίσῃ πολύ, νὰ πάρῃ πολλά, νὰ διδαχθῇ πολλά, πρέπει νὰ σπεύσητε νὰ τὸν πείσητε νὰ μὴ μείνῃ καὶ αὐτὸς ἀργά, μὴ τυχὸν ἤδη εἶναι πολὺ ἀργά.

Ἰατρέ, πρέπει νὰ νοιώσῃς καλὰ τοὺς λόγους αὐτούς. Θὰ σοῦ δοθῇ εὐκαιρία μὲ τὸ ταξείδιόν σου νὰ ἀνανεωθῇς, καὶ κοντὰ εἰς τὴν ὀμορφιὰ τῆς ζωῆς ποὺ θὰ εὑρεθῇς, θὰ σοῦ δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ ἰδῇς τὴν καταπληκτικὴν πρόοδον τῆς ἐπιστήμης σου, τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νέων μεγάλων της ἐφευρέσεων, πρὸ παντὸς ὅμως θὰ ἀποκαλυφθῇ εἰς τὴν ἰδικήν σου συνείδησιν ἡ ἰδική σου καρδία, ἡ ἰδική σου ψυχή, εἰς τὴν συνάντησιν κάθε στιγμῆς, ποὺ εἶναι τόσον ὡραία, καὶ θὰ ἤθελες νὰ τὴν σταματήσῃς, νὰ μὴ φύγῃ.

Ἔμπορε, δὲν ξεύρεις τίποτε ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ εἶσαι καὶ ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ἔχει νὰ σοῦ δώσῃ ἡ ζωή. Πόσον διαφορετικὸς θὰ ἐγύριζες εἰς τὸ σπίτι σου, πόσον ξεκουρασμένος, βαθύτερος, καλύτερος, θὰ ἐπέστρεφες εἰς τὸ σπίτι σου, ὕστερα ἀπὸ ἕνα ταξεῖδι τριῶν μηνῶν! Μὴ νομίζῃς τόσον ὅτι εἶσαι ὁ ἀπαραίτητος εἰς τὴν ἐργασίαν σου, αὐτὸ εὔκολα θὰ τὸ κανονίσῃς, ἀλλ᾿ ἐκεῖνο ποὺ θὰ χάσῃς, ἐὰν δὲν μᾶς ἀκούσῃς, θὰ εἶναι χαμένο διὰ πάντα.

Τί εἶναι αὐτὴ ἡ ἀποτελμάτωσις, ἡ ἀπληστία, ἡ χαλάρωσις τῶν νεύρων, τὸ σταμάτημα, ὁ ἐκπεσμός; Καμμία ἀνανέωσις, καμμία ἄλλη προοπτική; Θὰ βλέπωμεν μόνον εἰς καθρέπτην; Δὲν ὑπάρχουν παράθυρα τὰ ὁποῖα δίδουν εἰς τὸν κόσμον, εἰς τὴν ζωήν, εἰς κἄτι ὡραῖον ἢ εἰς ἕνα σκοπὸν εὐρύτερον; Δὲν τρέχει κάπου ὁ Νιαγάρας; Ἡ γνωριμία του θὰ εἶναι ἀποκάλυψις, θεραπεία ψυχῆς. Εἰς τὴν ψυχήν μας δὲν ἀναβλύζει καμμία πηγή, δὲν ἀκούεται κανένα κελάρυσμα; Ἡ ζωὴ νόημα ἔχει μονάχα τὴν ἐργασίαν; Ἡ ἐργασία εἶναι ἱερή, ἀλλ᾿ ἡμεῖς τὴν μετεβάλαμεν εἰς εἴδωλον, τὴν ἀπεθεώσαμεν, τὴν μετεστοιχειώσαμεν, μὲ τὴν πλεονεξίαν μας, μὲ τὴν στενότητά μας, μὲ τὴν ὀπισθοδρομικότητά μας, μὲ τὴν ἔλλειψιν ρυθμοῦ, μέτρου, βάθους.

Ὤ σεῖς οἱ βεβαρημένοι μὲ τὰς ἀποσχολήσεις σας καὶ τὴν συνήθειαν, ἰδοὺ αἱ δύο πλάστιγγες τῆς ζυγαριᾶς. Διὰ νὰ καταλάβετε περὶ τίνος πρόκειται, βάλετε εἰς τὴν μίαν τὸν χείμαρρον αὐτὸν τῶν φαινομενικῶν

ἀπαιτήσεων τοῦ παρόντος, τῆς ἐργασίας, τῆς συνηθείας, καὶ εἰς τὴν ἄλλην πλάστιγγα τὸ ὀλίγον τοῦ χρόνου ποὺ σᾶς μένει. Μὲ τὸ ταξεῖδι αἱ φροντίδες θὰ σβύσουν ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης, ἐπάνω ἀπὸ τὴν γαλήνην ἢ ἀπὸ τὰ κύματα τῆς θαλάσσης, ἐμπρὸς εἰς τὴν ἀπέραντωσύνην ποὺ ἀνοίγεται γύρω, τὸ σῶμα θὰ ἀρχίσῃ νὰ ἀναπτερώνεται, νέοι χυμοὶ νὰ κυκλοφοροῦν εἰς αὐτὸ, καθαρώτερον τὸ αἷμα νὰ ρέῃ εἰς τὰς φλέβας.

Ἡ ζωή μας πρέπει ν' ἀλλάξῃ πορείαν, ἡ ζωή μας ἡ τόσον δραστηρία καὶ ἐνίοτε τόσον γεμάτη! Ὁ χρόνος ποὺ μᾶς ὑπολείπεται εἶναι ὀλίγος, εἴμεθα ἄξιοι νὰ ζήσωμεν ὀλίγον καλύτερα, νὰ ἱκανοποιήσωμεν αὐτὴν ἢ ἐκείνην τὴν δίψαν μας τὴν ὁποίαν ἀφήσαμεν νὰ πνιγῇ. Ὁ ἀγὼν τῆς ζωῆς πρέπει νὰ ἐναλλάσσεται μὲ τὴν θεώρησιν, ὁ κτύπος τῆς καρδίας μὲ τὴν ἀνάπαυλαν.

† Ο ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΝΗΣΩΝ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Η ΠΑΝΑΓΙΑ εἶναι ἡ μεγάλη μητέρα τῶν ἀνθρώπων, εἶναι τοῦτο ἱερὴ κληρονομία τὴν ὁποίαν μᾶς ἀφῆκεν ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸν Σταυρόν, ὅταν, ἀτενίζων τὸν Ἰωάννην, εἶπεν: «Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου». Ἡ μεγάλη ἑορτὴ τοῦ Αὐγούστου μὲ τὰς δέκα πέντε ἡμέρας της εἶναι ἡ κατ᾿ ἐξοχὴν ἑορτὴ τῆς μητέρας, ἡ ὁποία μὲ τὸ σκῆπτρόν της: τὸ βρέφος, εἶναι ἡ βασίλισσα τοῦ κόσμου μὲ παλάτι της τὸ σπίτι.

Θὰ καταλάβωμεν καλύτερα τὴν μητέρα, ἐὰν καταλάβωμεν καλύτερα τὴν γυναῖκα, τὴν ψυχήν της, καὶ εἶναι τοῦτο πρᾶγμα δύσκολον, διότι διαφέρει πολὺ ἀπὸ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνδρός, ἔχει τὸ κέντρον της ὄχι εἰς τὸν ἑαυτόν της, ἀλλὰ εἰς τὸν ἄλλον, εἰς τὰ γύρω της πρόσωπα. Ἡ γυναῖκα αἰσθάνεται τὴν λύπην καὶ τὴν χαρὰν τῶν περὶ αὐτὴν προσώπων, χωρὶς αὐτά, ἀδυνατεῖ νὰ αἰσθανθῇ χαράν, νὰ ζήσῃ ἀληθινά, νὰ δημιουργήσῃ. Χωρὶς νὰ σκεφθῇ κάποιον, ἢ νὰ τὴν σκεφθῇ αὐτός, ἀδυνατεῖ νὰ ἐνεργήσῃ, ἡ φλόγα ἡ ὁποία τῆς ἐδόθη: ἡ ζωή της σβύνει, ἐὰν δὲν ἔχῃ νὰ φωτίσῃ κάποιον, ἢ ἐὰν δὲν τροφοδοτῆται ἀπὸ αὐτόν.

Διὰ νὰ ζήσῃ καὶ νὰ δράσῃ καὶ νὰ ἐξελιχθῇ, πρέπει νὰ ἀφοσιωθῇ εἰς ἄλλον, εἰς τὸ παιδί της, εἰς τοὺς ἰδικούς της, εἰς τὸν γέροντα, εἰς τὸν ἀσθενῆ, εἰς μαθητάς, νὰ ἀγαπήσῃ, νὰ περιθάλψῃ, νὰ διδάξῃ, νὰ δώσῃ, νὰ ἀνακουφίσῃ, νὰ παραμυθήσῃ, νὰ θυσιασθῇ, νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν διαίσθησίν της, τὴν ἐνεργητικότητά της, τὸ αἴσθημά της, τὴν ζωήν της, νὰ ἔχῃ ἕνα σκοπὸν ζωντανόν. Ἄλλως παραμορφώνεται καὶ φυσικῶς καὶ ἠθικῶς.

Ἐνῶ δὲν συμβαίνει τὸ ἴδιον μὲ τὸν ἄνδρα, αὐτὸς ἔχει τὸ κέντρον του εἰς τὸν ἑαυτόν του, ζῇ, χαίρει, μόνος του, δὲν διψᾷ νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τοὺς ἄλλους, ἡ ἀγνωμοσύνη των τυχὸν δὲν τὸν ἐπηρεάζει, ὅπως ἐπηρεάζει τὴν γεμάτην εὐαισθησίαν γυναῖκα, διὰ νὰ προσανατολισθῇ, δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς ἐπιδοκιμασίας ἢ ἀποδοκιμασίας τῶν ἄλλων, καὶ χωρὶς ἀγάπην ζῇ, διατηρεῖ μόνος του τὴν φλόγα τῆς ζωῆς ποὺ ἔλαβε.

Καὶ ὅλα αὐτὰ εἶναι πλασμένα κατ᾿ αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπὸ τὸν Θεόν, διότι ἀποβλέπουν εἰς κάτι βαθύτερον, ἀνώτερον, ἐξυπηρετοῦν ἕνα

σχέδιον, ἕνα μεγάλον σκοπόν. Μὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχει ἢ κάμνει ἡ γυναῖκα, ἐξασφαλίζεται ἡ διαιώνισις τοῦ ἀνθρωπίνου εἴδους, ἀναγεννᾶται, ἀνανεώνεται ὁ κόσμος, ἡ ἀνθρωπότης θὰ ἔσβυνεν, ἡ γῆ θὰ ἦτο ἄχαρις, χωρὶς νὰ ἔρχωνται αἱ νέαι γενεαί. Τὸ μεγάλο αὐτὸ ἔργον εἶναι ἀνατεθειμένον εἰς τὴν γυναῖκα, προικισμένην δι᾽ αὐτὸ μὲ τὴν ἀπέραντη ἀγάπην, πλασμένην νὰ εὑρίσκη τὴν εὐτυχίαν της, ὅταν ἀφοσιώνεται, ὅταν πονῇ καὶ μοχθῇ. Ἐνθυμούμεθα τὴν προσευχὴν τῆς Εὔας, καὶ γεμίζει τὸ εἶναί μας δέος. Εὐχαριστεῖ τὸν Θεόν, ἐκφράζει ἐνθουσιασμόν, διότι τὴν ἠλέησε, τὴν ἀπήλλαξεν ἀπὸ τὴν κατάραν, τῆς ἔμεινεν ἕνας υἱός, ὁ Κάϊν, ἔστω, ἡ μητέρα ἀγαπᾷ ἴσως περισσότερον τὸ ἀδικημένον, τὸ ἀδύνατο, τὸ κακό, παιδί της, τὸ ἄλλο, τὸ καλό, καὶ μὲ ὀλιγώτερη ἀγάπη θὰ ζήσῃ, θὰ προκόψῃ, θὰ ἀναβῇ.

Εἰς τὸν ἄνδρα ὁ Θεός, διὰ νὰ κάμῃ κἄτι μεγάλο εἰς τὴν ζωήν, νὰ δώσῃ κἄτι τὸ αἰώνιον ὁ θνητός, ὁ παροδικός, ἔδωκεν ἕνα ἄλλο ἐλατήριον: τὴν δίψαν τῆς δόξης, ἡ ὁποία γεννᾷ τὰ μεγαλουργήματα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἀναβιβάζει τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀνθρώπου. Τίποτε δὲν δύναται νὰ ἀποσπάσῃ τὸν ἄνδρα ἀπὸ τὴν δίψαν του αὐτήν, καμμία δύναμις, ἡ Πατρὶς εἰμπορεῖ νὰ τὸν πείσῃ νὰ χαρίσῃ τὴν ζωήν του, ἀλλὰ ποτὲ νὰ ἀφήσῃ τὰ ἰδανικά του.

Αὐτὸ τὸ ὁποῖον κάμνει ἡ γυναῖκα: τὸ νὰ εἶναι κόρη, σύζυγος, μητέρα, ἐμπνεύστρια, δὲν εἶναι ἁπλῆ ὑπόθεσις ἰδιωτική, ἡ ὁποία ἀφορᾷ τὴν οἰκογένειαν, εἶναι λειτούργημα κοινωνικόν, πανανθρώπινον, μὲ καθολικὴν σπουδαιότητα, ὁ ἄνδρας γίνεται ἰατρός, καθηγητής, Αἰσχύλος, στρατιώτης, ἡ γυναῖκα γίνεται μητέρα.

Εἶναι πολύτιμο, ἀζύγιστος θησαυρός, αὐτὸ τὸ ὁποῖον δίδει ἡ γυναῖκα, ἡ ἀκτινοβολία ἡ ἐχέμυθη εἰς τὸ περιβάλλον της, μὲ τὴν χάριν της; τὴν ὁποίαν κανένα βιβλίον, καμμία νομοθεσία, κανένα σχολεῖον, κανένα ποίημα, δὲν δύναται νὰ δώσῃ, ἀλλὰ ἠμποροῦν νὰ ὁμιλήσουν δι᾽ αὐτὴν οἱ υἱοί, οἱ πατέρες, οἱ σύζυγοι, οἱ ἀδελφοί, καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν τὴν καταλαβαίνουν, διότι ἡ ψυχή των εἶναι ἠμβλυμένη, τὴν καταλαβαίνουν, ὅταν χάσουν τὴν μητέρα των, τὴν ἀδελφήν των, τότε παίρνουν εἴδησιν τί πρόσωπον εἶχον ἀναμεταξύ των, τί ἀγαθὰ ἐπρομηθεύοντο ἀπὸ αὐτό. Ἡ ἀκτινοβολία τῶν προσώπων αὐτῶν, ἡ ἀγάπη, ἀθόρυβη, ἐχέμυθη, περιβάλλει ὅλους τοὺς γύρω εὑρισκομένους, γλυκαίνει τὴν ζωήν των, τοὺς ἀναπτερώνει, τοὺς ἐξυψώνει.

Διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ δὲ τὸν ὑψηλόν της προορισμὸν ἡ γυναῖκα, ἔχει

ἀνάγκην νὰ στηριχθῇ ἀπὸ τὸν ἄνδρα, τοῦ ὁποίου ὁ δρόμος φωτίζεται ἀπὸ μέσα του, αἱ πράξεις του ρυθμίζονται ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του. Ἡ ἰδική της θέλησις πρέπει νὰ ἐνισχυθῇ, νὰ συμπληρωθῇ, νὰ κατευθυνθῇ ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ ἀνδρός. Ἡ γυναῖκα πρέπει νὰ ἀκουμβήσῃ κάπου, ὡσὰν τὸ κλῆμα, διὰ νὰ δώσῃ τὸν καρπόν του, ὡσὰν τὴν ἀμπελοψίδα ἢ τὸν κισσὸν ὁ ὁποῖος θὰ στολίσῃ καὶ θὰ θερμάνῃ καὶ τὸν ψυχρὸν τοῖχον.

Β

Τὸ σπίτι, μὲ τὴν γυναῖκα, μεταβάλλεται εἰς κυψέλην ὅπου γίνεται τὸ μέλι τῆς ζωῆς, εἰς αὐτὸ ἐξασφαλίζονται καὶ προάγονται τὰ μεγάλα ὑλικὰ καὶ πνευματικὰ ἀγαθά, εἰς αὐτὸ καὶ τὰ ὑλικὰ ἀγαθὰ προσπερνοῦν τὴν ὕλην καὶ γίνονται τρυφερότης, ἐμπιστοσύνη. Δὲν μᾶς φθάνουν τὰ ὑλικὰ ἀγαθά, χρειαζόμεθα συμμετοχὴν εἰς τὸν πόνον καὶ τὴν χαράν, κοινὴν καὶ ὁμόθυμον προσπάθειαν, προσήλωσιν πνεύματος εἰς τὰ αὐτὰ ἰδανικά. Ὅλα αὐτὰ ἐκκολάπτονται καὶ ἀναπτύσσονται εἰς τὸ σπίτι.

Πόσον κανεὶς ἔχει τὸ αἴσθημα τῆς ἀσφαλείας εἰς τὸ σπίτι του! Καὶ ὕστερα ἀπὸ κάθε καταστροφὴν εἴτε τῆς ὑγείας του εἴτε τῆς ἐργασίας του εἴτε τῶν δεσμῶν του, εἰς αὐτὸ εὑρίσκει καταφυγήν, ἀνόρθωσιν καὶ ἀνάπλασιν, ὄχι μόνον ὁ δυστυχής, ἀλλὰ καὶ ὁ κακός, ὁ ἀπολωλός, δύναται νὰ σωθῇ. Γίνεται πολὺς λόγος τὰ τελευταῖα ἔτη διὰ κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις, καὶ αἱ κοινωνίαι καὶ αἱ χῶραι καὶ τὰ κράτη καὶ οἱ πόλεμοι καὶ αἱ εἰρηνεύσεις τείνουν εἰς ὀργάνωσιν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν. Ἀλλ' αἰῶνας τώρα ἡ οἰκογένεια, τὸ σπίτι, παρέχει κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις κατὰ τρόπον θαυμαστόν, εἰς ἀτμόσφαιραν ἱεράν, κατανυκτικήν. Ὅταν ὑπάρχῃ τὸ σπίτι, κανένας δὲν εἶναι χαμένος, οὔτε ὁ ἄρρωστος, ὁ ἀνάπηρος, οὔτε ὁ ἀνίκανος, οὔτε ὁ ἄεργος, ὅλοι ζοῦν ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῶν νέων, τῶν ἰσχυρῶν, τῶν ἱκανῶν. Ποτὲ δὲν θὰ νικηθῆτε ἀπὸ τὴν ζωήν, ὅταν ὑπάρχῃ ἡ βασιλεία αὐτὴ τοῦ Θεοῦ ἡ ὁποία λέγεται σπίτι σας.

Τί δὲν εἶναι τὸ σπίτι! Ἕνα κομμάτι τοῦ καθαροῦ οὐρανοῦ ἀντικρύζει κανεὶς εἰς τὰ μάτια τῶν προσφιλῶν του προσώπων, ἕνα κομμάτι παραδείσου εἶναι πλάγι εἰς τὴν μητέρα σας, εἰς τὴν ἀδελφήν σας, εἰς τὴν σύζυγόν σας. Ἀκτὴ μυστηρίου εἶναι τὸ σπίτι, ὅπου ἔρχεται ἀπὸ τὸ ἄγνωστο ν' ἀράξῃ τὸ μικρὸ παιδί, ποὺ κάποιος τὸ ὠνόμασε πτωχό, μικρὸ ναυαγό.

Γ

Ὅπως εἰς τὸν Χριστὸν εἰς τὰς μεγάλας στιγμὰς θὰ συναντήσητε τὴν Παναγίαν, οὕτω καὶ εἰς τὸ σπίτι θὰ συναντήσητε τὴν μητέρα. Εἰς

τὴν φάτνην αὐτὴ τὸν γεννᾷ καὶ τὸν σπαργανώνει καὶ τὸν γαλουχεῖ καὶ τὸν νανουρίζει κάτω ἀπὸ τὰ ᾄσματα τῶν ἀγγέλων. Ὅταν φεύγῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον, διὰ νὰ σωθῇ, τὸν σφίγγει εἰς τὴν ἀγκάλην της καὶ τὸν συνοδεύει. Αὐτὴ ἀκούει ἀπὸ τὸν πρεσβύτην Συμεὼν τὰ τρομερὰ λόγια, ὅτι ἀπὸ τὴν καρδίαν της ρομφαία θὰ περάσῃ. Δωδεκαετῆ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἀπὸ τὸν Ναὸν μὲ ἀγωνίαν του ἡ μητέρα του τὸν ἀναζητεῖ. Καὶ ὅταν ἀναβαίνῃ τὸν Γολγοθᾶν, τὸν ἐρωτᾷ περίλυπη μήπως πηγαίνει πάλιν εἰς γάμον, καὶ τὴν ὥραν καθ᾽ ἣν οἱ μαθηταὶ ἐπτοήθησαν καὶ ἐσκορπίσθησαν καὶ ἐκρύβησαν, αὐτὴ ὀρθία μένει πλάγι εἰς τὸν Σταυρόν, ὅταν ἐνομίζετο ὅτι ὅλα ἔπεσαν.

† Ο ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΝΗΣΩΝ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Ο ΑΓΓΛΙΚΑΝΟΣ ΤΖΩΝ ΚΑΒΕΛ

ΚΑΙ ΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΗΜΙΣΥ ΤΟΥ ΙΖ΄. ΑΙΩΝΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ ΤΟΜΟΝ τῆς Φωτιείου Βιβλιοθήκης μου, ἔκαμα λόγον περὶ μιᾶς μικρᾶς ἀγγλογραικίας, κατ᾿ ἀπομίμησιν τῆς γνωστῆς τουρκογραικίας τοῦ Κρουσίου [1]). Τὸ κύριον πρόσωπον τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ἀφορμὴν πρὸς δημιουργίαν τῆς ἀγγλογραικίας ταύτης εἶναι ὁ Ἄγγλος ἱερεὺς John Covel, ἐφημέριος τῆς ἐνταῦθα ἀγγλικῆς πρεσβείας (chaplain) ἀπὸ τοῦ 1670 μέχρι τοῦ 1677. Πρὸ αὐτοῦ τοιαῦτα καθήκοντα ἐξετέλει ὁ ἐπίσης γνωστός, ἰδίως διὰ τοὺς καταλόγους τῶν ναῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Thomas Smith. Ὁ Covel ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἀμέσως καὶ ἐμμέσως. Ὡς διάμεσον ἐχρησίμευσεν ὁ Ἰωάννης ὁ Θαλασσηνός, ὀφφικιάλος τῆς Μ. Ἐκκλησίας, κατ᾿ ἀρχὰς ρεφεντάριος, καὶ κατόπιν ἁπλοῦς Λογοθέτης—οὐχὶ μέγας Λογοθέτης [2])—γράψας καὶ κατάλογον Πατριαρχῶν τοῦ ιζ΄ αἰῶνος δημοσιευθέντα ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Π. Ζερλέντου καὶ ὑπ᾿ ἐμοῦ. Τὸ ἔργον τοῦ Θαλασσηνοῦ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐπαφῆς τοῦ Πατριαρχείου μας μετὰ τῶν Ἀγγλικανῶν ὁμοιάζει πρὸς τὸ τῶν Ζυγομολάδων κατὰ ἕνα αἰῶνα προηγουμένως δι᾿ ὅ,τι ἀφεώρα τὴν ἐπαφὴν καὶ τὰς σχέσεις τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου πρὸς τοὺς Διαμαρτυρομένους Λουθηρανούς.

Ὁ Covel συνέγραψεν ἓν ἔργον ὑπὸ τὸν τίτλον «Some accounte of the present Greek Church» (ἔκθεσίς τις περὶ τῆς παρούσης ἑλληνικῆς ἐκκλησίας). Τὸ βιβλίον αὐτὸ ἐκδοθὲν κατὰ τὸ 1722 εἶναι χρησιμώτατον διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ πατριαρχείου μας, καθότι παρέχει πληροφορίας σχετικὰς πρὸς πολλὰ γεγονότα λαβόντα χώραν κατὰ τὸν ιζ΄ αἰῶνα καὶ ἀφορῶντα τὸ Πατριαρχεῖον. Ἰδίως συντελεῖ καὶ εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ χρόνου τῆς πατριαρχείας διαφόρων Πατριαρχῶν συγχρόνων τοῦ

---

1) Σελ. 169 κ. ἑ.

2) Ὁ τοιοῦτος Λογοθέτης εἰς μερικὰ ἔγγραφα χαρακτηρίζεται καὶ διὰ τοῦ ἐπιθέτου μικρὸς ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὸν μέγαν. Εἰς τὸ ὑπ᾿ ἀρ. 9 χειρόγραφον τοῦ Φιλολ. Συλλόγου Κ. Π. ἀναγινώσκομεν· «ἐπιστολὴ Ἰωάννου Θαλασσηνοῦ, λογοθέτου τῆς Μ. Ἐκκλησίας, πρὸς Ἰησοῦν Βαρνέσιον διδάσκαλον 1720 περιοδ. Φ.Σ. ΚΚβ σ 8.

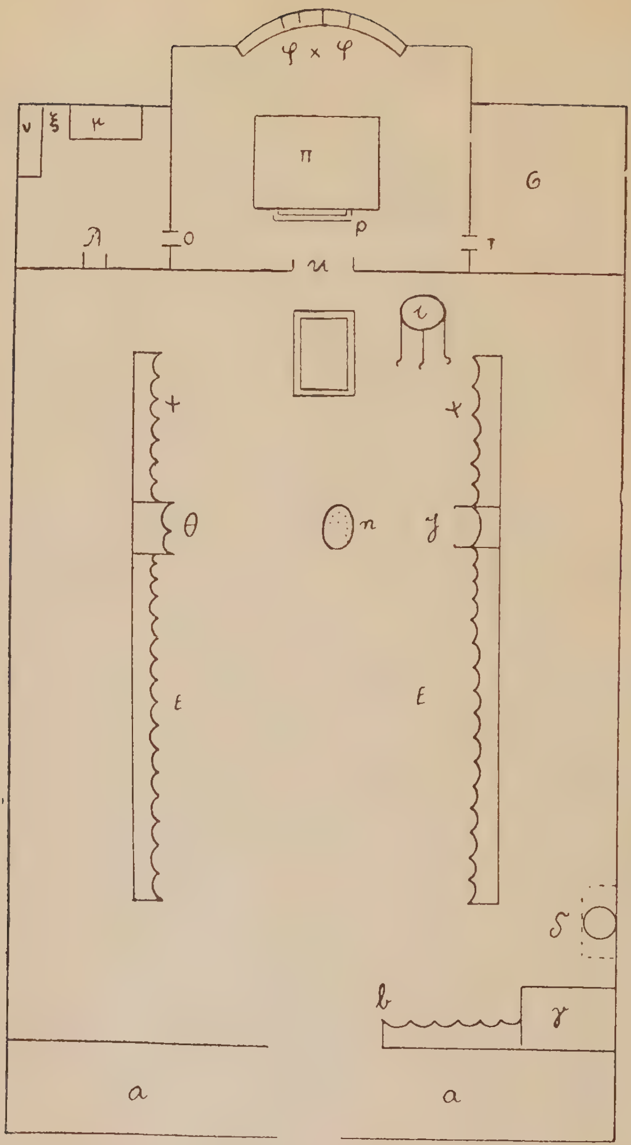
Covel 3). Ἀναφέρει π. δ. χ. τὰ τῆς ἐκλογῆς τῆς πρώτης πατριαρχείας Διονυσίου τοῦ Δ΄. τοῦ Μουσελίμη, 8 Νοεμβρίου 1671 (σ. 136). Κάμνει λόγον περὶ τοῦ Ἄγγλου πρεσβευτοῦ Tho Roe, μεγάλου προστάτου (great patron) τοῦ Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως, καθὼς καὶ τοῦ διαδόχου τοῦ Roe Peter, περὶ δύο Ἰησουϊτῶν οἱ ὁποῖοι ἐνεκλείσθησαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Γάλλου πρεσβευτοῦ, ὅστις κατώρθωσε μὲ διάφορα μέσα καὶ μὲ χρήματα (by money—tobe suremd many false, but specious insinuations and pretences) νὰ πάρῃ ἄδειαν ἀπὸ τὸν τότε βεζίρην διὰ νὰ τοὺς κρατήσῃ φανερὰ ὡς οἰκιακούς του ἱερεῖς 4). Μᾶς πληροφορεῖ ὡσαύτως ὅτι ὁ «κύριός του» πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας sir Dan Harvey, ὅταν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν των διὰ νὰ περάσουν ἕνα μέρος τοῦ καλοκαιριοῦ, ἀφῆκε τὸν Πατριάρχην Μεθόδιον Μορώνην (1668—1671) εἰς τὸ μέγαρον τῆς πρεσβείας. Ὁ Μεθόδιος ἐφοβεῖτο τὴν καταδρομὴν τοῦ Πατριάρχου Παρθενίου τοῦ Δ΄, τοῦ χουμχούμη—πεντάκις πατριαρχεύσαντος— καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτησε καταφύγιον εἰς τὴν ἀγγλικὴν πρεσβείαν. Ὁ τότε Γάλλος πρεσβευτὴς Nointel ἐπωφεληθεὶς αὐτῆς τῆς εὐκαιρίας παρέλαβε τὸν Μεθόδιον εἰς τὸ παλάτιον τῆς Γαλλικῆς πρεσβείας. Ὁ Μεθόδιος ἔστειλεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Harvey ζητῶν φιλοφρόνως συγγνώμην, διότι εἶχεν ἐγκαταλείψει ἀποτόμως τὴν κατοικίαν τοῦ Ἄγγλου πρεσβευτοῦ. Δικαιολογῶν ὁ καταδιωκόμενος πατριάρχης λέγει ὅτι ὑπῆρχον ἐκεῖ κοντὰ κατάσκοποι τοῦ ἀντιπάλου του καὶ δὲν θὰ ἦτο ἐν ἀσφαλείᾳ καθ᾿ ὃν χρόνον θὰ ἀπεδήμει ὁ Harvey καὶ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπακολουθήσουν πλεῖστα ἄτοπα, τὰ ὁποῖα ἐπιθυμεῖ νὰ ἀποφύγῃ 5). Κατόπιν ἀφηγεῖται πῶς ὁ Πατριάρχης Γεράσιμος, φίλος τῆς συζύγου τοῦ Νικοσίου, ἀνέτρεψε τὸν Διονύσιον, καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, 30 Ἰουλίου 1673. Κατόπιν τούτου ὁ Διονύσιος καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀπὸ τὸ κόμμα του κατέφυγον εἰς τὸ μέγαρον τοῦ εἰρημένου Γάλλου πρεσβευτοῦ ὡς ἄσυλον. (for shelter).

Ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης δύο ἀντιπρόσωποι χωρῶν χριστιανικῶν, αἱ ὁποῖαι ἀνῆκον εἰς δύο ἀντιθέτους ὁμολογίας, ἡ μὲν εἰς τὸν καθολικισμόν, ἡ δὲ εἰς τὸν καλβινίζοντα—ἰδίως τότε—ἀγγλικανισμόν, προσεπάθουν νὰ ἑλκύσουν τοὺς σπουδαιοτέρους παράγοντας τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου κατὰ τὸν ιζ΄ αἰῶνα. Περὶ τῆς κινήσεως ταύτης καὶ περὶ τῶν τάσεων διαφόρων κληρικῶν μας—συμπαθούντων τῶν μὲν τοὺς καθολικούς,

---

3) **Δυστυχῶς τὸ ἄξιον αὐτὸ πολλῆς προσοχῆς ἔργον δὲν εἶχεν ὑπ᾿ ὄψιν ὁ μακαρίτης Μ. Γεδεών, ὅταν συνέταξε τοὺς πατριαρχικούς του πίνακας. Ἐντεῦθεν ὑπέπεσεν εἰς ἀνακριβείας ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς χρονολογίας τῆς πατριαρχείας ἐνίων πατριαρχῶν.**

4) **Σελ. 129.** 5) **Σελ. 137.**

ΤΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ 1670

α— Νάρθηξ.

β— Τὰ στασίδια τῶν ἀξιωματούχων (ὀφφικιάλων).

γ— Θέσις ὅπου φυλάσσονται τὰ ἅγια λείψανα.

δ— Ὁ στύλος ὅπου ἐφραγγελλώθη ὁ Χριστός.

Ε Ε— Στασίδια τῶν μητροπολιτῶν.

ζ— Ὁ Πατριαρχικὸς Θρόνος μὲ βαθμῖδας.

η— Θέσις ὅπου ἵστανται ἱερεῖς καὶ διάκονοι πρὸ τοῦ Πατριάρχου.

ϑ— Στασίδια διὰ τοὺς ἡγεμόνας Μολδαβίας καὶ Βλαχίας ὅταν παρίσταντο.

ι— Τὸ προσκυνητάριον ὅπου ἡ εἰκὼν τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου τῆς ἡμέρας.

κ— Ὡραία Πύλη.

λ— Θύρα πρὸς τὴν Πρόθεσιν.

μ— Πρόθεσις.

ν— Λιθίνη Τράπεζα ἐπὶ τῆς ὁποίας τίθενται αἱ προσφοραί, ἄρτοι οἶνος.

ξ— Χωνευτήριον.

ο— Θύρα ὁδηγοῦσα ἀπὸ τὴν Πρόθεσιν εἰς τὸ ἱερὸν Βῆμα (Chancel).

π— Ἁγία Τράπεζα.

ρ— Δύο βαθμῖδες ἢ κρηπῖδες.

σ— Σκευοφυλάκιον.

τ— Θύρα τοῦ ἱεροῦ πρὸς τὸ σκευοφυλάκιον.

φ— A stone Bench where the metropolites sit, upon many occacions (λιθίνη ἕδρα (μπάγκος) ἐπὶ τῆς ὁποίας κάθηνται οἱ μητροπολῖται εἰς πλείστας περιπτώσεις=σύνθρονον).

χ— Πατριαρχικὸς Θρόνος ἐντὸς τοῦ Ἁγίου Βήματος (εἰς τὸ μέσον τοῦ συνθρόνου).

ψ ψ— Χοροί.

τῶν δὲ τοὺς προτεστάντας—ἔγραψα ὄχι μόνον εἰς τὴν Φωτίειόν μου Βιβλιοθήκην, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἐσχάτως δημοσιευθέντα δύο πονηματιά μου «Νεόφυτος ὁ Φιλιππουπόλεως» καὶ «Μία Λειτουργία εἰς τὴν Χρυσοπηγὴν τοῦ Γαλατᾶ». Ὁ ρόλος τοῦ Salignac κατὰ τὸ 1608, πρεσβευτοῦ τῆς Γαλλίας, δὲν διέφερε παρὰ πολὺ ἀπὸ τὰς ἐνεργείας τοῦ «ζηλωτοῦ» Nointel τοῦ 1671 καὶ 1673. Κατόπιν τῆς διαπιστώσεως τῶν γεγονότων αὐτῶν καὶ τῆς ὑπάρξεως ἰδίᾳ δύο ρευμάτων τότε εἰς τὸ Οἰκ. Πατριαρχεῖον—ἑνὸς ζητοῦντος ἀρωγὴν ἠθικὴν τοὐλάχιστον ἀπὸ τοὺς καθολικούς, τοῦ δὲ ἄλλου αἰτουμένου ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν προστασίαν ἀπὸ τοὺς προτεστάντας—δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐννοήσω τὴν ἑξῆς γνώμην τοῦ κ. Κλ. Τσούρκα˙ «πράγματι, αἱ θρησκευτικαὶ ἔριδες, καθὼς καὶ ἡ σύγκρουσις μεταξὺ Θεολογίας καὶ Φιλοσοφίας ἐφαίνοντο, κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος, ὅτι ἐδημιούργουν εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὅρους εὐνοϊκοὺς διὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς ἑλληνικῆς παιδείας καὶ μορφώσεως˙ ἀλλὰ εἰς τὸ δεύτερον ἥμισυ τοῦ ἰδίου αἰῶνος (ἡ ἐποχὴ τοῦ Covel) **ἡ νίκη τοῦ Καθολικισμοῦ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ὁποίου ἔπεσεν ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία ἠμπόδισεν ἀποτόμως τὴν ἀνάπτυξιν ταύτην** [6]), Οὔτε ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ Καθολικισμοῦ οὔτε ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ Προτεσταντισμοῦ διετέλεσεν ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία. Ὡρισμέναι πολιτικαὶ καὶ ἄλλαι συνθῆκαι ἐδημιούργησαν τὰ δύο ρεύματα περὶ τῶν ὁποίων ἀνωτέρω ἔγινε λόγος.

Ἐπανέρχομαι εἰς τὸν Covel. Ὁ μορφωμένος αὐτὸς κληρικὸς ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν καὶ μὲ τὸν διάσημον ἀρχιγούναρην τοῦ Μ. Βεζίρου Μανωλάκην Μάνον Καστοριανόν, παρὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἔλαβε σύστασιν διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος χάριν μελετῶν. Ὁ Covel ἐκτὸς τῶν ἐντύπων ἀφῆκε καὶ πολλὰ χειρόγραφα, τὰ ὁποῖα τώρα εὑρίσκονται εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον καὶ τὰ ὁποῖα ἐμελέτησα κατὰ τὴν ἐν Ἀγγλίᾳ πρὸ τοῦ τελευταίου πολέμου διαμονήν μου.

Ἕνα μέρος τῶν χειρογράφων αὐτῶν, ἰδίως τὰ ἀφορῶντα τὴν ἀλληλογραφίαν Covel καὶ Ρεφεραντaρίου — Λογοθέτου Θαλασσηνοῦ—ἐδημοσίευσα εἰς τὸ Αον μέρος τῆς Φωτιείου μου Βιβλιοθήκης. Ἐδῶ δημοσιεύω μίαν φωτοτυπίαν [7]) γράμματος τοῦ πατριάρχου Παρθενίου τοῦ Δ΄. καὶ τῶν τότε ἐνδημούντων ἀρχιερέων ἔχοντος σχέσιν πρὸς ἕνα ἀπατεῶνα Νικόλαον Σινωπέα ἐμφανιζόμενον ὡς ὀφφικιάλον τῆς Μ. Ἐκκλη-

---

[6] **Γαλλιστὶ ἐξεδόθη εἰς τὸ Βουκουρέστιον** Cl. Tsourkas «La vie et l'œuvre de Théophile Corydalée» 10.

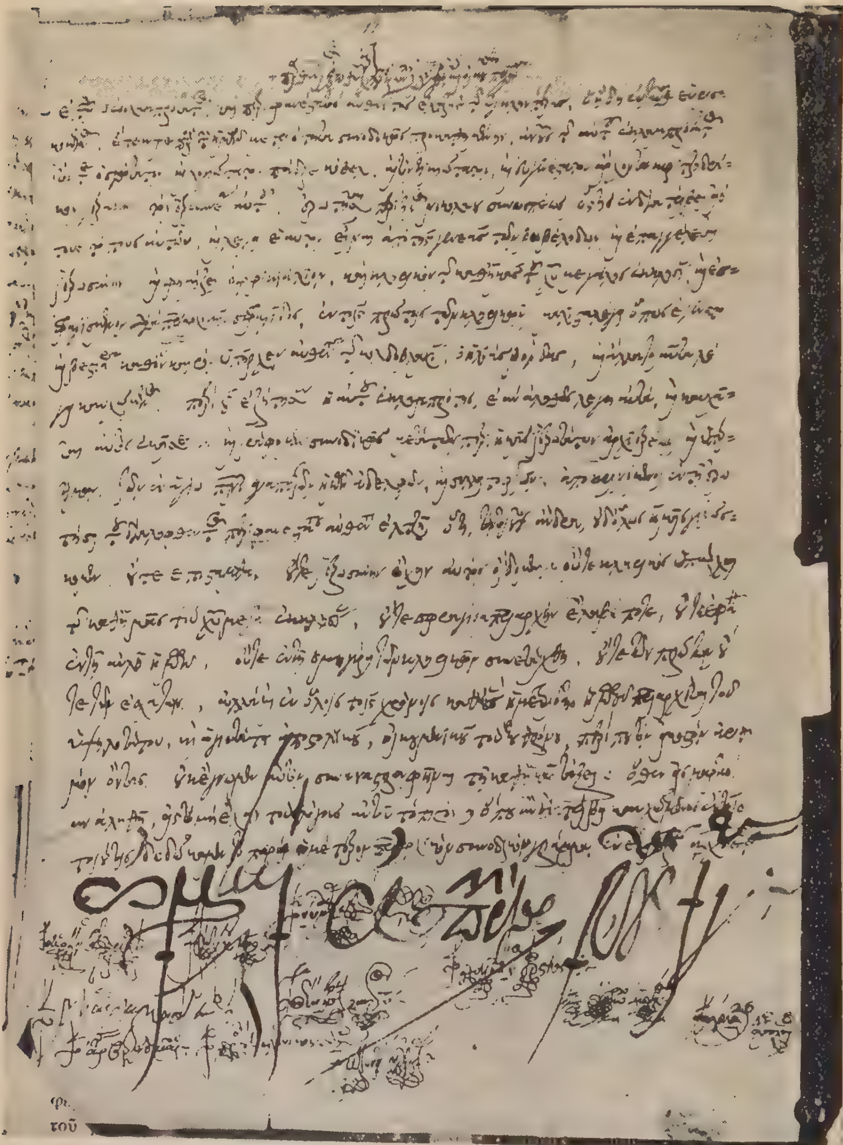
[7]) **Τὸ περιεχόμενον ἐδημοσίευσα εἰς τὸ Αον μέρος τῆς Φωτ. Βιβλ. σ. 192—292. Τὸ ἔγγραφον τοῦ Ἀνανίου ἐδημοσίευσεν ὁ Καισαρείας Καλλίνικος Δελικάνης «Ἔγγραφα Πατρ/κοῦ Ἀρχειοφυλακείου Α σ. 369—374.**

σίας. Τὸ ἔγγραφον φέρον ἡμερομηνίαν «ἐν μηνὶ Ἀπριλίῳ Ἰνδικ. γ» (πατριαρχικῇ χειρί) 1675 ὑπογράφεται ὑπὸ τῶν ἑξῆς μητροπολιτῶν. Ἡρακλείας Βαρθολομαίου, Κυζίκου Μητροφάνους, Νικομηδείας Νοεφύτου Νικαίας Δαμασκηνοῦ, Σηλυβρίας Λαυρεντίου, Προύσης Καλλινίκου (τοῦ κατόπιν Οἰκ. Πατριάρχου τοῦ Ἀκαρνᾶνος), Μαρωνείας Ἀνανίου, Ἄρτης Βαρθολομαίου, Δέρκων Χρυσάνθου, Λευκάδος Θεοκλήτου, Φερσάλων Εὐθυμίου.

Ὁ «Ἑρμηνεύς» τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας, ὁ ὁποῖος μαζὺ μὲ τὸν Covel ἐστάλη ἀπὸ μέρους τοῦ Βρεττανοῦ πρεσβευτοῦ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἀνήκει εἰς τὴν γνωστὴν οἰκογένειαν τῶν Σούτσων. Ἤδη ὁ πατὴρ τῶν Μιχαήλ, Ἀλεξάνδρου καὶ Δημητρίου Σούτσων ἔφερε τὸ παρώνυμον Δράκος. Ὁ Τρ. Εὐαγγελίδης εἰς τὴν Μ. Ε. Ἐγκυκλοπαιδείαν (λέξις Σοῦτσος στ. 167 α) σημειώνει ὅτι «τῷ 1668 Δράκος τις ἦτο ῥήτωρ τῆς Μ. Ἐκκλησίας». Ἡ πηγὴ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἤντλησε τὴν ὡς ἄνω πληροφορίαν ὁ κ. Εὐαγγελίδης εἶναι πατριαρχικὸν ἔγγραφον καταχωριζόμενον εἰς τὸν κώδικα Α΄ τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου καὶ ἀφορῶν τοὺς νεωτερισμοὺς τοῦ ἀρχιεπισκόπου Σιναίου Ἀνανίου. Φέρει ἡμερομηνίαν Ἰούλιος 1668. Ὑπογράφουν σὺν ἄλλοις ὁ μέγας ρήτωρ Ἀλέξανδρος, καὶ εἰς τὸ τέλος ὁ ῥήτωρ τῆς Μ. Ἐκκλησίας Δράκος. Πάντως λοιπὸν ὁ εὐγενέστατος καὶ τιμιώτατος ἄρχων τοῦ πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος τοῦ 1675 εἶναι ὁ ἴδιος μὲ τὸν ῥήτορα τῆς Μ. Ἐκκλησίας τοῦ πατριαρχικοῦ γράμματος τοῦ 1668, ὁ καὶ δραγομάνος τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας.

Ἀναμφισβητήτως ἀνήκει ὁ ῥήτωρ εἰς τὴν οἰκογένειαν Δράκων—Σούτσων. Μὲ τὸ ἐνταῦθα δημοσιευόμενον ἔγγραφον νέον φῶς ἐπιχέεται ἐπὶ τῆς προελεύσεως καὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐμφανίσεως τῆς οἰκογενείας Σούτσου. Θὰ ἦσαν Βυζαντινοὶ μετοικήσαντες πρὸ τῆς Ἁλώσεως ἢ κατὰ τὴν Ἅλωσιν καὶ ἐπανελθόντες εἰς τὴν πόλιν μετ᾽ αὐτήν. Τὸ κύριον ὄνομα Γοράκης ἴσως εἶναι Γρηγοράκης. Γρηγόριος, ὄνομα ὑπάρχει εἰς τὴν πολυμελῆ οἰκογένειαν τῶν Σούτσων. Γρηγόριος ὠνομάζετο ὁ υἱὸς τοῦ Μιχὰλ Βόδα τοῦ πρεσβυτέρου, ἡγεμόνος Μολδαβίας καὶ πατὴρ τοῦ Μιχὰλ Βόδα τοῦ νεωτέρου τοῦ ἀποθανόντος ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ 1865. Τὸ σπίτι τοῦ Γρηγορίου ἐχρησίμευεν—μεταξὺ Μ. Ρεύματος καὶ Κουρουτσεσμὲ—ὡς θερινὸν Πατριαρχεῖον ἀπὸ τοῦ 1814.

Περὶ τοῦ σχεδίου—διαγράμματος ἐνταῦθα δημοσιευομένου—τοῦ τοῦ ναοῦ τοῦ 1670—1677 δ.λ.δ. πρὸ τῆς ἐκ βάθρων ἀνεγέρσεως τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ ὑπὸ τοῦ Ἱερεμίου τοῦ Γ΄—οὐχὶ κατόπιν πυρκαϊᾶς ὡς ἀπέδειξα ἄλλοτε ἐν τῇ «Ὀρθοδοξίᾳ»—κατὰ τὸ ἔτος 1720, σημειώνω τὰ ἀκόλουθα: Οἱ ἀρχιερεῖς ἵσταντο εἰς δύο σειρὰς δεξιὰ καὶ ἀριστερά, διότι ἦσαν πολλοί· δὲν ὑπῆρχε τότε τὸ δωδεκαμελές. Οἱ ἐνδημοῦντες ἐν Κ/Πό-

φι.
τοῦ

λει ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ οἱ πλησιόχωροι τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κ. Π. ἀπετέλουν πολλάκις ἀριθμὸν ὄχι μικρόν, καὶ ποικίλλοντα κατὰ τὰς περιστάσεις. Αὐτὸ ἀποδεικνύει καὶ τὸ ἐν φωτοτυπίᾳ δημοσιευόμενον ἐδῶ ἔγγραφον τοῦ 1675. Αἱ σημεριναὶ θέσεις τῶν πρέσβεων καὶ τῶν προξένων ἦσαν αἱ θέσεις τῶν ἡγεμόνων τῶν παραδουναβίων χωρῶν. Αἱ θέσεις τῶν ὀφφικιάλων ἦσαν ὅπου σήμερον ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ εἶναι ἡ θέσις τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου. Πολὺ διάφορος ἦτο ἡ θέσις τοῦ προσκυνηταρίου, εἰς τὸ βάθος τοῦ ναοῦ πρὸς τὰ δεξιά, οὐχὶ ὅπως σήμερον εἰς τὰ ἀριστερὰ καὶ κάτωθεν τοῦ ἄμβωνος.

Ἐλπίζω ὅτι θὰ ἠμπορέσω νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸ θέμα αὐτὸ ἀφορῶν τὰ χειρόγραφα τοῦ Covel καὶ γενικώτερον τὰς σχέσεις τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου μὲ τοὺς Ἀγγλικανοὺς κατὰ τὸν δέκατον ἕβδομον αἰῶνα.

† Ο ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Εἰς τήν μελέτην μου περὶ τοῦ ὀφφικίου τοῦ Μ. Ρήτορος—«Ὀρθοδοξία» 1944 σ. 173—179—γράφω τὰ ἑξῆς· «ἐκ τοῦ αὐτοῦ σημειώματος πληροφορούμεθα ὅτι ὁ Μ. Ρήτωρ προσεφωνεῖτο «τιμιώτατος καὶ λογιώτατος». Ὑπῆρχεν ὅμως καὶ ἁπλῶς Ρήτωρ ἢ μικρὸς ῥήτωρ, ὅπως, ὡς ἐσημείωσα ἤδη, καὶ ἁπλῶς Λογοθέτης ἢ μικρὸς Λογοθέτης. Τὸ ἄξιον ἰδιαιτέρας σημειώσεως σημεῖον εἶναι τοῦτο, ὅτι ἐμφανίζεται τὸ ἐπώνυμον Δράκος ὡς ἄρχων κατὰ τὸ 1675.

† ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΑΓΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΣΥΣΚΕΨΙΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΤΣΙΤΣΕΣΤΕΡ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ

ΚΑΙ ΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ

ΑΠΟ ΤΑΣ 9 ἕως τὰς 15 Ἰουλίου τοῦ τρέχοντος ἔτους συνῆλθεν εἰς τὴν ἀγγλικὴν πόλιν Τσίτσεστερ ἡ λεγομένη κεντρικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ παγκοσμίου συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἀπὸ μέρους τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν παρόντες ἦσαν μεταξὺ ἄλλων ὁ μητροπολίτης Θυατείρων Γερμανός, ἀντιπροσωπεύων τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ὁ καθηγατὴς Ἀμίλκας Ἀλιβιζᾶτος, ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

Τὴν ἀπουσίαν τῶν δύο ἄλλων ἀντιπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Μηροπολίτου Φθιώτιδος Ἀμβροσίου καὶ Ἐδέσσης Παντελεήμονος, ἐδικαιολόγησεν ὁ εἰρημένος καθηγητὴς ἰσχυρισθεὶς ὅτι ἠμποδίσθησαν ἀπὺ τὸν εἰς τὰς ἐπαρχίας των ὑπάρχοντα συμμοριακὸν ἀγῶνα. Ὁ πραγματικὸς ὅμως λόγος τῆς ἀπουσίας αὐτῆς, ὡς νομίζω, εἶναι ὁ ἑξῆς. Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἰδίως τὰ ἀρχιερατικά των μέλη, εὑρέθησαν, κατὰ τὴν συνδιάσκεψιν τοῦ παγκοσμίου συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ ὁποία ἔλαβε χώραν τὸν παρελθόντα Αὔγουστον εἰς τὸ Ἄμστερδαμ τῆς Ὁλλανδίας, πρὸ καταστάσεως προσώπων καὶ πραγμάτων ξένης πρὸς τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς Ὀρθοδόξου ἰδεολογίας. Μεταξὺ ἄλλων ἡ συμμετοχὴ εἰς αὐτοκαλουμένας διαχριστιανικὰς θρησκευτικὰς τελετὰς (interdenominational service) ἐνεποίησεν ἀλγεινὴν ἐντύπωσιν καὶ εἰς ἄλλους μὲν ὀρθοδόξους ἱεράρχας, ἰδίως δὲ εἰς τὸν μητροπολίτην Σάμου κ. Εἰρηναῖον. Πράγματι δὲ ἡ τοιαύτη ἀνάμικτος θρησκευτικὴ τελετὴ ἐμφανίζει ἓν εἶδος ἐμπράκτου ἑνώσεως τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, ἐνῷ δογματικῶς πολὺ ἀφιστάμεθα ἀπὸ τὰς προτεσταντικὰς ἐκκλησίας. Ἡ δογματικὴ δὲ διάστασις ὄχι μόνον δὲν σμικρύνεται, ἀλλὰ δυστυχῶς σὺν τῷ χρόνῳ εὐρύνεται, παρὰ τὰς πολλαπλᾶς συναντήσεις αἱ ὁποῖαι ἤρχισαν νὰ γίνωνται μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν διαφόρων Χριστιανικῶν ὁμολογιῶν—ἐξαιρουμένων τῶν Καθολικῶν—μετὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον.

Τὰ ἀνωτέρω, ὡς ὑποθέτω, ἔχουσα ὑπ᾽ ὄψιν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, κλίνει μᾶλλον ὑπὲρ τῆς ἀποχῆς κληρικῶν καὶ ἰδίως ἀρχιερέων ἀπὸ

τὴν συμμετοχὴν εἰς παγχριστιανικὰ συμβούλια. Ἀτομικῶς φρονῶ ὅτι ὁ ἀποκλεισμὸς αὐτὸς δὲν πρέπει νὰ ἦναι ἀπόλυτος· μᾶλλον νὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ ὡρισμένους ὅρους καὶ ἰδίως ὅταν πρόκειται περὶ ἱεραρχῶν ἀνωτέρας μορφώσεως.

Ὁ κ. Ἀμ. Ἀλιβιζᾶτος εἰς τὸ Chichester ὁμιλῶν εἰς τὴν περὶ οὗ ὁ λόγος σύσκεψιν ἀνεφέρθη καὶ εἰς τὴν συνδιάσκεψιν τοῦ Ἀμστερδάμ. «Εἶναι φανερόν, εἶπεν, ὅτι παρεννοήσεις τινὲς ἔλαβον χώραν ὡς πρὸς τὴν ἀντίληψιν τῆς ἐννοίας καὶ τῶν σκοπῶν τῆς συνδιασκέψεως τοῦ Ἀμστερδάμ. Εἰς τὴν παρεννόησιν αὐτὴν συνετέλεσε μεγάλως τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑλλ. Ἐκκλησίας μὴ ἔχοντες πεῖραν τῶν διεθνῶν συνδιασκέψεων εὑρέθησαν πρὸ μεγάλης δυσκολίας ὀφειλομένης εἰς τὴν ἐν Ἀμστερδὰμ ὑπερβάλλουσαν προτεσταντικὴν ἀτμόσφαιραν. Συνεπείᾳ τῶν παρεννοήσεων αὐτῶν συνεζητήσαμεν εἰς τὰς Ἀθήνας μετὰ τὴν συνδιάσκεψιν τοῦ Ἀμστερδάμ. Εἶμαι δὲ εὐτυχὴς λέγων ὅτι αἱ μεμονωμέναι γνῶμαι αἱ ἐκφρασθεῖσαι σχετικῶς πρὸς τὴν ἐξήγησιν τῆς συνεργασίας μετὰ τοῦ παγκοσμίου συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἤρθησαν καὶ μάλιστα ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους ἐκείνους τοῦ Ἀμστερδὰμ οἱ ὁποῖοι κατ᾿ ἀρχὰς εἶχον παρεξηγήσῃ τὸ πνεῦμα τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς». (Churh Times 15 Ἰουλίου 1949 σελ. 460).

Παρὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ κ. Ἀλιβιζάτου ἡ διαφωνία μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ὑπῆρχε καὶ ὑπάρχει κυρίως διὰ τὴν ἐμφάνισιν καὶ τὸν συναγελασμὸν κληρικῶν καὶ ἱεραρχῶν ποικίλων ὁμολογιῶν κατὰ τρόπον μὴ συνᾴδοντα πρὸς τὰς περὶ κλήρου καὶ ἐκκλησίας ἀντιλήψεις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Εἰς τὸ Chichester ἡ κεντρικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ παγκοσμίου συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν συνεζήτησε τὸν λόγον τῆς ὑπάρξεως τοῦ συμβουλίου αὐτοῦ («raison d'être»). Διετυπώθη ἡ γνώμη ὅτι τὸ συμβούλιον αὐτὸ— καὶ ἄλλοτε αὐτὰ ἐλέχθησαν—δὲν ἀντικαθιστᾷ τὰς χριστιανικὰς ἐκκλησίας, ἀλλ᾿ αὐτὸ ἀποτελεῖ «σῶμα πρὸς τὸ ὁποῖον φυσικῶς χριστιανοὶ—ἐκτὸς τῆς ἐκκλησίας τῆς Ρώμης—προσφεύγουν δι᾿ ἐνίσχυσιν καὶ ὑποστήριξιν». Τί ἐννοοῦν μὲ τὴν ἐνίσχυσιν καὶ ὑποστήριξιν αὐτήν; Ἐὰν πρόκειται περὶ ὑλικῆς ἐνισχύσεως ὡρισμένων οἰκονομικῶς ταλαιπωρουμένων ἐκκλησιῶν, δὲν θὰ προβληθῇ οὐδεμία ἀντίρρησις παρὰ οἱουδήποτε Ὀρθοδόξου. Τὸ ἴδιον θὰ συμβῇ, ἂν προσέλθουν ἀρωγοὶ ἠθικῶς αἱ μὴ Ὀρθόδοξοι ἐκκλησίαι εἰς τὸν κατὰ τῆς ἀθεΐας καὶ τοῦ κομμουνισμοῦ ἀγῶνα. Αὐτὸ θὰ ἠνόουν, ὅταν ἔλεγον εἰς τὸ Chichester «θὰ ἐνήργει (τὸ παγκόσμιον συμβούλιον τῶν ἐκκλησιῶν) μὲ τόλμην ἐκεῖ ὅπου θὰ ἐνεφανίζετο αὐτόφωρος παραβίασις τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν». Καὶ προσθέτουν δι-

καίως· «ἡ θρησκευτικὴ ἐλευθερία εἶναι ὁ ὅρος καὶ ὁ φύλαξ πάσης ἀληθινῆς ἐλευθερίας» (Churh Times αὐτόθι).

Τὸ ζήτημα εἶναι τὸ ἑξῆς τὸ ὁποῖον χρήζει σκέψεως καὶ προσοχῆς ἰδιαιτέρας. Ἐφ᾽ ὅσον αἱ διάφοροι χριστιανικαὶ ἐκκλησίαι δογματικῶς χωρισμέναι, μερικαὶ δὲ ἔχουσαι ἐλάχιστα σημεῖα ἐπαφῆς μὲ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, δὲν ἠμποροῦν νὰ ἑνωθοῦν, τοὐλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος, εἰς ἓν σῶμα («ὅταν γὰρ πάντες ὁμοίως πιστεύωμεν, τότε ἑνότης ἐστί» «τοῦτο γὰρ ἑνότης πίστεως, ὅταν πάντες ἓν ὦμεν, ὅταν πάντες ὁμοίως τὸν σύνδεσμον ἐπιγινώσκωμεν», Χρυσοστόμου Λόγος 10ος Ἐφεσίους, καὶ ὁμιλία 26η Α΄ Κορινθίους), ἡ διὰ τοιούτων ἀντιπροσωπειῶν ἔμμεσος συνάντησις καὶ ἐπαφὴ καὶ συνεννόησις ἔρρωται ἀπ᾽ ἀπόψεως Ὀρθοδόξου; Τὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα αὐτὸ δίδει ἡ κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1920 ἀπολυθεῖσα ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐγκύκλιος πρὸς ὅλας τὰς Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας. Τὸ ἱστορικὸν ἐκεῖνο ἔγγραφον ὄχι μόνον ἐπικροτεῖ τὰς τοιαύτας ἐπαφὰς καὶ ἐπικοινωνίας ἐπὶ ἠθικοῦ, πνευματικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἐδάφους, ἀλλὰ προχωρεῖ καὶ περαιτέρω. Εἰσηγεῖται τὴν ἵδρυσιν κοινωνίας τῶν Ἐκκλησιῶν κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς τότε συσταθείσης Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἐγκυκλίου ἐκείνης θερμῶς ὑποστηρίζει πᾶσαν εἰλικρινῆ συνεργασίαν τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς καταπολέμησιν παντὸς ὅ,τι εἶναι ἀντιχριστιανικόν, ἀνατρεπτικὸν τῆς τάξεως καὶ δημιουργὸν τοῦ κοινωνικοῦ χάους. Συνεργασία διὰ τὸ καλὸν ὅλου τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου καὶ συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος «ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου», τῆς εἰρήνης ἡ ὁποία πρὸ παντὸς ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ στερεὰ ἠθικὰ θεμέλια [1]). Ἡ συνεργασία ὅμως αὐτὴ διὰ τοὺς Ὀρθοδόξους δὲν σημαίνει προσχώρησιν εἰς προτεσταντικὰς ἀντιλήψεις οὔτε συμμετοχὴν εἰς θεατρισμοὺς ὅπου διαπομπεύεται ἡ Ἐκκλησία τῶν Βασιλείων, τῶν Χρυσοστόμων, τῶν Γρηγορίων καὶ τῶν Φωτίων.

† Ο ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

---

[1]) **Βλέπε καὶ ἐμὴν πραγματείαν «Union ou Rapprochement des Églises chrétiennes».**

Ο ΒΟΣΣΟΥΕΤΟΣ

ΤΑ ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΩΣ ΟΙ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΙ ΛΟΓΟΙ ΤΟΥ.

(Συνέχεια ἐκ τῆς 145ης σελίδος)

Λόγος ἐπικήδειος εἰς τὴν Ἑρριέτταν - Ἄνναν τῆς Ἀγγλίας, δούκισσαν τῆς Ὀρλεάνης, ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τοῦ Βοσσουέτου τῇ 21ῃ Αὐγούστου 1670 ἐν τῷ μοναστηρίῳ Σαὶν-Ντενί [1] (Ἁγίου Διονυσίου).

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ.

«Ματαιότης ματαιοτήτων, λέγει ὁ Ἐκκλησιαστής, ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης» (κεφ. α΄ στίχ. 2)

Ὑψηλότατε [2],

Ἤμην λοιπὸν ἀκόμη μίαν φορὰν [3] προωρισμένος νὰ ἐκπληρώσω τὸ πένθιμον αὐτὸ καθῆκον πρὸς τὴν ὑψηλοτάτην καὶ κραταιοτάτην πριγκήπισσαν Ἑρριέτταν—Ἄνναν τῆς Ἀγγλίας, δούκισσαν τῆς Ὀρλεάνης, Αὐτὴ τὴν ὁποίαν εἶχον παρατηρήσῃ νὰ δεικνύῃ τόσον πολλὴν προσοχὴν ὅταν ἐξετέλουν τὸ ἴδιον καθῆκον διὰ τὴν βασίλισσαν μητέρα της, αὐτή, λέγω, ἔμελλε νὰ ἦναι ὕστερον ἀπὸ τόσον ὀλίγον χρόνον τὸ θέμα παρομοίου λόγου καὶ ἡ τεθλιμμένη φωνή μου ἐπεφυλάσσετο δι᾽ αὐτὸ τὸ τό-

---

[1]) Τὸ «Saint Dénis» εἶναι πόλις κειμένη ἐπὶ τῆς διώρυγος Saint Dénis, 8 χιλιόμετρα βορείως τῶν Παρισίων καὶ ἔχουσα 72 περίπου χιλιάδας κατοίκων. Τὸ ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Γάλλων Δαγοβέρτου κτισθὲν κατὰ τὸ 626 μοναστήριον ἐχρησίμευεν ἐπὶ αἰῶνας ὡς νεκροταφεῖον τῶν μελῶν τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῆς Γαλλίας.

[2]) Τὸ κείμενον ἀναφέρει τὴν λέξιν Monseigneur, ἡ ὁποία εἶναι τίτλος ἡγεμόνων, ἀρχιερέων κ. ἄ. Κατὰ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ ἐπικηδείου τῆς Ἑρριέτας—Ἄννης παρίστατο ὁ διάσημος στρατηγὸς Λουδοβῖκος ὁ Βος, δοὺξ τοῦ Ἀνζιὲν κατόπιν πρίγκιψ τοῦ Κοντέ, ὁ γνωστὸς ὡς μέγας Κοντὲ (1621—1686).

[3]) Ὡς εὐθὺς κατόπιν φανερώνεται πρώτην φορὰν ἀνάλογον καθῆκον ἐξετέλεσεν ἀπαγγείλας τὸν ἐπικήδειον τῆς μητρὸς τῆς Ἑρριέτας—Ἄννης.

σον ἀξιοθρήνητον ὑπούργημα. Ὦ ματαιότης! ὤ μηδέν! ὤ (εἴμεθα) θνητοὶ οἱ ὁποῖοι ἀγνοοῦν τὸν προορισμόν των! Πρὸ δέκα μηνῶν θὰ τὸ ἐπίστευε κανείς [4]; Καὶ σεῖς, κύριοι, θὰ τὸ ἐφαντάζεσθε, ὅταν αὕτη ἔχυνε τόσα δάκρυα εἰς τὸν τόπον αὐτόν, ὅτι ἔμελλε τόσον γρήγορα νὰ σᾶς συναθροίσῃ ἐδῶ διὰ νὰ κλαύσετε αὐτὴν τὴν ἰδίαν; Πριγκήπισσα, τὸ ἄξιον ἀντικείμενον τοῦ θαυμασμοῦ τῶν δύο μεγάλων βασιλείων, δὲν ἦτο ἀρκετὸν τὸ ὅτι ἡ Ἀγγλία ἔκλαυσε τὴν ἀπουσίαν σας, χωρὶς ἀκόμη νὰ ἦναι ἠναγκασμένη νὰ κλαύσῃ τὸν θάνατόν σας; Καὶ ἡ Γαλλία, ἡ ὁποία μὲ τόσην χαρὰν σᾶς ἐπανεῖδε περιβεβλημένην μὲ νέαν αἴγλην κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἀπὸ τὸ περίφημον ἐκεῖνο ταξίδιον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀπεκομίσατε τόσην δόξαν καὶ τόσας ὡραίας ἐλπίδας, δὲν ἔχει πλέον ἄλλας πομπὰς καὶ ἄλλους θριάμβους διὰ σᾶς; «Ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης». Αὐτὰ εἶναι τὰ μόνα λόγια ποὺ μὲ μένουν· ἡ μόνη σκέψις τὴν ὁποίαν, εἰς ἕνα τόσον παράδοξον δυστύχημα, μοὶ ἐπιτρέπει μία τόσον δικαία καὶ τόσον δριμεῖα (δυνατὴ) λύπη. Ἑπομένως δὲν διέτρεξα ποσῶς τὰ ἱερὰ βιβλία διὰ νὰ εὕρω κανένα ῥητὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἠμποροῦσα νὰ ἐφαρμόσω εἰς αὐτὴν τὴν πριγκήπισσαν. Οὔτε μελέτην ἔκαμα οὔτε ἐκλογήν, ἀλλὰ πῆρα τὰ πρῶτα λόγια τὰ ὁποῖα μὲ παρουσιάζει ὁ Ἐκκλησιαστής, ὅπου, ἂν καὶ τόσον συχνὰ ἀνεφέρθη ἡ ματαιότης, ἐν τούτοις δὲν ἀναφέρεται, κατὰ τὴν γνώμην μου, τόσον ἀρκετὰ ὅσον ἀπαιτεῖ ὁ σκοπὸς τὸν ὁποῖον προτίθεμαι. Θέλω ὅπως, ἀφ᾿ ἑνὸς μὲν ἔχων ὑπ᾿ ὄψιν τὴν δυστυχίαν ἑνὸς μόνον ἀνθρώπου, θρηνήσω ἐν αὐτῷ ὅλας τὰς συμφορὰς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἀφ᾿ ἑτέρου δὲ θεωρῶν ἕνα μόνον θάνατον, δείξω δι᾿ αὐτοῦ τὸν θάνατον καὶ τὴν μηδαμινότητα ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων μεγαλείων [5]. Τὸ κείμενον (τὸ ῥητὸν) αὐτὸ τὸ ὁποῖον ταιριάζει εἰς ὅλας τὰς καταστάσεις καὶ εἰς ὅλα τὰ συμβάντα τῆς ζωῆς μας, δι᾿ ἕνα ὅλως ἰδιαίτερον λόγον ἀποβαίνει ἰδιάζον [6]) εἰς τὸ θρηνῶδες θέ-

---

[4]) Πρὸ δέκα μηνῶν ὅτε εἶχεν ἐκφωνήσῃ (16 Νοεμβρίου 1669) ὁ Βοσσουέτος τὸν ἐπικήδειον τῆς Ἑρριέτας—Μαρίας τῆς Γαλλίας, συζύγου τοῦ ἀτυχοῦς Καρόλου τοῦ Α΄ τῆς Ἀγγλίας.

[5]) Ὁ Βοσσουέτος θέλει νὰ ἀποδείξῃ α) ὅτι ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι γεμάτος ἀπὸ θλίψεις, ἀπὸ δεινὰ καὶ β) ὅτι ἐφόσον ὁ θάνατος ἀνατρέπει καὶ παρασύρει ὅλα, τὴν ζωὴν δ.λ.δ. καὶ ὅλα τὰ στολίσματα καὶ τὰ ἐπεισόδια τῆς ζωῆς, περιουσίαν, ἐξουσίαν, δόξαν κ. ἄ.. ὅλα αὐτὰ εἶναι μάταια. Τὴν ἀρχὴν αὐτὴν ἐφαρμόζει εἰς τὸν βίον καὶ τὸν θάνατον τῆς πριγκηπίσσης Ἑρριέτας· ὁ βίος της, ὅσον καὶ ἂν ἦτο βίος βασιλόπαιδος ἐμπεριεῖχε πολλὰς πικρίας· ὅταν πάλιν ἔφθασεν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης της ὁ θάνατος τὴν ἀφήρπασε καὶ ἐνεφάνισε γυμνὰ καὶ μηδαμινὰ ὅλα τὰ σχετιζόμενα μὲ τὸ ἀνθρώπινον μεγαλεῖον.

[6]) Ἁρμόζει δ. λ. δ. ὅλως διόλου εἰς τὸν σημερινόν μου λόγον, εἰς τὸν ὁποῖον πρόκειται νὰ θρηνήσω θάνατον τόσον πρόωρον κ.λ.π.

μα μου, καθότι αἱ ματαιότητες τοῦ κόσμου τούτου (τῆς γῆς) οὐδέποτε ἀπεκαλύφθησαν τόσον φανερὰ οὔτε τόσον σαφῶς ἠλέγχθησαν. Ὄχι ὕστερον ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ μόλις πρὸ ὀλίγου εἴδομεν—γίνεται πρόδηλον ὅτι —ἡ ὑγεία δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ ὄνομα, ἡ ζωὴ μόνον ὄνειρον, ἡ δόξα φαινομενικότης, αἱ δὲ χάριτες καὶ αἱ ἡδοναὶ (τὰ εὐχάριστα πράγματα) ἐπικίνδυνος διασκέδασις· ὅλα εἶναι μάταια ἐν ἡμῖν ἐκτὸς τῆς εἰλικρινοῦς περὶ τῶν ματαιοτήτων μας ὁμολογίας τῆς γινομένης ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ὁριστικῆς μας ἀποφάσεως [7]) νὰ περιφρονῶμεν πᾶν ὅ,τι εἴμεθα (ὅλην τὴν ὑπόστασίν μας [8]).

Ἀλλά, λέγω τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου; Ὁ ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ἔπλασεν ὁ Θεὸς κατ' εἰκόνα του, εἶναι μόνον σκιά; Ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν διὰ νὰ ζητήσῃ στὴν γῆν, ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἐνόμισεν ὅτι θὰ ἠμποροῦσε νὰ τὸν ἐξαγοράσῃ μὲ ὅλον τὸ αἷμά του χωρὶς νὰ ἐξευτελισθῇ, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ μηδαμινότης; Ἂς ἀναγνωρίσωμεν τὴν πλάνην μας· ἀναμφιβόλως τὸ θλιβερὸν αὐτὸ θέαμα τῶν ἀνθρωπίνων ματαιοτήτων μᾶς κατέπληττε, καὶ ἡ διὰ τοῦ θανάτου τῆς πριγκηπίσσης αὐτῆς ἐξαίφνης ἐπελθοῦσα διάψευσις τῶν ἐλπίδων τὰς ὁποίας τὸ κοινὸν ἐστήριζεν εἰς αὐτὴν μᾶς ὤθουσε πολὺ μακράν. Δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέπωμεν εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ περιφρονῇ ὁλόκληρον τὸν ἑαυτόν του (ὅλην του τὴν ὑπόστασιν), ἐκ φόβου μήπως πιστεύων μαζὶ μὲ τοὺς ἀσεβεῖς ὅτι ἡ ζωή μας δὲν εἶναι ἄλλο τι παρὰ παίγνιον εἰς τὸ ὁποῖον κυριαρχεῖ ἡ τύχη, πολιτεύεται χωρὶς κανόνα καὶ χω-

---

7) **Ὁ Βοσσουέτος μεταχειρίζεται τὴν φράσιν** jugement arrêté. **Εἰς τὸν περὶ τοῦ θείου νόμου λόγον του** (Sermon sur la loi de Dieu) **μεταχειρίζεται τὴν ἐπιθετικὴν μετοχὴν μὲ τὴν ἰδίαν σημασίαν·** «De là l'incertitude de ma vie qui n'ayant poins de conduite arrêtée» **καὶ ἀλλαχοῦ·** «s'il attend que de leurs conférences il en résulte enfin quelque conclusion arrêtée» **(—ὡρισμένον, ὁριστικὸν συμπέρασμα, ἀποτέλεσμα). Εἰς τὸν περὶ θείας Προνοίας λόγον, καθὼς καὶ εἰς τὸν περὶ φιλοδοξίας ἀναφέρει** «jours arrêté» «Il a choisi son jour arrêté» «Qu' il y a un jour arrêté à la fin des siècles».

8) **Ἕως ἐδῶ τελειώνει τὸ περιεκτικὸν προοίμιον τοῦ ἐπικηδείου· ὁ τρόπος τῆς ἀρχῆς του εἶναι τοιοῦτος ὥστε ἡ κυρίως ἔναρξις τοῦ λόγου εὑρίσκεται μέσα εἰς τὴν συγκίνησιν ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατέχονται καὶ ὁ ῥήτωρ καὶ τὸ ἀκροατήριον. Τὸ τοιούτου εἴδους προοίμιον λέγεται «ἐξ ἐφόδου»** (ex abrupto). **Καὶ ἡ περαιτέρω ἀνάπτυξις τοῦ θέματος εἶναι εἰσαγωγική. Ὁ καρδινάλιος** Maury **χαρακτηρίζει τὸ προοίμιον αὐτὸ ὡς περιεκτικώτατον ἐν τῇ συντομίᾳ του παρουσιάζον «σχέδιον τοῦ ὁποίου τὰ μέρη σπεύδουν τρόπον τινὰ νὰ ἐμφανισθοῦν ὡς φυσικὴ καὶ ἀναγκαία ἐξήγησις τοῦ θέματος». Εἰς αὐτὸ ὁ Βοσσουέτος «συνενώνει τὸ κράτος τοῦ ταλάντου του καὶ τὸ κῦρος τοῦ ὑπουργήματός του διὰ νὰ αἰχμαλωτίσῃ τὴν προσοχὴν πολυαρίθμου ὁμηγύρεως».** (Essai sur l'éloquence de la chaire).

ρὶς ὁδηγόν, ἕρμαιον τῶν τυφλῶν του ἐπιθυμιῶν. Δι᾽ αὐτὸ ὁ ἐκκλησιαστής, ἀφ᾽ οὗ ἤρχισε τὸ θεῖόν του σύγγραμμα μὲ τὰ λόγια τὰ ὁποῖα ἀνέφερα, ἀφ᾽ οὗ ὅλας τὰς σελίδας του τὰς ἐγέμισε μὲ τὴν περιφρόνησιν πρὸς τὰ ἀνθρώπινα πράγματα, τελευταῖον θέλει νὰ δείξῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον κἄτι τὸ στερεώτερον καὶ ὡς συμπέρασμα τοῦ ὅλου λόγου του λέγει πρὸς αὐτόν· «τὸν θεὸν φοβοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φύλασσε· ὅτι τοῦτο πᾶς ὁ ἄνθρωπος. Ὅτι σύμπαν τὸ ποίημα ὁ Θεὸς ἄξει ἐν κρίσει, ἐν παντὶ παρεωραμένῳ, ἐὰν ἀγαθὸν καὶ ἐὰν πονηρόν [9]). Τοιουτοτρόπως τὸ πᾶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ εἶναι μάταιον ἐὰν ἐξετάσωμεν ἐκεῖνο ποὺ δίδει εἰς τὸν (ὑλικὸν καὶ φθαρτὸν) κόσμον· τοὐναντίον δὲ τὸ πᾶν ἐν αὐτῷ εἶναι σπουδαῖον, ἐὰν θεωρήσωμεν ἐκεῖνο ποὺ χρεωστεῖ εἰς τὸν Θεόν. Ἀκόμη μίαν φοράν, τὸ πᾶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, εἶναι μάταιον, ἐὰν ἐξετάσωμεν τὸν ροῦν τῆς θνητῆς του ζωῆς· ἀλλ᾽ ἐξ ἄλλου τὸ πᾶν εἶναι πολύτιμον, τὸ πᾶν τυγχάνει σπουδαῖον, ἐὰν μελετήσωμεν τὸ τέλος εἰς τὸ ὁποῖον καταλήγει ἡ ζωὴ καὶ τὸν λόγον (λογαριασμὸν) τὸν ὁποῖον ὀφείλομεν νὰ δώσωμεν δι᾽ αὐτήν. Σήμερον λοιπὸν ἐνώπιον τῆς ἁγίας αὐτῆς Τραπέζης καὶ τοῦ τάφου τούτου ἄς μελετήσωμεν καὶ τὸν πρῶτον καὶ τὸν τελευταῖον λόγον τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ· τὸν πρῶτον ὁ ὁποῖος δεικνύει τὴν μηδαμινότητα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸν ἄλλον ὁ ὁποῖος ἀποκαθιστάνει τὸ μεγαλεῖόν του. Εἴθε ὁ τάφος αὐτὸς νὰ μᾶς πείσῃ περὶ τῆς μηδαμινότητός μας, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ὅπως ὁ βωμὸς (ἁγ. τράπεζα) αὐτός, ὅπου καθ᾽ ἑκάστην δι᾽ ἡμᾶς προσφέρεται ἀνεκτίμητον θῦμα, μᾶς διδάξῃ συγχρόνως περὶ τῆς ἀξίας μας· ἡ πολύκλαυστος [10]) πριγκήπισσα θὰ εἶναι πιστὴ μάρτυς καὶ τῶν δύο. Ἄς ἴδωμεν τί ἀφήρεσεν ἀπ᾽ αὐτὴν ἕνας αἰφνίδιος θάνατος· ἂς ἴδωμεν τί τὴν ἐδώρησεν ἕνας ἅγιος θάνατος. Τοιουτοτρόπως θὰ μάθωμεν νὰ περιφρονῶμεν ὅ,τι ἐκείνη ἀφῆκε χωρὶς πόνον διὰ νὰ συγκεντρώσωμεν ὅλην μας τὴν ἐκτίμησιν πρὸς ὅ,τι ἠσπάσθη (ἀπεδέχθη) μὲ τόσην θέρμην, ὅταν ἡ ψυχή της ἀποκαθαρθεῖσα ἀπὸ ὅλα τὰ αἰσθήματα τῆς γῆς καὶ γεμάτη ἀπὸ αἰσθήματα τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὸν ὁποῖον ἐπλησίαζε, εἶδε τὸ φῶς ἐντελῶς φανερὸν (ὁλοφάνερον). Ἰδοὺ αἱ ἀλήθειαι τὰς ὁποίας θὰ διαπραγματευθῶ καὶ τὰς ὁποίας ἔκρινα ἀξίας νὰ ἐκτεθῶσιν ἐνώπιον τόσον μεγάλου πρίγκηπος καὶ τῆς πλέον ἐπιφανοῦς ὁμηγύρεως τῆς οἰκουμένης.

* * *

«Θανάτῳ ἀποθανούμεθα, ἔλεγεν ἡ γυναῖκα ἐκείνη τῆς ὁποίας τὴν σύνεσιν ἐξύμνησεν ἡ ἁγία Γραφὴ εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον τῶν Βασιλειῶν

---

[9]) Ἐκκλησιαστής, 12, 13, 14.

[10]) Πολύκλαυστος ἐξηγῶ τὴν φράσιν «que nous pleurons».

καὶ βαδίζομεν ἀκαταπαύστως πρὸς τὸν τάφον, καὶ ὥσπερ τὸ ὕδωρ τὸ καταφερόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ὃ οὐ συναχθήσεται» [11]). Πράγματι ὅλοι ὁμοιάζομεν τὰ τρεχάμενα νερά. Οἱ ἄνθρωποι ὁσονδήποτε καὶ ἂν καυχῶνται διότι κατέχουν ἐξόχως διακεκριμένην θέσιν εἰς τὴν κοινωνίαν, ἐν τούτοις ὅλοι ἔχουν μίαν καὶ τὴν αὐτὴν καταγωγήν· καὶ ἡ καταγωγὴ αὐτὴ εἶναι μικρὰ (ἀσήμαντος). Τὰ ἔτη των συνωθοῦνται σὰν κύματα· ἀκαταπαύστως ῥέουν· καὶ ὁ ῥοῦς αὐτὸς γίνεται κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε ἐν τέλει, ἀφ᾽ οὗ οἱ μὲν κάμουν κἄπως περισσότερον θόρυβον καὶ διασχίσουν κἄπως περισσότερα μέρη ἀπὸ τοὺς δέ, θὰ συγχωνευθοῦν ὅλοι εἰς μίαν ἄβυσσον ὅπου δὲν ξεχωρίζονται οὔτε ἡγεμόνες, οὔτε βασιλεῖς οὔτε τὰ ἄλλα ἐξέχοντα προσόντα (ἰδιότητες) τὰ ὁποῖα διακρίνουν τοὺς ἀνθρώπους· ἀπαράλλακτα σὰν τοὺς ποταμοὺς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι καίτοι τόσον ἐξυμνοῦνται, μένουν ὅμως χωρὶς ὄνομα καὶ χωρὶς δόξαν, ὅταν ἀνακατευθοῦν εἰς τὸν ὠκεανὸν μὲ τοὺς πλέον ἀσήμους ποταμούς. [12])

Μάλιστα, κύριοι, ἐὰν κάτι τι ἠμποροῦσε νὰ ἀνυψώσῃ τοὺς ἀνθρώ-

---

[11]) Β΄ Βασιλ. 14, 14. Ἡ γυναῖκα διὰ τὴν ὁποίαν γίνεται λόγος ὠνομάζετο Θεκωῖτις «τὸ καταφερόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ὕδωρ ὃ οὐ συναχθήσεται» εἶναι τὰ νερὰ ποὺ πίπτουν στὴν γῆν καὶ χάνονται ἀνεπιστρεπτεί.

[12]) Πρὸ 12 ἐτῶν ὁ Βοσσουέτος, ὡς μέγας ἀρχιδιάκονος τῆς πόλεως Μέτζ, εἶχεν ἐκφωνήσῃ τὸν ἐπικήδειον τοῦ Δημάρχου τῆς πόλεως ἐκείνης Henri de Cournay. Ἡ εἰκὼν τοῦ ῥοῦ τῶν ποταμῶν ἀπαντᾷ καὶ ἐκεῖ καὶ μάλιστα εἴς τινα σημεῖα μὲ τὰς ἰδίας φράσεις. Καὶ αὐτὸ εἶναι μία ἀπόδειξις τοῦ ὅτι ὁ Βοσσουέτος δὲν προὐτίθετο νὰ δημοσιεύσῃ τοὺς λόγους του. Ἐκ τῶν 12 ἐπικηδείων του οἱ 6 ἐδημοσιεύθησαν ζῶντος τοῦ Βοσσουέτου καὶ προτροπῇ καὶ αἰτήσει τοῦ βασιλέως, οἱ ἄλλοι ἓξ ἢ μᾶλλον οἱ τέσσαρες—διότι δύο ἐχάθησαν—ἐδημοσιεύθησαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συγγραφέως· ὁ ἐκφωνηθεὶς ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Henri de Cournay ἀνήκει εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν. Εἰς τὸν λόγον αὐτὸν ἡ εἰκὼν καὶ αἱ σχετικαὶ ἔννοιαι περιγράφονται ὡς ἀκολούθως· «τέλος ὕστερον ἀπὸ ὅλα ἔρχεται ὁ θάνατος, ὁ ὁποῖος, τσαλαπατᾷ τὴν ἀνθρωπίνην ἀλαζονείαν καὶ καταρρίπτει, χωρὶς καμμίαν ἐλπίδα ἐπανορθώσεως, ὅλα ἐκεῖνα τὰ κατὰ φαντασίαν μεγαλεῖα καὶ ἔτσι γιὰ πάντα ἐξισώνει τὰς διαφόρους κοινωνικὰς καταστάσεις καὶ διακρίσεις, μὲ τὰς ὁποίας οἱ φιλόδοξοι ἐνόμιζον πὼς ἦσαν ἀνώτεροι τῶν ἄλλων· κατ᾽ αὐτὸν τὸν τρόπον ὑπάρχουν πολλοὶ λόγοι διὰ νὰ παραβληθῶμεν ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι πρὸς τὰ τρεχάμενα νερά, καθὼς κάμνει ἡ Ἁγία Γραφὴ (ὑπαινίσσεται τὸ ῥητὸν ποὺ ἀναφέρεται εἰς τὸν ἐπικήδειον τῆς δουκίσσης τῆς Ὀρλεάνης). Διότι καθὼς ὁποιαδήποτε ἀνισότης καὶ ἂν παρουσιάζεται εἰς τὸν ῥοῦν τῶν ποταμῶν ποὺ ποτίζουν τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, ὅλοι ἔχουν τοῦτο τὸ κοινόν, ὅτι προέρχονται ἀπὸ εὐτελῆ καταγωγήν· ὅτι κατὰ τὴν περαιτέρω πορείαν τοῦ ῥοῦ των κυλίουν πρὸς τὰ κάτω τὰ κύματά των μὲ ἕνα διαρκὲς πέσιμον, καὶ ὅτι τέλος μέλλουν νὰ χάσουν τὰ ὀνόματά των [κατ᾽ ἄλλην γραφὴν τοὺς ῥοῦς των) μαζὶ μὲ τὰ νερά των μέσα στὸν ἀπέραντον κόλπον τοῦ ὠκεανοῦ, ὅπου οὔτε ὁ Ρῆνος, οὔτε ὁ Δούναβις, οὔτε οἱ ἄλλοι φημισμένοι ποταμοὶ ξεχωρίζονται ἀπὸ τοὺς πλέον ἀγνώστους ποταμούς· ἔτσι ὅλοι

πους ὑπεράνω τῆς φυσικῆς των ἀτελείας· ἐὰν ἡ κοινὴ εἰς ὅλους μας καταγωγὴ ἠνείχετο κἄποιαν σταθερὰν καὶ διαρκῆ διάκρισιν μεταξὺ ἐκείνων τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἔπλασεν ἀπὸ τὸ ἴδιον χῶμα, θὰ ὑπῆρχεν εἰς τὸν κόσμον τι πειὸ διακεκριμένον, ἀνώτερον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης, ἀπὸ τὴν πριγκήπισσαν περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλῶ ; Ὅ,τι ἠμποροῦν νὰ κάμουν διὰ τὴν ἀνύψωσιν μιᾶς πριγκηπίσσης τόσον ἡ—ὑψηλὴ—καταγωγὴ καὶ ἡ τύχη ὅσον καὶ τὰ μεγάλα προσόντα τοῦ πνεύματος, εὑρίσκεται ὅλον αὐτὸ συγκεντρωμένον καὶ ἔπειτα ἐκμηδενισμένον ἐν τῷ προσώπω τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος πριγκηπίσσης. Ἀπὸ οἱασδήποτε πλευρᾶς καὶ ἂν ἀκολουθήσω τὰ ἴχνη τῆς εὐκλεοῦς καταγωγῆς της δὲν ἀποκαλύπτω ἄλλο τι, παρὰ βασιλεῖς καὶ πάντοτε θαμβώνομαι ἀπὸ τὴν αἴγλην τῶν πλέον σεβαστῶν (βασιλικῶν) στεμμάτων. Βλέπω τὸν βασιλικὸν οἶκον τῆς Γαλλίας, τὸν ἀσυγκρίτως μεγαλύτερον ὅλης τῆς οἰκουμένης, καὶ ἐμπρὸς εἰς τὸν ὁποῖον ἠμποροῦν χωρὶς φθόνον νὰ ὑποχωρήσουν (νὰ ὁμολογήσουν τὴν κατωτερότητά των) πέρα πέρα οἱ ἰσχυρότεροι βασιλικοὶ οἶκοι, διότι αὐτοὶ προσπαθοῦν νὰ ἀντλήσουν τὴν δόξαν των ἀπὸ τὴν πηγὴν αὐτήν. Βλέπω τοὺς βασιλεῖς τῆς Σκωτίας, τοὺς βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας [13]), οἱ ὁποῖοι ἐπὶ τό-

---

οἱ ἄνθρωποι ἀρχίζουν μὲ τὰς ἰδίας ἀτελείας. Ἐφ᾽ ὅσον περνᾷ ἡ ἡλικία των τὰ χρόνια ἀλληλοσπρώχνονται σὰν κύματα· ἡ ζωή των κυλίεται καὶ κατέρχεται ἀκαταπαύστως πρὸς τὸν τάφον διὰ τῆς φυσικῆς της βαρύτητος· καὶ τέλος, ἀφ᾽ οὗ, καθὼς οἱ ποταμοί, ἔχουν κάμη οἱ μὲν κἄπως περισσότερον θόρυβον ἀπὸ τοὺς δέ, θὰ ἀνακατευθοῦν ὅλοι μέσα στὸ ἄπειρον βάραθρον τῆς μηδαμινότητος, ὅπου δὲν εὑρίσκει κανεὶς πλέον οὔτε βασιλεῖς, οὔτε ἡγεμόνας, οὔτε ἀρχηγοὺς στρατευμάτων, οὔτε ὅλα τὰ σεβαστὰ ἐκεῖνα ὀνόματα τὰ ὁποῖα μᾶς ξεχωρίζουν τοὺς μὲν ἀπὸ τοὺς δέ, ἀλλὰ μόνον τὴν φθορὰν καὶ τοὺς σκώληκας, τὴν σποδὸν καὶ τὴν σῆψιν τὰ ὁποῖα μᾶς ἐξισώνουν». Εἰς τὸν ἐπικήδειον αὐτὸν ἡ παρομοίωσις καὶ εἰς τὰ δύο μέρη της—εἰκὼν καὶ ἐφαρμογὴ—εἶναι μακροτέρα καὶ ἀναλυτικωτέρα. Εἰς τὸν ἐπικήδειον τῆς Ἑρριέτας τῆς Ἀγγλίας ἡ συντομία εἶναι ἐκφραστικωτέρα καὶ φανερώνει, καθὼς καὶ τὸ ὕφος τοῦ λόγου τελειοποίησιν τοῦ ἱεροκήρυκος ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν. Ὁ ἐπικήδειος τοῦ 1670 προέρχεται ἀπὸ ἱεροκήρυκα καὶ γενικῶς περισσότερον πλουτισθέντα ὡς πρὸς τὰς γνώσεις καὶ βαθύτερον μελετήσαντα τὸ ὑπὸ ὡρισμένας περιστάσεις ὑπαγορευθὲν εἰς αὐτὸν θέμα του. Ὁ Pascal εἰς τὰς ἐπαρχιακάς του ἐπιστολὰς διὰ μίαν ἐπιστολήν του ποὺ ἦτο κἄπως μακρὰ γράφει· «τὴν ἔκαμα μακροτέραν, διότι δὲν εἶχα καιρὸν νὰ τὴν κάμω πειὸ σύντομον».

[13]) Ἡ πρωτότοκος θυγάτηρ τοῦ Ἑρρίκου τοῦ ἑβδόμου, ἀδελφὴ τοῦ Ἑρρίκου τοῦ Η´ Μαργαρίτα, κατὰ τὸ 1502 ἐνυμφεύθη τὸν Ἰάκωβον τὸν τέταρτον βασιλέα τῆς Σκωτίας. Ὁ υἱός της Ἰάκωβος ὁ πέμπτος ἔσχε θυγατέρα τὴν Μαρίαν Στούαρτ, ἡ ὁποία τὰ ἐπὶ τοῦ στέμματος τῆς Ἀγγλίας δικαιώματά της μετεβίβασεν εἰς τὸν Ἰάκωβον τὸν ἕκτον· αὐτὸς δὲ ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ὁ πατὴρ τοῦ Καρόλου τοῦ πρώτου—πατρὸς τῆς πριγκηπίσσης Ἑρριέτας καὶ τοῦ Καρόλου τοῦ δευτέρου—διεδέχθη τὴν Ἐλισάβετ κατὰ τὸ 1603 ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰάκωβος ὁ πρῶτος.

σους αἰῶνας ἐβασίλευσαν ἐπὶ ἑνὸς τῶν μᾶλλον φιλοπολέμων ἐθνῶν· ἤσκησαν δὲ τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν ὄχι τόσον μὲ τὸ κῦρος τοῦ βασιλικοῦ των σκήπτρου ὅσον μὲ τὸ θάρρος των. Ἀλλὰ ἡ πριγκήπισσα γεννηθεῖσα ἐπὶ τοῦ θρόνου εἶχε καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν ἀνώτερα ἀπὸ τὴν καταγωγήν της. Τὰ δυστυχήματα τοῦ οἴκου της δὲν ἠμπόρεσαν νὰ τὴν καταβάλουν κατὰ τὴν πρώτην της νεότητα· καὶ ἔκτοτε ὁλοφάνερον ἐγίνετο τὸ μεγαλεῖόν της τὸ ὁποῖον κατ᾿ οὐδὲν ὠφείλετο εἰς τὴν τύχην. Μὲ χαρὰν ἐλέγομεν ὅτι ὁ Θεὸς ὡς ἐκ θαύματος τὴν ἥρπασεν ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ βασιλέως πατρός της, διὰ νὰ τὴν δώσῃ εἰς τὴν Γαλλίαν [14]· πολύτιμον δῶρον, ἀνεκτίμητος δωρεά, ἀρκεῖ μόνον νὰ διήρκει περισσότερον καιρόν! Ἀλλὰ διατί αὐτὴ ἡ ἀνάμνησις ἔρχεται νὰ μὲ διακόψῃ; Ἀλλοίμονον! Δὲν ἠμποροῦμεν οὐδὲ ἐπὶ στιγμὴν νὰ σταματήσωμεν τὸ βλέμμα μας ἐπάνω εἰς τὴν δόξαν τῆς πριγκηπίσσης χωρὶς εὐθὺς ἀμέσως νὰ ἀναμιχθῇ μὲ αὐτὴν τὴν ἐντύπωσιν καὶ ὁ θάνατος διὰ νὰ τὰ ἐπισκιάσῃ ὅλα μὲ τὴν σκιάν του. Ὦ θάνατε, φύγε ἀπὸ τὴν σκέψιν μας καὶ ἄφησέ μας δι᾿ ἓν μικρὸν διάστημα νὰ ἀπατῶμεν τὴν σφοδρότητα τῆς λύπης μας μὲ τὴν ἀνάμνησιν τῆς χαρᾶς μας! Ἐνθυμήθητε λοιπόν, κύριοι, τὸ θάμβος τὸ ὁποῖον ἡ πριγκήπισσα τῆς Ἀγγλίας προσέδιδεν εἰς ὅλην τὴν βασιλικὴν Αὐλήν [15]. Ἡ μνήμη σας θὰ τὴν διαζωγραφήσῃ καλλίτερα μὲ τὰ χαρακτηριστικὰ καὶ μὲ τὴν ἀσύγκριτόν της μειλιχιότητα παρὰ ὅλα τὰ λόγια ποὺ θὰ ἔλεγον διὰ τὸ θέμα αὐτό. Ἐμεγάλωνεν ἐν μέσῳ τῶν εὐλογιῶν ὅλων τῶν λαῶν· καὶ τὰ ἔτη της προσεκόμιζον εἰς αὐτὴν νέας χάριτας, ὡσαύτως ἡ πενθερά της Ἄννα τῆς Ἰσπανίας τὴν ἠγάπα τόσον τρυφερὰ ὅσον καὶ ἡ βασίλισσα μητέρα της ἡ ὁποία ἦτο ἡ παντοτεινὴ παρηγορία. Ἡ Ἄννα, τὸ γνωρίζετε, κύριοι, τίποτε δὲν εὕρισκεν ἀνώτερον ἀπὸ αὐτὴν τὴν πριγκήπισσαν. Ἀφ᾿ οὗ μᾶς ἔδωκε βασίλισσαν [16] ποὺ μόνη αὐτὴ ἦτο ἱκανὴ μὲ τὴν εὐσέβειάν της

---

14) Ἡ μητέρα της Ἑρριέτα—Μαρία τῆς Γαλλίας ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν Γαλλίαν ὅπου εὗρεν ἄσυλον· ἡ ἰδία ἔμεινεν ἀκόμη δύο ἔτη εἰς τὴν Ἀγγλίαν κοντὰ εἰς τὴν κόμησσαν τοῦ Morston, ἡ ὁποία τὴν ἐνέδυσεν φορέματα ἀγοριοῦ καὶ χάρις εἰς τὴν μεταμφίεσιν αὐτὴν κατώρθωσε νὰ τὴν στείλῃ εἰς τὴν Γαλλίαν παρὰ τῇ μητρί της.

15) Ὁ καρδινάλιος de Bausset ἀναφέρει τὰ ἑξῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου»· μόλις ἐνεφανίσθη εἰς τὴν Αὐλὴν τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ΄. κατέστη τὸ ἀντικείμενον ὅλων τῶν φιλοφρονήσεων. Τὸ αἴσθημα ποὺ ἐνέπνευσε κατήντησε εἶδος δημοσίας λατρείας. Ἂν καὶ ἦτο εἰς τὴν δευτέραν θέσιν ἀπήλαυεν ὅλης τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ σχεδὸν ὅλων τῶν τιμῶν τῆς πρώτης θέσεως (εἶχε δ. λ. δ. τιμὰς βασιλίσσης).

16) Πρόκειται περὶ τῆς Μαρίας—Θηρεσίας ἀνεψιᾶς τῆς Ἄννης τῆς Ἰσπανίας—ἡ τῆς Αὐστρίας, συζύγου δὲ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ΄., υἱοῦ τῆς ἰδίας Ἄννης. Δευτερότοκος υἱὸς τῆς Ἄννης ἦτο ὁ Φίλιππος δοὺξ τῆς Ὀρλεάνης, σύζυγος τῆς Ἑρριέτας—Ἄννης τῆς Ἀγγλίας. Ἡ Ἄννα ἀπέθανε τὸ 1666 εἰς ἡλικίαν 64 ἐτῶν.

καὶ μὲ τὰς ἄλλας βασιλικάς της ἀρετὰς νὰ στηρίξῃ τὴν φήμην θείας τόσον λαμπρᾶς διὰ νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν οἰκογένειάν της τὸ μεγαλύτερον ποὺ εἶχεν ἡ οἰκουμένη, ἠθέλησεν ὅπως ὁ Φίλιππος τῆς Γαλλίας, δευτερότοκος υἱός της, νυμφευθῇ τὴν πριγκήπισσαν Ἑρριέταν· καίτοι δὲ ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, τοῦ ὁποίου τὰ αἰσθήματα (ἡ καρδία) ἐξισοῦνται πρὸς τὴν φρόνησίν του, ἐγνώριζεν ὅτι ἡ πριγκήπισσα ἀδελφή του τὴν ὁποίαν ἐζήτουν (εἰς γάμον) τόσοι βασιλεῖς, ἠμποροῦσε νὰ τιμήσῃ ἕνα θρόνον μὲ χαρὰν τὴν εἶδε νὰ κατέχῃ (νὰ πληροῖ) τὴν δευτέραν θέσιν τῆς Γαλλίας, θέσιν ἡ ὁποία λόγῳ τοῦ ἀξιώματος ἑνὸς τόσον μεγάλου βασιλείου ἠμπορεῖ νὰ συγκριθῇ πρὸς τὰς πρώτας θέσεις (= τὸν βασιλικὸν θρόνον) τοῦ λοιποῦ κόσμου.

Ἐὰν ἡ κοινωνική της τάξις τὴν ξεχώριζε καὶ τὴν ἀνύψωνε [17]), εἶχον δίκαιον νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ἀκόμη περισσότερον διεκρίνετο καὶ ἐξυψώνετο μὲ τὴν (προσωπικήν) της ἀξίαν. Θὰ ἠμποροῦσα νὰ σᾶς ὑποδείξω ὅτι ἐγνώριζε τόσον καλὰ τὸ κάλλος τῶν ἔργων τοῦ πνεύματος ὥστε ἐνόμιζε κανεὶς πὼς ἔφθασεν εἰς τὴν τελειότητα ὅταν ἠμποροῦσε νὰ ἀρέσῃ εἰς τὴν κυρίαν. Θὰ ἠδυνάμην ἀκόμη νὰ προσθέσω ὅτι οἱ πειὸ συνετοὶ καὶ πειὸ πεπειραμένοι ἐθαύμαζον τὸ ὀξὺ καὶ διορατικὸν αὐτὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἀκόπως ἀντελαμβάνετο τὰς μεγαλυτέρας ὑποθέσεις καὶ μὲ τόσην εὐκολίαν κατενόει καὶ τὰ πειὸ μυστικὰ συμφέροντα. Ἀλλὰ διατί νὰ ἐπεκτείνωμαι ἐπὶ θέματος διὰ τὸ ὁποῖον τὸ πᾶν ἠμπορῶ νὰ εἴπω μὲ μίαν λέξιν; Ὁ βασιλεὺς τοῦ ὁποίου ἡ κρίσις εἶναι πάντοτε ἀσφαλὴς κανών, ἐξετίμησε τὴν ἱκανότητα αὐτῆς τῆς πριγκηπίσσης καὶ μὲ τὴν ἐκτίμησίν του τὴν κατέστησεν ἀνωτέραν ὅλων τῶν ἐπαίνων μας.

Ἐν τούτοις οὔτε ἡ ἐκτίμησις αὐτὴ οὔτε τὰ μεγάλα αὐτὰ πλεονεκτήματα δὲν ἠμπόρεσαν νὰ βλάψουν τὴν μετριοφροσύνην της. Ὅσον πεπαιδευμένη καὶ ἂν ἦτο, δὲν αὐτηπατᾶτο [18]) ποσῶς ὡς πρὸς τὰς γνώσεις της· καὶ οὐδέποτε τὴν ἐθάμβωσαν τὰ πνευματικά της φῶτα. Σεῖς τοὺς ὁποίους ἡ

---

[17]) Εἰς τὸ γαλλικὸν κείμενον ποὺ ἔχω ὑπ' ὄψει ὑπάρχουν ἐδῶ αἱ ἑξῆς λέξεις· Que si son rang la distinguait j' ai eu raison de vous dire qu' elle était encore plus distingée par son mérite». Εἰς ἄλλην ἔκδοσιν ὑπάρχει ἡ ἀκόλουθος φράσις «Que si son rang l' élevait si haut... elle était encore plus élevée». Περὶ τῆς προσωπικῆς της ἀξίας ἀνωτέρας ἀπὸ τὴν ἀξίαν τὴν ὁποίαν ἀπέκτα ἐκ τῆς καταγωγῆς της ὁ Βοσσουέτος, καθὼς καὶ ὁ ἴδιος ὑπαινίσσεται ἐδῶ ἀνέφερεν εἰς τὴν σελίδα 220.

[18]) Τὸ γαλλικὸν κείμενον ἔχει· »elle n'a point présumé de ses connaissances». Τὸ ῥῆμα présumer ἐδῶ εἶναι οὐδέτερον καὶ σημαίνει ἔχειν καλὴν ἰδέαν καὶ πεποίθησιν· δὲν ἐξετίμα ὑπερβολικά, δὲν ὑπερετίμα τὰς γνώσεις της, δὲν αὐτηπατᾶτο. Τὴν ἔννοιαν αὐτὴν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐξέφρασε καὶ ἀρνητικῶς καὶ θετικῶς· «μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν».

μεγάλη αὕτη πριγκήπισσα ἐτίμησε μὲ τὴν ἐμπιστοσύνην της μαρτυρήσατε δι᾽ αὐτὸ ποὺ λέγω. Ποῖον πνεῦμα εὑρήκατε περισσότερον εὐπειθές; Πλεῖστοι ὅσοι ἐκ φόβου μήπως ἀποδειχθοῦν παρὰ πολὺ εὔκολοι, γίνονται ἄκαμπτοι ἐμπρὸς καὶ εἰς τὰ πλέον λογικὰ πράγματα καὶ δεικνύουν εὐστάθειαν ἐναντίον τοῦ ὀρθοῦ λόγου˙ ἡ Κυρία ἀπεῖχε τόσον ἀπὸ τὴν οἴησιν ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν˙ ἀξία ἐκτιμήσεως τόσον διότι ἠμποροῦσε νὰ εὕρῃ τὰς σοφὰς συμβουλάς, ὅσον καὶ διότι ἦτο ἱκανὴ νὰ τὰς δεχθῇ. Ἠμποροῦμεν καλὰ νὰ μάθωμεν τὰ σοφὰ βουλεύματα, ὅταν κάμνωμεν σοβαρὰ τὴν μελέτην ἡ ὁποία τόσον ἤρεσεν εἰς τὴν πριγκήπισσαν αὐτήν. Νέον εἶδος μελέτης καὶ σχεδὸν ἄγνωστον εἰς τὰ πρόσωπα τῆς ἡλικίας της, τῆς κοινωνικῆς της τάξεως, ἂς προσθέσωμεν, ἐὰν θέλετε, τοῦ φύλου της. Ἐμελέτα τὰ ἐλαττώματά της˙ ἠγάπα νὰ τῆς κάμνουν εἰλικρινῆ μαθήματα ἔχοντα αὐτὰ ὡς θέμα˙ ἀσφαλὲς τεκμήριον ἰσχυρᾶς ψυχῆς, τὴν ὁποίαν δὲν κυριεύουν τὰ σφάλματά της, καὶ ἡ ὁποία δὲν φοβεῖται νὰ τὰ ἀντικρύσῃ ἀπὸ κοντὰ διότι αἰσθάνεται κάποιαν μυστικὴν ἐμπιστοσύνην πρὸς τὰ μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτει διὰ νὰ τὰ ὑπερνικήσῃ. Ἡ πρόθεσις τοῦ νὰ προχωρήσῃ ἐν τῇ μελέτῃ ταύτῃ τὴν ἐκράτει προσκεκολλημένην εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἱστορίας τὴν ὁποίαν δικαίως ἀποκαλοῦν σοφὴν σύμβουλον τῶν ἡγεμόνων. Ἐν αὐτῇ (= ἐν τῇ ἱστορίᾳ) οἱ μεγαλύτεροι βασιλεῖς μίαν μόνον θέσιν κατέχουν, ἐκείνην δ. λ. δ. τὴν ὁποίαν καταλαμβάνουν μὲ τὰς ἀρετάς των καὶ διὰ τῶν χειρῶν τοῦ θανάτου διὰ παντὸς ἀπεγνυμνωμένοι ἀπὸ τοὺς βαθμούς των, ἔρχονται χωρὶς αὐλὴν καὶ χωρὶς ἀκολουθίαν, νὰ ὑποστοῦν — πρὸ τῆς ἱστορίας — τὴν κρίσιν ὅλων τῶν λαῶν καὶ ὅλων τῶν αἰώνων. Ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἀποκαλύπτομεν ὅτι ἡ αἴγλη ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ τὴν κολακείαν εἶναι ἐπιπολαία καὶ ὅτι τὰ ψευδῆ χρώματα ὁσονδήποτε ἐπιτηδείως καὶ ἂν τὰ ἐφαρμόζωμεν (δὲν κρατοῦνται) δὲν πιάνουν. Ἐν αὐτῇ ἡ θαυμασία πριγκίπησσά μας ἐμελέτα τὰ καθήκοντα ἐκείνων τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ ἀπαρτίζει τὴν ἱστορίαν˙ ἐν αὐτῇ ἀσυναισθήτως ἔχανε τὴν πρὸς τὰ μυθιστορήματα καὶ τοὺς ἀνουσίους ἥρωάς των ἀγάπην (τὸ γοῦστο)˙ καὶ φροντίζουσα νὰ μορφωθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀληθείας περιεφρόνει τὰ ψυχρὰ καὶ ἐπικίνδυνα αὐτὰ πλάσματα τῆς φαντασίας. Κατ᾽ αὐτὸν τὸν τρόπον κάτω ἀπὸ ἕνα γελαστὸν πρόσωπον, ὑπὸ τὸ νεανικὸν αὐτὸ ὕφος τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο πὼς τίποτε ἄλλο δὲν ὑπέσχετο παρὰ παιγνίδια, ἔκρυπτε σύνεσιν καὶ σοβαρότητα διὰ τὰ ὁποῖα ἐξεπλήττοντο ὅσοι ὡμίλουν μὲ αὐτήν.

Ἐπίσης ἠμποροῦσε κανεὶς χωρὶς φόβον νὰ τὴν ἐμπιστευθῇ τὰ μεγαλύτερα μυστικά [19]). Μακρὰν ἀπὸ τὴν διαχείρισιν τῶν ὑποθέσεων καὶ

[19]) Ὑπαινίσσεται τὴν τελευταίαν διπλωματικὴν ἀποστολὴν περὶ τῆς ὁποίας κάμνει λόγον ὀλίγον παρακάτω καὶ τῆς ὁποίας ὁ Λουδοβῖκος ὁ ΙΔ´ ἐνεπιστεύθη

ἀπὸ τὴν μετὰ τῶν ἀνθρώπων συναναστροφὴν αἱ ψυχαὶ ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι μὴ ἔχουσαι μήτε δύναμιν μήτε πεποίθησιν δὲν ἠμποροῦν νὰ συγκρατοῦν τὴν ἀδιάκριτόν των γλῶσσαν! «Ὁμοιάζουν, λέγει ὁ σοφός, μὲ πόλιν καταβεβλημένην τὰ τείχη καὶ ἀτείχιστον» (παροιμ. 25,28), καὶ ἡ ὁποία γίνεται λεία τοῦ πρώτου τυχόντος. Ἡ Κυρία πόσον ἦτο ἀνωτέρα αὐτῆς τῆς ἀδυναμίας! Οὔτε τὸ ἐξαφνικὸν (ὅταν κανεὶς τὴν ὡμίλει ἐξαφνικὰ καὶ χωρὶς νὰ ἦναι προητοιμασμένη) οὔτε τὸ συμφέρον, οὔτε ἡ ματαιοδοξία, οὔτε τὸ δέλεαρ λεπτῆς κολακείας ἢ γλυκείας συνομιλίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον συνήθως προκαλεῖ ὑπερεκχείλισιν τῆς καρδίας καὶ κάμνει νὰ ξεφεύγῃ ἀπ᾿ αὐτὴν τὸ μυστικόν, ἠμποροῦσε νὰ προκαλέσῃ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἰδικοῦ της μυστικοῦ· καὶ ἡ ἀσφάλεια τὴν ὁποίαν εὕρισκε κανένας εἰς τὴν πριγκήπισσαν αὐτήν, τὴν ὁποίαν ἡ εὐφυΐα της τὴν καθίστα τόσον κατάλληλον διὰ μεγάλας ὑποθέσεις, συνετέλει εἰς τὸ νὰ τῇ ἐμπιστεύεται τὰς πειὸ σπουδαίας.

Μὴ νομίσετε ὅτι θέλω, ὡς προπετὴς διερμηνεὺς τῶν μυστικῶν τοῦ κράτους [20]), νὰ ὁμιλήσω περὶ τοῦ εἰς Ἀγγλίαν ταξιδίου της, μήτε ὅτι μιμοῦμαι τοὺς θεωρητικοὺς ἐκείνους πολιτικοὺς οἱ ὁποῖοι σύμφωνα μὲ τὰς ἰδικάς των ἰδέας καταρτίζουν τὰ βουλεύματα τῶν βασιλέων, καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῶν πραγμάτων (= χωρὶς νὰ ἦναι πληροφορημένοι περὶ τῆς πραγματικότητος) συντάσσουν τὰ χρονικὰ τοῦ αἰῶνός των. Δὲν θὰ ὁμιλήσω διὰ τὸ δοξασμένον [21]) ἐκεῖνο ταξίδιον παρὰ μόνον καὶ μόνον διὰ

εἰς τὴν πριγκήπισσαν Ἑρριέταν παρὰ τῷ ἀδελφῷ της Καρόλῳ τῷ Β´ βασιλεῖ τῆς Ἀγγλίας. Ἡ ἀποστολὴ αὕτη ἦτο μυστική· γνῶσιν αὐτῆς εἶχεν ἐκτὸς τοῦ βασιλέως ὁ ὑπουργὸς Louvois καὶ ὁ διάσημος στρατηγὸς Turenne. Ὁ στρατηγὸς ἀπεκάλυψε τὸ μυστικὸν αὐτὸ εἰς τὴν κυρίαν Coëtquen. Ὁ βασιλεὺς ἐνόμισεν ὅτι τὴν ἀδιακρισίαν αὐτὴν εἶχε κάμῃ ὁ ὑπουργός, ὁπότε ὁ ῥηθεὶς στρατηγὸς ἐφανέρωσε τὴν ἀλήθειαν καὶ τοιουτοτρόπως ἐδικαίωσε τὸν Louvois, καίτοι δὲν ἦτο πολὺ εὐχαριστημένος ἀπ᾿ αὐτόν. Τὸ κείμενον ποὺ ἐξηγεῖ μακρὰν ἀπὸ τὴν διαχείρισιν (τὴν ἐπαφὴν) τῶν ὑποθέσεων ἔχει ὡς ἑξῆς· «loin du commerce des affaires et de la société des hommes»· τὸ μὲν commerce des affaires ἐξηγῶ διὰ τοῦ «διαχείρισις», ὡς ἀποτελέσματος τῆς μετὰ τῶν ὑποθέσεων ἐπαφῆς καὶ ἐπικοινωνίας, τὸ δὲ «société des hommes» ὡς ἐπικοινωνίαν καὶ συναναστροφήν. Ἡ λέξις société παρὰ τῷ Βοσσουέτῳ ἔχει τὴν ἰδίαν ἔννοιαν καὶ εἰς τὴν φράσιν «la loi de Moïse liait la société des hommes entre eux par la sainte société de l'homme avec Dieu (Discours sur l'histoire μέρος Β´ κεφ. γ. ἔκδοσις Jacquinet).

[20]) Βλέπε σημείωσιν 19.

[21]) Ὁ Βολταῖρος εἰς τὸ ἔργον του «Siècle de Louis XIV» κεφ. ε´. ὡς ἑξῆς περιγράφει τὸ ταξίδιον ἐκεῖνο· «πριγκήπισσα 26 ἐτῶν ὑπῆρξεν ὁ πληρεξούσιος ὁ ὁποῖος ἐπρόκειτο νὰ ἀποτελειώσῃ τὴν μετὰ τοῦ βασιλέως Καρόλου συνθήκην ταύτην. Ὡς πρόφασις διὰ τὴν εἰς Ἀγγλίαν μετάβασιν τῆς Κυρίας ἐχρησιμοποιήθη ταξίδιον τὸ ὁποῖον ὁ βασιλεὺς ἤθελε νὰ κάμῃ εἰς τὰ νεωστὶ

νὰ εἴπω ὅτι ἡ Κυρία μὲ αὐτὸ ἐδοξάσθη περισσότερον παρὰ ποτέ. Μόνον μὲ ἐνθουσιασμὸν ὡμίλουν διὰ τὴν καλωσύνην τῆς πριγκηπίσσης, καλωσύνην ἡ ὁποία, παρ᾽ ὅλας τὰς πάρα πολὺ συνήθεις εἰς τὰς βασιλικὰς αὐλὰς διαιρέσεις, συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ κερδίσῃ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὑπὲρ ἑαυτῆς ὅλα τὰ πνεύματα (ὅλους). Θὰ ἦτο ἀνεπαρκὴς οἱοσδήποτε ἔπαινος ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀπίστευτον δεξιότητα ποὺ εἶχε εἰς τὸ νὰ διαπραγματεύεται τὰς λεπτοτέρας ὑποθέσεις, νὰ αἴρῃ τὰς κρυπτὰς δυσπιστίας αἱ ὁποῖαι συνήθως τὰς κρατοῦν ἐν ἐκκρεμότητι καὶ νὰ λύῃ ὅλας τὰς διαφορὰς κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε νὰ συμβιβάζωνται καὶ τὰ πλέον ἀντίθετα συμφέροντα. Ἀλλὰ ποῖος ἠμποροῦσε χωρὶς δάκρυα νὰ φέρῃ εἰς τὸν νοῦν του τὰ τεκμήρια τῆς ἐκτιμήσεως καὶ ἀγάπης τὰ ὁποῖα παρέσχεν εἰς αὐτὴν ὁ βασιλεὺς ἀδελφός της; Ὁ μέγας αὐτὸς βασιλεὺς ποὺ ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ συγκινῆται ἔτι περισσότερον ἀπὸ τὴν ἀξίαν παρὰ ἀπὸ τὴν ἐξ αἵματος συγγένειαν δὲν ἀπέκαμνε ποσῶς θαυμάζων τὰ ἔξοχα προσόντα τῆς Κυρίας. Ὢ πληγὴ ἀθεράπευτος! Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ ταξίδιον αὐτὸ ὑπῆρξε διὰ τὸν ἡγεμόνα ἐκεῖνον ἀντικείμενον ἑνὸς τόσον δικαίου θαυμασμοῦ, κατέστη τώρα τὸ ἀντικείμενον λύπης ἄνευ ὁρίων. Πριγκήπισσα, ὁ ἄξιος δεσμὸς τῶν δύο μεγαλυτέρων βασιλέων τοῦ κόσμου, διατί τόσον ἐνωρὶς ἀφηρπάσθηκες ἐκ μέσου αὐτῶν; Ἐὰν οἱ δύο αὐτοὶ βασιλεῖς ἐγνώριζον ἀλλήλους, αὐτὸ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν φροντίδων τῆς Κυρίας· κατ᾽ αὐτὸν τὸν τρόπον αἱ εὐγενεῖς των διαθέσεις θὰ συμβιβάζουν τὰς διανοίας των καὶ ἡ ἀρετὴ θὰ ἦναι ἀναμεταξύ των ἡ ἀθάνατος μεσίτρια [22]). Ἀλλ᾽ ἐὰν ἡ ἕνωσίς των δὲν χάνῃ τίποτε ἀπὸ τὴν σταθερότητά της, θὰ θρηνῶμεν αἰωνίως, διότι ἔχασε τὸ γλυκύτερον θέλγητρόν της, καὶ διότι πριγκήπισσα τόσον ἀγαπητὴ ἀπὸ ὅλους ἐσπευσμένως ὡδηγήθη εἰς τὸν τάφον, καθ᾽ ὃν χρόνον ἡ ἐμπιστοσύνη δύο τόσον μεγάλων βασιλέων τὴν ἀνεβίβαζεν εἰς τὸν κολοφῶνα τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς δόξης.

κατακτηθέντα ἐδάφη του πρὸς τὴν Ντουγκέρκην καὶ τὴν Λίλλην. Ἡ πομπὴ καὶ τὸ μεγαλεῖον τῶν ἀρχαίων βασιλέων τῆς Ἀσίας δὲν ἠμποροῦσε νὰ φθάσῃ τὴν αἴγλην αὐτοῦ τοῦ ταξιδίου... Ἡ Κυρία ἔλαμπεν ἐν μέσῳ τῶν κυριῶν τῆς αὐλῆς καὶ ἀπέλαυεν εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας της τὴν εὐχαρίστησιν καὶ τὴν δόξαν τῆς μεγαλοπρεποῦς ταύτης πομπῆς.

[22]) Ὁ Βολταῖρος εἰς τὸ σύγγραμμά του ποὺ ἀνέφερα ἀνωτέρω δὲν συμφωνεῖ ἐπὶ τοῦ προκειμένου μὲ ὅσα λέγει ὁ Βοσσουέτος εἰς τὸν ἐπικήδειον τῆς Ἑρριέτας. «Ὁ Κάρολος ὁ Β΄, λέγει ὁ Βολταῖρος, ἤθελε νὰ ζῇ μέσα στὰς ἡδονὰς καὶ νὰ βασιλεύῃ μὲ ἐξουσίαν ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον περιοριζομένην. Διὰ τοῦ μέσου αὐτοῦ ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ τὸν δελεάσῃ. Ὁ Λουδοβῖκος ὁ ὁποῖος τότε διὰ νὰ ἔχῃ χρήματα δὲν εἶχε παρὰ νὰ ὁμιλήσῃ ὑπεσχέθη πολλὰ εἰς τὸν βασιλέα Κάρολον, ὁ ὁποῖος δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἔχῃ χωρὶς τὴν θέλησιν τῆς Βουλῆς.

Τὸ μεγαλεῖον καὶ ἡ δόξα! Ἠμποροῦμεν ἀκόμη νὰ ἀντιληφθῶμεν τὰ ὀνόματα αὐτὰ μέσα εἰς τὸν θρίαμβον τοῦ θανάτου; Ὄχι, κύριοι, δὲν ἠμπορῶ πλέον νὰ ὑποστηρίζω τὰς μεγάλας αὐτὰς λέξεις μὲ τὰς ὁποίας ἡ ἀνθρωπίνη ἀλαζονεία προσπαθεῖ νὰ παραζαλίσῃ ἑαυτὴν διὰ νὰ μὴ διακρίνῃ τὴν μηδαμινότητά της. Εἶναι καιρὸς νὰ δείξω ὅτι πᾶν ὅ,τι εἶναι θνητόν, ὅ,τιδήποτε καὶ ἂν προσθέσωμεν ἀπ᾿ ἔξω διὰ νὰ τὸ κάμωμεν νὰ φανῇ μέγα ὡς ἐκ τῆς οὐσίας του δὲν ἐπιδέχεται ἀνύψωσιν. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἀκούσατε τὸν συλλογισμὸν ὄχι ἑνὸς φιλοσόφου ὁ ὁποῖος συζητεῖ εἰς μίαν σχολήν, ἢ ἑνὸς μοναχοῦ ὁ ὁποῖος μελετᾷ εἰς μίαν μονήν· ἐπιθυμῶ νὰ ἐλέγξω τὸν κόσμον δι᾿ ἐκείνων τοὺς ὁποίους αὐτὸς ὁ κόσμος σέβεται τὰ μάλιστα, δι᾿ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι τὸν γνωρίζουν κάλλιστα καὶ διὰ νὰ τὸν πείσω δὲν θὰ τοῦ δώσω ἄλλο τι, παρὰ διδασκάλους καθημένους ἐπὶ τοῦ θρόνου· «ὦ θεέ, λέγει ὁ προφητάναξ, ἰδοὺ **παλαιστὰς** ἔθου τὰς ἡμέρας μου, καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ὡσεὶ οὐδὲν ἐνώπιόν σου» (ψαλμ. 38,6). Τοῦτο οὕτως ἔχει, Χριστιανοί [23]· κάθε τι ποὺ μετρεῖται τελειώνει· καὶ ὅ,τι ἐγεννήθη διὰ νὰ τελειώσῃ δὲν βγαίνει ὁλότελα ἀπὸ τὸ μηδέν, ὅπου τόσον γρήγορα ξαναβυθίζεται [24]).

(Συνεχίζεται)

† Ο ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

---

23) Τὸ γαλλικὸν κείμενον ἔχει il est ainsi à vous il est ainsi.

24) Αἱ ἴδιαι σκέψεις ἀπαντῶσι καὶ εἰς τὸν περὶ θανάτου λόγον τοῦ Βοσσουέτου. Ὁ abbé Drioux εἰς μίαν ἔκδοσιν τῶν ἐπικηδείων τοῦ Βοσσουέτου σημειώνει διὰ τὴν περικοπὴν αὐτὴν τὰ ἑξῆς· «καὶ εἰς τὸν περὶ θανάτου λόγον του ὁ Βοσσουέτος ἀναφέρει τὰ λόγια αὐτὰ (ἰδοὺ παλαιστὰς ἔθου τὰς ἡμέρας μου...) τοῦ Δαβίδ, τὰ ὁποῖα καὶ σχολιάζει κατὰ τὸν ἴδιον σχεδὸν τρόπον. Ἐπειδὴ οἱ λόγοι του τότε δὲν εἶχον δημοσιευθῇ καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ τοὺς ἐκτυπώσῃ δὲν εἶναι ἐκπληκτικὸν τὸ ὅτι δὲν ἐζήτησε νὰ ἀποφύγῃ τὰς ἐπαναλήψεις αὐτὰς καὶ τοιουτοτρόπως ὁ ἴδιος ἀντέγραψε τὸν ἑαυτόν του. Αἱ σκέψεις τοῦ Βοσσουέτου «ἐκεῖνο ποὺ μετρεῖται τελειώνει, ἐκεῖνο ποὺ ἐγεννήθη διὰ νὰ τελειώσῃ δὲν βγαίνει ὁλότελα ἀπὸ τὸ μηδέν, ὅπου τόσον γρήγορα ξαναβυθίζεται» μᾶς ὑπενθυμίζουν τὰ ὅσα γράφει διὰ τὸ ἴδιον θέμα ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος εἰς τὸ ἔργον του «De civitate Dei». «Finis autem vitae tam longam quam brevem vitam hoc idem facit. Neque enim aliud melius et aliud deterius; aut aliud majus et aliud brevius est quod jam pariter non est». Τὸ ὅτι ἡ ζωὴ εἴτε μακρὰ εἴτε βραχεῖα ἔχει ἕνα τέρμα, αὐτὸ τὴν ἐξισώνει. Καὶ ὅ,τι ἐξίσου δὲν ὑπάρχει δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἦναι μήτε καλλίτερον μήτε χειρότερον μήτε μεγαλύτερον μήτε μικρότερον».

ΤΑ ΚΕΙΜΗΛΙΑ

ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΩΤΑΤΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 168ης σελίδος)

4. (Τ. Σ.) Νέος κατάλογος.

φ. 12 α «Καταγραφὴ τῶν ἱερῶν σκευῶν ἀμφίων καὶ λοιπῶν πραγμάτων τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Πρωτάτου ἐν ἔτει ͵αωωζ΄, ἐπὶ τῆς ἐπιστασίας τῶν πανοσιολογιωτάτων προϊσταμένων κ. κ. προηγουμένου Διονυσίου Βατοπαιδινοῦ, Ἱεροθέου ἱερομονάχου Κουτλουμουσιανοῦ, Ματθαίου ἱεροδιακόνου Καρακαλλινοῦ καὶ προηγουμένου Γαβριὴλ Σταυρονικητιανοῦ.

ΚΑΙΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

[Ἱερὰ ἄμφια].

3 Μανδύαι ἀρχιερατικοί, ὧν ὁ εἷς ἀγορασθεὶς παρὰ τοῦ μακ. Χριστουπόλεως Μελετίου.

3 Ἀρχιερατικοὶ σάκκοι.

3 Ὠμοφόρια μεγάλα καί τρία μικρά.

φ. 12 β 2 Ἐγκόλπια, ὧν τὸ ἓν παλαιόν, τὸ δὲ ἕτερον τοῦ Χριστουπόλεως.

1 Μίτρα.

1 Ζεῦγος ἐπιμάνικα ἀρχιερατικὰ χρυσοκέντητα τέχνης ἀρίστης μὲ σμάλτα.

1 Ἀρχιερατικὴ ῥάβδος.

4 Ἐπιγονάτια, ὧν τὸ ἓν χρυσοκέντητον μὲ σμάλτον.

1 Φυλλὰς ἀρχιερατική.

8 Στιχάρια καινουργῆ ἱερατικά. 3 ἐκ στόφης καὶ πέντε μεταξωτὰ διαφόρων χρωμάτων.

11 Στιχάρια ἱερατικὰ μεσότριβα καὶ παλαιά.

5 Στιχάρια ἱεροδιακονικὰ παλαιά.

6 Φελλώνια μὲ ἐπιτραχήλια μεσότριβα.

5 Φελλώνια ἱερατικά, ἐξ ὧν δύο λευκὰ καὶ 3 ἐρυθρά.

5 Στιχάρια διακονικὰ ἀπὸ τῆς ἰδίας στόφας μετὰ ἰσαρίθμων ὀραρίων.
φ. 13 α Σημ. Τὰ ἀνωτέρω ἱερὰ ἄμφια κατεσκευάσθησαν ἐν Κ)πόλει διὰ τοῦ ἐκεῖ ἐπιτρόπου προηγ. Χρυσάνθου Βατοπεδινοῦ, φθίνοντος τοῦ ἔτους 1886, δαπάνῃ τῶν εἴκοσιν ἱερῶν Μονῶν, ἐπιμελεῖ δὲ φροντίδι τῆς Ἱ. Κοινότητος. Ἡ ὁλικὴ αὐτῶν τιμὴ ἀνῆλθεν εἰς λίρας ὀθωμαν. 80.
2 Ἕτερα διακονικὰ μετὰ ὀραρίων καινουργῆ κατασκευασθέντα τῷ 1886 ἐνταῦθα ἐκ στόφης κιτρίνης μετὰ σταυρῶν μικρῶν.
10 Φελλώνια μὲ ἐπιτραχήλια νεώτερα ἐκ στόφης ῥωσσικῆς.
10 Στιχάρια, ὧν τὸ ἓν ἑωθινὸν λευκόν, διακονικὰ ἐκ στόφης καὶ μεταξωτά.
11 Περιζώνια, ὧν 8 ἀργυρὰ καὶ 3 σεντεφένια.
8 Περιζώνια ῥωσσικά.
29 ζεύγη ἐπιμάνικα διάφορα.
1 Ζεῦγος ἐπιμάνικα χρυσοκέντητα τοῦ Χριστουπόλεως.
2 Βαϊράκια ῥωσσικά.
3 Ἐπιτάφιοι, ὧν οἱ 2 ῥωσσικοὶ καινουργεῖς χρυσοκέντητα ἀνὰ μία στολὴ ἱερατικῶν καὶ διακονικῶν διὰ τὰς προηγωμένας ἐκ κατιφέ.
14 Ἀέρες μεταξωτοὶ καὶ κεντητοί, ὧν οἱ 6 καινουργεῖς κεντητοί.
9 Ζεύγη καλύμματα καινουργῆ ἐκ στόφης καὶ μεταξωτά.
5 Ζεύγη καλύμματα μισότριβα καὶ παλαιά.
4 Ποδιαὶ ἐκ στόφης· αἱ δύο παλαιαὶ χρυσαί.
1 Σάλι μεταξωτὸν διὰ τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου.
13 Μανδύλια μεταξωτὰ διάφορα διὰ τὰς εἰκόνας, εὐαγγέλια κ.τ.λ.
2 Τσεβρέδες χρυσοκέντητοι.
φ. 13 β 2 Ἐπιγονάτια ῥωσσικὰ εἶδος τσορβάδες ἐκ στόφης.
3 Ποδιαὶ 2 τοῦ Εὐαγγελίου καὶ μία διὰ τὸ σύνθρονον τῆς Παναγίας.
1 Σκέπη διὰ τὴν ὀμπρέλαν τῆς εἰκόνος στόφα τῆς Βενετίας.
1 Γύρον τῆς ἁγίας Τραπέζης ἐκ στόφης ῥωσσικῆς καινουργῆ.
2 Ὡραῖαι πύλαι παλαιαί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

[Ἱερὰ Σκεύη]

2 Κιβώτια ἀργυρᾶ τῶν ἱεροδιακόνων.
35 Κανδύλια ἀργυρᾶ, ὧν ἓξ ἐνώπιον τῆς εἰκόνος, ἓν ἄνωθεν τῆς ἁγίας Τραπέζης, τὰ δὲ λοιπὰ εἰς τὸ τέμπλον καὶ εἰς τοὺς χορούς.
7 Ἕτερα ἀρζανπλακὴ εἰς τὸ τέμπλον,

4 Ἀργυρᾶ ἅγια ποτήρια μὲ τὰ τακίμια των ἐπίχρυσα, ὧν τὰ δύο μεγάλα καὶ τὰ δύο μικρότερα.
4 Ἅγια Εὐαγγέλια τὸ ἓν ἐπίχρυσον, τὸ ἕτερον ἀργυροῦν καὶ τὸ ἄλλο μὲ σμάλτο καὶ τὸ ἄλλο ἁπλοῦν.
1 Ἀργυροῦς Σταυρὸς περιέχων τίμιον ξύλον ἐν θήκῃ.
1 Μέγα ἀρτοφόριον νέον ἀρίστης τέχνης μὲ στύλους καὶ ἕτερον παλαιὸν μικρόν.
1 Σταυρὸς μέγας.
6 Ἑξαπτέρυγα ἀργυρᾶ.
1 Μέγας σταυρὸς κτητορικὸς ἀργυροῦς διὰ πετραδίων.
1 Σταυρὸς μὲ ἑπτὰ ἀστέρας.
1 Ἕτερος τοῦ ἁγιασμοῦ ἀργυροδεμένος.
4 Θυμιατήρια ἀργυρᾶ, ὧν ἓν χωρὶς σκέπην.
2 Τρικέρια ἀργυρᾶ.
φ. 14α 1 Ἓν ἀργυροῦν πολυκάνδηλον μέγα μὲ ἓξ κηρία, ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας εἰκόνος.
1 Κατσίον ἀργυροῦν ἐπίχρυσον ἀρίστης τέχνης.
2 Δίσκοι ἀργυροῖ.
1 Ἀρτοκλασία ἀργυρᾶ μὲ ἀρίστην χρυσοχοϊκὴν ἐργασίαν ἔχουσαν εἰς τὸ μέσον κουβούκλιον καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἄξιόν ἐστιν κάτωθεν, πέριξ δὲ τρία δοχεῖα τοῦ σίτου οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ τρεῖς κηροθήκας.
64 Ἁγίας εἰκόνας ἐντὸς τοῦ βήματος μικρὰς (καὶ) μεγάλας, ὧν μία παριστῶσα τοὺς προφήτας ἐν τῇ προσκομιδῇ μὲ δύο μικρὰ ἀργυρᾶ στεφάνια, ἡ δὲ τὸν Χριστὸν (θαυματουργὸς) πλησίον τῆς ἁγίας εἰκόνος τοῦ Ἄξιόν ἐστιν.
1 Φιάλη μικρὰ τοῦ ἁγιασμοῦ ἐκ ψευδαργύρου.
10 Σιαμτάνια ὀρειχάλκινα μικρὰ μεγάλα.
26 Εἰκόνες μικραὶ ἐκτὸς τοῦ βήματος κινηταί, ἐκτὸς τῶν μοναστηριακῶν.
6 Πολυέλεοι, ὧν ὁ εἷς μέγας, ὁ δὲ εἷς τὴν λιτήν, ὅλοι ὀρειχάλκινοι.
1 Χορὸς ὀρειχάλκινος μὲ 10 εἰκόνας ἐκ τῶν δύο μερῶν ἐζωγραφισμένος.
2 Φανάρια τῆς λιτανείας, ἀνὰ ἓν εἰς τὸν χορόν.
2 Ἀναλόγια.
14 Δρατιόντα τοῦ τέμπλου ὀρειχάλκινα.
14 Ἁλύσους ὀρειχαλκίνους ἐπὶ τοῦ τέμπλου.
3 Σταυροὶ ὀρειχάλκινοι.
φ. 14β 20 Εἰκόνες τῶν μοναστηριακῶν ἑορτῶν.

2 Ὡρολόγια, ἓν ἐντὸς τοῦ βήματος μετὰ μουσικῆς.
1 Ταβᾶς μέγας διὰ σφουγγάρισμα.
9 Ὀκάδες κηρίον εἰς τὸν πολυέλεον καὶ εἰς τὸν τέμπλον, ὥς παράδοσις τοῦ παλαιοῦ Καμπανάρη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

[«Ὅσα κοσμήματά εἰσιν ἀνηρτημένα ἐπὶ τῆς ἁγίας εἰκόνος τοῦ Ἄξιόν ἐστιν].

1 Ἅλυσος μὲ 30 νομίσματα μικρὰ καὶ μεγάλα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ὧν μία λίρα Τουρκίας.
2 Ἀστέρες, ὧν εἷς μεγάλος ἐπίχρυσος παριστῶν τὴν ἁγίαν Τριάδα καὶ ὁ ἕτερος μὲ πέτρας.
1 Δακτύλιον ἀδαμαντοκόλλητον.
2 Μικρὰ ἀργυρᾶ χέρια, ἓν δάκτυλον, ἓν πόδι, 3 ὀμμάτια, ὅλα ἀργυρᾶ.
2 Παράσημα Ρωσσικά.
2 Σταυροί, ὁ εἷς ἀργυροῦς μὲ ἅλυσον, ὁ ἕτερος ἐν εἴδει Ρωσσικοῦ παρασήμου μετὰ μεταξωτῆς ταινίας.

Ἐν Καρυαῖς τῇ 4 Μαΐου 1887

Οἱ ἐπιστάται τῆς ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ ἁγίου Ὄρους Ἄθω.
Ὁ ἐκ τῆς τοῦ Βατοπαιδίου Πρωτεπιστάτης προηγούμενος Διονύσιος,
Ὁ ἐκ τῆς τοῦ Κουτλουμουσίου Ἱερόθεος ἱερομόναχος.
Ὁ ἐκ τοῦ Καρακάλλου ἱεροδιάκονος Ματθαῖος.
Ὁ ἐκ τῆς τοῦ Σταυρονικήτα προηγούμενος Γαβριήλ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ἰάκωβος ἱεροδιάκονος Βατοπεδινὸς ἐκ Λοκρίδος τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος.
Ἄνθιμος ἱερομόναχος Ἰβηρίτης ἐκ Κύμης τῆς Εὐβοίας».

φ. 15α § 5 Προσθῆκαι καθ' ἑκάστην παράδοσιν 1887.

«1 Ἓν ἀργυροῦν κανδύλιον ἀνηρτημένον ὄπισθεν τοῦ προσκυνηταρίου. Ἀφιέρωμα ἱερομονάχου κελλιώτου Διονυσιάτου Διονυσίου, ἐκ τῶν ἐν Καρυαῖς.

1 Εἷς ὀρειχάλκινος σταυρὸς καινουργὴς ἀνηρτημένος εἰς τὸ τέμπλον πρὸ τῆς σταυρώσεως. Ἀφιέρωμα ἀνωνύμου Χριστιανοῦ (νεωτ. χειρί: ἔσπασε)».

1888. «Ἐπὶ Ἰβηρικῆς Ἐπιστασίας.

1 Μία ἀρχιερατικὴ στολή, ἀφιέρωμα τοῦ μακαρίτου πρώην Πενταπόλεως Νείλου, ἤτοι 1 μίτρα τέχνης καὶ ἀξίας καλῆς, φέρουσα τὰ ἀρκτικὰ στοιχεῖα Ν. Ε. (Νεῖλος Ἐσφιγμενίτης). Εἷς σάκκος ἐκ στόφας χρυσοϋφάντου. Ἓν στιχάριον μεταξωτόν. Δύο ὠμόφορα ἓν μέγα καὶ ἕτερον μικρὸν τῆς αὐτῆς καὶ ὁ σάκκος στόφας. Ἓν ἐπιγονάτιον μισότριβον συνήθους τέχνης καὶ ἀξίας. Ἓν ζεῦγος ἐπιμάνικα μεσότριβα.

2 Δύο ἐπιτραχήλια στόφας ὁμοίας τοῖς ἐν Κ/πόλει κατασκευασθεῖσι πέρυσι φελλωνίοις.

Σημ. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐπιστασίας κοινῇ μὲν δαπάνῃ καὶ ἀποφάσει κατεσκευάσθησαν ἀνανεωθεῖσαι αἱ τρεῖς τοῦ Νάρθηκος (τοῦ Πρωτάτου) ἐξωτερικαὶ θύραι, ἡ πρὸς ἀνατολὰς ἀποβλέπουσα καὶ αἱ δύο ἕτεραι πρὸς Ν. καὶ Β. ἐπιστρωθέντος ἅμα καὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ὅλου νάρθηκος φιλοκάλως διὰ παλαιῶν ἐξειργασμένων, συνδρομῇ καὶ δαπάνῃ τεσσάρων ἀνωνύμων ἀδελφῶν ἐκ τῶν ἐν τῇ Κοινότητι, τὸ ἀπέναντι τοῦ Κοινοῦ ἐξωτερικοῦ μέρος τοῦ Ναοῦ (τῆς Τραπέζης), ὅπερ τῷ χρόνῳ ῥύεν πολλὴν ἐνεῖχε τὴν ἀσχημίαν».

1889

φ. 15 β «Αὐγούστου 14 παρεδόθη τῷ Τοπικάρῃ Ἰωσὴφ μοναχῷ ἓν Τυπικὸν τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας ἔκδ. 1888.

1891

«Προσετέθησαν

Μία ἱερατικὴ στολὴ καὶ μία διακονικὴ ἐκ στόφας ἀνομοίας. Τρία ζεύγη καλυμμάτων (νέα Ρωσ.) Δύο ἐπιτραχήλια (νέα ψευδόχρυσα) τέσσαρες ποδιὲς στόφας, πέντε εἰκόνες μικραὶ (ἡ μία Ρωσ. κεχρυσωμένη).

Σημ. Καὶ τὰ παρόντα ἐκ κληρονομίας Ἐφραὶμ ἱερομονάχου, ὃν ἀναπαύσαι Κύριος.

Ἔτι προσετέθησαν δύο καλύμματα νέα ἐκ στόφας Ρωσικῆς τοῦ δισκελίου τοῦ εὐαγγελίου».

1894

φ, 16 α «Ἐπὶ Διονυσιατικῆς Ἐπιστασίας.

Ὁ Καμπανάρης παπᾶ Χαράλαμπος ἐκ τοῦ Κουτλουμουσιανοῦ κελλίου, ὁ προφήτης Ἠλίας ἀφιέρωσεν εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ Πρωτάτου ἓν φελόνιον καὶ ἓν ἐπιτραχήλιον ὁμοίως καὶ μίαν διακονικὴν στολὴν πλήρη πλὴν ἐπιμανήκων.

Ὁ πανοσιολογιώτατος ἀντιπρόσωπος τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας μονῆς

τοῦ Βατοπαιδίου κύρ Ἄνθιμος ἱεροδιάκονος ἀφιέρωσεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Πρωτάτου δύο ἐπιτραχήλια».

1895

«Ἐπὶ Λαυριωτικῆς Ἐπιστασίας ἐδόθη τῷ καμπάναρῃ Δαμασκηνῷ ἓν ἀσημόχειρον εὑρισκόμενον ἐν τῷ κοινῷ ταμείῳ καὶ ἐτέθη μετὰ τῶν ἄλλων ἀφιερωμάτων εἰς τὴν ἱερὰν καὶ σεβασμίαν εἰκόνα τῆς κυρίας Θεοτόκου «Ἄξιόν ἐστιν».

Κατὰ Ἰούνιον 1895 Νικήτας ἱεροδιάκονος Ἐσφιγμενίτης».

1896

«Ὁ καμπανάρης Δαμασκηνὸς κελλιώτης Βατοπεδινὸς ἀφιέρωσ κατὰ Ἰούλιον 1896 μίαν στολὴν ῥωσικῶν ἱερῶν ἀμφίων».

1897

«Ἐπὶ Βατοπαιδινῆς Ἐπιστασίας Μαρτίου 30 προσετέθησαν δύο φελόνια, ἓν ἐπιτραχήλιον ἐκ στόφας μεταχειρισμένον, ὁμοίως καὶ μία ζυγὴ διακονικά».

1902

«Ἐπὶ Βατοπαιδινῆς Ἱ. Ἐπιστασίας, παρά τινος γέροντος μοναχοῦ Βατοπαιδινοῦ ἀφιερώθη διὰ τοῦ πανοσιολογιωτάτου Πρωτεπιστάτου κ. Ἀγαθαγγέλου δοθὲν εἰς τὸν καμπανάρην γέροντα Διονύσιον κελλιώτην Χιλιανδαρινὸν μία αὐστριακὴ λίρα (κρεμίτσα) διὰ νὰ ἀναρτηθῇ εἰς τὴν εἰκόνα τῆς κυρίας Θεοτόκου «Ἄξιόν ἐστιν».

Σημ. Ὁ ἀφιερώσας τὴν κρεμίτσαν ὀνομάζεται γέρων Ἰωσήφ, πρὶν ἢ ἀποθάνῃ ἐχρημάτισε τυπικάρης εἰς τὴν Μεγίστην Λαύραν, εἶτα ἐγένετο ἀσκητὴς Κουτλουμουσιανὸς καὶ διωρίσθη Τυπικάρης ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Πρωτάτου, εἶτα ἀναχωρήσας ἐκοινοβίασεν εἰς τὴν τοῦ Βατοπαιδίου, ἐχρημάτισε καὶ ἐκεῖ Τυπικάρης· ἀποθανὼν δὲ ἐκεῖ ἄφησεν ἐντολὴν νὰ ἀναρτηθῶσι τοιαῦτα ὅμοια φλωρία τρία, ἓν εἰς τὴν Μεγ. Λαύραν εἰς τὴν Παναγίαν Κουκουζέλισσαν, ἓν ἐνταῦθα εἰς τὸ «Ἄξιόν ἐστιν», καὶ ἓν εἰς τὴν Βηματάρισσαν τοῦ Βατοπαιδίου.

Ἀρχιγραματεὺς Κορνήλιος Λαυριώτης Τρῳοδίτης.

φ. 16β Βατοπαιδινὴ Ἱ. Ἐπιστασία 1901—1902.

Μαΐου 29· Ἓξ φαινόλια μετὰ τῶν ἐπιτραχηλίων.

Πέντε διακονικὰ μετὰ τῶν ὡραρίων, ἀπὸ στόφαν πάντα.

Μία ἀρχιερατικὴ στολὴ τοῦ μακαρίτου Ἀγαθαγγέλου.

Ἓν στοιχάριον (sic) καὶ εἷς φαινόλης τοῦ γέροντος Διονυσίου Βατοπαιδινοῦ καὶ μία ζυγὴ καλύμματα, καὶ μία ποδιὰ Ν. Ψημοπουλάκη».

1902—1903

«Ἱερὰ Ἰβηριτικὴ Ἐπιστασία.

Προσετέθησαν 2 δύο στρογγύλοι ἀετοί, ἐφ᾽ ὧν πατεῖ ὁ ἀρχιερεύς. 1 Κιλίμιον στενόμακρον χρωματιστόν».

1903—1904

«Ἱερὰ Ἐπιστασία Χιλιανδαρινή.

6 Ἓξ στοιχάρια παπαδικὰ σπινάτα ἐκ τῶν ἐμπορευμάτων τοῦ γέροντος Εὐθυμίου ῥάπτου, ὃν ἐκληρονόμησεν ἡ Ἱερὰ Κοινότης ἀνελθούσης τῆς περιουσίας του ἕως 400 λίρας Ὀθωμανικάς. Αἰωνία των ἡ μνήμη τρεῖς.

φ. 17 α Μαΐου 10. Ἓν κανδύλιον ἀργυροῦν δράμ. 106, ἀφιερωθὲν τῇ κυρίᾳ ἡμῶν Θεοτόκῳ ὑπὸ τοῦ Σεϊμένη Δημητρίου Μπερούβαλη».

1904—1905

Ἐπὶ Διονυσιατικῆς Ἱερᾶς Ἐπιστασίας.

Ἰουνίου 10. Μία λόγχη τῆς προσκομιδῆς μὲ ἐπίχρυσον λαβὴν ἀξίας ἕως 45 γρ. ἀφιερωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γέροντος Διονυσίου κελλιώτου Χιλιανδαρινοῦ, «ἅγιος Ἀνδρέας».

Ἓν ἐγκόλπιον χρυσοῦν μετ᾽ εἰκόνων ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ μὲ ἅλυσον ἀργυρᾶν καὶ ἐπίχρυσον ἀφιερωθὲν ὑπὸ τοῦ γέροντος Ἰγνατίου κελλιώτου Διονυσιάτου ἐκ τοῦ κελλίου τὸ «Γενέθλιον τῆς Θεοτόκου» ὅπερ ἀνηρτήθη ἐπὶ τῆς ἁγίας εἰκόνος τοῦ «Ἄξιόν ἐστιν».

Ἰουνίου 17. Ἓν κανδύλιον ἐκ καθαροῦ ἀργύρου ἐπίχρυσον δράμια ἑκατὸν μετ᾽ ἁλύσεων ἀργυρῶν ἐπιχρύσων διὰ τὴν Παναγίαν τοῦ «Ἄξιόν ἐστιν» ἀναρτηθὲν εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ «Ἄξιόν ἐστιν» πρὸ τοῦ διαδρόμου τοῦ ἔναντι τοῦ ἀριστεροῦ χοροῦ, ἀφιερωθὲν δὲ ὑπὸ τοῦ πανοσιολογιωτάτου προηγουμένου κ. Εὐγενίου Ξηροποταμινοῦ τοῦ καὶ ἀντιπροσώπου παρὰ τῇ Ἱερᾷ Κοινότητι».

Ταῦτα καὶ μόνα τὰ φύλλα εἶναι γεγραμμένα, τὰ λοιπὰ ἄγραφα. Στάχωσις βορσίνη μετ᾽ ἐκτυπωμάτων.

6. Παράρτημα.

Ἵνα ἔχῃ ὁ φιλομαθὴς ἀναγνώστης πλήρη εἰκόνα τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἱερῶν κειμηλίων τοῦ Πατριαρχείου περιελάβομεν ὧδε καὶ δύο καταλόγους δημοσιευθέντας ὑπὸ τοῦ Μ. Γεδεών, οὓς δὲν εἶναι εὔκολον νὰ εὕρῃ τις, διότι τὸ μὲν καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας δὲν εὑρίσκεται, τὸ δ᾽ ἐπιγραφόμενον «Ἐκκλησίαι τῶν Ὀρθοδόξων ἐν Κ/πολει», δὲν ἐκυκλοφόρησεν.

Ἱερὰ Ἄμφια Πατριαρχικοῦ ναοῦ.

Καταγραφὴ τῶν σῳζομένων ἱερῶν σκευῶν καὶ ἀρχιερατικῶν ἀμφίων τοῦ Κοινοῦ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, γενομένη ἐκ νέου παρὰ τοῦ πανιερωτάτου ἁγίου Ἀμασείας κ. Σωφρονίου, τῷ 1860 σωτηρίῳ ἔτει, διορισθέντος συνοδικῶς ἐφόρου εἰς τὸ πατριαρχικὸν σκευοφυλάκιον, δι᾽ ἐπιστασίας τοῦ ὁποίου μέρος ἐξ αὐτῶν ἐδιορθώθησαν ὡς λίαν ἐφθαρμένα καὶ χρήζοντα διορθώσεως.

Μίτραι.

Μία μίτρα τάσι ἀργυροῦν κεκοσμημένη μὲ ἀδάμαντας καὶ ἄλλας διαφόρους ἀληθεῖς πέτρας καὶ μὲ Σταυρὸν ἀδαμάντινον, Παϊσίου (1726—33) καὶ Νεφύτου (1734—40) τῶν πατριαρχῶν.

Μία μίτρα ἀργυρᾶ μὲ μαργαρίτας καὶ ἀδάμαντας καὶ μὲ Σταυρὸν ἀδαμάντινον, τοῦ Μ. Ἐφέσου Διονυσίου.

Μία μίτρα τάσι ἀργυροῦν μὲ 4 σμάλτα καὶ ἄλλας πέτρας καὶ μαργαρίτας, τῆς ὁποίας ὁ ἀδαμάντινος Σταυρὸς ὑπῆρχε χαμένος, προσηρμόσθη δὲ εἰς αὐτὴν ὁ Σταυρὸς τῆς τοῦ Ἐφέσου, αὕτη δέ ἐστι τοῦ Μακαρίτου Πατριάρχου Κυρίλλου (1813—18).

Μία μίτρα τάσι ἀργυροῦν μὲ 4 σμάλτα μὲ μαργαρίτας καὶ Σταυρόν, τοῦ Μ. Πατριάρχου Ἰωαννικίου (1761—3).

Μία μίτρα τάσι ἀργυροῦν μὲ σμάλτα καὶ ἀδάμαντας καὶ Σταυρὸν ἀδαμάντινον, τοῦ Μ. Βοδενῶν Ἀνθίμου.

Μίτρα μαύρη ἀπὸ κατιφὲν μὲ μαργαρίτας, μέρος ἐξ αὐτῶν ἐλλιπεῖς, ἔχουσα καὶ Σταυρὸν ὅμοιον.

Μία μίτρα παλαιά, κόκκινος κατιφὲς μὲ μαργαρίτας καὶ Σταυρόν, διορθωθεῖσα ἤδη μετὰ τῆς θήκης της.

Μία ἑτέρα μίτρα ὅλως σεσαθρωμένη μὲ ὀλίγον ἀσῆμι, ἥτις διορθωθεῖσα ἐκοσμήθη μὲ τάσι κεχρυσωμένον καὶ μὲ τὴν θήκην της.

Μία μίτρα ὑφασμένη μὲ τὸν χρυσὸν καὶ ἐγκοσμημένην μετ᾽ εἰκόνων μικρῶν ἐκ σμάλτου, ἔχουσα καὶ Σταυρὸν μικρὸν ἐκ λιθαρίων ἀμεθύστων, ἥτις ἐστάλη μὲ ὁλόκληρον πατριαρχικὴν στολὴν παρὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ρωσσίας τῷ 1848, κατὰ μάϊον.

Μία μίτρα κόκκινος κατιφές, κεκοσμημένη μὲ μαργαρίτας καὶ διάφορα πετράδια, τοῦ Μ. Πατριάρχου Κωνσταντίου τοῦ ἀπὸ Τυρνόβου (1834—5).

Μία μίτρα τετριμμένη, κόκκινος κατιφὲς μὲ ἀσῆμι καὶ μὲ διάφορα πρόστιχα πετράδια καὶ μὲ Σταυρόν.

Μία μίτρα κόκκινος κατιφὲς κεντητὸς καὶ μὲ ὀλίγον ἀσῆμι καὶ μὲ Σταυρόν.

Μία μίτρα κόκκινος παλαιὸς κατιφὲς κεντητὸς μὲ μαργαρίτας, χρῄζουσα διορθώσεως.

Ἐγκόλπια.

Ἓν ἐγκόλπιον ἔχον τὴν Ἀνάστασιν, κεκοσμημένον μὲ ἀδάμαντας.

Ἓν ἐγκόλπιον κεκοσμημένον, ἔχον τὴν Ὑπεραγ. Θεοτόκον.

Ἓν ἐγκόλπιον κεκοσμημένον ὅλον μὲ πέτρας καλὰς κοκκίνους, ἔχον καὶ εἰς τὴν μέσην μίαν πέτραν μεγάλην μαβιάν.

Ἓν ἐγκόλπιον μὲ σμάλτον σπασμένον, ἔχον τὴν εἰκόνα τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐξ ἑνὸς μέρους καὶ ἐξ ἄλλου τῆς ἀναστάσεως, μὲ ὀλίγον ἀσῆμι καὶ μὲ πέτρας ἐλλιπεῖς.

Ἓν ἐγκόλπιον μὲ σμάλτον, ἔχον τὸν ἀμνὸν τοῦ Θεοῦ κεκοσμημένον μὲ ἀσῆμι καὶ πέτρας.

Δύω ἐγκόλπια ξύλινα ἁγιορείτικα, μικροῦ λόγου ἄξια.

Ἓν ἐγκόλπιον δωδεκάορτον ἁγιορίτικον, μὲ ὀλίγον ἀσῆμι, πρᾶγμα τῆς ἀρχαιότητος.

Ἓν ἐγκόλπιον Σταυρὸς ἀδαμάντινος, ἔχον ἐντὸς τόπους ἁγίων λειψάνων, καὶ ἅγια λείψανα.

Ἓν ἐγκόλπιον Σταυρὸς αἱματοστάτης καὶ μὲ ἀδάμαντάς τινας, τοῦ ἀπὸ Σιναίου, ἀλλ᾽ ὅλως σπασμένος (1830—4).

Ἓν ἐγκόλπιον Σταυρὸς τζίφτ-ἰσί, καλῶς κεκοσμημένος μὲ σμάλτον, τοῦ Μ. Πρεσπῶν.

Ἓν ἐγκόλπιον Σταυρὸς μὲ σμάλτον σπασμένον, τοῦ Μ. Φιλαδελφείας Δανιήλ.

Ἓν ἐγκόλπιον μέγα μὲ δύο σμάλτα ὄπισθεν καὶ ἔμπροσθεν, τοῦ Μ. Γερμανοῦ (τοῦ ἀπὸ Δέρκων 1842-5, 1852-3).

Ἓν ἐγκόλπιον μὲ σμάλτον κοσμημένον τοῦ Μ. Βοδενῶν Ἀνθίμου.

Ἓν ἐγκόλπιον Σταυρός, τοῦ Βοδενῶν, μὲ ἀδάμαντας.

Ἓν ἐγκόλπιον παλαιὸν μὲ σμάλτον, ἡ Παναγία.

Ἓν ἐγκόλπιον παλαιὸν μὲ σμάλτον ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Ἓν ἐγκόλπιον μονόκερον, παλαιόν.

Ἓν ἐγκόλπιον Σταυρός, μὲ σμάλτον, ὅλως σπασμένος.

Ἓν ἐγκόλπιον ἀργυροῦν, ἔχον ἐξ ἑνὸς μέρους τὸ ἅγιον Μανδήλιον, καὶ ἐξ ἄλλου τὸν Σταυρόν.

Σάκκοι.

Εἷς σάκκος μὲ σμάλτα, κεντητός.

Εἷς σάκκος, τοῦ Μ. Ἐφέσου Διονυσίου, κεντητός εἰς σίρι.

Εἷς σάκκος χρυσοκέντητος μὲ τοὺς Ἀποστόλους.
Εἷς σάκκος χρυσοκέντητος μὲ τοὺς Προφήτας.
Εἷς σάκκος στόμα, ῥωσσικός, τοῦ Μ. Ἀγαθαγγέλου (1826-30).
Εἷς σάκκος στόφα, τοῦ ἀπὸ Σιναίου Κωνσταντίνου.
Εἷς σάκκος στόφα, τοῦ Μ. Πατριάρχου Ἀνθίμου (1841-2).
Εἷς σάκκος χρυσοῦς, πολυσταύριον, τετριμμένον.
Εἷς σάκκος στόφα, τετριμμένος τοῦ Μ. Δέρκων.
Εἷς σάκκος στόφα, τετριμμένος.
Εἷς σάκκος στόφα, τὸ κέντημά του μὲ σταυρουδάκια.
Δύο σάκκοι σκάκι.
Εἷς σάκκος στόφα, τοῦ Μ. Ἐφέσου Χρυσάνθου.
Εἷς σάκκος στόφα παλαιά, μὲ ἀστάρι ταρακλί.
Εἷς σάκκος στόφα κόκκινη.
Εἷς σάκκος ἀπὸ σίπι ἀργυρόχρυσον, τῆς Ἱερᾶς Ρωσσικῆς Συνόδου.
Εἷς σάκκος στόφα.
Εἷς σάκκος σκάκι.
Εἷς σάκκος χρυσοκέντητος εἰς κόκκινον ἀτλάζι, τοῦ Μ. Βοδενῶν Ἀνθίμου.
Δύο σάκκοι τετριμμένοι.

Ὠμοφόρια μεγάλα διορθωθέντα ἐκ νέου.

Ἓν ὠμοφόριον, τοῦ Μ. Ἐφέσου Διονυσίου.
Ἓν ὠμοφόριον, τοῦ Βοδενῶν.
Ἓν ὠμοφόριον χρυσοῦν, μὲ σμάλτα μεγάλα.
Ἓν ὠμοφόριον χρυσοῦν μὲ μαργαρίτας.
Ἓν ὠμοφόριον στόφα ῥωσικῆς, τοῦ Πατριάρχου Ἀγαθαγγέλου.
Ἓν ὠμοφόριον μὲ σμάλτα μικρά, σίπι καινούριον.
Δύο ὠμοφόρια σκάκι χρυσοῦν, μὲ Σταυροὺς κεντητούς.
Ἓν ὠμοφόριον σίπι μὲ κεντητοὺς Σταυροὺς ἔχοντας μαργαρίτας.
Ἓν ὠμοφόριον σίπι ὑφασμένον, τῆς Ρωσσίας, μὲ Σταυροὺς χρυσοῦς.

Ὠμοφόρια μικρὰ διορθωθέντα καὶ ταῦτα ἐκ νέου.

Ἓν ὠμοφόριον χρυσοῦν, τοῦ Μ. Ἐφέσου Διονυσίου.
Ἓν ὠμοφόριον σίπι καινούριον, μὲ σμάλτα.
Ἓν ὠμοφόριον τῆς Ρωσσικῆς Συνόδου.
Ἓν ὠμοφόριον χρυσοῦν, τοῦ Μ. Βοδενῶν.
Δύο ὠμοφόρια σίπι, μὲ πράσινους Σταυρούς.
Ἓν ὠμοφόριον, σκάκι, μὲ Σταυροὺς κεντητούς.

Ἓν ὠμοφόριον σίπι, μὲ πόλους χρυσοῦς.
Ἓν ὠμοφόριον σίπι, μὲ καπαρμάδες χρυσοῦς.
Δύο ὠμοφόρια τετριμμένα, μὲ Σταυροὺς χρυσοῦς.

Μανδύαι.

Εἷς μανδύας, εὑρισκόμενος πάντοτε.

Εἷς μανδύας, εὑρισκόμενος πάντοτε εἰς τὴν ἀρχιδιακονίαν, μὲ 4 πόλους χρυσοῦς.

Εἷς μανδύας, τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Κωνσταντίου τοῦ ἀπὸ Τορνόβου.

Εἷς μανδύας τοῦ Μ. Βοδενῶν.

Εἷς ἕτερος τῆς Ρωσσικῆς Συνόδου.

Δέκα ἔτι τετριμμένοι—καὶ 4 πόλοι τετριμμένοι.

Τὰ παρὰ τοῦ ἀειμνήστου Ἰμερετείας Δαβὶδ ἀφιερωθέντα ἀρχιερατικά, ἅτινα καλῶς διορθωθέντα εὑρίσκονται εἰς ξεχωριστὸν πόγον, πρὸς χρῆσιν τοῦ Πατριάρχου κατὰ τὸ ἑσπέρας τῆς Μ. Παρασκευῆς.

Εἷς σάκκος κεντητός, ἐπισκευασθεὶς, μὲ μαῦρον ἀτλάζι. Ἓν στιχάριον μόρικον, στόφα.—Ἓν περιζώνιον ἀργυροῦν κεχρυσωμένον, μὲ ζώνην μαύρην, κεντητήν.—Ἓν ὠμοφόριον μέγα, κεντητόν, εἰς μαῦρον ἀτλάζι καινούριον.—Ἓν ὅμοιον μικρόν, ἀπὸ μόρικον μεταξωτόν.—Ἐπιγονάτιον κεντητόν, ἀπὸ μαῦρον ἀτλάζι, καινούριον.—Ἓν ζεῦγος ἐπιμάνικα μόρικα, τετριμμένα.—Ἓν ἐπιτραχήλιον κεντητόν, μαῦρον.

Πατερίτζαι.

Μία πατερίτζα ἀργυρᾶ, κεχρυσωμένη, παρὰ τῇ παναγιότητί του.

Μία ὡσαύτως ἀργυρᾶ, κεχρυσωμένη, τοῦ Μ. Βοδενῶν Ἀνθίμου, παρὰ τῇ παναγιότητί του.

Δύω πατερίτζαι ἀμπανόζι μαῦρον, ἡ μία μὲ ἀσπίδα καὶ κόμπους ἀργυροχρυσοῦς, καὶ ἡ ἄλλη σαδέδικη.

Μία πατερίτζα σετεφένια μεθ᾽ ἑνὸς χασρανίου, διορθωθεῖσα ἐκ νέου, μετὰ τῆς θήκης των.

Μία πατερίτζα κεχριπαρένια (ἀπὸ ῥιτίνην).

Μία πατερίτζα σετεφένια, ἀπὸ τὸ τακίμι τοῦ Πρεσπῶν.

Μία πατερίτζα ἀρουσένι τοῦ Μ. Διονυσίου, ὡς λέγεται.

Πέντε πατερίτζαι ἀργυραῖ, ἐξ ὧν δύω ἐδιορθώθησαν ἐκ νέου, μὲ τὰς θήκας των.

Σταυροί.

Εἷς σταυρὸς μέγας, κεχρυσωμένος, τοῦ Μ. Δρύστρας, διὰ τὸν ἁγιασμόν.

Εἷς Σταυρὸς τοῦ ἁγιασμοῦ μὲ ἀδάμαντας καὶ μαργαρίτας.

Εἷς Σταυρὸς κεκοσμημένος μὲ σμάλτον καὶ πέτρας ἄλλας, τοῦ ἁγιασμοῦ.

Εἷς σταυρὸς μικρὸς μὲ τίμιον ξύλον καὶ μαργαρίτας, εἰς ἀργυρᾶν θήκην.

Εἷς Σταυρὸς ἁγίας τραπέζης, ἀργυροῦς καὶ χρυσωμένος μὲ σμάλτα καὶ λίθους γαλλικοὺς τῆς Ρωσσικῆς Συνόδου.

Εἷς Σταυρὸς ὅμοιος τοῦ θρόνου ἀργυροῦς καὶ κεχρυσωμένος, τῆς Ρωσσικῆς Συνόδου.

Τρεῖς Σταυροὶ ἁγιασμοῦ, ἀργυροῖ τοῦ Μ. Γερμανοῦ. Εἷς Σταυρὸς ἁγιασμοῦ καὶ ἐγκόλπιον κεκοσμημένον μὲ ἀδάμαντας, τοῦ Μ. Κωνσταντίνου τοῦ ἀπὸ Τυρνόβου, καὶ σφραγισμένος, μὲ τὴν πατριαρχικὴν βούλλαν.

Ἓν κουτίον ἀργυροῦν, ἐν σχήματι τετραβαγγέλου, μὲ ἅγια λείψανα, τοῦ Μ. Ἐφέσου Διονυσίου, περιελθὸν ἀπὸ περιουσίας τοῦ Μ. Θεσσαλονίκης τῷ Μ. Γερμανῷ.

Ἓν κουτίον ξύλινον, περιέχον τέσσαρα τμήματα ἁγίων λειψάνων, ἔχοντα εἰς τὰς ἄκρας καὶ ἀπὸ ὀλίγον ἀσῆμι.

Μία κάσσα σταλεῖσα παρὰ τῆς Ἱερᾶς Ρωσσικῆς Συνόδου καὶ περιέχουσα τὰ ἀκόλουθα.

Ἓν ἅγιον ποτήριον ἀργυροῦν καὶ λίαν λαμπρόν. Ἓν δισκάριον μέγα. Δύω δισκάρια μικρὰ τοῦ ἀντιδώρου. Ἕνα ἀστερίσκον. Μίαν λαβίδα. Μίαν λόγχην. Ἓν δοχεῖον διὰ τὸ ἄνω ταχίμι, καὶ ταῦτα τῆς Ρωσσικῆς Συνόδου.

Ἓν ἅγιον ποτήριον ἀργυροῦν, χρυσοκόσμητον, μὲ σμάλτα. Ἓν δισκάριον, ὅμοιον. Δύω ἕτερα μικρὰ δισκάρια ὅμοια. Εἷς ἀστερίσκος ὅμοιος. Μία λόγχη, ὁμοία. «Μία λαβίς, ὁμοία, τρία καλύμματα. Ἅπαντα ταῦτα εἰς μίαν κάσσαν».

Ἡ καταγραφὴ διακρίνεται ἐπ᾿ ἀνορθογραφίαις· ἐξεδόθησαν δ᾿ ἐξ αὐτῆς τὰ παρόντα ἀποσπάσματα, πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐν σελίσι 27 (μαΐου 19 καὶ 28) καὶ 30 (ἰουλίου 3 καὶ 11) καὶ 41 (νοεμβρίου 1) γραφέντων.

Ἅγια λείψανα Πατριαρχικοῦ Ναοῦ.

Ἀνεγράφησαν δὶς ἐν σελ. 61 καὶ 67 σημειώματα περὶ ἁγίων λειψάνων ἐν κυτίῳ ὡς καὶ ἐντὸς Σταυροῦ, ἅπερ ἐσώζοντο τῷ 1860, ὧν τινα καὶ μέχρι τοῦ 1866 ἐσώζοντο. Ἀπόδειξις ἱερέως τινὸς Στεφάνου, καπ-

πάδοκος, ὑπηρετοῦντος ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Ἀστυνομίας, ἐκδιδομένη νῦν, καθίστησι δῆλον τίνα λείψανα περιεῖχε τὸ ἓν κυτίον. Μεταξὺ τούτων ἀναφέρεται καὶ λείψανον Ἀνθίμου Σηλυβριανοῦ, ἁγίου, νεομάρτυρος ἢ τινος τῶν νέων ὁσίων, περὶ οὗ θέλουσι φωτίσει ἡμᾶς φιλάρχαιοι καὶ εὐλαβεῖς σηλυμβριανοί.

Ἡ ἀπόδειξίς ἐστιν αὕτη.

«Ὁ ὑποφαινόμενος παρέλαβον ἐκ τῶν Πατριαρχείων ἓξ τεμάχια ἁγίων λειψάνων, τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους, τοῦ ἁγίου Τρύφωνος, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, τοῦ ὁσίου Ἀντωνίου, τοῦ ἁγίου Ἀνθίμου τοῦ Σηλυβριανοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ὄντα ἐντὸς θήκης ἡμισεσηπείας μὲ πλάκα ἀργυρᾶν, καὶ ἀνήκοντα εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον τῶν Πατριαρχείων, καὶ τὰ ὁποῖα θέλω ἔχει πρὸς ἁγιασμὸν τῶν εἰς Ζαπτιὲ φυλακισμένων, ὑποσχόμενος ὅτι θέλω πάλιν ἐπιστρέψῃ ταῦτα εἰς τὰ Πατριαρχεῖα σῶα καὶ ἀνελλιπῆ ὅταν ἤθελον ζητηθῆ.

1866 σεπτεμβρίου 13

ἐπὶ ζαπτιγιὲ

ὁ ἱερεὺς παπᾶ Στέφανος Νεβσέχερλης.

Ὑπὸ Μαν. Γεδεὼν ἑορτολ. Κ/πολίτου προσκυνητοῦ Κ/πολις 1904, σ. 59-68. Ἐκ τοῦ Α΄ πατρ. κώδικος Α΄ σ. 4-5.

Κατάλογος ἱερῶν σκευῶν καὶ ἀμφίων.

σ. 60 «Σεντούκιον τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας εὑρισκόμενον ἐντὸς τοῦ Σκευοφυλακείου ὀφείλει [;[φλωρία χίλια προσηλωθέντα ὑπὸ τοῦ παναγιωτάτου κὺρ Ἰωάσαφ, τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, τῷ σεβασμίῳ τούτῳ ναῷ ἐν ἔτει ΖΟΒ΄, μηνὶ Ἰανουαρίου, Ἰνδικτιῶνος Ζ΄.

» Ἐν ἔτει ΖΟΒ΄, Ἰνδικτιῶνος Ζ΄, ἀφιέρωσε τῷ αὐτῷ πανσέπτῳ ναῷ Ζωὴ τοῦ Κωνσταντίνου, καὶ Εἰρήνη τοῦ Γεωργίου, ποτήριον ἀργυροδιάχρυσον δραμίων ἑξακοσίων δέκα πέντε.

»Ἕτερον ποτήριον ἀργυροδιάχρυσον ἀφιερώθη τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ὑπὸ τῆς κυρᾶς Ροξάνδρας γυναικὸς Ἀλεξάνδρου βοεβόδα πάσης Μολδοβλαχίας, ἐν ἔτει τῷ αὐτῷ· δραμίων ἑκατὸν ἐννενήκοντα πέντε.

»Ἔτι δὲ ἀφιέρωσεν ὁ δεσπότης ἡμῶν πατριάρχης κὺρ Ἰωάσαφ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ διβάμπουλον ἀργυροῦν ἐννεακοσίων πέντε δραμίων, ᾧ προσέθετο δράμια διακόσια ὁ παναγιώτατος πατριάρχης κὺρ Ἱερεμίας.

σ. 61. »Καὶ λεκάνην ἀργυρᾶν ἀφιέρωσεν ὁ αὐτὸς Πατριάρχης, χιλίων ὀγδοήκοντα δραμίων.

»Πρὸς δὲ τούτοις καὶ μανουάλια ἀργυρᾶ δύο χιλιάδων τετρακοσίων εἴκοσι δραμίων.

»Ἐν δὲ τοῖς χρόνοις τῆς πατριαρχείας αὐτοῦ παρὰ τῶν χριστιανῶν ἀφιερώθησαν ταῦτα:

»Ποτήριον ἀργυροῦν ἑκατὸν πεντήκοντα δραμίων.

»Ἕτερον ποτήριον ἀργυροῦν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα δύο δραμίων.

»Θυμιατήριον ἀργυροῦν ἑξακοσίων ὀγδοήκοντα πέντε δραμίων.

»Ἡ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία ἐξ ἰδίων δοῦσα φλωρία εἴκοσι τῷ πρώην Πατριάρχῃ κὺρ Ἰωάσαφ, ἔλαβε τὰ ῥιπίδια τοῦ ἁγίου Προδρόμου τοῦ ἐν τῇ Πέτρᾳ, ὄντα δραμίων 1200.

»Κιβώτιον ἀργυροῦν πάνυ ὡραῖον παρὰ τοῦ αὐθέντου πάσης Μολδοβλαχίας κὺρ Ἀλεξάνδρου ἀφιερωθὲν δραμίων 585.

»Ἐν ἔτει ΖΟΓ΄, μηνὶ Ἰανουαρίου κβ΄, ὁ εὐγενέστατος ἐν ἄρχουσι κὺρ Μιχαὴλ ὁ Καντακουζηνὸς ἀφιέρωσε τῇ καθολικῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ἀργυροῦν πετεινόν, (ὃν πάλιν ἔλαβεν ὀπίσω) δράμια 550.

»Τῷ αὐτῷ μηνὶ παρέλαβεν ἡ καθολικὴ Μεγάλη Ἐκκλησία παρὰ τῶν χειρῶν τοῦ πρώην πατριάρχου κὺρ Ἰωάσαφ φλωρία 70, φλωρία 220, ἄσπρα 33,200.

σ. 62. »Ἐν ἔτει τῷ αὐτῷ καὶ μηνὶ Μαρτίῳ ἡμέρᾳ δευτέρᾳ παρέλαβεν ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ πρώην πατριάρχου κὺρ Ἰωάσαφ καυκίον ἀργυροῦν ὅπερ ἀφιερώθη παρὰ τῆς Μονομαχίνας τῆς γυναικὸς Ἰωάννου τοῦ Παζάρπαση, δράμια 110.

»Ἐν ἔτει τῷ αὐτῷ μηνὶ Μαρτίῳ ΙΔ΄ ἡμέρᾳ τετράδι, παρέλαβεν ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία, ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν πατριάρχου κὺρ Μητροφάνους, ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ πρώην Πατριάρχου κὺρ Ἰωάσαφ εἴδη τρία ἀργυρᾶ, ἅτινα πρὸ χρόνων ἀφιερωμένα ἦσαν πρὸς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν παρὰ τοῦ ἐνδοξοτάτου αὐθέντου βοεβόδα Μολδοβλαχίας Ἀλεξάνδρου, καὶ διὰ τῆς αὐτοῦ γραφῆς, ἣν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς ἔπεμψεν, ἀνεκαλύφθησαν καὶ ἐζητήθησαν παρὰ τοῦ δηλωθέντος Ἰωάσαφ ἐξ ὧν, πρῶτον μὲν ἐστὶ ποτήριον ἓν ἀργυροδιάχρυσον, 85 δραμίων καὶ κοῦπαν μίαν ἀργυροδιάχρυσον 85 δραμίων, καὶ τελέριν ἀργυροῦν 185 δραμίων,

Διὰ δὲ τὸ σὺν τούτοις ἀφιερωθὲν τεψίον, ὅπερ παρ᾽ αὐτοῦ ἐπωλήθη ἀνερωτήτως, παρέλαβεν ἡ Ἐκκλησία ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ἰωάσαφ φλωρία 20 καὶ ἄσπρα 2.200.

»Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ παρέλαβεν ἡ Ἐκκλησία παρὰ τοῦ πρώην Πατριάρχου κὺρ Ἰωάσαφ, ἕνεκα τῶν τεσσαράκοντα ἑπτὰ χιλιάδων ἄσπρων, ὧν ὡμολόγησεν οἰκείοις χείλεσιν ἐναπολειφθέντων ἐκ τῶν ἄσπρων τῆς Ρωσσίας καὶ χιλίων ἄσπρων τοῦ πωληθέντος ἐν τῷ Διπλοκιονίῳ ἀμπελῶνος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἄσπρα χιλιάδας τριάκοντα ἕξ.

»Μετὰ δὲ χρόνων τινῶν παραδρομήν, ὁ αὐτὸς εὐγενέστατος ἄρχων κύριος Μιχαὴλ ὁ Καντακουζηνὸς ἀναλαβὼν τὸν πετεινόν, ὃν προέφθασε

καὶ ἀφιέρωσεν, ἀντὶ τούτου ἔδωκε σκεύη τινὰ ἀργυρᾶ, ὧν πρῶτον ὑπάρχει δίσκος ἀργυρός, ποτήρια δύο ἀργυρᾶ καὶ τεψίον ἕν, ἃ ποσούμενα γίνονται δράμια.

»Τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἀφιέρωσε καὶ ὁ παναγιώτατος ἡμῶν δεσπότης καὶ πατριάρχης Μητροφάνης τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ποτήριον δραμίων 70, καὶ ἓν ταψίον, ὃ ἐκόμισεν ἀπὸ τῆς Μπογδανίας· καὶ μαστραπᾶς εἷς. Ἐντεῦθεν ἄρχονται τὰ ἐπὶ Ἱερεμίου Β΄ τοῦ Τρανοῦ, δωρηθέντα κυρίως ἀπὸ τοῦ 1574.

σ. 69. Τῷ δὲ ΖΗΒ΄ ἔτει, μηνὶ Αὐγούστῳ, Ἰνδικτιῶνος Β΄, ὁ αὐτὸς οἰκουμενικὸς πατριάρχης κὺρ Ἱερεμίας καταμαθὼν τὴν ἐκκλησίαν ταύτην ἐνδεῶς ἔχουσαν περὶ τὰ ἱερὰ ἄμφια, καὶ ταῦτα ἐπιμελῶς κοσμήσας ἀνέθετο.

»Φελόνια ἕξ, τὸ μὲν ἓν λευκόν, τὰ τρία κοκκινογάλαζα, τὸ ε΄ ἀσπροκκόνινον, καὶ τὸ ς΄ κίτρινον.

»Στιχάρια δύο, τὸ ἓν κόκκινον καὶ τὸ ἄλλο πράσινον, ἀμφότερα δὲ καμουχένια μπατέμια συνάμα τοῖς ἄνω.

»Πολυσταύρια ε΄, τὰ μὲν κόκκινα, τὰ δὲ γαλάζια, ἅπαντα δὲ καμουχένια.

»Ὠμοφόρια τρία, τὰ δύο καμουχένια ἄσπρα μετὰ σταυρῶν μαγκάνου, τῆς τέχνης τῶν Ἑνετῶν, τὸ δὲ τρίτον χρυσόσπρον.

»Ἐπιτραχήλιον ἓν μετὰ ἑορτῶν, σιρματένιον.

»Ἐπιγοτάτια τρία, τὰ δύο εἰς ὀξύ, ὧν τὸ μὲν ἔχει τὸ «Ἐπὶ σοὶ χαίρει», τὸ δὲ ἕτερον νιπτῆρα, τὸ δὲ τρίτον τὴν (γέννησιν;).

Μ. Γεδεὼν Ἐκκλησία τῶν Ὀρθοδόξων ἐν Κ/πόλει κτλ. Φυλλάδιον Α΄, Κ/πολις 1888 σ. 60—3.

Ὁ ἀείμνηστος Κοραῆς ἀφορμὴν λαμβάνων ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Κλαρκίου κλαπέντων ἐξ Ἄθωνος καὶ Πάτμου χειρογράφων ὑποβάλλει εἰς τὸν Πατριάρχην σχέδιον περισυλλογῆς καὶ καταγραφῆς τούτων ἀπαγορευομένης «ἀπὸ τοῦ σήμερον καὶ εἰς τὸ ἑξῆς. . . καὶ διὰ τῶν ἐκκλησ. ἐπιτιμίων τὸ νὰ δίδωται ἢ νὰ πωλῆται ἀπ᾽ ὁποιονδήποτε εἰς ὁποιονδήποτε ἄνθρωπον ἰδιώτην. . . ἀντίγραφον εἰς ἑλλην. γλῶσσαν γραμμένον». (Ἀρθ. Α΄-ΙΓ΄.) εἰς τὸ Θ΄ γράφει «νὰ συναθροίζωσι μὲ ὄχι ὀλιγωτέραν ἐπιμέλειαν ἀρχαῖα ἑλληνικὰ νομίσματα, σκεύη, λίθους πολυτίμους, κίονας καὶ στήλας. . . καὶ ἁπλῶς ὅ,τι ἄλλο λείψανον ἑλλην. τέχνης ἢ ἱστορίας εὑρεθῇ». Προλεγομ. εἰς Ἰσοκράτην, τόμ. Α΄, Ἀθῆναι 1840, σ. κε΄-κη΄ καὶ τελειώνει: «τὸν τοιούτου καλοῦ αἴτιον Πατριάρχην. . . καὶ ἡ παροῦσα καὶ ἡ ἐπερχομένη γενεὰ τῶν Γραικῶν θέλουν τὸν συγκαταριθμήσει τρίτον εἰς τὴν τάξιν καὶ πρῶτον εἰς τὴν τιμὴν μὲ τὸν Φώτιον καὶ

μὲ τὸν Εὐστάθιον τῶν ὁποίων ἡ μνήμη θέλει μείνει ἀνεξάλειπτος εἰς ἐκείνων ὅλων τὰς ψυχάς, ὅσοι χαίρονται εἰς τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος».

Εὐλόγιος Κουρίλας Λαυριώτης,
καθηγητὴς τῆς ἑλλ. ἱστορίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης.
Ἐν μονῇ Μεγίστης Λαύρας τοῦ Ἄθω τῇ 20 Σεπτ. 1935.

Εἶχον γράψει ταῦτα, ὅτε ἐν τῷ μεταξὺ προσεκλήθη ὁ παρ᾿ ἡμῖν πρύτανις τῶν Βυζαντιολόγων κ. Γ. Σωτηρίου καὶ ἐξέδοτο τὸ ἀξιόλογον ἔργον: «Κειμήλια τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Πατριαρχικὸς ναὸς καὶ σκευοφυλάκιον... μετὰ 64 πινάκων καὶ 30 εἰκόνων καὶ σχεδίων ἐντὸς τοῦ κειμένου, Ἀθῆναι, 1938, 4ον, σ. 114. Μετ᾿ αὐτὸν ἔγραψε καὶ ὁ σεβ. Ἡλιουπόλεως κ. Γεννάδιος ἐν τῷ Ἐγκυκλ. ἡμερολογίῳ τοῦ κ. Στ. Ζερβοπούλου, ἔτος Ε΄, Σταμποὺλ 1940, σ. 68—81 λαμπρὰν μετ᾿ εἰκόνων διατριβήν: «Τὸ κειμηλιοφυλάκιον τοῦ οἰκουμεν. Πατριαρχείου καὶ τὸ ἐν αὐτῷ εἰκονογραφημένον εὐαγγέλιον τοῦ Πατριάρχου Παϊσίου τοῦ Β΄ [21]). Ἑπομένως ἀπόκειται εἰς τὸν φιλόπονον πατριαρχικὸν σκευοφύλακα νὰ παραβάλῃ τοὺς καταλόγους καὶ νὰ ἀποδείξῃ τί διεσώθη ἐκ τοῦ ἀρχαίου θησαυροῦ. Ὁ πλουτισμὸς τῶν Πατριαρχείων ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ὅστις κατὰ τὸ «Χρονικὸν Πασχάλιον» ἀφιέρωσεν εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἐγκαινίων (15 Φεβρ. 360): κειμήλια χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ μεγάλα καὶ διάλεθα χρυσοϋφῆ, ἁπλώματα τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου πολλὰ καὶ εἰς τὰς θύρας τῆς ἐκκλησίας ἀμφίθυρα χρυσᾶ διάφορα καὶ εἰς τοὺς πυλῶνας τοὺς ἔξω χρυσοϋφῆ ποικίλματα». Εἰς τὰ Πάτρια Κωνσταντινουπόλεως ἔχομεν λεπτομερῆ περιγραφὴν τῶν πολυτελῶν ἀναλωμάτων ἅπερ ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐποιήσατο πρὸς τὸν ἔκπαγλον τῆς Ἁγίας Σοφίας στολισμόν. Ἀφίημι τὴν περιλάλητον ἁγίαν Τράπεζαν ἧς ὕπερθεν «ἔστησε σφαῖραν ὁλόχρυσον σταθμὸν χρυσοῦ λίτρας ριη΄ καὶ κρίνα χρυσᾶ στήσαντα λίτρας ς΄, καὶ ἐπάνω αὐτῶν σταυρὸν χρυσοῦν μετὰ λίθων πολυτελῶν καὶ δυσπορίστων, ὅστις σταυρὸς εἷλκε σταθμὸν χρυσίου λίτρας ο΄.» Παραλείπω τὸν πολυτελέστατον ἄμβωνα ὃν «ἐποίησε σὺν τῆς σωλέας μετὰ σαρδονύχων, ἐκτιθέμενος καὶ πολυτίμους λίθους σὺν κιόνων ὁλοχρύσων καὶ κρύων (;) καὶ ἰασπίων καὶ σαπφείρων, καὶ χρυσίον πολὺ ἐνέδυσε τὰ ἐπάνω τῆς σωλέας. Εἶχε δὲ καὶ τροῦλον χρυσοῦν μετὰ μαργαριταρίων καὶ λυχνιταρίων καὶ σμα-

---

[21]) **Ὁ ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς ἐλάχιστα γράφει περὶ τῶν ἱερῶν ἀμφίων, καὶ ἐπεκτείνεται εἰς τὸ Εὐαγγέλιον.**

ράγδων· ὁ δὲ σταυρὸς τοῦ ἄμβωνος ἔστενε χρυσοῦ λίτρας ρ΄, εἶχε δὲ καὶ σειστὰ καὶ λυχνίτας σὺν μαργαριταρίων ἀπιδωτῶν· ὁλόχρυσα δὲ πετάσια ἀντὶ στηθέων εἶχεν ἄνω ὁ ἄμβων» 22). Τὰ τοιαῦτα παραλείπω καὶ περιορίζομαι εἰς ἀναγραφὴν μέρους μόνον τῶν ἱερῶν κειμηλίων καὶ σκευῶν. Ἡ διήγησις βεβαίως εἶναι μεταγενεστέρα καὶ ἀναφέρονται ὅσα τότε ἐσώζοντο· «ὁ δὲ τίμιος σταυρὸς ὁ ἱστάμενος σήμερον ἐν τῷ σκευοφυλακείῳ τὸ μέτρον ἐστὶ τῆς ἡλικίας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἀκριβῶς ἐμετρήθη παρὰ πιστῶν καὶ ἀξιολόγων ἀνδρῶν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ διὰ τοῦτο ἐνέδυσεν αὐτὸν ἄργυρον καὶ λίθους πολυτίμους παντοίους καὶ κατεχρύσωσεν αὐτόν... Ἐποίησε δὲ καὶ σκεύη ὁλόχρυσα τῶν δώδεκα ἑορτῶν ἄλλα καὶ ἄλλα ἀπό τε εὐαγγελίων ἱερῶν, χερνιβοξέστων, ὀρκιολίων, δισκοποτηρίων, δίσκων. Ἐποίησε δὲ πάντα ὁλόχρυσα διὰ λίθων καὶ μαργάρων· ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἱερῶν χιλιὰς α΄· Ἐνδυτὰς διὰ λίθων χρυσᾶς σωληνωτὰς τ΄, στέμματα ρ΄, ἵνα ἔχωσιν ἐν μιᾷ ἑορτῇ ἴδια· ποτηροκαλύμματα, δισκοκαλύμματα ὁλόχρυσα διὰ μαργαριταρίων καὶ λίθων ἀτιμήτων χιλιάδα α΄, εὐαγγέλια ἔχοντα σταθμὸν ἀνὰ κεντηναρίων δύο εἴκοσι καὶ τέσσαρα· θυμιατήρια ὁλόχρυσα λϛ΄ διὰ λίθων, λυχνίας χρυσᾶς τ΄, ἐχούσας σταθμὸν ἀνὰ λιτρῶν μ΄, πολυκάνδηλα καὶ βοτρύδια τοῦ νάρθηκος καὶ τοῦ ἄμβωνος καὶ τοῦ βήματος ὁλόχρυσα σὺν τῶν δύο γυναικίτων χιλιάδας ἕξ... Σταυροὺς δὲ ἐποίησε στένοντας χρυσοῦ ἀνὰ κεντηνάριον ἕν, καλλωπίσας αὐτοὺς ἀπὸ παντοίων λίθων πολυτελῶν ὡς διατιμᾶσθαι τούτους κεντηνάρια η΄, καὶ μανουάλια δύο ὁλόχρυσα διὰ λίθων σὺν μεγίστοις μαργαριταρίοις, ἃ καὶ ἀπετιμήθησαν χρυσοῦ κεντηνάρια ε΄ καὶ ἕτερα μανουάλια β΄ ὁλόκρυα γλυπτὰ παμμεγέθη, τοὺς δὲ πόδας αὐτῶν ὁλοχρύσους τιμωμένους χρυσοῦ κεντηνάριον ἕν. Καὶ ἐποίησε φατλία διάχρυσα διὰ λίθων τέσσαρα τιμώμενα κεντηνάριον ἕν, ἵνα ἵστανται ἐπάνω τῶν χρυσῶν καὶ κρύων μανουαλίων. Ἕτερα δὲ εὐμεγέθη ἐποίησε μανουάλια ὁλοάργυρα ν΄, καὶ ἀνδρόμηκα ὁλοάργυρα σ΄ τοῦ ἵστασται εἰς τὸ θυσιαστήριον. Εἰς δὲ τὸν ἄμβωνα ἐξωδίασε χρόνου πάκτον, ὅπερ ἐλάμβανεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου μόνης, κεντηνάρια τξε΄... πάντα γὰρ ἐλάμβανε μέχρι χίλια κεντηνάρια... Ὁ δὲ ναὸς ὅλος σὺν τῶν ἔξω καὶ τῶν πέριξ ἔχει ἔξοδον χωρὶς τῶν σκευῶν καὶ τῶν λοιπῶν εἰδῶν καὶ τῶν κατὰ δωρεὰν προσελθόντων ἀπὸ πάσης βασιλείας χρυσοῦ χάραγμα ὁμοῦ κεντηνάρια τρεῖς χιλιάδας διακόσια» 23).

Καὶ ἐξηκολούθησαν τὸ παράδειγμα τοῦτο μετ᾽ ἀφαντάστου ζήλου καὶ εὐλαβείας ὅλη ἡ ἀτελείωτος τῶν εὐσεβῶν αὐτοκρατόρων σειρά, ὥστε

---

22) Scriptores originum Constantinopolitanarum rec. Th Preger I, Lipsiae **1901, σ. 94, 98.**

23) **Αὐτ. σ. 98 - 102.**

ὁ πλοῦτος καὶ ἡ πολυτέλεια εἰς ἔργα τέχνης ἀνέδειξαν τὴν Μ. τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν ἀξιοθαύμαστον κέντρον. Ἀλλὰ φεῦ ὁ κατακλυσμὸς τῆς βαρβαρότητος ἀλλοφύλων τε καὶ ὁμοπίστων, οἰκείων τε καὶ ξένων, ἀπεγύμνωσαν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τὸ οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὥστε φέρεται πατριάρχης μετὰ τὴν ἅλωσιν κρατῶν «ξύλινα» δικηροτρίκηρα! Καὶ τὰ κειμήλια ἐκεῖνα ἐπλήρωσαν τὰ μουσεῖα τοῦ Βατικανοῦ καὶ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης, καὶ δὲν δυνάμεθα μήτε νὰ τὰ θαυμάσωμεν σήμερον [24]). Ἀλλ' ἡ θεία Πρόνοια διετήρησε ζωηρὰν τὴν παράδοσιν τῆς ἱερατικῆς μεγαλοπρεπείας καὶ οὕτω ἀντικατεστάθησαν. Τὰ σπουδαιότερα τῶν νῦν σωζομένων κειμηλίων εἶναι προϊόντα τῆς ἡμετέρας ἑλληνοβυζαντινῆς τέχνης, ἥτις ἐκ Κων/πόλεως μεταδοθεῖσα διετηρεῖτο ἀκμαία ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, μετεδόθη καὶ εἰς παριστρίους ἡγεμονίας· καὶ ἐπισυνάπτω τὴν ἀρχαιοτέραν μαρτυρίαν τοῦ 1590: «Ποτήριον ἀργυροδιάχρυσον ἀφιερώθη τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ὑπὸ τῆς κυρᾶς Ροξάνδρας γαναικὸς Ἀλεξάνδρου Βοεβόδα πάσης Μολδοβλαχίας ἐν ἔτει ζοβ', ἑκατὸν ἐννενήκοντα πέντε δραμίων.

Κιβώτιον ἀργυροῦν πάνυ ὡραῖον παρὰ τοῦ αὐθέντου πάσης Μολδοβλαχίας κυρίου Ἀλεξάνδρου ἀφιερωθέν, δραμίων φπε'. Πρὸ χρόνων ἀφιερωμένα ἦσαν εἰς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν παρὰ τοῦ... Ἀλεξάνδρου τὰ ἑξῆς: ποτήριον ἓν ἀργυροδιάχρυσον ὀγδοήκοντα πέντε δραμίων πε' καὶ μίαν κοῦπαν ἀργυροδιάχρυσον ὀγδοήκοντα ἑπτὰ δραμίων, πζ' καὶ ταλέριν ἀργυροῦν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε δραμίων» [25])..

Τὴν παλαιοτέραν δωρεὰν καὶ ἀφιέρωσιν ἱερῶν σκευῶν, ἀμφίων καὶ τιμαλφῶν ἄλλων ἀπὸ Ρωσσίας ἀναφέρω τὴν τοῦ Τσάρου Θεοδώρου Ἰωαννίδου πρὸς τὸν πατριάρχην Ἱερεμίαν Β', ὅστις μετέβη ἐκεῖ, ἵνα ζητήσῃ τὴν συνδρομὴν (ἣν δὲν ἔλαβε) πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ οἰκουμ. πατριαρχείου. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ παρακληθεὶς ἀνεγνώρισε τὸν ἐκλεγέντα Πατριάρχην Ἰώβ· καὶ ἐν πάσῃ ἐπισημότητι ἐγκαθίδρυσεν αὐτόν, ὅτε καὶ ἔτυχε μεγάλων τιμῶν καὶ βασιλικῶν περιποιήσεων καὶ δώρων πολυτελῶν ἐκ μέρους τοῦ Τσάρου: «προϋπήντησε τὸν πατριάρχην εἰς τὰς

---

[24]) Ἀλγεινὴν ἐντύπωσιν μοὶ ἐνεποίησεν, ὅτε πρὸ ἐτῶν περιηγησάμενος τὸ Βατικανὸν μετὰ τοῦ φίλου μου καθηγητοῦ κ. Σελβίου Μερειάτη, ἀδελφοῦ τοῦ βιβλιοθηκαρίου καρδινάλου Γιουζέπο, ἔφθασα εἰς τὸ διαμέρισμα τῶν βυζαντινῶν κειμηλίων, ἀλλὰ πέραν τοῦ προθαλάμου δὲν κατώρθωσα νὰ προχωρήσω, διότι δὲν εὕρισκον τὰς κλεῖς!

[25]) Documente privitoare la Istoria Românilor vol XIV, Documente grecești... de N. Yorga, Partia I, 1320 - 1716, București 1915, σ. 88.

χρυσᾶς θύρας τοῦ θαλάμου τῆς ὑπογραφῆς» αὐτὸς ὁ ἄναξ καὶ λαβὼν τὴν εὐλογίαν, ἔλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ ἀνεβίβασε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὸ ὑψηλὸν κάθισμα. Πάντες δὲ οἱ λοιποὶ ἵσταντο ἐν βαθυτάτῃ σιγῇ καὶ εὐλαβείᾳ. Τότε ἐκόμισαν ἐνώπιον τοῦ Τσάρου ἐπὶ χρυσοῦ δίσκου πολύτιμον μίτραν, ἅπασαν περικεχυμένην διὰ μαργαριτῶν καὶ λίθων καὶ ἔχουσαν ἐπὶ μὲν τοῦ μετώπου τὸ τρίμορφον, ἤτοι ἐν τῷ μέσῳ μὲν τὴν εἰκόνα τοῦ Σωτῆρος, ἑκατέρωθεν δὲ τὴν τῆς Ἀειπαρθένου καὶ τὴν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς τὸν Ἐσταυρωμένον μετὰ χοροῦ μαρτύρων πολλῶν καὶ ἱεραρχῶν, μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ τῶν βασιλέων προστάται, Θεόδωρος ὁ στρατηλάτης καὶ ἡ ἁγία Εἰρήνη (ὄνομα τῆς Τσαρίνας) μετὰ τῆς ἐκ μαργαριτῶν ἐπιγραφῆς: «Ὁ Τσάρος τῷ Πατριάρχῃ». Ὁ ἄναξ ἀναστὰς ἔλαβε τὴν μίτραν καὶ ἰδιοχείρως προσήνεγκεν αὐτῷ τῷ Πατριάρχῃ εἰπών: «Λάβε, παναγιώτατε δέσποτα, καὶ ἐν τῷ Πατριαρχείῳ σου φυλαχθήτω εἰς αἰῶνας ἡ μνήμη ἐμοῦ τε καὶ τῶν μακαρίων γονέων μου» [26]. Ἄλλα δῶρα ἀπέστειλεν ὁ εὐσεβὴς αὐτοκράτωρ τῷ 1591 διὰ τοῦ Λαρίσης Διονυσίου κομίσαντος ἐν Μόσχᾳ τὸ «καταστατικὸν συνοδικὸν γράμμα», ἐφ' ᾧ καὶ γράφει πρὸς τὸν Ἱερεμίαν: «Ἐστείλαμεν πρὸς ὑμᾶς διὰ τοῦ μητροπολίτου Διονυσίου ὠμοφόριον πεποικιλμένον διὰ μαργαριτῶν καὶ κομβίον [27] χρυσοῦν τοῦ ἁγιάσματος καὶ εἰλητὸν πεποικιλμένον διὰ μεγάλων μαργαριτῶν πρὸς κόσμησιν τῆς ἀποστολικῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς ὑμετ. Παναγιότητος, (αὐτ. σ. 378) καὶ ἀντὶ τῶν 6000 χρυσῶν, οὓς ὁ πατριάρχης εἶχεν ἀξιώσει διὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Πατριαρχείου ἢ μᾶλλον ἀγορὰν κτιρίου «τεσσαράκοντα τεσσαρακοντάδας σαμούρια, τριάκοντα τεσσαρακοντάδας κουνάδια καὶ δεκάκις δέκα κακούμια καὶ δεκαπέντε πούτια ἰχθύοντας πρὸς ἀνέγερσιν τῆς ἐκκλησίας». Τοιαῦτα δῶρα στέλλει καὶ εἰς τοὺς πατριάρχας Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, δηλ. μίτραν, κομβίον χρυσοῦν τοῦ ἁγιάσματος καὶ εἰλητὸν καὶ τέσσαρας τεσσαρακοντάδας σαμούρια δι' ἕκαστον. Ἀξιοσημείωτον εἶναι τὸ γραφέν, ὅτι ἐὰν διὰ τοὺς καθ' ὁδὸν κινδύνους δὲν φθάσωσιν εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον ταῦτα, νὰ γράψωσι νὰ στείλῃ ἄλλα.

Ἔγραφον ἐν Ἀθήναις, Ψυχικῷ τῇ 5 Ἀπριλίου 1949.

ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ

(νῦν μητροπολίτου Κορυτσᾶς)

---

[26]) Ἱστορία τῆς Ρωσ. Ἐκκλησίας, μεθερμηνευθεῖσα ὑπὸ Θ. Βαλλιάνου, Ἀθῆναι 1851, σ. 352 βλ. καὶ τὸν συνέκδημον τοῦ Ἱερεμίου, τοῦ Ἐλασσῶνος Ἀρσενίου, Καθίδρυσις Πατριαρχείου ἐν Ρωσσίᾳ ὑπὸ Σπ. Ζαμπελίου, Ἀθῆναι 1859 σ. 44, 64.

[27]) Πολλὰ κομβίᾳ τοιαῦτα ἢ κύπελλα εἶχε φιλοδωρήσει ὁ Τσάρος εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἀλλ' αὐτὸ φαίνεται νὰ ἦτο φιάλη τοῦ ἁγιάσματος.

Η ΕΥΣΠΛΑΓΧΝΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ
ΚΑΙ Ο ΠΑΡΑΒΑΤΗΣ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

Ο ΜΙΣΟΚΑΛΟΣ διάβολος, ὅστις «ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίῃ», τοσοῦτον σκοτίζει διὰ τῆς ἀνομίας τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε νὰ ἀγνοῇ οὗτος ὅτι ἡ ἄπειρος τοῦ Θεοῦ εὐσπλαγχνία ἄγει αὐτὸν εἰς μετάνοιαν· φρονῶν δὲ ἐξ ἐναντίας ὅτι ὁ Ὕψιστος, ὡς πατὴρ τοῦ ἐλέους καὶ πάσης παρακλήσεως, δὲν θὰ φανῇ ἐκδικητικὸς πρὸς αὐτόν, παραβαίνει καθ᾿ ἑκάστην ἀφόβως τὸν θεῖον νόμον, ὑβρίζων οὕτω τὸν ποιητὴν καὶ πλάστην αὐτοῦ.

Ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος, ἀγνοεῖ παντάπασι τί ἐστιν εὐσπλαγχνία Θεοῦ, τίνα τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς καὶ τίς ὁ σκοπὸς δι᾿ ὃν αὕτη κινεῖται καὶ ἐνεργεῖ.

Κατ᾿ αὐτὸν ἡ θεία εὐσπλαχνία δὲν εἶναί τι ἄλλο, εἰμὴ αὐτὸ τοῦτο ἀφροντισία ἀπὸ μέρους τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ, διὰ τὸ κακὸν καὶ τὴν ἁμαρτίαν. Ὁ Θεὸς εἶναι ὄντως εἰς ἄκρον θαυμαστὸς εἰς πάσας αὐτοῦ τὰς τελειότητας, φαίνεται δ᾿ ὅμως θαυμαστότερος εἰς τὴν ὑπομονήν, καὶ δὴ εἰς τρόπον ὥστε νὰ θαυμάζῃ σχεδὸν καὶ ὁ ἴδιος ἐπὶ τούτῳ (πρβλ. Μαλαχ. γ΄, 6). Τὸ νὰ εὐεργετῇ, ἐπὶ παραδείγματι, ἐπίγειος βασιλεὺς τὸν ἄλλον, τοῦτο περιποιεῖ ἀναντιρρήτως εἰς αὐτὸν τιμὴν καὶ δόξαν, τὸ νὰ ὑπομένῃ ὅμως οὗτος πλειστάκις μετ᾿ ἀπαθείας καὶ γαλήνης ἐκεῖνο ὅπερ ἀντίκειται πρὸς τὴν θέλησιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιθυμίαν, τοῦτο εἶναι τῇ ἀληθείᾳ μεγίστη ἀρετή, μὴ ἁρμόζουσα κατά τινα τρόπον πρὸς τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ. Πλὴν ἀλλ᾿ ὅμως ἡ τοιαύτη αὐτοῦ ὑπομονὴ καὶ ἀγάπη, παραβαλλομένη πρὸς τὴν ὑπέρμετρον ἀγάπην καὶ ὑπομονὴν τοῦ οἰκτίρμονος Θεοῦ, δὲν εἶναι οὐδὲ ἁπλῆ σκιά, διότι καίτοι ἅπασαι αἱ τελειότητες αὐτοῦ κινοῦνται, ὡς εἰπεῖν, πρὸς ἐκδίκησιν καὶ τιμωρίαν τοῦ ἀτόμου καὶ ἁμαρτωλοῦ διὰ τὴν γενομένην πρὸς τὸν Πλάστην αὐτοῦ ὕβριν καὶ ἀτιμίαν (πρβλ. Ρωμ. β΄, 23), ὅμως κωλύει ταύτας πρὸς τοῦτο τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος καὶ ἡ εὐσπλαγχνία, ἡ ἀνοχὴ καὶ ἡ μακροθυμία.

Ἡ ἀγνωσία τοῦ ἀνθρώπου, οὗτινος ἡ καρδία πλανᾶται, καὶ ὃν βαπτίζει ἡ ἀνομία (πρβλ. Ἡσ. καὶ 4), εἶναι μεγίστη, διότι φρονεῖ ὅτι ἡ ἀπὸ μέρους τοῦ μεγάλου Θεοῦ συγχώρησις αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ἔδει νὰ τιμωρηθῇ, ὡς ἦτο δίκαιον, εὐθὺς μετὰ τὴν ἁμαρτίαν, οὐδεμίαν ἐνέχει σημασίαν. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον ἐπαυξάνει ἔτι μᾶλλον τὴν ἀγνωσίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἄνοιαν, εἶναι ὅτι παραθεωρεῖ, ἢ δὲν θέλει νὰ μάθῃ μέχρι τίνος

ὁ δίκαιος Θεὸς θὰ ὑπομένῃ, καὶ ποσάκις θὰ συγχωρῇ αὐτῷ ἁμαρτάνοντι. Διότι εἶναι μὲν ἀπεριόριστος ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ μακροθυμία, πλὴν «πάντα ὁ Κύριος μέτρῳ καὶ ἀριθμῷ καὶ σταθμῷ διέταξε» (πρβλ. Σοφ. Σολ. κα΄, 21). Ἐκεῖνος δηλ. ὁ ὁποῖος μετρεῖ τὴν ταχύτητα τῶν ἀνέμων καὶ σταθμίζει τὰ ὅρια τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης, αὐτὸς οὗτος μετρεῖ καὶ τὴν διάρκειαν τῶν παθῶν ἡμῶν, καὶ σταθμίζει τὰ ὅρια τῶν ἀναγκῶν ἡμῶν (πρβλ. Ἰώβ λη΄, 10. 11).

Παρὰ ταῦτα ὁ δοῦλος τῆς ἁμαρτίας, ἐξακολουθεῖ ἀνέδην καὶ ἄνευ φόβου νὰ σχίζῃ τὸν χιτῶνα τῆς ἀθῳότητος αὐτοῦ τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος ἀπέπλυνε διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος, ἐλπίζων ματαίως ὅτι τὸ ἄμετρον τοῦ Θεοῦ ἔλεος καὶ ἡ ἀνείκαστος αὐτοῦ φιλανθρωπία, θέλουσι κινήσῃ αὐτὸν εἰς τὸ νὰ ὑπομένῃ τὸν παραβάτην τοῦτον τοῦ θείου νόμου μέχρι τέλους, χωρὶς ποσῶς νὰ λαμβάνῃ ὁ τάλας ὑπ᾽ ὄψιν, ὅτι ἴσως νὰ ἐπληρώθη ἤδη τὸ μέτρον τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ, ὁπότε ὁ δικαιοκρίτης Θεὸς θὰ στιλβώσῃ τὴν ρομφαίαν αὐτοῦ, καὶ θὰ ἐντείνῃ τὸ τόξον αὐτοῦ, «καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, ταράξει αὐτόν» (πρβλ. ψαλ. ξ΄, 13. β΄, 5 καὶ Ἡσ. μβ΄, 4).

Τὸ δ᾽ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰ θεῖα χαρίσματα, τὰ ὁποῖα παρέχει πολλάκις ὁ Θεὸς εἰς τὸν ἁμαρτωλὸν πρὸς μετάνοιαν, καὶ τὰ ὁποῖα εἶτα ἀποσύρει, διχοτομῶν οὕτω αὐτόν, καὶ ἀπομακρύνων εἰς τὸ διηνεκὲς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, ὅταν οὗτος ποιῆται συνεχῶς καὶ σκληροκαρδίως κακὴν χρῆσιν αὐτῶν.

Καὶ εἶναι μὲν ἀναντιρρήτως τὰ χαρίσματα τοῦ Θεοῦ ἄπειρα ἐν τῇ πηγῇ αὐτῶν, ἤτοι τῆς θείας ἀγαθότητος, πλὴν κάτω, ἐν τοῖς ῥύαξιν, ἔνθα ταῦτα ῥέουσιν, ἔχουσιν ἀριθμὸν καὶ σταθμὸν καὶ μέτρον, διότι ὅπως ὁ Θεὸς δὲν δύναται νὰ εἶναι φειδωλός, οὕτω δὲν δύναται νὰ εἶναι καὶ ἀκράτητος εἰς τὰ ποικίλα αὐτοῦ χωρίσματα. Ὅπως δὲ εἶναι πάνσοφος, οὕτω πανσόφως καὶ ζυγίζει ταῦτα· καὶ ὅπως πάλιν εἶναι «μέτρον καὶ ὅρος τῶν πάντων», κατὰ τὸν Ἀρεοπαγίτην Διονύσιον, οὕτω μετρεῖ καὶ ταῦτα ὅρῳ καὶ μέτρῳ.

Ὁ ἀτιμάζων διὰ τῆς ἀνομίας τὸν Θεόν, ἀγνοεῖ ἐπίσης καὶ τὸν σκοπὸν τῆς θείας εὐσπλαγχνίας, καθ᾽ ἣν ὁ Ὕψιστος συμπαθεῖ καὶ συμπονεῖ μετὰ τοῦ ἁμαρτάνοντος, ἕως οὗ μετανοήσῃ οὗτος εἰλικρινῶς, ἄλλως, ἐπειδὴ ἡ ἁμαρτία «ἧς λυσιτελὴς μᾶλλον ὁ ᾅδης» (πρβλ. Σειρ. κη΄, 21), εἶναι ὁ μόνος καὶ καθολικὸς ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ, μισεῖ αὐτήν τε καὶ τὸν ποιοῦντα αὐτὴν (πρβλ. Σοφ. Σολ. ιδ΄, 9), καὶ ἔχει λάβῃ ὡς ἐκ τούτου τὴν δικαίαν ἀπόφασιν, ἢ νὰ φθείρῃ τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῷ ἁμαρτωλῷ, διὰ τῆς ἐν συντριμμῷ καὶ ἐν ἱδρῶτι καρδίας μεταμελείας αὐτοῦ καὶ τῆς κατὰ Θεὸν μετανοίας, ἢ νὰ φθείρῃ τὸν ἁμαρτωλόν, ἐμμέ-

νοντα ἑκουσίως καὶ ἐθελοκάκως εἰς τὴν ἁμαρτίαν, διὰ τοῦ αἰωνίου θανάτου.

Ὅθεν τὸ τέλος καὶ ὁ σκοπὸς δι᾿ ὃν ὁ εὔσπλαγχνος καὶ ἀγαθὸς Θεὸς ἀνέχεται καὶ ὑπομένει τὸν εἰς τὸν ζυγὸν τῆς ἀνομίας ἐμπεσόντα ἄνθρωπον, εἶναι ἡ εἰλικρινὴς αὐτοῦ μετάνοια, ἡ ὁποία κατεργάζεται σωτηρίαν ἀμεταμέλητον (πρβλ. β΄ Κορ. ξ΄, 9. 10).

Κατὰ ταῦτα ἡ εὐπλαγχνία τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀνοχὴ καὶ ἡ μακροθυμία [1]), δὲν εἶναι ἀφροντισία, ἢ ῥαθυμία καὶ παντελὴς ἀδιαφορία πρὸς τὴν παράνομον ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν σκληρότητά του καὶ ἀμετανόητον καρδίαν, θησαυρίζει ἑαυτῷ ὀργήν, ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς (πρβλ. Ρωμ. β΄, 4), ἀλλ᾿ ἄπειρος ἀγαθότης καὶ ἀγάπη πρὸς τὸ ἑαυτοῦ πλάσμα, τὸν ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον ἀναμένει ἐν ὑπομονῇ, ὅπως στρέψῃ οὗτος ὁλοτελῶς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀνομίας καὶ ἁμαρτίας, ἥτις «σκότος ἐστὶ καὶ ὁμίχλη ψυχῆς», καὶ τίκτει τὸν θάνατον τὸν ἀθάνατον, καὶ ἐπιστρέψῃ ἐπὶ τὸν οἰκτίρμονα καὶ φιλάνθρωπον Θεὸν καὶ Πατέρα, ὅστις «οὐκ ἔθετο ἡμᾶς εἰς ὀργήν, ἀλλ᾿ εἰς περιποίησιν σωτηρίας» (α΄ Θεσ. ε΄, 9).

† Ο ΠΡΟΙΚΟΝΝΗΣΟΥ ΦΙΛΟΘΕΟΣ

---

[1]) Περὶ τῆς μακροθυμίας τοῦ Θεοῦ ὁ Ἰ. Χρυσόστομος λέγει τὰ ἑξῆς· «Ὥσπερ γὰρ τοῖς εἰς δέον χρησαμένοις σωτηρίας ἐστὶν ὑπόθεσις, οὕτω τοῖς καταφρονήσασιν ἐφόδιον μείζονος τιμωρίας» (Λόγ. ε΄. εἰς Ρωμ.).

Η ΗΘΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Ο ΘΕΣΜΟΣ τῆς Οἰκογενείας, τὸν ὁποῖον καθηγίασεν ὁ Σωτὴρ Χριστὸς εἰς τὸν ἐν Κανᾶ γάμον, εἶναι ἡ βασικὴ προϋπόθεσις τῆς ἠθικῶς ὑγιαινούσης Χριστιανικῆς κοινωνίας. Εἶναι τὸ σχολεῖον εἰς τὸ ὁποῖον φοιτᾷ κάθε ἄνθρωπος ἀπὸ τὰ πρῶτά του βήματα εἰς τὴν ζωήν. Εἶναι ἡ «ἀγαθὴ γῆ» ὅπου καλλιεργεῖται ἡ ἀρετὴ ὑφ᾿ ὅλας αὐτῆς τὰς ἐκφάνσεις καὶ τηροῦνται τὰ πατροπαράδοτα παραγγέλματα τῆς Χριστιανικῆς ἠθικῆς.

Ὑπὸ τὴν ἐξόχως ἀναπλαστικὴν ἐπίδρασιν τοῦ Χριστιανικοῦ πνεύματος ἡ Οἰκογένεια, τὴν ὁποίαν ἐξαγιάζει ἡ ἱερότης τοῦ σκοποῦ της, ἀπέκτησεν ὅ,τι ὑψηλὸν καὶ ἅγιον ἐμπερικλείει ἡ ζωή. Τὸ δὲ προνομιοῦχον καὶ θεάρεστον ἔργον τῆς Θεοσυστάτου Ἐκκλησίας, ἡ ἐπικράτησις δηλ. τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τῆς κατακτήσεως τῶν ψυχῶν, μεγάλως ὑποβοηθεῖται καὶ προάγεται ὑπὸ τῆς Χριστιανικῆς Οἰκογενείας.

* * *

Ἀλλὰ ποία δύναμις συνδέει τὸν ἄνθρωπον μὲ τὴν Οἰκογένειαν;

Εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ὕπαρξιν κάθε ἀνθρώπου ἔντονα ἀπηχεῖ μία φωνή. Εἶναι ἡ φωνὴ τοῦ δεσμοῦ ὅστις συνδέει τὸν ἄνθρωπον μὲ τὴν οἰκογένειάν του. Καὶ εἶναι ὁ δεσμὸς οὗτος τοσοῦτον μᾶλλον ἰσχυρὸς καθ᾿ ὅσον, ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ἐσφυρηλατήθη μέσα εἰς τὸ θεῖον ἐργαστήριον τῆς Οἰκογενείας.

Ἀλλὰ μήπως δὲν ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ὅ,τι ἄλλοτε χαρακτηριστικῶς ἐλέχθη ὅτι **ἡ ἕξις ἀποτελεῖ δευτέραν φύσιν;** Καὶ πράγματι· ἡ ἐκ φύσεως κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον νοσταλγικὴ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἰσχυρῶς συνδέεται μὲ τὴν οἰκογένειάν του, διότι ἀπέκτησε τὴν συνήθειαν νὰ ζῇ μέσα εἰς οἰκογενειακὸν περιβάλλον, νὰ διατελῇ ὑπὸ τὴν φιλόστοργον θαλπωρὴν προσφιλῶν γονέων καὶ φιλτάτων ἀδελφῶν, νὰ συμμερίζηται τὴν χαρὰν καὶ τὴν λύπην τῶν οἰκείων του, νὰ θεωρῇ ἑαυτὸν μέλος ἀναπόσπαστον τοῦ οἰκογενειακοῦ συνόλου.

Δεσμὸς ἐπίσης ἰσχυρὸς εἶναι, ἐκτὸς συνηθείας, καὶ αἱ ἀναμνήσεις τῆς παιδικῆς ἡλικίας, τῆς ἀθῴας καὶ ἀμερίμνου ἐκείνης ἡλικίας, ποὺ εἶναι ἀδιάρρηκτα συνυφασμέναι μὲ τὸ πνεῦμα τῆς Οἰκογενείας. Ὢ! ποῖος δὲν ἐνθυμεῖται μὲ συγκίνησιν τὰς γλυκείας θωπείας τῆς μητέρας, τὸ στοργικὸν μειδίαμα τοῦ πατέρα, τὴν ἀγάπην τῶν ἀδελφῶν καὶ τῶν οἰκείων του ὑπὸ τὴν εὐλογημένην οἰκογενειακὴν στέγην! Οἱ ἁγνοὶ

παιδικοὶ χρόνοι ἀνεξίτηλα ἄφησαν τὰ ἴχνη των εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς κάθε ἀνθρώπου. Καὶ ὅταν εἰς τὸν σκληρὸν ἀγῶνα τῆς βιοπάλης ἡ ψυχή μας γεμίζῃ ἀπὸ ἀπογοήτευσιν, τὸ θάρρος μας κλονίζηται καὶ τὸ βῆμα μας παραπαίῃ· ὅταν δοκιμάζωμεν τὴν στυγνότητα τοῦ πόνου καὶ τὴν πικρίαν τῶν θλίψεων, τότε ἡ σκέψις μας μὲ νοσταλγίαν πολλὴν στρέφεται πρὸς τὴν Οἰκογένειάν μας καὶ ὡς ὅραμα τερπνὸν φωτίζει τὰς σκοτεινὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μας.

Ἰδοὺ λοιπὸν διατί ἔπειτα ἀπὸ μακρὰν ἀποδημίαν, ἔπειτα ἀπὸ μακρὸν χωρισμὸν ἀπὸ τὴν πατρικὴν στέγην, ἐπιστρέφομεν μὲ χαρὰν εἰς αὐτὴν καὶ αἰσθανόμεθα ζωηρῶς ὅλην τὴν γλυκύτητα καὶ τὴν ἀνακούφισιν τὴν ὁποίαν μᾶς χαρίζει ἡ θαλπωρὴ τῆς οἰκογενειακῆς ἑστίας. Ὁ κατάκοπος ὁδοιπόρος αἰσθάνεται ἀνέκφραστον χαρὰν ὅταν ἀνεύρῃ ἀσφαλὲς καταφύγιον, διὰ νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τὴν θύελλαν ποὺ τὸν κατέλαβεν καθ᾽ ὁδόν. Καὶ ἡμεῖς ὁσάκις, εἰς στιγμὰς κρισίμους, ἡ δυστυχία ἐπιρρίπτει τὴν μαύρην σκιάν της εἰς τὴν ζωήν μας, δοκιμάζομεν τὴν ἰδίαν χαράν, ἐὰν καταφύγωμεν εἰς τὸ ἤρεμον καὶ θερμὸν περιβάλλον τῆς Οἰκογενείας, ὅπου ἀσφαλῶς θὰ εὕρωμεν ἀνακούφισιν εἰς τὸν πόνον μας, βάλσαμον εἰς τὰς πληγάς μας, τόνωσιν εἰς τὸ ἠθικόν μας.

* * *

Ἡ Οἰκογένεια ἐκπληροῖ εἰς τὸν κόσμον ἔργον ὑψηλόν, ἅγιον, ἀντάξιον τῆς ἱερότητος τῆς Δημιουργίας τοῦ κόσμου ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ, Ὅστις ὡς κορωνίδα τοῦ ἔργου Του ἔπλασε τοὺς Πρωτοπλάστους τοὺς ὁποίους ἥνωσε διὰ τῆς εὐλογίας Του «Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ κατακυριεύσατε τῆς γῆς». Εἰς τὴν Θεοσύστατον Οἰκογένειαν ἀντιφεγγίζεται ἡ ἀνείκαστος ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, κατοπτρίζεται ὅλη ἡ ὡραιότης καὶ ἡ γοητεία τοῦ γλαυκοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁλοκληροῦται ὁ νοσταλγικὸς πόθος τοῦ ἀνθρώπου ἐφ᾽ ὅσον μέσα εἰς αὐτὴν ἀντλεῖ τὴν ζωήν, ὡς ἀπὸ πηγῆς ζώσης, ἡ ὁποία μεταλαμπαδεύεται ἀπὸ τῆς μιᾶς γενεᾶς εἰς τὴν ἄλλην καὶ διαιωνίζεται ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἀλλὰ καὶ ποῦ ἀλλαχοῦ παρὰ μέσα εἰς τὸ γλυκὺ καὶ γόνιμον θάλπος τῆς Οἰκογενείας κυοφορεῖται **τὸ μέλλον τῆς κοινωνίας;** Διὰ τοῦτο ὀρθῶς ἐλέχθη ὅτι «ἡ οἰκογένεια εἶναι τὸ κύτταρον καὶ ἡ ζωηφόρος πηγὴ τῆς ἀνθρωπότητος, τοῦ ἔθνους, τῆς Ἐκκλησίας. Ἐὰν ἡ Οἰκογένεια τείνῃ πρὸς τὸν ἐκφυλισμόν, τὸ ἔθνος παρακμάζει καὶ οὔτε ἡ ὑλικὴ εὐμάρεια, οὔτε τὸ ἐπίπεδον τοῦ πολιτισμοῦ, οὔτε καμμία δύναμις τοῦ κόσμου δύνανται ν᾽ ἀναχαιτίσουν τὴν πτῶσιν» 1). Χωρὶς τὴν ἐξυγίανσιν

1) Lettre collective des évêques allemands pour la Toussaint, 1917.

καὶ τὴν ἀναγέννησιν τῆς Οἰκογενείας, κατὰ τὰ σωτηριώδη παραγγέλματα τῆς Χριστιανικῆς Ἠθικῆς, δὲν ἐπιτυγχάνεται οὔτε κοινωνικὴ μεταρρύθμισις, οὔτε ἀνακαίνισις, οὔτε βελτίωσις τῆς ἀνθρωπότητος ἐν γένει.

Τὸ ἀπαράμιλλον ἰδεῶδες, τὸ ἀθάνατον πρότυπον Οἰκογενείας, ὁ Χριστιανισμὸς ἀπεθανάτισεν εἰς τὴν ἁγίαν Οἰκογένειαν τῆς Ναζαρὲτ ἡ ὁποία, ἂν καὶ ἄσημος καὶ πτωχὴ ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ πολυτελῆ καὶ μεγαλοπρεπῆ μέγαρα τῶν πλουσίων τοῦ κόσμου τούτου, ἐκπέμπει διὰ μέσου τῶν αἰώνων ζωηφόρους ἀκτῖνας ἠθικοῦ μεγαλείου, ἀκτινοβολεῖ «φῶς ἱλαρὸν ἁγίας δόξης», τὸ φῶς τῆς ἀνωτέρας Χριστιανικῆς ζωῆς.

Ὅτε ὁ Μωυσῆς, κατὰ προσταγὴν τοῦ Θεοῦ, ἀνέλαβε νὰ κατασκευάσῃ τὴν **Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου** ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ καὶ ἐκεῖ ἐνωτίσθη τὴν Θείαν φωνήν· «ὅρα ποιήσεις κατὰ τὸν τύπον τὸν δεδειγμένον σοι». (Ἔξοδ. κε΄ 40). Ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ ἀντηχεῖ καὶ πάλιν ἐν τῷ δράματι τῆς Ἱστορίας. Πρὸς αὐτὴν καλεῖται νὰ συμμορφωθῇ πᾶς ἄνθρωπος καὶ δὴ ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον ἔλαχεν ἡ τιμὴ νὰ ὀνομασθῇ οἰκογενειάρχης, νὰ ἐπωμισθῇ τὰ βάρη τοῦ οἴκου του, νὰ αἰσθανθῇ τὰς ἐξάρσεις καὶ τὸν ἀνώτερον παλμὸν τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς. «Ὅρα ποιήσεις κατὰ τὸν τύπον τὸν δεδειγμένον σοι». Δημιούργησε Οἰκογένειαν «κατὰ τὸν τύπον» τῆς ἁγίας Οἰκογενείας τῆς Ναζαρέτ, ἡ ὁποία εἶναι, καὶ θ᾽ ἀποτελῇ μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος, ἰδεῶδες πρότυπον.

* * *

Εὐτυχεῖς εἶναι ἐκεῖνοι ἀπὸ ἡμᾶς εἰς τοὺς ὁποίους εὑρίσκει ἀπήχησιν ἡ θεία αὕτη προσταγή. Οὗτοι θὰ γνωρίσουν ὅτι μέσα εἰς τὴν γαλήνην καὶ τὴν ἁγιότητα τῆς **Οἰκογενειακῆς Ἑστίας** κυοφοροῦνται τὰ γλυκύτερα ὄνειρα, ἀναπτύσσονται τὰ ἁγνότερα αἰσθήματα, ἐκκολάπτονται αἱ σπανιώτεραι Χριστιανικαὶ ἀρεταὶ τῆς εὐσεβείας, τῆς ἀλληλεγγύης, τῆς ὁμονοίας, τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους ἐν τῷ συνδέσμῳ πάντοτε τῆς ἀγάπης.

Κατ᾽ αὐτὸν τὸν τρόπον ὑφαίνεται ἡ **οἰκογενειακὴ εὐτυχία**, τὴν γοητείαν τῆς ὁποίας ὡραματίσθησαν γενεαὶ ὁλόκληροι, ὑπὸ τὸ πατρικὸν ὄμμα τοῦ Παντεπόπτου Θεοῦ, ἐξ Οὗ προέρχεται **«πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον».**

Διάκονος ΣΥΜΕΩΝ ΑΜΑΡΥΛΛΙΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩι ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ Μάϊον ἐσημειώθη ζωηρὰ θρησκευτικὴ κίνησις ἐν Λονδίνῳ. Ἦτο ἡ διενεργηθεῖσα ἐσωτερικὴ ἐν Λονδίνῳ ἱεραποστολή, τὴν ὁποίαν ὠργάνωσε ἀπὸ ἔτους ὁ Ἐπίσκοπος Λονδίνου Dr. Wand. Ὁ Ἀγγλικανὸς Ἐπίσκοπος γνωρίζων τὰς ἠθικὰς ἀτελείας τῆς συγχρόνου κοινωνίας καὶ ἀποβλέπων εἰς τὴν ἀναζωπύρησιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος τῶν πιστῶν τῆς Ἐπισκοπικῆς του περιφερείας, ἔσχε τὴν πρωτοβουλίαν νὰ ὀργανώσῃ τὴν ἱεραποστολήν, μὲ ἀκρίβειαν, νὰ τὴν ἐνισχύσῃ μὲ τὴν ἐνεργητικότητά του καὶ νὰ τῆς προσδώσῃ λαμπρὰν ἐμφάνισιν μὲ τὴν εὐγλωττίαν καὶ τὸ μέγα κῦρός του. Σκοπὸς τῆς ἱεραποστολῆς ἦτο ἡ κατὰ τρόπον ἔντονον καὶ σαφῆ διακήρυξις τῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου εἰς περιβάλλον συγχρόνου κοινωνίας, ἡ ὁποία ἀλλοῦ περισσότερον καὶ ἀλλοῦ ὀλιγώτερον ἔχει ὑποστῇ τὴν ἐπίδρασιν διαφόρων ὑλιστικῶν θεωριῶν καὶ συστημάτων. Ἡ ἱεραποστολὴ ἐπεζήτησε νὰ ἐξεγείρῃ τοὺς πιστοὺς τοῦ Λονδίνου, νὰ ὑπομνήσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν κλῆσιν καὶ ἀποστολήν των ὡς χριστιανῶν, νὰ τοὺς ὑποβάλῃ σκέψεις καὶ ἐρωτήματα τὰ ὁποῖα ὁ καθεὶς θέτει εἰς τὸν ἑαυτόν του, δὲν ἐνδιαφέρεται ὅμως πάντοτε νὰ εὕρῃ τὴν καθησυχαστικὴν ἀπάντησιν, καὶ νὰ δώσῃ τὴν λύσιν εἰς τὰ μεγάλα προβλήματα τῆς συγχρόνου ζωῆς. Εἷς ἐκ τῶν πρώτων καὶ κυρίων σκοπῶν τῆς ἱεραποστολῆς ἦτο ἐπίσης ἡ κήρυξις τῆς μετανοίας εἰς τοὺς πεσόντας, εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι πλανηθέντες μακρὰν τῆς ἀληθείας χρειάζονται πολλὴν στοργὴν καὶ διαφώτισιν διὰ νὰ ἀξιωθοῦν τῆς χάριτος νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ φωτός.

Διὰ τὴν πραγματοποίησιν ἑνὸς τοιούτου σοβαροῦ ἔργου ἐγένοντο προετοιμασίαι ἐπὶ ἓν ὁλόκληρον ἔτος. Ἐμελετήθησαν ὅλαι αἱ ἀπαιτήσεις διὰ μίαν τοιαύτην ἱερακοστολὴν καὶ ἐπεστρατεύθησαν διὰ τὴν ὀργάνωσιν αὐτῆς τὰ δυναμικώτερα στελέχη ἐξ ἁπάντων τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ κληρικῶν, ἱεραπόστολοι, διάσημοι ἱεροκήρυκες καὶ κατηχηταί. Οἱ ἱεροκήρυκες προσεπάθησαν νὰ παρουσιάσουν τὰς χριστιανικὰς ἀληθείας κατὰ τρόπον προσιτὸν εἰς τὴν νοοτροπίαν καὶ τὴν ψυχοσύνθεσιν τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου. Ἐξεδόθησαν διάφορα φυλλάδια διὰ νὰ καταστήσουν γνωστὸν τὸν σκοπὸν καὶ τὸ πρόγραμμα τῆς ἱεραποστολῆς. Ἐπίσης ἐξεδόθη βιβλίον, περιέχον διάφορα θέματα, πρωτίστως ἐνδιαφέροντα τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον. Ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ εἴκοσι ἑπτὰ διάφοροι συγγραφεῖς, ἐν οἷς καὶ ὁ Dr. Wand, διαπραγματεύονται ἐνδιαφέροντα προβλήματα: «Διατί ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει τὴν θλῖψιν», «Τί ἐννοοῦμεν διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ

Θεοῦ», «Ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸ πονηρόν;» κ. ἄ. Τὸ βιβλίον αὐτὸ καὶ ἄλλα διάφορα διενεμήθησαν κατὰ χιλιάδας. Κατεβλήθη ἐπίσης μεγάλη προσπάθεια διὰ νὰ ἐνημερωθοῦν οἱ κάτοικοι τοῦ Λονδίνου περὶ τῆς ἱεραποστολῆς καὶ νὰ συμμετάσχουν ἐνεργῶς εἰς αὐτήν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐφηρμόσθη καὶ τὸ σύστημα τῶν κατ᾽ οἶκον ἐπισκέψεων. Περισσότεροι ἀπὸ δέκα πέντε χιλιάδες ἐθελονταὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐπεσκέφθησαν περὶ τὸ ἓν ἑκατομμύριον οἰκογενείας διὰ νὰ γνωρίσουν εἰς αὐτὰς τὸ ἔργον τῆς ἱεραποστολῆς καὶ νὰ τὰς εἰσαγάγουν εἰς αὐτό.

Ἡ ἔναρξις τῆς ἱεραποστολῆς ἐγένετο διὰ πανηγυρικῆς ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Παύλου τελετῆς τῇ 14ῃ Μαΐου καὶ ὥρα 5.30 μ. μ. Ἐσχηματίσθη μεγαλειώδης πομπὴ πρὸς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Παύλου, ἀποτελουμένη ἀπὸ κληρικοὺς διαφόρων περιφερειῶν. Εἰς τὸ τέλος σχεδὸν τῆς πομπῆς εὑρίσκοντο οἱ ἑκατὸν πεντήκοντα ἱεραπόστολοι μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἐπίσκοπον τοῦ Λονδίνου. Τὴν ὅλην πομπὴν ἔκλειεν ὁμὰς ἐκ λαϊκῶν ἐθελοντῶν. Ἡ πομπὴ αὕτη διὰ τῶν κυριωτέρων ὁδῶν πορευομένη ἐν ἄκρᾳ σιγῇ εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Παύλου, ὅστις ἦτο ὑπερπλήρης. Ἡ τελετὴ ἤρχισε μὲ διαφόρους ὕμνους, τοὺς ὁποίους ἔψαλεν ἐνθουσιωδῶς ὅλον τὸ ἐκκλησίασμα. Εἶτα ὁ Ἐπίσκοπος Λονδίνου καθιερῶν τοὺς ἱεραποστόλους εἰς τὸ ἔργον των ἐτόνισεν ὅτι καλοῦνται «νὰ κηρύξωσιν εἰς τὸν κόσμον διὰ τὴν κραταίωσιν τῶν ἱσταμένων ἐν τῇ πίστει, διὰ τὴν παρηγορίαν τῶν ὀλιγοψύχων καὶ διὰ τὴν ἀνόρθωσιν τῶν πεπτωκότων, προσευχόμενοι συνάμα ἵνα πολλαὶ ψυχαὶ ἐπιστραφῶσιν εἰς Χριστόν». Ἀκολούθως διὰ συντόμου λογιδρίου ἀνέφερεν ὅτι ἁπανταχοῦ τῆς οἰκουμένης οἱ πιστοὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας προσεύχονται διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἱεραποστολῆς καὶ ὅτι ἐκτὸς τῶν ἐπὶ τῆς γῆς προσευχῶν τούτων τῶν πιστῶν καὶ ἐν οὐρανῷ ἡ μακαρία Μήτηρ τοῦ Κυρίου, οἱ Ἅγιοι καὶ οἱ Ἄγγελοι προσφέρουν τὰς προσευχάς των διὰ τὴν θείαν εὐλογίαν. Μὲ θερμοὺς δὲ λόγους ἐνεψύχωσε τοὺς ἱεραποστόλους εἰπὼν ὅτι τὸ ἔργον τοῦ θερισμοῦ συντελεῖται καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῆς προετοιμασίας τῆς ἱεραποστολῆς ἐδόθη εὐκαιρία εἰς πολλοὺς νὰ σωθοῦν καὶ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς Χριστόν. Εἰς τὸ τέλος ἀντήχησαν χαρμοσύνως οἱ κώδωνες τοῦ ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Παύλου, ἐνῷ οἱ ἱεραπόστολοι ἐξήρχοντο ἐκ τῶν δυτικῶν θυρῶν τοῦ Ναοῦ διὰ νὰ φέρουν εἰς τὸν λαὸν τοῦ Λονδίνου τὸ μήνυμα τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ. Οἱ ἱεραπόστολοι μεταβάντες εἰς τὰ κέντρα τῆς ἐξορμήσεώς των ἤρχισαν τὴν δρᾶσίν των βοηθούμενοι ὑπὸ τῶν λαϊκῶν. Ἕκαστον κέντρον εἶχεν ὡς ἀκτῖνα δράσεως πέντε ἢ ἓξ ἐνορίας. Ἡ κίνησις ὑπῆρξε ζωηροτάτη εἰς ὅλας τὰς περιφερείας. Διωργανώθησαν συγκεντρώσεις εἰς Ναούς, δημόσια κέντρα ἢ καὶ εἰς τὸ ὕπαιθρον. Εἰς πᾶσαν συγκέντρωσιν οἱ ἱεροκήρυκες ὡμίλουν, ἀνέπτυσσον διά-

φορα θέματα ἢ ἔψαλλον μετὰ τοῦ λαοῦ ἕνα ὕμνον. Ὡς ἀνεφέρθη, πανταχοῦ ἐγένοντο δεκτοὶ μὲ πολὺν ἐνθουσιασμόν. Καὶ ἐκεῖ ἀκόμη ὅπου ὑπῆρχεν ἀδιαφορία, αὕτη ὑπεχώρει ὕστερα ἀπὸ μίαν ὁμιλίαν ἢ ἕνα ὕμνον. Ἡ ἀποφασιστικότης μὲ τὴν ὁποίαν διεξήχθη ἡ ἱεραποστολὴ ἐγένετο ἐντόνως αἰσθητὴ ἐν Λονδίνῳ, ὅλαι δὲ αἱ ἐφημερίδες ἀφιέρωσαν εὐμενῆ σχόλια διὰ τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας. Ἐξ ὅλων τῶν κέντρων μετεδόθησαν μακραὶ περιγραφαὶ περὶ τῶν ἐπιτυχιῶν τῆς ἱεραποστολῆς, τῆς ὁποίας τὸ ἔργον διήρκεσεν ἐπὶ δύο ἑβδομάδας.

Ἡ ἱεραποστολὴ ἐχαρακτηρίσθη ὡς τόλμημα, τὸ ὁποῖον δεικνύει τὸ θάρρος, τὰς δυνάμεις καὶ τὸν πλοῦτον τῶν δωρεῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὡς ἀπόφασις τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν τελευταίαν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου «πορευθέντες μαθητεύσατε». Ἦτο πράγματι τόλμημα τὸ ὅτι ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία ἐνεφανίσθη μὲ τὰ πνευματικά της ὅπλα, διὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ θαρραλέως τὴν θρησκευτικὴν ἀδιαφορίαν καὶ τὸν σκεπτικισμόν. Ἐὰν ληφθῶσιν ὑπ᾿ ὄψιν ἡ ἠθικὴ κρίσις, ἡ δυστυχία καὶ αἱ τόσαι δοκιμασίαι αἱ ὁποῖαι μαστίζουν τὴν ἀνθρωπότητα, ἐπιβάλλεται νὰ ἀκούηται ἐντόνως ἡ φωνὴ τοῦ Εὐαγγελίου διὰ ν᾿ ἀνανεοῦται ὁ ἐνθουσιασμός, νὰ ἐνισχύηται ἡ πίστις καὶ νὰ θερμαίνηται ἡ ἀγάπη τῶν Χριστιανῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ Ἐπίσκοπος Λονδίνου ἐχρησιμοποίησεν εἰδικοὺς ἱεραποστόλους. Ἐὰν οἱ ἱεραπόστολοι ἐπέτυχον εἰς τὸ ἔργον των, εἶναι ὡσὰν νὰ ἐκήρυξαν εἰς μὴ χριστιανούς, διότι ἕκαστος ἐνθουσιώδης Χριστιανὸς ὁπουδήποτε μεταβῇ, μὲ τὴν χριστιανικὴν ζωὴν καὶ συμπεριφοράν του, θὰ εἶναι καὶ αὐτὸς εἷς ἱεραπόστολος.

Διάκονος ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου.

ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὰ Ἐνθρονιστήρια τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Σπυρίδωνος Γράμματα καὶ ἡ εἰς αὐτὰ γενομένη ἀπάντησις.

Ἀριθμ. Πρωτ. 1649.

Παναγιώτατε καὶ Θειότατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ σεβασμιώτατε καὶ περισπούδαστε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ Κύριε Ἀθηναγόρα, τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Τοῦ Κυρίου τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου εἰς Ἑαυτόν, κατὰ τὰς ἀνεξιχνιάστους Αὐτοῦ βουλάς, μετακαλεσαμένου ἐν ἡλικίας ἔτι ἀκμῇ τὸν Προκαθήμενον τῆς ἐν Ἑλλάδι ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας ἐπὶ ἐννεαετίαν που ἐν ζήλῳ πολλῷ θεαρέστως προστάντα αὐτῆς Κυρὸν Δαμασκηνόν, ἄριστα μὲν ἀπό τε παρασκευῆς καὶ πείρας κατηρτισμένον διὰ τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, ἔπαινον δ᾽ οὐκ ἐλάχιστον ἐπισπασάμενον ἐφ᾽ οἷς ὑπὲρ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐμπεπιστευμένου αὐτῷ ποιμνίου ἐπόνησεν, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος, συνελθοῦσα κατὰ τὰ παρ᾽ ἡμῖν νενομισμένα ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου ἐπὶ κανονικῇ ἐκλογῇ τοῦ διαδόχου τοῦ μακαριστοῦ αὐτῆς Προέδρου, διὰ τῆς ὑπερφυοῦς χάριτος τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ τῶν συγκροτούντων αὐτὴν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων, ἐκάλεσεν ἐμὲ τὸν ἐλάχιστον ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου διὰ μεταθέσεως ἀπὸ τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰωαννίνων ἐπὶ τὴν Προεδρείαν τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ, ὧν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὴν δοθεῖσάν μοι δωρεὰν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Οὕτω τῶν καθ᾽ ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ Δομήτορος καὶ Κυβερνήτου τῆς Ἐκκλησίας οἰκοδομηθέντων, μετὰ τὰ πρὸς ἐνθρόνισιν ἡμῶν ἐν τῇ Ἁγιωτάτῃ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν ἐν ἀγαστῇ εὐταξίᾳ ἱεροπρεπῶς πάνυ συν-

τελεσθέντα, ἀναλαμβάνοντες ἀπὸ τῆς σήμερον τὴν κανονικῶς καὶ νομίμως πιστευθεῖσαν ἡμῖν ποιμαντορίαν τῆς ὑπὸ προκατόχων ἐν συνέσει πολλῇ τῇ κατὰ Χριστὸν κοσμησάντων τὴν Προεδρείαν τῆς Ἁγιωτάτης ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, ἐρειδόμεθα οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἰδίων ἡμῶν ἀσθενῶν δυνάμεων, ἃς, ὅσον τὸ ἐφ᾽ ἡμῖν, χάριτι Χριστοῦ, ἄχρι τοῦ νῦν ἐν ἔτεσιν ὑπερτεσσαράκοντα ἠναλώσαμεν ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς εὐεξίας καὶ τῆς ἐν ἀμωμήτῳ ἡμῶν πίστει οἰκοδομῆς τοῦ ἀνὰ τὴν εὔανδρον μὲν, διηνεκῶς δ᾽ ὅμως καὶ παντοιοτρόπως δοκιμαζομένην προσφιλεστάτην ἡμῖν Ἤπειρον Χριστωνύμου ποιμνίου ἡμῶν, ἀλλ᾽ ἐν τῇ πεποιθήσει ἐπὶ τὴν ἄμαχον χάριν τοῦ Παναγάθου Θεοῦ· αὕτη γάρ, «πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα» μόνη ἰσχύει ἐνδυναμοῦν τὴν ἡμῶν ἀσθένειαν, ἐν ᾗ ἡ θεία καὶ Πανσθενουργὸς τοῦ Κυρίου δύναμις τελειοῦται. Προσεπίκουρον ὅμως ἡγούμεθα καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν φιλάδελφον ἀρωγήν, καὶ τὴν ἀγάπην δέ, συμπάθειαν καὶ συνδρομὴν τοῦ ἤδη ἐμπεπιστευμένου ἡμῖν ἐκλεκτοῦ τῆς μάνδρας τοῦ Κυρίου νέου ποιμνίου. Εἴη τοίνυν εὐλογημένον τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, τοῦ κατὰ τὸ πολὺ Αὐτοῦ ἔλεος τὴν ἡμῶν παριδόντος ἀσθένειαν καὶ εὐδοκήσαντος γενέσθαι ἡμᾶς διάκονον τοῦ θελήματος αὐτοῦ, ἵνα ἐν τῇ ὑπερβαλλούσῃ ἀδυναμίᾳ ἡμῶν ἐνδείξηται τὸν ἄμετρον τῆς χάριτος Αὐτοῦ πλοῦτον.

Τὰ οὑτωσὶ δ᾽ ἐν τῇ καθ᾽ ἡμᾶς Ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου πεπραγμένα ἥκοντες ἀναγγεῖλαι τῇ Θεοφρουρήτῳ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος Κορυφῇ καὶ τῇ ὑπὸ τὴν προεδρείαν Αὐτῆς χορείᾳ τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων, στοιχοῦντες τοῖς ὡς ἄριστα ἔκπαλαι κατὰ τὴν ἐκ Πατέρων καλῶς κρατήσασαν τάξιν τεθεσπισμένοις ἐν τῷ Θεοστηρίκτῳ συστήματι τῶν τὴν κατὰ Ἀνατολὰς Ἁγίαν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν συγκροτουσῶν Ὀρθοδόξων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, σύνισμεν ἡμᾶς αὐτοὺς τηροῦντας τὴν περὶ ἑνότητος ἐν τῇ Ἁγίᾳ Ἐκκλησίᾳ πανσέβαστον ἐντολὴν τοῦ Θείου αὐτῆς Δομήτορος. Ἔνθεν τοι πιστῶς ἐχόμενοι τῆς πανσέπτου ταύτης ἐν ταῖς ἁγιωτάταις Ἐκκλησίαις ἡμῶν παραδόσεως τοῦ γράμμασιν ἀδελφικοῖς τοὺς τῶν κατὰ τόπους Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν προεδρεύοντας, τὰς ἑαυτῶν κανονικὰς πνευματικὰς ἐγκαταστάσεις ἀνακοινοῦσθαι, ἵνα κἂν τούτῳ ὁ τῆς ἐν Χριστῷ ἑνότητος καὶ ἀγάπης σύνδεσμος πρεπόντως ἐκφαίνηται καὶ εἰς τὸ διηνεκὲς συσφίγγηται καὶ ἐνισχύηται, πόθῳ ἀδελφικῷ προαγόμεθα ἐπιστεῖλαι τῇ σεβασμιοποθήτῳ Αὐτῆς Παναγιότητι τὰ νενομισμένα ταῦτα εἰρηνικὰ καὶ ἐνθρονιστήρια Γράμματα, δι᾽ ὧν, ἀνακοινούμενοι Αὐτῇ τὴν εἰς τὸν ἁγιώτατον Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας ἀρρήτῳ τοῦ Θεοῦ ἐλέει καὶ εὐδοκίᾳ διὰ κοινῆς ψήφου τῆς Σεβασμιωτάτης Ἱεραρχίας Αὐτῆς,

κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τοὺς παρ᾿ ἡμῖν νομίμους θεσμούς, ἐκλογὴν καὶ κατάστασιν ἡμῶν, τὸν ἀδελφικὸν ἡμῶν ἀπευθύνομεν ἀσπασμὸν καὶ χεῖρα τείνομεν κοινωνίας τῆς ἐν Χριστῷ.

Τὴν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος οἰκονομηθεῖσαν ἀνάθεσιν εἰς τὴν ἡμῶν ταπεινότητα τῆς ὑψηλῆς ταύτης ἐντολῆς, πάντοτε βαρείας διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν, σύνισμεν ἀπείρως πολυμοχθοτέραν κατὰ τοὺς νῦν μάλιστα παγχαλέπους καιρούς, ὅτε τοῦ ἀρχεκάκου θηρὸς αἱ πολυμήχανοι ἐπήρειαι πολλὰς καὶ ἀνηκέστους τὰς κακότητας, μονονουχὶ δ᾿ ἀτέρμονα τὸν ὄλεθρον ἐμηχανεύσαντο κατὰ τοῦ περιουσίου τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας λαοῦ.

Ἀραρότως ὅμως πεποιθότες ἐπὶ τὴν Θείαν Πρόνοιαν καὶ τὸ ἄμετρον τοῦ Κυρίου ἔλεος, γινώσκομεν ὅτι ὁ θανατῶν καὶ ζωογονῶν, ὁ κατάγων εἰς ᾍδην καὶ ἀνάγων, οὐκ ἀπώσατο ἡμᾶς εἰς τέλος, οὐδ᾿ ἀπέστησε τὸ ἔλεος Αὐτοῦ ἀφ᾿ ἡμῶν, ἀλλά, διὰ τὸ Ἅγιον Αὐτοῦ ὄνομα, ὡς ἔκπαλαι κατὰ καιροὺς ἐποίησε μεθ᾿ ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειαν Αὐτοῦ καὶ ἀνέστησεν ἐκ σποδοῦ καὶ ἀνήγαγεν ἐκ φθορᾶς τὸν πολυκλεᾶ καὶ παλαιετῆ λαὸν ἡμῶν, οὕτω καὶ αὖθις προβιβάσει αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἡγιασμένην φάλαγγα τῶν στρατευομένων ἁγίων Αὐτοῦ Ἐκκλησιῶν, ἵνα πανταχοῦ τοῦ εὐλογημένου ἡμῶν Γένους φωτοβολῇ ἀσβέστως «τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας» καὶ καταδεικνύῃ ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος Αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ᾿ ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ «προάγων καὶ αὐξάνων ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Χριστοῦ».

Εὔκαιρον ἐπὶ τούτοις ἡγούμεθα παρασχεῖν ταῖς Ἁγιωτάταις τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαις τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι, περὶ πλείστου ποιούμενοι τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πράξεως, ἀκλονήτως σπουδάσομεν τηρεῖν τὴν ἀκρίβειαν μὲν τὴν ἐν τοῖς ἱεροῖς κανόσι, τὴν ἀκεραιότητα δ᾿ ἐν τοῖς ἀμωμήτοις τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας δόγμασι καὶ τὴν εὐστάθειαν ἐν τῇ πίστει, καθ᾿ ἃ μὲν περὶ τούτων διαλαμβάνουσιν αἱ τὸν λόγον καὶ τὰ ἔργα τοῦ Κυρίου ἐμφαίνουσαι ἅγιαι Γραφαί, οἱ θεῖοι δὲ παρέδωκαν Ἀπόστολοι, αἱ πνευματέμφοροι Οἰκουμενικαὶ καὶ αἱ μεγάλαι Τοπικαὶ ἐθέσπισαν Σύνοδοι, ἡρμήνευσαν δέ, ἀνέπτυξαν καὶ ἐδίδαξαν οἱ μεγάλοι Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ τὴν ἐν τῇ θείᾳ δὲ λατρείᾳ τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας παραδοθεῖσαν ἡμῖν ἑνότητα, ὡς καὶ τὴν διὰ τῆς πυκνῆς ἀμοιβαίας ἐκκλησιαστικῆς ἐν ἀγάπῃ πολλῇ κοινωνίας διαδηλουμένην, καθηκόντως πᾶσαν καταβαλοῦμεν σπουδὴν διακρατεῖν καὶ αὐξάνειν.

Παρακαλοῦντες δ᾿ ἀδελφικῶς τὴν γερασμιωτάτην Αὐτῆς Παναγιότητα ὅπως μὴ παύσηται λόγῳ τε καὶ ἔργῳ καὶ γράμμασι συναντιλαμ-

βανομένη τῇ καθ᾽ ἡμᾶς ἐν δοκιμασίαις τελούσῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν ταῖς ἱλαστηρίοις Αὐτῆς ἐντεύξεσιν εὐχομένη εἰς ἱκάνωσιν καὶ ἐνίσχυσιν ἡμῶν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀνατεθείσης ἡμῖν εἴπερ ποτὲ βαρείας ἐντολῆς, ἣν κατὰ τὰς ἐκτάκτους ταύτας στιγμὰς τῶν καθ᾽ ἡμᾶς πραγμάτων ἐθαρρήσαμεν ἀναλαβεῖν, ἀξιοῦμεν μὲν μεταδοθῆναι τὰς ἀδελφικὰς ἡμῶν προσρήσεις καὶ τοῖς συγκροτοῦσι τὴν περὶ τὴν Ὑμετέραν ἀγάπην Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον ἀγαπητοῖς ἐν Χριστῷ Ἀδελφοῖς, Πανιερωτάτοις Ἀρχιερεῦσιν, αἰτούμενοι δὲ παρὰ Κυρίου «ἐν ἐπιγνώσει τοῦ θείου θελήματος ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ ἐν συνέσει πνευματικῇ» ποιμαίνειν ἄχρι γήρατος πολιωτάτου ἅμα καὶ τιμιωτάτου τὸν ἐγκεχειρισμένον Αὐτῇ περιούσιον λαόν, δαψιλεῖς ἀείποτε εὐχόμεθα τὰς ἄνωθεν δωρεὰς καὶ χάριτας τῷ καθ᾽ ὅλου περὶ Ὑμᾶς εὐσεβεῖ πληρώματι, καὶ ἐκ μέσης εὐχόμεθα ψυχῆς ὑγιαίνειν κατ᾽ ἄμφω καὶ εὐημερεῖν ἐν εὐθηνίᾳ ἔργων σωτηριωδῶν εἰς δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι ὑμνουμένου Θεοῦ ἡμῶν, πρόφρονι δὲ πόθῳ ἐν φιλήματι ἁγίῳ ἀδελφικῶς Αὐτῆς κατασπαζόμενοι διατελοῦμεν.

Τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος ἀγαπητὸς
ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ ὅλως πρόθυμος
Ὁ Ἀθηνῶν **Σπυρίδων**
Πρόεδρος

Ἀθήνησι
μηνὸς Ἰουνίου θ′
σωτηρίου ἔτους ͵απμθ′.

Ἀριθμ. Πρωτ. 419.

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Σπυρίδων, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἄρτι κομισάμενοι, μάλα ἡδέως ἀνέγνωμεν ἰδίᾳ τε καὶ ἐν συνεδρίᾳ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τὰ τῇ θ′ Ἰουνίου τοῦ ἐνεστῶτος σωτηρίου ἔτους χρονολογούμενα Γράμματα τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας καὶ περισπουδάστου ἡμῖν Μακαριότητος, ἅπερ ἐπέστειλεν ἡμῖν τὴν κανονικὴν ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ τῶν τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συγκροτούντων Ἱερωτάτων Ἀρχιερέων, ἐκλογὴν καὶ κατάστασιν Αὐτῆς ἐπὶ τὴν Προεδρείαν τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, κατὰ τὸ ἐκ παλαιοῦ κρατοῦν ἔθος τοῦ καθ᾽ ἡμᾶς ἐκκλησιαστικοῦ πολιτεύματος, εὐσεβῶς καὶ

φιλαδέλφως ἐξαγγέλλουσα, χεῖρά τε κοινωνίας τείνουσα ἡμῖν, καὶ τῆς πνευματικῆς πρὸς ἡμᾶς καὶ τὸν καθ᾽ ἡμᾶς Ἁγιώτατον Ἀποστολικὸν καὶ Πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον καταρχομένη σχέσεως.

Χαρᾶς ὅτι πλείστης καὶ εὐφροσύνης πνευματικῆς τὰ Γράμματα ταῦτα τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Μακαριότητος αἴτια ἡμῖν τε καὶ τοῖς περὶ ἡμᾶς ἐγένοντο, πρῶτον μὲν ὅτι εἰς διαδοχὴν τοῦ ἄφνω, ἐν ἀκμῇ ἡλικίας καὶ καλλινίκῳ ὑπὲρ τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς Γένους ἀθλήσει, τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου κυροῦ Δαμασκηνοῦ κληθέντα εἴδομεν ἐπὶ τὰ πηδάλια τοῦ ἱεροῦ σκάφους τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας ἕνα τῶν καθ᾽ Ἑλλάδα γερασμίων τοῦ καθ᾽ ἡμᾶς Ἁγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Ἱεραρχῶν, περὶ οὗ βεβαία καὶ ἀκλόνητος πάντων ἡ πεποίθησις ὅτι διά τε τῆς ἀκραιφνοῦς αὐτοῦ εὐσεβείας, διά τε τῆς πρώην εὐδοκίμου ἐκκλησιαστικῆς πολιτείας, καὶ διὰ τῆς ἐγνωσμένης εὐρείας περὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ πείρας καὶ βαθείας ποιμαντορικῆς συνέσεως δυνήσεται ἀσφαλῶς στηρίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιον καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ δεξιῶς καθοδηγῆσαι τὸ καὶ αὖθις διὰ πολλῶν, ὡς μὴ ὤφελε, θλίψεων τὴν τοῦ βίου ποιούμενον ὁδὸν καὶ παντοίαις τοῦ ἀντικειμένου ἐπηρείαις κακουχούμενον καὶ δοκιμαζόμενον λογικὸν αὐτόθι τοῦ Κυρίου ποίμνιον εἰς τὰς σωτηρίους τῆς χάριτος νομάς, ἔπειτα δ᾽ ὅτι ἐν αὐτοῖς εὕρομεν διατετυπωμένην σαφῶς τὴν ἀγαθὴν ἐπαγγελίαν τε καὶ βεβαίωσιν περὶ καταβολῆς ἀπὸ μέρους τῆς Ὑμετέρας ἐπιποθήτου ἡμῖν Μακαριότητος, κατὰ τὴν κοινὴν καὶ πάντων μὲν τῶν διευθύνειν τὰ τῶν ἄλλων ὑπὸ τῆς Προνοίας ἠξιωμένων μάλιστα δὲ τῶν ἐν αὐτοῖς τούτοις πρωτεύειν λαχόντων ὀφειλήν, πάσης σπουδῆς ἐπὶ τὸ φυλάξαι, τὴν ἀκρίβειαν μὲν ἐν τοῖς ἱεροῖς κανόσι, τὴν ἀκεραιότητα δὲ ἐν τοῖς ἀμωμήτοις τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας δόγμασι, καὶ τὴν εὐστάθειαν ἐν τῇ πίστει, τηρῆσαί τε τὴν ἑνότητα, ἄλλως καὶ διὰ πυκνῆς ἀμοιβαίας ἐν ἀγάπῃ τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν κοινωνίας, «δι᾽ ἧς τὰ διεστῶτα συνάπτεται καὶ εἰρηνοποιεῖται τὰ μαχόμενα καὶ τὰ οἰκεῖα μᾶλλον συσφίγγεται», κατὰ τὸν μέγαν καὶ ἱερὸν Φώτιον.

Ἐγκαρδίως οὖν μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἀγαπητῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν συγχαίροντες τῇ Ὑμετέρᾳ τε σεβασμιοποθήτῳ Μακαριότητι ἐπὶ τοῖς περὶ Αὐτήν, εὐδοκίᾳ καὶ χάριτι Θεοῦ, γενομένοις, καὶ τῇ προσφιλεστάτῃ ἡμῖν ἀδελφῇ Ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῇ ἀναδείξει ἐν αὐτῇ Πρωθιεράρχου ὡς μάλιστα αὐτῇ ἐμπρέποντος, εὐχόμεθα ὁλοψύχως ὅπως Κύριος ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν ἀντιλαμβάνηται σθεναρῶς τῆς Ἀγάπης Αὐτῆς εἰς εὐδόκιμον καὶ παναισίαν ἐκτέλεσιν τῆς ἀνατεθείσης Αὐτῇ ὑψηλῆς διακονίας τοῦ ποδηγετῆσαι θεαρέστως τὸ αὐτόθι κλητὸν καὶ ἡγιασμένον πλήρωμα,

ἰθύναι τε σοφῶς καὶ ἐπιστημόνως τοὺς ἐγχειρισθέντας Αὐτῇ οἴακας εἰς δόξαν Θεοῦ, παρ᾽ Οὗ καὶ τὰ ἔτη Αὐτῆς εἴησαν ὡς πλεῖστα, ὑγιεινὰ καὶ κατ᾽ ἄμφω σωτήρια.

,απμθ΄. Αὐγούστου ιβ΄.

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας

καὶ περισπουδάστου ἡμῖν Μακαριότητος

ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

ΑΠΑΝΤΗΤΙΚΑ ΕΙΣ ΤΑ ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ Α. Θ. Π. ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Βράτσης κ. Παϊσίου, Ἀναπληρωτοῦ τοῦ Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησίας.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΑΡΙΘΜ. 1281
Τῇ 16ῃ Ἀπριλίου 1949
ΣΟΦΙΑ

Τῇ Αὐτοῦ Παναγιότητι τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ,
Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Νέας Ρώμης
Κυρίῳ Κυρίῳ Ἀθηναγόρᾳ.

Φανάριον.

Παναγιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κων/πόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἀδελφέ, Κύριε Ἀθηναγόρα.

Ἡμεῖς καὶ ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος διεξήλθομεν τὰ ἐνθρονιστικὰ Ὑμῶν Γράμματα τῇ 27ῃ Ἰανουαρίου τοῦ ἐνεστῶτος σωτηρίου ἔτους χρονολογούμενα, ληφθέντα δὲ παρ᾽ Ἡμῶν μόλις τῇ 7ῃ Μαρτίου ἐ. ἔ. τὰ

καθ᾽ ἱερὸν ἔθος ἔκπαλαι ἰσχῦον ἐξαγγέλοντα τοῖς Θειοτάτοις καὶ Πανιερωτάτοις Πατριάρχαις καὶ Προεστῶσι τῶν ἀδελφῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τὴν ἐκλογὴν καὶ ἐνθρόνισιν τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος εἰς τὸν τίμιον Οἰκουμενικὸν Θρόνον ὡς Ἀρχιεπισκόπου καὶ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐγκαινίζοντα τὴν πνευματικὴν μετ᾽ αὐτῶν ἐπικοινωνίαν καὶ δι᾽ αὐτῶν μεθ᾽ ἁπάντων τῶν Ἐπισκόπων τῶν ὀρθοτομούντων τὸν λόγον τῆς Ἀληθείας.

Ἐκπληροῦντες δὲ πρωτίστως τὸ εὐάρεστον χρέος προσαγορεῦσαι τῇ Ὑ. Θ. Παναγιότητι ἐπὶ τῇ μεγάλῃ τιμῇ ἧς ἠξίωται παρὰ τῆς Ἁγιωτάτης καὶ Μεγάλης Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ὡς καὶ ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν εὐθυνῶν τῆς ἁγίας ταύτης ἐντολῆς, σπεύδομεν προσφέρειν Ὑμῖν τὰς ἐνθέρμους ἡμῶν ἱκετηρίους εὐχὰς πρὸς δόκιμον καὶ ἀγλαόκαρπον Πατριαρχικὴν σταδιοδρομίαν, εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ ἐπ᾽ ἀγαθῷ τῆς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Πρὸς τούτοις διαβεβαιούμεθα τὴν Ὑ. Θ. Παναγιότητα ὅτι καὶ ἡ Ἁγία ἡμῶν Ὀρθόδοξος Βουλγαρικὴ Ἐκκλησία, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Ἀρχιποιμένων Αὐτῆς, ὁλοκλήρου τοῦ εὐαγοῦς Κλήρου καὶ τοῦ Θεοσώστου Αὐτῆς ποιμνίου, μοχθεῖ ὅπως ἐκπληρώσῃ τὰς μεγάλας τῆς Ἐκκλησίας ἐντολάς, αἵτινες πάντοτε ὑπῆρξαν κατευθυντήριοι Αὐτῆς γραμμαὶ ἐν τῇ Ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ καὶ περὶ ὧν μνείαν ποιεῖται ἡ Ὑ. Θ. Παναγιότης ἐν τῇ πρὸς ἡμᾶς Εἰρηνικῇ Αὐτῆς ἐπιστολῇ, ἤτοι ἡ διαφύλαξις τῆς ἱερᾶς πίστεως καὶ τῆς τῶν ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων καὶ κανόνων παρακαταθήκης, τῆς κληροδοτηθείσης ἡμῖν παρὰ τῶν ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων καὶ Διδασκάλων, ὡς καὶ ἡ αὔξησις τῆς ἀγάπης οὐ μόνον μεταξὺ τῶν τέκνων Αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων ἁγίων Ἐκκλησιῶν. Ἡ Ἱερὰ ἡμῶν Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, μένουσα στερῶς καὶ ἀστεμφῶς ἐπὶ τοῦ ἀδιασείστου θεμελίου τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης διαπνέεται ἐπίσης ὁμοῦ μετὰ τῶν ἄλλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας, ὅπως ἐξυπηρετήσῃ, καθὼς πάντοτε ἠγωνίσθη μετὰ τῶν θείας Χάριτος πεπληρωμένων πνευματικῶν μέσων ἃ ὁ Κύριος ἐχορήγησεν Αὐτῇ, τὴν λύτρωσιν τῶν ἐθνῶν ἐκ τῶν πολυπληθῶν αὐτῶν δεινῶν καὶ ἰδιαιτέρως τὴν ἐπικράτησιν τῆς ἐν τῷ κόσμῳ εἰρήνης, τὴν συναδέλφωσιν τῶν λαῶν, τὴν στερέωσιν τῶν πολιτῶν ἐν ταῖς χριστιανικαῖς ἀρεταῖς, τὴν διαφύλαξιν τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας τῶν ἐθνῶν καὶ εὐημερίαν αὐτῶν.

Ἐκφράζοντες τῇ Ὑ. Θ. Παναγιότητι τὰ συγχαρητήρια ἡμῶν ἐπὶ τῇ ἀνατεθείσῃ Ὑψῖν ὑψηλῇ διακονίᾳ τοῦ προΐστασθαι τῆς μεγάλης καὶ Οἰ-

κουμενικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Κων/πόλεως, θερμῶς καθικετεύομεν Κύριον τὸν Θεὸν τὸν ἐν Τριάδι δοξαζόμενον ὅπως ἐνισχύῃ Ὑμᾶς διὰ τῶν δώρων καὶ δυνάμεων τῆς Αὐτοῦ Χάριτος εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ἀνειλημμένων ὑπ᾽ Αὐτῆς δυσβαστάκτων καὶ ὑπευθύνων καθηκόντων τοῦ τόσον ὑψηλοῦ τούτου ἱεροῦ Θεσμοῦ πρὸς δόξαν τῆς Μητρὸς Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας καὶ προκοπὴν τῆς Ἁγίας Ὀρθοδοξίας.

Ἀνατιθέμενοι Ἑαυτοὺς ταῖς ἁγίαις Ὑμῶν εὐχαῖς
διατελοῦμεν τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος
πρόθυμος ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ πρὸς Θεὸν εὐχέτης,
Ἀναπληρωτὴς τοῦ Προέδρου τῆς Ἱ. Συνόδου
Ὁ Βράτσης **Παΐσιος.**

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ

ΜΗΝΟΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Πατριαρχικαὶ Χοροστασίαι.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἀνταποκρινομένη εἰς ζωηρὰν ἐπιθυμίαν τοῦ πληρώματος ὅπως ἴδῃ Αὐτὴν εὐλογοῦσαν αὐτὸ ἐν τοῖς Κοινοτικοῖς Ἱ. Ναοῖς, μεταβᾶσα κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἐχοροστάτησεν εἰς τοὺς κάτωθι Ἱ. Ναοὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς:

— Τῇ Κυριακῇ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου (13η τ. μ.) κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν ἐν τῷ ἐν Σταυροδρομίῳ Καθεδρικῷ Ναῷ τῶν Εἰσοδίων Παναγίας.

— Αὐθημερὸν κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγίου Νικολάου Τζιβαλίου.

— Τῇ Κυριακῇ τοῦ Ἀσώτου (20η τ. μ.) κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Σωτῆρος Χριστοῦ Γαλατᾶ.

— Αὐθημερὸν κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Ὑψωμαθείων.

— Τῇ Κυριακῇ τῆς Ἀπόκρεω (27η τ. μ.) κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγίου Δημητρίου Ταταούλων.

— Αὐθημερὸν κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Βαλατᾶ.

Καθ' ἁπάσας τὰς ὡς ἄνω χοροστασίας ὡμίλησεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης πρὸς τὰ συρρεύσαντα πυκνὰ πλήθη τῶν πιστῶν. Ἐν Σταυροδρομίῳ καὶ Γαλατᾶ, ἐπὶ τούτῳ ὁρισθέντες, ἐκήρυξαν τὸν θεῖον λόγον κατὰ σειρὰν οἱ πανοσ. Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Μελέτιος καὶ Τριτεύων κ. Αἰμιλιανός.

Εἰς ἑκάστην ἐπὶ μέρους τῶν ὡς ἄνω Κοινοτήτων ἐπεφυλάχθη εἰς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα θερμοτάτη ὑποδοχὴ ἀπὸ μέρους τοῦ Ἱ. Κλήρου, τῶν Ἐπιτρόπων, τῶν Ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν, τῶν Φιλανθρωπικῶν Ὀργανώσεων καὶ τῶν εὐλαβῶν ἐνοριτῶν, οἵτινες ἀθρόοι ἐπλήρωσαν τοὺς Ἱ. Ναοὺς ἵνα λάβωσι τὴν Πατριαρχικὴν εὐλογίαν.

Εἰς τὸ τέλος ἑκάστης χοροστασίας ἡ Α. Θ. Παναγιότης διένειμεν εἰς ἅπαν τὸ Ἐκκλησίασμα, κατὰ μὲν τὰς λειτουργίας τὸ ἀντίδωρον, κατὰ δὲ τοὺς Ἑσπερινοὺς τὸν ἄρτον τῆς ἀρτοκλασίας.

Κατὰ τὰς δεξιώσεις αἵτινες ἐπηκολούθησαν ἐν ταῖς Κοινοτικαῖς αἰθούσαις οἱ Ἀρχιερατικῶς καὶ Ἱερατικῶς Προϊστάμενοι καὶ οἱ Πρόεδροι τῶν Κοινοτήτων διὰ προσφωνήσεων διηρμήνευσαν τὴν χαρὰν τῶν ἐνοριτῶν, ὑποδεχομένων τὸν Πατριάρχην των, καὶ τὴν πρὸς τὸ Σεπτὸν Αὐτοῦ πρόσωπον εὐλάβειαν καὶ ἀφοσίωσιν αὐτῶν.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, εἰς ἄκρον συγκεκινημένη ἐκ τῶν πολλῶν ἐκδηλώσεων, δι' ἐγκαρδίων πατρικῶν

λόγων ἐξέφρασε πρὸς τὸ πλήρωμα τῶν Κοινοτήτων τούτων εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐαρέσκειαν Αὐτῆς, ἐπαινέσασα τοὺς κοπιῶντας καὶ μοχθοῦντας ὑπὲρ τῆς καλῆς λειτουργίας καὶ προαγωγῆς τῶν κοινῶν πραγμάτων καὶ προτρέψασα πάντας εἰς κοινὴν καὶ ἐντατικὴν προσπάθειαν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καλοῦ.

Πανταχοῦ ἡ Α. Θ. Π. Παναγιότης ἐπεδείξατο ζωηρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν Κοινοτικὴν ὀργάνωσιν καὶ διὰ τὰ λειτουργοῦντα εἰς ἑκάστην Κοινότητα σωματεῖα κοινῆς ὠφελείας, τὰ ὁποῖα καὶ ἐτίμησε διὰ προσωπικῆς Αὐτῆς ἐπισκέψεως, εὐλογήσασα οὕτω ἐκ τοῦ ἐγγὺς τὰ ἐν αὐτοῖς συντελούμενα ἔργα.

Πάνσεπτος Πατριαρχικὸς Ναός.

Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ:

— Τῇ 2ᾳ τ. μ. ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Ὑπαπαντῆς, κηρύξασα τὸν θ. λόγον καὶ τελέσασα τὴν χειροθεσίαν τῶν Α΄ καὶ Β΄ Δομεστίκων τῶν Πατριαρχικῶν Χορῶν κ. κ. Ν. Δανιηλίδου καὶ Ν. Τολλάρου.

— Καθ' ὅλους τοὺς Ἑσπερινοὺς τῶν Σαββάτων. Κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν τῆς 2ας τ. μ. μετὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος συνεχοροστάτησαν καὶ οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος, Χαλδίας κ. Κύριλλος, Λαοδικείας κ. Μάξιμος καὶ Σάρδεων κ. Μάξιμος.

Κατὰ τὰς Κυριακὰς τοῦ μηνός, τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εὑρισκομένης εἰς Ἱ. Ναοὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἐν τῷ πανσ. Πατριαρχικῷ Ναῷ ἐχοροστάτησε, κατὰ τὴν τάξιν, ὁ πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος.

Σάββατον τῶν ψυχῶν.

Τῇ παραμονῇ τῶν Ψυχῶν, κατὰ τὸν Ἑσπερινόν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἔψαλεν ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ Πατριαρχικῷ Παρεκκλησίῳ γενικὸν Τρισάγιον ὑπὲρ τῶν ἀναπαυσαμένων ἀοιδίμων Πατριαρχῶν καὶ πάντων τῶν ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων κεκοιμένων Ὀρθοδόξων.

Τῷ Σαββάτῳ τῶν Ψυχῶν παρηκολούθησεν ἀπὸ τοῦ Ἱ. Βήματος τοῦ πανσ. Πατριαρχικοῦ Ναοῦ τὴν Θ. Λειτουργείαν, τελεσθεῖσαν, προτροπῇ Αὐτῆς, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Περγάμου κ. Ἀδαμαντίου.

Τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Φωτίου τοῦ Β΄.

Τῇ 6ῃ τ. μ., ἑορτῇ τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Φωτίου τοῦ Ὁμολογητοῦ, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Περγάμου κ. Ἀδαμάντιος μεταβὰς εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ ἐτέλεσε Τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Φωτίου τοῦ Β΄.

Ἡ παρουσίασις τοῦ Ἱ. Κλήρου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Τῇ 4ῃ τ. μ. προσῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἅπας ὁ Ἱ. Κλῆρος τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς, ἡγουμένου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Προικοννήσου κ. Φιλοθέου, ἀναπληροῦντος τὸν ἀπουσιάζοντα Ἀρχιερατικῶς Προϊσταμενεύοντα Σταυροδρομίου Σεβ. Μητροπολίτην Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντῖνον, μετὰ τῶν Θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων Παμφίλου κ. Γερασίμου καὶ Δαφνουσίας κ. Γρηγορίου.

Κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην παρουσίασιν τοῦ Ἱ. Κλήρου, τὴν Α. Θ. Παναγιότητα προσεφώνησεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Προικοννήσου ὡς ἀκολούθως:

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ χαρᾶς ἀνεκλαλήτου, ὁ Ἱερὸς Κλῆρος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Σου προσέρχεται ἐνώπιον τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος, ἵνα ὑποβάλῃ Σοι δι' ἐμοῦ, ἅτε προϊσταμενεύοντος νῦν ἐν τῇ μείζονι τῶν Κοινοτήτων Σου, τὴν ἔκφρασιν τῆς υἱϊκῆς αὐτοῦ ἀγάπης καὶ εὐλαβείας πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τοῦ Ἡγουμένου αὐτοῦ.

Ὁ Ἱερός Σου Κλῆρος, Παναγιώτατε, πεπλήρωται ἤδη χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως ἐπὶ τῇ ἀναδείξει τῆς θεοτιμήτου Σου Κορυφῆς ἐπὶ τὴν οἰακοστροφίαν τῆς νοητῆς Νηός, ἧς ταπεινοὶ ἐρέται τυγχάνουσιν οἱ ἀποτελοῦντες τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Σου τὸ ἱεράτευμα. Χαίρει νῦν ὁ Ἱερός Σου Κλῆρος, διότι καὶ πρὸ τῆς ἐκλογῆς Σου εἰς τὸν περίβλεπτον Οἰκουμενικὸν θρόνον, ἔγνωσέ Σε ποιμένα Κλήρου καὶ πληρώματος εὐαγγελικώτατον, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ διδάσκαλον, καὶ πατέρα, καὶ παραστάτην προθυμότατον, ἡ φήμη δὲ τῶν πνευματικῶν Σου ἀρετῶν, ὠκεανοὺς καὶ θαλάσσας διαπερῶσα, ἐπίζηλον ἐκίνησε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πνευματικὴν καὶ ὑλικὴν αὔξησιν τῶν ἐν Κυρίῳ ἀδελφῶν αὐτοῦ.

Διότι ταπεινοὶ ἐργάται τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου οἱ ἀπαρτίζοντες τὸν ἐνοριακόν Σου Κλῆρον, Παναγιώτατε Δέσποτα, ἀφανεῖς σκαπανεῖς τοῦ ἔργου τῆς εὐαγγελικῆς Χάριτος, παρὰ τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος ἀπεκδέχονται τὴν ἐνίσχυσιν εἰς τὸ αἴρειν μετ' αὐταπαρνήσεως τὸν Σταυρὸν τοῦ ἱεροῦ αὐτῶν καθήκοντος, καὶ τὴν πατρικὴν μέριμναν καὶ στοργήν, πρὸς πλήρωσιν τῶν κυκλουσῶν αὐτοὺς κοινωνικῶν, ψυχικῶν, βιοτικῶν ἀναγκῶν καὶ ταλαιπωριῶν, ἵνα οὕτω καταστῶσι δοκιμώτεροι ἐν τῷ φωτὶ τῆς εὐαγγελικῆς διοκονίας.

Καὶ ἐν τῇ πεποιθήσει αὐτοῦ ταύτῃ ὁ Κλῆρός Σου, Παναγιώτατε Δέσποτα, ἱερὰν Σοὶ χορηγεῖ βεβαίωσιν, ὅτι ἔσεται πιστὸς ἄχρι θανάτου ἐπὶ τὴν ἱερὰν αὐτοῦ διακονίαν, εὐλαβὴς πρὸς τὸ σεπτόν Σου πρόσωπον, ὑπήκοος εἰς τὰς πατρικὰς ὑποθήκας Σου, ἄξιος τῶν προσδικῶν Σου, ἀλλὰ καὶ τῆς στοργῆς καὶ ἀγάπης Σου, καὶ διατυποῖ ὑποκάρδιον καὶ ὁλόθερμον τὴν εὐχήν. ὅπως ἡ Πατριαρχεία Σου ᾖ τετιμημένη καὶ μακρά, ὅση καὶ ἡ ζωή Σου.

Ἀπαντῶσα ἡ Α. Θ. Παναγιότης ηὐχαρίστησε διὰ τὰ πρὸς τὸ πρόσωπον Αὐτῆς αἰσθήματα τοῦ Ἱ. Κλήρου καὶ ἐξέφρασε τὴν ἰδιαιτέραν πατρικὴν Αὐτῆς χαρὰν διὰ τὴν πρώτην ταύτην ἐπικοινωνίαν Αὐτῆς μετὰ τοῦ τιμίου Πρεσβυτερίου καὶ τῆς ἐν Χριστῷ Διακονίας.

Ἐν συνεχείᾳ ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἀναφερομένη εἰς τὴν θέσιν καὶ ἀποστολὴν τοῦ ἱερέως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Κοινωνίᾳ, ἐξῆρε ἐν ἐκτάσει διὰ λόγων μεστῶν ἐννοιῶν τὴν σπουδαιότητα αὐτῆς.

Ἀναλύουσα τὸ σημεῖον τοῦτο ἐχαρακτήρισε τὴν θέσιν τοῦ ἐφημε-

ριακοῦ Κλήρου ὡς μοναδικὴν καὶ προνομιοῦχον, καθ' ὅσον ὁ ἱερεὺς εἶναι ὁ ἀφανὴς μυσταγωγὸς τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας μεταξὺ τοῦ σώματος τῶν πιστῶν, ὁ καθημερινὸς ἐξάγγελος τῶν θείων ἀληθειῶν, ὁ μεταδίδων τὴν θείαν χάριν, καὶ πυραμυθῶν, καὶ στηρίζων τὴν ἀνθρωπίνην ψυχήν.

Λόγῳ ἀκριβῶς τῆς μοναδικότητός του ταύτης, τὸ ἔργον τοῦ ἱερέως εἶναι συνυφασμένον μὲ ἰδιαιτέραν αἴγλην, ἀλλὰ καὶ μὲ ποικίλας δυσκολίας, τὰς ὁποίας, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐτόνισεν, γνωρίζει, κατανοεῖ καὶ ἐκτιμᾷ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ βάθος αὐτῶν. Διὸ καὶ ἀποβλέπει πρὸς τὸν ἱερέα μετ' ἰδιαιτέρας πατρικῆς συμπαθείας, ἑτοίμως ἔχων ἵνα περιβάλῃ αὐτὸν μετ' ἰδιαζούσης προσοχῆς, νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὰ πλοβλήματα αὐτοῦ καὶ νὰ παράσχῃ αὐτῷ πάσας τὰς ἀντικειμενικὰς δυνατότητας καὶ προϋποθέσεις πρὸς διευκόλυνσιν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐπιτελέσει τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ ἔργου.

Εἰσερχομένη ἀκολούθως ἡ Α. Θ. Παναγιότης εἰς τὰ καθ' ἕκαστα τῶν ἀπαραιτήτων ὑποκειμενικῶν ὅρων πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἱερέως ἐν γένει, καὶ ἰδίᾳ συμφώνως πρὸς τὰς σήμερον ὑπαρχούσας ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας καὶ συνθήκας τοῦ κόσμου, ἐτόνισε τὴν θεμελιώδη σημασίαν τῆς ἐσωτερικῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ ἱερέως, ἥτις, διαρκῶς ἀνανεουμένη διὰ τῆς προσευχῆς, τῆς ἀναγνώσεως τῶν Γραφῶν καὶ τῆς ἐν περισυλλογῇ θεωρίας τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ, ἀποτελεῖ διὰ τὸν ἱερέα πηγὴν ἀτεραστίων πνευματικῶν δυνάμεων καὶ τῆς ἀπαραιτήτου ἐκείνης ἀνταυγείας διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἑλκύσῃ ψυχὰς πρὸς τὴν σωτηρίαν καὶ οἰκοδομὴν ἐν Χριστῷ.

Ὡς ἕτερον σπουδαῖον ὑποκειμενικὸν παράγοντα ὑπεγράμμισε, περαιτέρω, τὴν ὑπὸ τοῦ ἱερέως βίωσιν τῶν τελουμένων Θείων Μυστηρίων καὶ ἰδίᾳ τοῦ Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας ἐν τῷ δράματι τῆς Θείας Λειτουργίας. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ δυνηθῇ ὁ ἱερεὺς νὰ μεταδώσῃ εἰς τὸ Ἐκκλησίασμα τὴν αἴσθησιν καὶ τὴν συγκίνησιν τῆς πραγματικότητος τοῦ Θείου Μυστηρίου, νὰ ἐπιτύχῃ τὴν πνευματικὴν συμμετοχὴν τῶν πιστῶν εἰς τὰ τελούμενα ἐν τῷ Ναῷ, καὶ στοχαζόμενος οὕτω τοῦ ὑψηλοῦ σκοποῦ τοῦ Τελετουργικοῦ τῆς Ἐκκλησίας νὰ κατορθώσῃ ὥστε ὁ ἐκκλησιαζόμενος νὰ ἀπέρχηται τῆς ἱ. Ἀκολουθίας πεπληρωμένος ἐσωτερικῆς εἰρήνης, μὲ ἀνανεωμένην τὴν πίστιν αὐτοῦ καὶ ἔχων συνείδησιν τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ καθημερινῇ ζωῇ.

Ἐν τούτῳ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπέμεινεν ἐπὶ τῆς ἀνάγκης ὅπως ἰδιαιτέρα καταβάλληται προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Τελετουργικοῦ, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς σπουδαίας ἐπιδράσεως ἣν καλὴ καὶ ἱεροπρεπὴς ἐκτέλεσις ἀσκεῖ ἐπὶ τῶν ψυχῶν τῶν πιστῶν.

Ἀναλύουσα τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἱερέως πρὸς ἑαυτόν, πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ πρὸς τὸ πλήρωμα, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὑπεγράμμισε τὸ σημεῖον τῆς ἀνατροφῆς τοῦ ἱερέως ὡς κεφαλαιώδους σημασίας παράγοντος, πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ.

Ὁ ὅλος βίος τοῦ ἱερέως δέον νὰ ᾖ φωτεινὸν κήρυγμα, ἐμπνέον, καθοδηγοῦν, καὶ στηρίζον τὰ βήματα τῶν χριστιανῶν.

Ἐπιλέγουσα, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἐτόνισεν ὅτι δι' ὅσων εἶπεν ἄκρον θιγῶς μόνον καὶ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἐπελήφθη, τό γε νῦν, τοῦ λία-

σοβαροῦ θέματος τῆς ἀποστολῆς, τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν καθηκόντων τοῦ Ἐνοριακοῦ Κλήρου, δηλώσασα ὅτι ἐν τακτικαῖς συγκεντρώσεσι τοῦ Ι. Κλήρου θὰ εἰσέλθῃ ἐν κοινῇ μετ' αὐτοῦ συνεργασίᾳ εἰς τὰ ἐπὶ μέρους ἀφορῶντα αὐτόν, τελευτῶσα δὲ διεβεβαίωσε τοὺς εὐλαβεστάτους Ἱερεῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ὅτ μετὰ ζωηροτέρου πάντοτε ἐνδιαφέροντος θὰ παρακολουθῇ τὰ κατ' αὐτοὺς καὶ τὸ ἔργον ἑκάστου καὶ ἐπεδαψίλευσεν εἰς πάντας τὴν ἁγίαν Πατριαρχικὴν εὐλογίαν.

Μετὰ ταῦτα πάντες οἱ παριστάμενοι κληρικοὶ ἔψαλον ἐν χορῷ τὸν πολυχρονισμὸν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, μεθ' ὃν προσελθόντες ἠσπάσθησαν τὴν παναγίαν Αὐτῆς δεξιάν.

Πατριαρχικὴ Κεντρικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπή.

Συμφώνως τῇ κρατούσῃ τάξει, ἡ Α. Θ. Παναγιότης προῆλθεν εἰς ἀνασυγκρότηοιν τοῦ Σώματος τῆς Π. Κ. Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς, καταρτισθείσης ἐκ τῶν: Σεβ. Μητροπολίτου Προικοννήσου κ. Φιλοθέου, Προέδρου, τοῦ πανοσ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου κ. Μελίτωνος, τῶν Θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων Παμφίλου κ. Γερασίμου καὶ Δαφνουσίας κ. Γρηγορίου, τοῦ πανοσ. Μ. Ἀρχιδιακόνου κ. Μελετίου, τοῦ Μ. Ἀρχιμ. κ. Καλλινίκου, τῶν πανοσ. Ἀρχιμ. Νικολάου Κουτρουμπῆ, Ἀλεξάνδρου Καντώνη καὶ Ἱεροθέου Κατσώνη, μελῶν, καὶ τοῦ παν. Δευτερεύοντος τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων κ. Ἰσιδώρου, ὡς γραμματεύοντος μέλους, πρὸς οὓς καὶ ἀπελύθησαν σχετικὰ Διοριστήρια σεπτὰ Πατριαρχικὰ Πιττάκια.

Ἡ οὑτωσὶ σχηματισθεῖσα Π. Κ. Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ συνεκρότησε τὴν πρώτην αὐτῆς συνεδρίαν τῇ 21ῃ τ. μ.

Κατ' αὐτὴν συνελθοῦσα προήδρευσε, κατὰ τὴν τάξιν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἣν προσφωνῶν ἀπὸ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς ὁ Σεβ. Πρόεδρος αὐτῆς Μητροπολίτης Προικοννήσου κ. Φιλόθεος εἶπεν τὰ ἀκόλουθα:

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Μὲ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος, τὴν προτροπὴν καὶ προσταγὴν αὐτῆς, νέα ἄρχεται σήμερον περίοδος τῆς Π. Κ. Ἐκκλ. Ἐπιτροπῆς, ἣν ἀπὸ τοῦ ἀοιδίμου προκατόχου Σου Γρηγορίου τοῦ Στ', εἴκοσι καὶ δύο ἁγιώτατοι Ἀρχιεπίσκοποι τῆς βασιλίδος ταύτης τῶν πόλεων ηὐλόγησαν.

Εἶναι μεγίστη δι' ἐμὲ τιμὴ τὸ νὰ προΐσταμαι, σεπτῇ κελεύσει τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν συνθετήμον ἐκδήλωσιν τῆς Ἀρχιεπισκοπικῆς Σου ἐπιστασίας, διὸ καὶ εὐχαριστῶν Αὐτῇ θερμῶς ὑποβάλλω ἅμα τὸν υἱϊκὸν σεβασμόν, τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν πρὸς τὸ σεπτόν Σου πρόσωπον, τῶν δσιωτάτων αὐτῆς μελῶν.

Ταπεινοὶ τῆς Ἐκκλησίας διάκονοι, φιλοτιμούμενοι ἵνα κατὰ δύναμιν ὑπηρετήσωσι τὸν σκοπὸν ὃν στοχάζεται ἡ Π. Κ. Ἐκκλ. Ἐπιτροπή, σεμνύνονται σήμερον ὅτι ἡ διακονία των θ' ἀποβῇ φορεὺς ἁρμονίας ἐν τῇ διοικήσει τῆς ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Σου, διότι θὰ ἐμπνέηται καὶ θὰ καθοδηγῆται ὑπὸ πεπειραμένου

ὁδηγοῦ καὶ ποιμένος, θὰ εἶναι δὲ τίτλος τιμῆς καὶ ἔπαινος διὰ τὰ μέλη ταῦτα ἡ παρὰ τῆς ποιμαντικῆς Σου συνέσεως ἐπιδοκιμασία τῶν σκέψεων αὐτῶν.

Τὸ ἔργον τῆς Π. Κ. Ε. Ἐπιτροπῆς, Παναγιώτατε, εἶναι πολυμερὲς καὶ ἐπίμοχθον, ἐὰν καὶ ἐφ᾿ ὅσον εὐσυνειδήτως τελῆται. Ἀξιοῖ καὶ προσοχὴν ἀνύστακτον, καὶ σύνεσιν καὶ ἀνωτερότητα σκέψεων, καὶ εὐαγγελικότητα διαθέσεων καὶ ἐπίγνωσιν τῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν καὶ ἀναγκῶν καὶ τῶν ἐνοριακῶν καὶ προσωπικῶν ζητημάτων ἐπισταμένην μελέτην.

Τῶν ἐνοριακῶν ναῶν ἡ διοίκησις καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς διακονούντων ἡ πολιτεία, αἱ πολυποίκιλλοι τῶν ἐνοριῶν διαφοραί, ἡ ἀπὸ τῶν ἱερῶν Μυστηρίων τοῦ Βαπτίσματος, τοῦ χρίσματος καὶ τοῦ Γάμου κατάστασις τῆς χριστιανικῆς οἰκογενείας, αἱ ἐκ τῶν θανάτων προκύπτουσαι κληρονομικότητες, ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ κατεύθυνσις τοῦ ἱ. κηρύγματος, τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως ἡ ἀπαράγραπτος τήρησις, τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς ἡ καθαρότης καὶ ἡ παραφυλακή, εἰσὶ ζητήματα τῇ Ἐπιτροπῇ ταύτῃ ἀνατεθειμένα.

Ὁδηγὸν ἔχουσα ἡ Π. Κ. Ε. Ἐπιτροπὴ τὸ καθῆκον, χειραγωγὸν καὶ συναντιλήπτορα τὴν πατρικήν Σου κατεύθυνσιν καὶ ποδηγεσίαν, Σὲ διαβεβαιοῖ, Π. Δέσποτα, ὅτι θὰ ἐκδαπανήσῃ ἑαυτὴν ἵνα καὶ τῆς εὐμενείας Σου φανῇ ἀνταξία, καὶ τὴν Ἐκκλησίαν διακονήσῃ εὐπρεπῶς, καὶ τὸ Ὀρθόδοξον Πλήρωμα ὑπηρετήσῃ ἐν κανονικότητι καὶ ἀκριβείᾳ.

Εὐλόγησον Π. Δ. τὸ ἔργον αὐτῆς, καὶ ἐνίσχυσον ἡμᾶς διὰ τῶν πατρικῶν εὐχῶν Σου.

Ἀπαντῶσα ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἐν πρώτοις ηὐχαρίστησε τὸν Σεβ. Πρόδεδρον διὰ τοὺς θερμοὺς λόγους οὓς ἀπηύθυνεν Αὐτῇ ὡς καὶ διὰ τὴν πρόφρονα καὶ αὖθις ὑπ᾿ αὐτοῦ ἀνάληψιν τῶν καθηκόντων τῆς Προεδρείας τῆς Π. Κ. Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐξέφρασε δὲ τὴν χαρὰν Αὐτῆς διότι ἔλαβε γνῶσιν τοῦ ἔργου οὗ στοχάζεται ἡ Ἐπιτροπή, συγχαρεῖσα ἅπαντα τὰ μέλη καὶ εὐχηθεῖσα αὐτοῖς ἐνίσχυσιν παρὰ Κυρίου ἐν τῇ ἐπιτελέσει τῶν καθηκόντων αὐτῶν.

Ἀκολούθως ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἀναλύουσα τὰς σκέψεις Αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐτόνισε τὴν ἀνάγκην, ὅπως ἰδιαιτέρα καταβληθῇ φροντὶς ὑπὲρ τῆς Θείας Λατρείας, τοῦ θείου Κηρύγματος, τοῦ Ἱ. Μυστηρίου τῆς Ἐξομολογήσεως καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς, ἐμπεριστατωμένως ἀναπτύξασα τὴν σπουδαιότητα αὐτῶν ἐν τῇ ζωῇ τῶν χριστιανῶν καὶ ὑπογραμμίσασα τοὺς λόγους οἵτινες ἐπιβάλλουσι καὶ πάντοτε μέν, ἰδίᾳ δὲ σήμερον, τὴν συστηματικὴν καλλιέργειαν τῶν πολυτίμων τούτων θησαυρῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐν τέλει παρασχοῦσα βαθυστοχάστους ὁδηγίας περὶ τοῦ τρόπου ἐργασίας πρὸς διατήρησιν καὶ ἀνάδειξιν αὐτῶν.

Συμφώνως πρὸς τὰς σεπτὰς πατριαρχικὰς ὁδηγίας, ἡ Π. Κ. Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην ἀπεφάσισε τὰ ἀκόλουθα:

1— Τὴν αὐστηρὰν παρακολούθη-

σιν καὶ ἐποπτείαν τῶν Ἱ. Ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

2— Τὴν κατάρτισιν ἐγχειριδίου, περιέχοντος ὁδηγίας περὶ τοῦ ἑνιαίου τρόπου τελέσεως τῶν τῆς Θείας Λατρείας, τῆς σχετικῆς συντακτικῆς ἐργασίας ἀνατεθείσης εἰς ὑποεπιτροπὴν ἐκ τοῦ Σεβ. Προέδρου, τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Παμφίλου καὶ τῶν Πανοσ. Μ. Ἀρχιδιακόνου καὶ Δευτερεύοντος.

3— Τὴν πύκνωσιν καὶ συστηματοποίησιν τοῦ θείου Κηρύγματος.

4— Τὴν ἐντατικωτέραν καὶ μεθοδικὴν τέλεσιν τοῦ Ἱ. Μυστηρίου τῆς Ἐξομολογήσεως καὶ τὴν καλλιέργειαν τῆς τακτικῆς προσελεύσεως τῶν χριστιανῶν εἰς αὐτό, ὁριζομένων πρὸς τοῦτο καταλλήλων πνευματικῶν.

5— Τὴν συστηματικὴν καλλιέργειαν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς διὰ τῆς ἱδρύσεως Μουσικῆς Σχολῆς.

6— Τὴν διὰ τοῦ Ἱ. Κλήρου ἐπαγρύπνησιν ἐπὶ τῆς Ἱερότητος τοῦ θεσμοῦ τοῦ Γάμου.

Συγκέντρωσις τοῦ Ἱ. Κλήρου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ἡ Α.Θ. Παναγιότης ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως, ἐκ τοῦ ἐγγὺς λαμβάνουσα γνῶσιν τῶν προβλημάτων τοῦ Ἱ. Κλήρου, συντόνως ἐπιληφθῇ τῆς ἐπιλύσεως αὐτῶν, καὶ πρὸς ἀπὸ κοινοῦ μελέτην ζητημάτων ἀναγομένων εἰς τὴν ἱερὰν αὐτοῦ ἀποστολήν, ἐθέσπισε τὸ σύστημα τῶν τακτικῶν παρ' Αὐτῇ συγκεντρώσεων ἁπάντων τῶν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ διακονούντων Κληρικῶν.

Ἡ ἔναρξις τῶν συγκεντρώσεων τούτων ἐγένετο ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 22ᾳ τοῦ μηνός.

Κατ' αὐτὴν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐξήτασε διεξοδικῶς ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Ἱ. Κλήρου τὸ ζήτημα τῆς θέσεως τοῦ Ἱερέως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Κοινωνίᾳ, ἰδιαιτέρως ἐνδιαφερθεῖσα διὰ τὰ οἰκονομικὰ προβλήματα τοῦ ἐνοριακοῦ Κλήρου καὶ δοῦσα ὁδηγίας περὶ τοῦ τρόπου ἐργασίας αὐτοῦ ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ καὶ τῷ κόσμῳ.

Συγκέντρωσις τῶν Κληρικῶν καὶ Λαϊκῶν Ἀποφοίτων τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης.

Ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ Αὐτῆς ὅπως προσωπικῶς γνωρίσῃ ἅπαντας τοὺς ἐνταῦθα κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς ἀποφοίτους τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεκάλεσεν αὐτοὺς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 28ῃ τοῦ μηνός.

Κατὰ τὴν συνάντησιν ταύτην ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὡμίλησε πρὸς τοὺς Θεολόγους περὶ τῆς σπουδαιότητος τῆς ἰδιότητος αὐτῶν ἐν τῇ διεξαγωγῇ καὶ προαγωγῇ τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ συγχρόνῳ κόσμῳ, τονίσασα τὴν ἀνάγκην τῆς συμμετοχῆς καὶ τῶν λαϊκῶν ἐν τῇ προσπαθείᾳ πρὸς δημιουργίαν πλουσίας καὶ ἐντατικῆς πνευματικῆς ζωῆς μεταξὺ τοῦ Πληρώματος.

Ἀντεπισκέψεις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος πρὸς τὴν Ἱεραρχίαν.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνταποδίδουσα τὰς γενομένας Αὐτῇ ἐπὶ τῇ ἐνθρονίσει Αὐτῆς συγχαρηρίους ἐπισκέψεις τῆς Σεβασμίας Ἱεραρχίας ἐπεσκέφθη ἕνα ἕκαστον τῶν ἁγίων Ἀρχιερέων ἰδιαιτέρως.

— Τῇ 2ᾳ τ. μ. διαπεραιωθεῖσα εἰς Χαλκηδόνα μετέβη εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ Σεβ. Γέροντος Μητροπολίτου

Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶ εἰς τὴν Μητρόπολιν αὐτοῦ, ἔνθα ἐπεφυλάχθη Αὐτῇ θερμοτάτη ὑποδοχὴ ἀπὸ μέρους τῆς Α. Σεβασμιότητος, τοῦ Ἱ. Κλήρου τῆς Ἐπαρχίας, τῶν Κοινοτικῶν Σωματείων, τῶν Ἐκπαιδευτικῶν καὶ Φιλανθρωπικῶν Καθιδρυμάτων καὶ τοῦ αὐτόθι εὐσεβοῦς λαοῦ.

Μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν Αὐτῆς πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Χαλκηδόνος ἡ Α. Θ. Παναγιότης, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς Α. Σεβασμιότητος, τοῦ Ἱ. Κλήρου, καὶ τῆς ἀκολουθίας Αὐτῆς, μετέβη καὶ προσεκύνησεν εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἔνθα, παρουσίᾳ τῶν Κοινοτικῶν Ἀντιπροσωπειῶν καὶ πλήθους λαοῦ, ἡ Α. Σεβασμιότης προσεφώνησε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, διερμηνεύσασα τὴν ἀγαλλίασιν καὶ ὑπερηφάνειαν τῆς Χαλκηδόνος, ἥτις τόσην ἱστορικὴν σημασίαν ἔχει διὰ τὴν Ὀρθοξίαν καὶ ἐξ ἧς προῆλθον ἐπιφανεῖς Πατριάρχαι, ὑποδεχομένης τὸν Προκαθήμενον τῆς Ὀρθοξίας. Ποίμνιον καὶ Ποιμήν, ἐτόνισεν ὁ Σεβ. Ἅγιος Χαλκηδόνος, θεωροῦμεν ὅτι προσεγένετο ἡμῖν ὑψίστη τιμὴ διὰ τῆς εὐμενοῦς Πατριαρχικῆς ἐπισκέψεως, ἣν ἐχαρακτήρισεν ὡς πηγὴν πλουσίας ἐμπνεύσεως καὶ μεγάλης ἐνθαρρύνσεως αὐτοῦ τε καὶ τῶν χριστιανῶν αὐτοῦ ἐν τῇ κοινῇ αὐτῶν προσπαθείᾳ πρὸς διατήρησιν τῶν πολιῶν παραδόσεων τῆς Ἱστορικῆς Ἐπαρχίας καὶ αὔξησιν τῆς ἐν αὐτῇ χριστιανικῆς ζωῆς. Ἐν συνεχείᾳ ἡ Α. Σ. ἐπεκαλέσθη τὴν εὐλογίαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ ηὐχήθη Αὐτῇ τὸ «ὡς εὖ παρέστη».

Ἀντιφωνοῦσα ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπὸ τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Θρόνου ἐξέφρασε τὴν ἰδιαιτέραν Αὐτῆς συγκίνησιν ἐπισκεπτομένη τὴν ἱστορικὴν Χαλκηδόνα, ἐν ᾗ συνῆλθεν ἡ Δ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος καὶ ἥτις, ὑπὸ τὴν ἔμφρονα καὶ ζηλωτὴν ποιμαντορίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶ, ἐμφανίζει ἄνθησιν καὶ ἀκμὴν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ καὶ κοινωνικῇ αὐτῆς ζωῇ, ἀξίως πρὸς τὸ λαμπρὸν αὐτῆς παρελθόν. Συνεχίζουσα ἡ Α. Θ. Παναγιότης ηὐχαρίστησε διὰ τὰς πρὸς τὸ πρόσωπον Αὐτῆς γενομένας ἐκδηλώσεις καὶ προέτρεψε τοὺς χριστιανοὺς ὅπως, ἐν ἀφοσιώσει πρὸς τὸν διακεκριμένον Ποιμενάρχην αὐτῶν καὶ ἐν ἀγάπῃ καὶ συνεργασίᾳ πρὸς ἀλλήλους, συνεχίσωσι τὴν σεβασμίαν παράδοσιν πρωτοπορείας τῆς ἱστορικῆς Ἐπαρχίας εἰς ἔργα χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

Ἐν τέλει δὲ ἐπεκαλέσθη ἐπὶ πάντας τὴν εὐλογίαν τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐξελθοῦσα τοῦ Ἱ. Ναοῦ κατηυθύνθη εἰς τὸν ἐν τῷ περιβόλῳ αὐτοῦ κείμενον τάφον τοῦ ἀοιδίμου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ τοῦ Ε΄, τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος, καὶ ἔψαλε τρισάγιον.

Ἀκολούθως ἡ Α. Θ. Παναγιότης, συνοδευομένη πάντοτε ὑπὸ τῆς Α. Σεβασμιότητος, μεταβᾶσα προσεκύνησεν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Εὐφημίας, ἔνθα ὡσαύτως ὡμίλησε πρὸς τὰ συγκεντρωθέντα πλήθη, καὶ ἐκεῖθεν ἀνεχώρησε, προπεμφθεῖσα μετ' εὐλαβῶν ἐκδηλώσεων.

— Τῇ 12ῃ τοῦ μ. ἡ Α. Θ. Παναγιότης, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Γέροντος Μητροπολίτου Χαλκηδόνος καὶ τῆς ἀκολουθίας Αὐτῆς, ἀνῆλθεν εἰς Θεραπεῖα τοῦ ἄνω Βοσπόρου καὶ ἐπεσκέφθη τὸν Σεβ. Γέροντα Μητροπολίτην Δέρκων κ.

Ἰωακείμ, ὅστις ἐπεφύλαξεν Αὐτῇ θερμοτάτην ὑποδοχήν.

Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὑπεδέχθη ἡ Α. Σεβασμιότης εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ, περιστοιχουμένη ὑπὸ τοῦ Ἱ. Κλήρου, τῶν Κοινοτικῶν, Ἐκπαιδευτικῶν καὶ Σωματειακῶν Ὀργανώσεων τῆς Ἐπαρχίας Αὐτῆς, ὡς καὶ πλήθους εὐσεβοῦς λαοῦ.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης εἰσελθοῦσα εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν κατηυθύνθη καὶ προσεκύνησεν εἰς τὸ Ἱ. Βῆμα, ἀκολούθως δὲ περιβληθεῖσα μανδύαν, ἐπιτραχήλιον καὶ ὠμόφορον ἀνῆλθε τὸν Ἀρχιερατικὸν Θρόνον, καὶ ἐψάλη Δοξολογία. Μετὰ τὸ πέρας τῆς Δοξολογίας, ὁ Σεβ. Γέρων Ἅγιος Δέρκων προσελθὼν πρὸ τοῦ Θρόνου ἐχαιρέτησε διὰ θερμῆς προσφωνήσεως τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, ἐκφράσας τὴν χαρὰν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ, ὑποδεχομένων τὸν Σεπτὸν Πρωθιεράρχην Κωνσταντινουπόλεως ἐν τῷ Ἱστορικῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ τῶν Δέρκων, ἐν ᾧ προσηυχήθησαν σειρὰ ὅλη τετιμημένων Ἁγίων Ἀρχιερέων, πιστῶς καὶ εὐόρκως διακονησάντων τὴν Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ὧν τινες ἐκλέϊσαν καὶ τὸν πανίερον Θρόνον αὐτῆς, ὡς καὶ Ἄρχοντες καὶ Λογάδες τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους. Ἐν συνεχείᾳ ηὐχήθη ὅπως ἡ Πατριαρχεία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ᾖ μακρά, τετιμημένη, πλήρης δόξης παρὰ Κυρίου καὶ πλουσία εἰς ἔργα ἀντικατοπρίζοντα τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δόξαν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀπαντῶσα ἡ Α. Θ. Παναγιότης διὰ θερμῶν καὶ ἐμπνευσμένων λόγων ἐξέφρασε τὴν πολλὴν Αὐτῆς χαρὰν διότι ἐπισκέπτεται τὴν τόσον σημαίνουσαν θέσιν ἐν τῇ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας κατέχουσαν ἱστορικὴν Μητρόπολιν τῶν Δέρκων, ἧς ἡ ἱστορία καὶ γόνιμος συμβολὴ καὶ ἐν τῇ συγχρόνῳ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας συνεχίζεται τόσον θαυμασίως ὑπὸ τοῦ σήμερον εὐκλεῶς ἐν αὐτῇ Ἀρχιερατεύοντος, τοῦ ὁποίου, ἐτόνισεν, ἡ πεῖρα, σύνεσις καὶ ἐκκλησιαστικὴ συνείδησις μαρτυροῦνται καὶ ἐκτιμῶνται ὑφ' ὅλων. Ἀκολούθως ἡ Α. Θ. Παναγιότης ηὐχαρίστησε τὴν Α. Σεβασμιότητα, τὰς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐπαρχίας καὶ τὸν Λαὸν διὰ τὴν ἐπιφυλαχθεῖσαν Αὐτῇ ἐγκάρδιον ὑποδοχὴν καὶ ἐπεδαψίλευσεν εἰς ἅπαντας τὴν Πατριαρχικὴν Αὐτῆς εὐλογίαν, προτρέψασα καὶ εὐχηθεῖσα αὐτοῖς ὅπως ὑπὸ τὴν φωτεινὴν καὶ ἐμπνευσμένην καθοδήγησιν τοῦ ἐκλεκτοῦ Ποιμενάρχου αὐτῶν ἡνωμένοι συνεχίσωσι τὴν πολιὰν παράδοσιν τῆς ἱστορικῆς Μητροπόλεως, λαμπρύνοντες αὐτὴν δι' ἔργων χριστιανικῆς προόδου καὶ πολιτισμοῦ. Τὸ τέλος τῶν λόγων τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐκάλυψαν ζωηραὶ ἐπευφημίαι καὶ «Ἄξιος».

Μετὰ τὸ χειροφίλημα, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὡδηγήθη εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Μέγαρον, ἔνθα ἐπηκολούθησε δεξίωσις, καθ' ἣν ἡ Α. Σεβασμιότης ἐπαρουσίασεν Αὐτῇ τὴν κατ' οἶκον ἐκκλησίαν αὐτῆς καὶ τὰς προσελθούσας ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐπαρχίας.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπερχομένη προεπέμφθη μετ' ἐκδηλώσεων βαθυτάτης εὐλαβείας καὶ τιμῆς.

— Αὐθημερὸν καὶ κατὰ τὴν ἐπιτροφὴν Αὐτῆς ἐκ Θεραπείων, ἡ Α. Θ. Παναγιότης μεταβᾶσα εἰς Μ. Ρεῦμα ἀντεπεσκέφθη κατ' οἶκον τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων κ. Γεννάδιον.

— Τῇ 14ῃ τ. μ. ἀνελθοῦσα εἰς Πέραν ἐπεσκέφθη τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Προύσης κ. Πολύκαρπον, Αἴνου κ. Γερμανόν, Γάνου καὶ

Χώρας κ. Παγκράτιον καὶ Περγάμου κ. Ἀδαμάντιον.

— Τῇ 15η τ. μ. μεταβᾶσα εἰς Σιρκετζῆ καὶ Ἑπταπύργιον ἐπεσκέφθη τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Ἰάκωβον καὶ Θεοδωρουπόλεως κ. Λεόντιον.

— Τῇ 16η τ. μ. ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχίζουσα τὰς πρὸς τοὺς ἐν Πέραν Ἁγίους Ἀρχιερεῖς ἀντεπισκέψεις Αὐτῆς, ἐπεσκέφθη τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Χαλδίας κ. Κύριλλον, Λαοδικείας κ. Μάξιμον καὶ Σάρδεων κ. Μάξιμον.

Καθ' ὅλας τὰς ἐπισκέψεις ταύτας ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῶν Σεβ. Ἁγίων Ἀρχιερέων ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν μετὰ πολλῶν ἐνδείξεων εὐλαβοῦς τιμῆς πρὸς τὸ σεπτὸν Αὐτῆς πρόσωπον.

Λόγῳ τῶν δυσμενῶν ἀτμοσφαιρικῶν συνθηκῶν αἱ πρὸς τοὺς ἐν Πριγκηποννήσοις Σεβ. Μητροπολίτας Πριγκηποννήσων κ. Δωρόθεον καὶ Νεοκαισαρείας κ. Χρυσόστομον ἐπισκέψεις ἀνεβλήθησαν εἰς εὐθετώτερον χρόνον. Ὁμοίως δὲν ἐγένοντο ἐπισκέψεις πρὸς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντῖνον λόγῳ ἀπουσίας αὐτοῦ εἰς Ἑλβετίαν, καὶ Κυδωνιῶν κ. Ἀγαθάγγελον, λόγῳ ἀσθενείας αὐτοῦ.

Πατριαρχικαὶ ἐπισκέψεις εἰς Ἱ. Ναοὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἐν τῇ ζωηρᾷ Αὐτῆς ἐπιθυμίᾳ ὅπως ἀφ' ἑνὸς μὲν προσκυνήσῃ εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν Ἱ. Ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Αὐτῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ γνωρίσῃ αὐτοὺς ἐκ τοῦ σύνεγγυς καὶ σχηματίσῃ προσωπικὴν ἀντίληψιν τῆς καθόλου κοινοτικῆς διαρθρώσεως καὶ τῶν ἑκασταχοῦ ἀναγκῶν καὶ προβλημάτων, ἐπεχείρησε περιοδείαν ἀνὰ τὰς Κοινότητας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἐπισκεφθεῖσα κατὰ τὸν παρόντα μῆνα τοὺς κάτωθι Ἱ. Ναούς:

— Τῇ 15η τ. μ., ἐν συνοδείᾳ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Ἰακώβου, τοὺς Ἱ. Ναοὺς Ἁγίου Μηνᾶ Ὑψωμαθείων καὶ Ἁγίας Τριάδος Σταυροδρομίου.

— Τῇ 16η τ. μ., ἐν συνοδείᾳ τοῦ αὐτοῦ Σεβ. Μητροπολίτου, τοὺς Ἱ. Ναοὺς Ἁγίου Νικολάου καὶ Ἁγίου Ἰωάννου τῶν Χίων ἐν Γαλατᾷ.

— Τῇ 17η τ. μ., ἐν συνοδείᾳ τῆς Ἀκολουθίας Αὐτῆς, τοὺς Ἱ. Ναοὺς Παναγίας Μουχλίου καὶ Ἁγίου Γεωργίου Ποτηρᾶ.

— Τῇ 18η τ. μ., ἐν συνοδείᾳ τοῦ Πανοσ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου καὶ τῆς Ἀκολουθίας Αὐτῆς, τοὺς Ἱ. Ναοὺς Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Σταυροδρομίου καὶ Ἁγίων Ἀποστόλων Φερίκιοϊ.

— Τῇ 20ῇ τ. μ., ἐν συνοδείᾳ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σάρδεων κ. Μαξίμου, τοὺς Ἱ. Ναοὺς Παναγίας Διπλοκιονίου, Παναγίας Παλαιοῦ Μπάνιου καὶ Ἁγίου Φωκᾶ Μεσαχώρου.

— Τῇ 25η τ. μ., ἐν συνοδείᾳ τῆς Ἀκολουθίας Αὐτῆς, τοὺς Ἱ. Ναοὺς Ἁγίου Γεωργίου Ἐδιρνὲ-Καποῦ, Ἁγίου Δημητρίου Σαρμασικίου καὶ Παναγίας Σαλματοβρουκίου.

Καθ' ὅλας τὰς ὡς ἄνω ἐπισκέψεις πλήθη εὐσεβοῦς λαοῦ, ἐπὶ κεφαλῆς ἔχοντα τοὺς οἰκείους Ἀρχιερατικῶς καὶ Ἱερατικῶς Προϊσταμένους, τὰς Ἐντίμους Ἐπιτροπάς, τοὺς Ἐκπαιδευτικοὺς Λειτουργοὺς καὶ τὰ Δ. Συμβούλια τῶν Φιλανθρωπικῶν καὶ Μορφωτικῶν Ὀργανώσεων, ὑπεδέχθησαν τὴν Α. Θ. Παναγιότητα μετὰ ζωηροτάτων ἐκδηλώσεων ἐνθουσιασμοῦ καὶ εὐλαβείας καὶ ποικιλοτρόπως διεδήλωσαν τὴν πρὸς τὸ σεπτὸν Αὐτῆς πρόσωπον στοργὴν καὶ ἀφοσίωσιν αὐτῶν.

Πανταχοῦ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὡμίλησε πρὸς τοὺς συγκεντρωμένους χριστιανούς, εὐχαριστήσασα διὰ τὰς γενομένας Αὐτῇ ὑποδοχὰς καὶ ἐκφράσασα τὴν εὐαρέσκειαν Αὐτῆς διὰ τὸν πλοῦτον τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν αἰσθημάτων καὶ τὴν ἀφοσίωσιν αὐτῶν πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν, ὡς καὶ διὰ τὴν ἣν συνήντησεν εὐπρέπειαν ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς καὶ πολυμερῆ κοινοτικὴν ὀργάνωσιν.

Εἰς ἑκάστην Κοινότητα ἡ Α. Θ. Παναγιότης περιειργάσθη τὰ κοινοτικὰ ἱδρύματα καὶ ἐζήτησε καὶ ἔλαβε λεπτομερεῖς πληροφορίας περὶ τῆς λειτουργίας τοῦ κοινοτικοῦ μηχανισμοῦ.

Ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Ἀρμενικοῦ Πατριαρχείου παρὰ τῇ Α. Θ. Π.

Τῇ 1ῃ τ. μ., προσῆλθεν ἵνα συγχαρῇ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ἐπὶ τῇ Ἐνθρονίσει Αὐτῆς ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ ἐνταῦθα Ἀρμενικοῦ Πατριαρχείου Σεβ. κ. Μεσρὸπ Ἀσλανιάν, συνοδευόμενος ὑπὸ τεσσάρων ἀνωτέρων Κληρικῶν τοῦ Πατριαρχείου.

Ἡ Α. Σεβασμιότης, γενομένη λίαν τιμητικῶς δεκτὴ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, ὡδηγήθη εἰς τὸ Πατριαρχικὸν Γραφεῖον καὶ παρουσιασθεῖσα πρὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὑπέβαλεν Αὐτῇ τὰς συγχαρητηρίους προσρήσεις καὶ εὐχὰς ἑαυτῆς τε καὶ τῆς Ἀρμενικῆς Ἐκκλησίας, διαδηλώσασα ἅμα καὶ τὰ πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ τὸ σεπτὸν Αὐτῆς Κέντρον αἰσθήματα ἰδιαιτέρας τιμῆς καὶ ἀγάπης τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετ' ἐγκαρδιότητος δεχθεῖσα τὸν Σεβ. Τοποτηρητὴν καὶ τοὺς συνοδοὺς Αὐτοῦ, ηὐχαρίστησε θερμῶς διὰ τὰς πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ τὸ πρόσωπον Αὐτῆς ἐκδηλώσεις ταύτας καὶ διεβεβαίωσε τὸν Ἀρμένιον Ἱεράρχην ὅτι ἀμοιβαίως καὶ ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία πολλὴν τρέφει τιμὴν καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν σεβασμίαν Ἀρμενικὴν Ἐκκλησίαν.

Ἐπηκολούθησε φιλικὴ συνδιάλεξις ἐπὶ ζητημάτων ἐνδιαφερόντων τὰς δύο Ἐκκλησίας, μεθ' ἣν ὁ Σεβ. Τοποτηρητὴς ἀποχαιρετήσας τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀνεχώρησε τῶν Πατριαρχείων, προπεμφθεὶς μετὰ τῶν προσηκουσῶν καὶ αὖθις τιμῶν.

Τὸν Σεβ. Ἀρμένιον Τοποτηρητὴν ἀντεπεσκέφθη ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἰς τὸ ἐν Κοντοσκαλίῳ Ἀρμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ διεβίβασε τὰς πατριαρχικὰς προσρήσεις καὶ εὐχαριστίας ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Μελίτων, ἐν συνοδείᾳ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τουρκικοῦ Γραφείου κ. Ε. Μαυρίδου.

Ἀνταλλαγὴ ἐπισκέψεων μεταξὺ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τοῦ Ἐξοχ. Νομάρχου καὶ Δημάρχου τῆς Πόλεως.

Τῇ 14ῃ τ. μ. ἡ Α. Θ. Παναγιότης, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶ, τοῦ Πανοσ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου, τοῦ Πανοσ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῆς Ἀκολουθίας Αὐτῆς, μεταβᾶσα εἰς τὴν ἕδραν τῆς Νομαρχίας τῆς Πόλεως ἐπεσκέφθη τὸν Ἐξοχ. Νομάρχην καὶ Δήμαρχον Δρα Λουτφῆ Κιρδάρ.

Ἡ Α. Ἐξοχότης, μετὰ πολλῆς τιμῆς καὶ σεβασμοῦ ὑποδεχθεῖσα τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, δι' ἐγκαρδίων

λόγων ἐξέφρασε τὴν πολλὴν χαρὰν καὶ τὰς θερμὰς Αὐτοῦ εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ πατριαρχικῇ ἐπισκέψει.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἀφοῦ ἐξέφρασε τὴν ἰδιαιτέραν Αὐτῆς εὐχαρίστησιν ἣν αἰσθάνεται ἐπισκεπτομένη τὸ Διοικητήριον τῆς ὡραίας ἡμῶν Πόλεως καὶ τὴν ἐκτίμησιν Αὐτῆς διὰ τὸ ἔργον τῆς Α. Ἐξοχότητος, ἐζήτησε καὶ ἔλαβε πληροφορίας περὶ τῶν συντελουμένων ἐν τῇ πόλει ἔργων πολιτισμοῦ, ὡς καὶ περὶ τῶν διαφόρων αὐτῆς προβλημάτων.

Κατὰ τὴν συνδιάλεξιν ταύτην, ἥτις διεξήχθη ἐν ἀτμοσφαίρᾳ πλήρους ἐγκαρδιότητος, παρίστατο καὶ ὁ ἐκ τῶν Δημοτικῶν Συμβούλων κ. Α. Κουκούλης, ἰατρός.

Ἀκολούθως ἐλήφθησαν ἀναμνηστικαὶ φωτογραφίαι ἔν τε τῷ ἐπισήμῳ Γραφείῳ τῆς Α. Ἐξοχότητος καὶ τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ τῆς Νομαρχίας, μεθ' ὃ ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἀποχαιρετήσασα τὸν Ἐξοχ. Νομάρχην ἀνεχώρησε μετὰ τῆς συνοδείας Αὐτῆς, προπεμφθεῖσα μετὰ τιμῶν καὶ ἐκδηλώσεων σεβασμοῦ.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ὁ Ἐξοχ. Νομάρχης προσέφερε εἰς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὡραῖον λεύκωμα, περιέχον εἰκόνας τῶν ἐν τῇ πόλει συντελουμένων ἐξωραϊστικῶν ἔργων, μετὰ θερμῆς ἰδιοχείρου ἀφιερώσεως.

Ὁ Ἐξοχώτατος Νομάρχης καὶ Δήμαρχος τῆς Πόλεως Δρ. Λουτφῆ Κιρδάρ, ἀνταποδίδων τὴν πατριαρχικὴν ἐπίσκεψιν, προσῆλθε τῇ 19η τ. μ. εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, γενόμενος δεκτὸς μετὰ τῶν προσηκουσῶν τῷ ἀξιώματι αὐτοῦ τιμῶν καὶ πολλῆς ἐγκαρδιότητος.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐδέχθη τὴν Α. Ἐξοχότητα ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Γραφείῳ, παρόντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος, Δέρκων, Προύσης, Ἴμβρου καὶ Τενέδου, Περγάμου, Χαλδίας καὶ Σάρδεων, τοῦ Πανοσ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου καὶ τοῦ Πανοσ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἡ Α. Ἐξοχότης ηὐχαρίστησε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα διὰ τὴν ἐπίσκεψιν Αὐτῆς εἰς τὴν ἕδραν τῆς Νομαρχίας καὶ διὰ τὴν ἐπιφυλαχθεῖσαν Αὐτῷ ὑποδοχὴν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, ἐκφράσας τὴν χαρὰν Αὐτοῦ διότι ἐπισκέπτεται τὸ Πατριαρχεῖον καὶ ἔχει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπανίδῃ τὸ σεπτὸν Αὐτῆς πρόσωπον καὶ νὰ συναντήσῃ τοὺς Σεβ. Ἁγίους Ἀρχιερεῖς.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀφ' ἑτέρου διηρμήνευσε τὴν πολλὴν χαρὰν Αὐτῆς τε καὶ τῶν Ἁγίων Ἀρχιερέων, ὑποδεχομένων τὴν Α. Ἐξοχότητα εἰς τὸ Πατριαρχεῖον.

Ἐπηκολούθησεν ἐγκάρδιος συνομιλία τῆς Α. Ἐξοχότητος μετὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῶν Ἁγίων Ἀρχιερέων, μετὰ τὴν ὁποίαν ἐλήφθησαν ἀναμνηστικαὶ φωτογραφίαι.

Εἰς τὴν Α. Ἐξοχότητα κατὰ τὴν ἀναχώρησιν Αὐτοῦ ἐκ τῶν Πατριαρχείων ἐγένετο τιμητικὴ ὡσαύτως προπομπή.

Παρὰ τῷ Πρεσβευτῇ τῆς Μ. Βρεττανίας.

Τῇ 7η τ. μ. ἡ Α. Θ. Παναγιότης, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Πανοσ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου καὶ τῆς Ἀκολουθίας Αὐτῆς, μεταβᾶσα εἰς τὸ ἐνταῦθα Μέγαρον τῆς Βρεττανικῆς Πρεσβείας ἀντεπεσκέφθη τὸν ἐν Ἀγκύρᾳ Πρεσβευτὴν τῆς Μ. Βρεττανίας, Sir David Kelly.

Τῇ Α. Θ. Παναγιότητι, κατά τε τὴν ἄφιξιν καὶ ἀναχώρησιν Αὐτῆς, ἀπεδόθησαν ἐν τῇ Πρεσβείᾳ αἱ προσήκουσαι τιμαί.

Ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας καὶ ὁ Ἐπιτετραμμένος τῆς Αὐστρίας εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Τῇ 12η τ. μ. προσῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ ἐν Ἀγκύρᾳ Πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας Ἐξοχ. Jean Lescuyer, γενόμενος δεκτὸς μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Πρωτοκόλλου προβλεπομένων τιμῶν.

Τὴν Α. Ἐξοχότητα ἀντεπεσκέφθη ἡ Α. Θ. Παναγιότης τῇ 14η τοῦ μηνός, μεταβᾶσα εἰς τὸ ἐνταῦθα Μέγαρον τῆς Γαλλικῆς Πρεσβείας, ἐν συνοδείᾳ τοῦ Πανοσ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου καὶ τῆς Ἀκολουθίας Αὐτῆς.

Τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ἐπεφυλάχθη τιμητικὴ ὑποδοχὴ ἐν τῇ Πρεσβείᾳ.

— Τῇ 16η τ. μ. τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐπεσκέφθη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὁ ἐν Ἀγκύρᾳ Ἐπιτετραμμένος τῆς Αὐστρίας Ἐξοχ. κ. Clemens Wildner, γενόμενος δεκτὸς μετὰ τῶν προσηκουσῶν τιμῶν.

Ὁ νέος Γεν. Πρόξενος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Τῇ 26η τ. μ. προσελθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ νέος ἐνταῦθα Γεν. Πρόξενος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς κ. John Macdonald, ἐν συνοδείᾳ τοῦ Προξένου κ. E. Hutton. Εἰς τοὺς ἐπισήμους ξένους ἀπεδόθησαν αἱ νενομισμέναι τιμαί.

Ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀντεπεσκέφθη τὸν κ. Γεν. Πρόξενον εἰς τὸ ἐνταῦθα Ἀμερικανικὸν Προξενεῖον ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος.

Πατριαρχικαὶ εὐχαριστίαι.

Σεπτῇ πατριαρχικῇ ἐντολῇ, ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Διερμηνέως τῶν Πατριαρχείων κ. Ἀ. Μελίδου, ἐπεσκέφθη ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τὴν ἐνταῦθα Ἀντιπροσωπείαν τῆς Ἁγίας Ἕδρας, τὸν Πρωθιερέα τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, τὴν Ἀρχιρραβινείαν, καὶ τὰ Προξενεῖα Ἑλλάδος, Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, Μ. Βρεττανίας, Γαλλίας, Ἰταλίας, Βελγίου, Ὁλλανδίας, Σουηδίας, Ἑλβετίας, Ἰσπανίας, Πορτογαλίας, Ἀργεντινῆς καὶ Λιβάνου, εὐχαριστήσας διὰ τὴν συμμετοχὴν αὐτῶν εἰς τὴν τελετὴν τῆς Ἐνθρονίσεως.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης εἰς Φιλανθρωπικὰ Ἱδρύματα τῆς Πόλεως.

Τῇ 24η τ. μ. ἡ Α. Θ. Παναγιότης, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Πανοσ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου Ἀρχιμ. κ. Ἰακώβου καὶ τῆς Ἀκολουθίας Αὐτῆς, ἐπεσκέφθη τὸ Δημαρχιακὸν Πτωχοκομεῖον Δαροὺλ-Ἀτζεζέ, γενομένη τιμητικῶς δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Βοηθοῦ Δημάρχου, κ. Ναζὶμ Ἀρδᾶ, ἐξ ὀνόματος τοῦ Νομάρχου καὶ Δημάρχου τῆς Πόλεως, καὶ τοῦ Διευθυντοῦ καὶ Ἀρχιάτρου τοῦ Ἱδρύματος κ. Μπεκὶρ Ζαφίρ.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης περιελθοῦσα τὰ τμήματα τοῦ Πτωχοκομείου ἀπηύθυνε λόγους παραμυθίας πρὸς τοὺς τροφίμους αὐτοῦ, οἵτινες ὑ-

πεδέχθησαν Αὐτὴν μετὰ συγκινήσεως καὶ ἐκδηλώσεων βαθυτάτου σεβασμοῦ.

Ἀπερχομένη ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειαν Αὐτῆς διὰ τὸ σπουδαῖον ἔργον τοῦ ἱδρύματος, ἀποτελοῦντος τίτλον τιμῆς διὰ τὸν πολιτισμὸν τῆς Χώρας, καὶ προῆλθεν εἰς δωρεὰν 1.000 Λ. Τ. ἐκ τοῦ προσωπικοῦ Αὐτῆς Ταμείου.

Λίαν συγκεκινημένοι ἐκ τῆς πατριαρχικῆς ἐπισκέψεως ὅ τε Βοηθὸς Δήμαρχος καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Πτωχοκομείου ὑπέβαλον τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ὁ μὲν πρῶτος τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τῶν Δημοτικῶν Ἀρχῶν ὁ δὲ δεύτερος τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν τροφίμων τοῦ Ἀσύλου.

Ὁ Ἐξοχ. Νομάρχης καὶ Δήμαρχος Δρ. Λουτφῆ Κιρδὰρ δι' ἐπιστολῆς ἐξέφρασε τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας τοῦ Δήμου διὰ τὸ ὑψηλὸν Αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ Ἱδρύματος ἐνδιαφέρον.

— Τῇ 25ῃ τ. μ., ἡ Α. Θ. Παναγιότης, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πριγκηποννήσων κ. Δωροθέου καὶ τῆς Ἀκολουθίας Αὐτῆς, ἐπεσκέφθη τὸ δεύτερον τὰ Νοσοκομεῖα Βαλουκλῆ. Κατὰ τὴν μετάβασιν Αὐτῆς διῆλθεν ἐκ τῆς Ἱ. Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ προσεκύνησε, περιεργασθεῖσα πάντα τὰ ἐν τῷ αὐλογύρῳ αὐτῆς κτίρια.

Εἰς τὰ Νοσοκομεῖα τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὑπεδέχθησαν ἡ Ἐφορεία, ὁ Διευθυντὴς ἰατρὸς κ. Ε Δανιηλίδης καὶ τὸ ἰατρικὸν σῶμα.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν πρώτοις περιῆλθε τὰ τμήματα τοῦ Ψυχιατρείου, τοῦ Χημείου, καὶ τοῦ Φαρμακείου, λαβοῦσα πληροφορίας παρὰ τοῦ συνοδεύοντος Αὐτὴν κ. Διευθυντοῦ καὶ τῶν οἰκείων Τμηματαρχῶν καὶ ἀπευθύνασα λόγους παραμυθίας πρὸς τοὺς νοσηλευομένους, ἐπαίνων δὲ καὶ ἐνθαρρύνσεως πρὸς τοὺς ἐργαζομένους ἐν αὐτοῖς.

Μετὰ ταῦτα μετέβη εἰς τὸ Γηροκομεῖον, ἔνθα ἐγένετο ἀντικείμενον συγκινητικῶν ἐκδηλώσεων ἀπὸ μέρους τῶν γερόντων.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπ' ἀρκετὸν παραμείνασα ἐν τῷ Γηροκομείῳ ἐπεσκέφθη ἕνα ἕκαστον τῶν γηροκομουμένων, πρὸς οὓς ἀπηύθυνε λόγους πατρικῆς στοργῆς καὶ ἐνδιαφέροντος.

Ἀναχωροῦσα ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐξῆρε τὴν σπουδαιότητα τῆς ἀποστολῆς τῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων Βαλουκλῆ καὶ συνεχάρη τὴν Ἐφορείαν, τὸν Διευθυντήν, τοὺς ἰατροὺς καὶ τὸ προσωπικὸν διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἡ Α. Θ. Παναγιότης προῆλθεν εἰς νέαν πρὸς τὰ Νοσοκομεῖα προσωπικὴν δωρεάν, καταθέσασα εἰς τὴν Διεύθυνσιν ποσὸν Λ. Τ. 300 διὰ τὴν παρασκευὴν γλυκύσματος πρὸς διανομὴν εἰς τοὺς τροφίμους τοῦ Γηροκομείου.

Ὀνομαστήρια.

Τὸν κατὰ τὸν παρόντα μῆνα (23) ἑορτάσαντα Σεβ. Μητροπολίτην Προύσης κ. Πολύκαρπον ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη αὐτοπροσώπως, ἐπισκεφθεῖσα αὐτὸν κατ' οἶκον.

Ἐπίσης αὐτοπροσώπως συνεχάρη τὸν ἑορτάσαντα Πανοσ. Μ. Ἀρχιδιάκονον κ. Μελέτιον, ἐπισκεφθεῖσα αὐτὸν ἐν τῷ Γραφείῳ αὐτοῦ.

Τῷ ὡσαύτως κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἑορτάσαντι Πανοσ. Δευτερεύοντι τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων κ. Ἰσιδώρῳ διεβιβάσθησαν καταλλήλως αἱ πατριαρχικαὶ εὐχαί.

Ἀφίξεις—Ἀναχωρήσεις.

Τῇ 20ῇ τ. μ. ἀφίκετο ἀεροπορικῶς ἐξ Ἑλβετίας, ἔνθα εἶχε μεταβῇ συνοδεύων τὸν Παναγιώτατον Πατριάρχην πρῴην Κωνσταντινουπόλεως καὶ Πρόεδρον Ἐφέσου κ. Μάξιμον, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος.

Τὴν Α. Σεβασμιότητα ὑπεδέχθη ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος.

Ἐπισκέψεις.

Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐπεσκέφθησαν:

— Ὁ ἐνταῦθα Γεν. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Μ. Μελᾶς μετὰ τῆς εὐγενεστάτης συζύγου αὐτοῦ, τῶν Προξένων κ. κ. Λ. Καυταντζόγλου καὶ Δ. Δημητροπούλου καὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Προξενείου.

— Ὁ ἐνταῦθα Γεν. Πρόξενος τῆς Μ. Βρεττανίας κ. G. Meade.

— Ὁ Βουλευτὴς Σταμποὺλ κ. Ν. Φακατσέλης, ἰατρός.

— Ὁ ἰατρὸς κ. Ἀ. Κουκούλης, Δημοτικὸς Σύμβουλος.

— Ὁ Πρωθιερεὺς τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας Αἰδεσ. κ. C. Piper.

— Ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς Τραπέζης **Yapı ve Kredi** κ. **Sermet Çifter** μετὰ τοῦ Προέδρου τῶν Οἰκονομικῶν Ὑποθέσεων καὶ τοῦ Κεντρικοῦ Διευθυντοῦ κ. κ. **Kemal Türkömer** καὶ **Tacettin Baykal**.

— Τὰ μέλη τῆς ἐνταῦθα παρεπιδημούσης Ἑλληνικῆς Στρατιωτικῆς Ἀποστολῆς Γεωγραφικῆς Ὑπηρεσίας Ταξίαρχος Γ. Σπηλιωτόπουλος, Διευθυντής, Ἀντισυνταγματάρχης Ν. Πιερρακέας καὶ Λοχαγὸς Ἀ. Παπαλεονάρδος.

— Ἡ Κεντρικὴ Ἐφορεία τῆς Κοινότητος Σταυροδρομίου μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῶν Εἰσοδίων Σταυροδρομίου.

— Ἡ Ἐφορεία τῶν Νοσοκομείων Βαλουκλῆ.

— Ἡ Ἐφορεία τῶν Ὀρφανοτροφείων.

— Ἡ Ἐφορεία τῆς Μεγάλης Σχολῆς.

— Ἡ Ἐφορεία τοῦ Ἰωακειμείου Παρθεναγωγείου.

— Ἡ Ἐφορεία τοῦ Ζαππείου Παρθεναγωγείου.

— Τὸ Διοικ. Συμβούλιον τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος Πέραν.

— Τὸ Διοικ. Συμβούλιον τῆς Ἑλληνικῆς Ἑνώσεως.

— Ἡ Κεντρικὴ Ἐφορεία Χαλκηδόνος μετὰ τῆς Ἐφορείας τῶν Σχολῶν.

— Τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου Βοηθείας ἀπόρων νοσηλευομένων τῶν γηροκομουμένων τῶν Νοσοκομείων Βαλουκλῆ.

— Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίας Τριάδος Σταυροδρομίου.

— Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Γαλατᾶ.

— Ἡ Ἐφορεία τῶν Σχολῶν Γαλατᾶ.

— Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱ. Ναοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ Γαλατᾶ.

— Ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Κουρτουλούς.

— Ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Φερίκιοϊ.

— Ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Εὐαγγελιστρίας Προπόδων Κουρτουλούς.

— Ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Μ. Ρεύματος.

— Ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Ὑψωμαθείων.

— Ἡ Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἱ. Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ.

— Ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Βλάγκας.

— Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Νεκροταφείου Σισλῆ.

— Ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Κοντοσκαλίου.

— Ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Ἐδιρνὲ-Καποῦ.

— Ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Ξηροκρήνης.

— Ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Ξυλοπόρτης.

— Ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Βαλατᾶ.

— Ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Τζιβαλίου.

— Οἱ Ἡγούμενοι καὶ οἱ Ἐπίτροποι τῶν ἐν Γαλατᾷ Ρωσσικῶν Μετοχίων.

— Ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Πριγκήπου, τῆς Ἐπαρχίας Πριγκηποννήσων.

— Ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Χρυσουπόλεως, τῆς Ἐπαρχίας Χαλκηδόνος.

— Ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Τσεγκέλκιοϊ, τῆς Ἐπαρχίας Χαλκηδόνος.

— Ὁ Διευθυντὴς καὶ οἱ Καθηγηταὶ τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς.

— Ὁ Διευθυντὴς καὶ οἱ Καθηγηταὶ τοῦ Ἰωακειμείου Παρθεναγωγείου.

— Οἱ Διευθυνταὶ καὶ Καθηγηταὶ τῶν Ἐκπαιδευτηρίων τῆς Κοινότητος Σταυροδρομίου.

— Ἀντιπροσωπεία τῆς ἐνταῦθα παροικίας Ἠπειρωτῶν.

— Ἀντιπροσωπεία τῶν ἐνταῦθα Τουρκοκρητῶν.

— Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Φιλανθρωπικοῦ Συνδέσμου Σταμπούλ.

— Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου Ἀποφοίτων τῆς Μ. Γ. Σχολῆς.

— Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου Ἀποφοίτων Ζωγραφείου Γυμνασίου.

— Ὁ Ἀρχίατρος καὶ τὸ ἰατρικὸν σῶμα τοῦ Ἰατρείου τῆς Κοινότητος Σταυροδρομίου.

— Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου Ἀποφοίτων τοῦ Ζαππείου Παρθεναγωγείου.

— Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου Ἀποφοίτων Ἰωακειμείου Παρθεναγωγείου.

— Τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος Κουρτουλούς.

— Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Ἀθλητικοῦ Συλλόγου Κουρτουλούς.

— Τὸ Δ. Συμβούλιον καὶ αἱ Κοσμήτριαι τοῦ Συσσιτίου Ἁγίας Τριάδος Σταυροδρομίου.

— Τὸ Δ. Συμβούλιον καὶ αἱ Κοσμήτριαι τοῦ Συσσιτίου καὶ τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Σταυροδρομίου.

— Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Συσσιτίου τῆς Κοινότητος Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Ὑψωμαθείων.

— Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Μορφωτικοῦ Συνδέσμου τῆς Κοινότητος Βλάγκας.

— Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Φιλανθρωπικοῦ Συνδέσμου Χρυσουπόλεως, τῆς Ἐπαρχίας Χαλκηδόνος.

— Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Μορφωτικοῦ Συνδέσμου Πριγκήπου, τῆς Ἐπαρχίας Πριγκηποννήσων.

— Ὁ κ. Ἀλέξανδρος Ζαφειριάδης, Δήμαρχος τῆς Νήσου Ἴμβρου.

— Κοινοτικὴ Ἀντιπροσωπεία τῆς Νήσου Τενέδου.

— Ὅμιλος τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Σταμποὺλ Ὀρθοδόξων φοιτητῶν.

— Ὅμιλος τῶν ἐν τῷ Τουρκικῷ

Στρατῷ ὑπηρετούντων Ὀρθοδόξων στρατιωτικῶν ἰατρῶν.

— Ὁ κ. Κ. Βασιλειάδης, Διευθυντὴς τῆς Ἐφημερίδος «Ἀπογευματινή».

— Ὁ κ. Γρ. Κόκκινος, Διευθυντὴς τῆς Ἐφημερίδος «Βῆμα».

— Ὁ κ. Στ. Ζερβόπουλος, Διευθυντὴς τῆς Ἐφημερίδος «Χρόνος».

— Ὁ κ. Τ. Ναούμ, Ἀνταποκριτὴς τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Πρακτορείου Εἰδήσεων.

— Ὁ κ. Κ. Κομποθέκρας, Ἀνταποκριτὴς Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων.

— Ὁ κ. Χρ. Κολλιάτσος, Ἀπεσταλμένος τῆς Ἀθηναϊκῆς Ἐφημερίδος «Καθημερινή».

— Ὁ κ. **M. Ramazanoğlu** Διευθυντὴς τοῦ Μουσείου τῆς Ἁγίας Σοφίας.

— Ὁ κ. **Nihat Reşat** Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Σταμπούλ.

— Ὁ κ. **Burhan Felek** Δημοτικὸς Σύμβουλος Σταμπούλ.

— Ὁ κ. **Ezra Young**, Διευθυντὴς τοῦ ἐνταῦθα Ἀμερικανικοῦ Σπουδαστηρίου Ἀρρένων.

— Ἡ Δὶς **Clairy**, Διευθύντρια τοῦ ἐνταῦθα Ἀμερικανικοῦ Σπουδαστηρίου Θηλέων.

— Ὁ κ. καὶ ἡ κ. **Bury**, τῆς ἐνταῦθα Ἀμερικανικῆς Ἱεραποστολῆς.

- Τὰ μέλη τοῦ Καλλιτεχνικοῦ Θεατρικοῦ Συγκροτήματος Μανωλίδου - Παπᾶ.

— Ἀντιπροσωπεία τῶν φοιτητῶν τῆς Ἀκαδημίας Ὡραίων Τεχνῶν.

ΜΗΝΟΣ ΜΑΡΤΙΟΥ

Ἡ Κυριακὴ τῆς Ὀρθοδοξίας ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.

Ἐν μέσῳ πυκνοῦ ἐκκλησιάσματος καὶ μετὰ πολλῆς ἐπιβλητικότητος καὶ κατανύξεως ἑωρτάσθη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἡ ἑορτὴ τῆς Ὀρθοδοξίας (13 τοῦ μηνός).

Τῆς Θείας Λειτουργίας προέστη ἡ Α. Θ. Παναγιότης, συνελειτούργησαν δὲ μετ' Αὐτῆς ἅπαντες οἱ Σεβ. Συνοδικοί τε καὶ παρεπιδημοῦντες Μητροπολῖται, πλὴν τοῦ ἀσθενοῦντος Σεβ. Μητροπολίτου Κυδωνιῶν κ. Ἀγαθαγγέλου.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, κατὰ τὴν τάξιν, περιεβλήθη τὴν Ἀρχιερατικὴν Αὐτῆς ἀμφίεσιν ἐν τῷ Σωλέᾳ.

Τὸν θεῖον λόγον ἐκήρυξεν ἀπὸ τοῦ Πατριαρχικοῦ ἄμβωνος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως κ. Γεννάδιος.

Μεταξὺ τοῦ πυκνοῦ ἐκκλησιάσματος παρῆσαν συμπροσευχόμενοι ὁ Εὐγενέστατος Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Μ. Μελᾶς, οἱ Ὀφικιάλλοι, Καθηγηταὶ καὶ πλεῖστα ἐπίλεκτα μέλη τῆς καθ' ἡμᾶς κοινωνίας.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνῆλθεν, ἐν λιτανείᾳ καὶ ἐν μέσῳ τῶν θερμῶν ἐκδηλώσεων τοῦ περιεστῶτος εὐλαβοῦς λαοῦ, εἰς τὸ Ἰδιαίτερον Πατριαρχικὸν Παρεκκλήσιον, ἔνθα ἀνέγνω ἐπὶ δίσκου κολλύβων Τρισάγιον ὑπὲρ τῶν ἀοιδίμων Πατριαρχῶν, Ὀρθοδόξων Βασιλέων καὶ πάντων τῶν κεκοιμημένων Ὀρθοδόξων.

Πάνσεπτος Πατριαρχικὸς Ναός.

Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ:

— Κατὰ τοὺς Ἑσπερινοὺς τῶν Σαββάτων καὶ τῆς Ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

— Κατὰ τὰς θείας Λειτουργίας τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς, τῆς Β' τῶν Νηστειῶν, τῆς Ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, καθ' ἣν συνεχοροστάτησαν Αὐτῇ καὶ οἱ Σεβ. Συνοδικοὶ Ἀρχιερεῖς.

— Κατὰ τοὺς κατανυκτικοὺς Ἑσπερινοὺς τῶν Κυριακῶν τοῦ μηνός.

— Κατὰ τὰς Θ. Λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων καὶ

— Κατὰ τὰς Ἀκολουθίας τῶν Χαιρετισμῶν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Πατριαρχικαὶ Χοροστασίαι ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ.

Εὐλαβεῖ προσκλήσει τῶν οἰκείων Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτροπῶν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἐχοροστάτησεν εἰς τοὺς κάτωθι Ἱ. Ναούς:

— Τῇ 16ῃ τ. μ. ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῆς Κοινότητος Ποτηρᾶ.

— Τῇ 18ῃ τ. μ. ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ.

— Τῇ 28ῃ τ. μ. ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγίου Νικολάου Ὑψωμαθείων.

Καθ' ἁπάσας τὰς ὡς ἄνω χοροστασίας ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐκήρυξε τὸν Θ. Λόγον καὶ ἐγένετο δεκτὴ μετ' ἐνθέρμων ἐκδηλώσεων εὐλαβείας ὑπὸ τῶν ἐντίμων Ἐπιτροπῶν καὶ τῶν εὐσεβῶν Χριστιανῶν, οἵτινες προσῆλθον ἀθρόοι ἵνα λάβωσι τὴν Πατριαρχικὴν εὐλογίαν.

Μετὰ τὴν χοροστασίαν Αὐτῆς ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετέβη εἰς τὰ Νοσοκομεῖα Βαλουκλῆ καὶ ἐπεσκέφθη τοὺς ἐν αὐτοῖς νοσηλευομένους.

Περιοδεία τῆς Α. Θ. Π. ἀνὰ τοὺς Ἱ. Ναοὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, συνεχίζουσα τὴν ἀνὰ τὴν Ἁγιωτάτην Ἀρχιεπισκοπὴν περιοδείαν Αὐτῆς, κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἐπεσκέφθη τοὺς κάτωθι Ἱ. Ναούς:

— Τῇ 1ῃ τ. μ. τοὺς Ἱ. Ναοὺς Παναγίας Ἐγρῆ-Καποῦ καὶ Παναγίας Τεκφοὺρ-Σαραΐου.

— Τῇ 3ῃ τ. μ. τοὺς Ἱ. Ναοὺς Ἁγίου Δημητρίου Ξυλοπόρτης, Παναγίας Βαλίνου καὶ Ἁγίας Παρασκευῆς Καζλῆ-Τσεσμέ.

— Τῇ 4ῃ τ. μ. τοὺς Ἱ. Ναοὺς Ἁγίου Δημητρίου Ξηροκρήνης, Ἁγίου Χαραλάμπους Βεβεκίου καὶ τὸν ἐν Σισλῇ Βουλγαρικὸν Ναόν.

— Τῇ 5ῃ τ. μ. τὸ Νεκροταφεῖον Σισλῆ, ἔνθα καὶ ἐτέλεσε γενικὸν Τρισάγιον ὑπὲρ τῶν ἐν αὐτῷ ἀναπαυομένων.

— Τῇ 6ῃ τ. μ. τὰ ἐν Φαναρίῳ Μετόχια τοῦ Θεοβαδίστου Ὄρους Σινᾶ καὶ τοῦ Παναγίου Τάφου.

— Τῇ 11ῃ τ. μ. τὰ ἐν Γαλατᾷ Ρωσσικὰ Μετόχια τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος καὶ τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

— Τῇ 14ῃ τ. μ. τοὺς Ἱ. Ναοὺς Εὐαγγελιστρίας Βαφεοχωρίου, Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Στένης, Ἁγίου Νικολάου Νεοχωρίου καὶ Παναγίας Νεοχωρίου.

— Τῇ 15ῃ τ. μ. τοὺς Ἱ. Ναοὺς Εὐαγγελιστρίας Προπόδων Κουρτουλούς, καὶ Ἁγίου Ἀθανασίου Κουρλούς.

— Τῇ 19ῃ τὸν Ἱ. Ναὸν Ἁγίας Παρασκευῆς Χάσκιοϊ.

— Τῇ 21ῃ τ. μ. τὸ Ἱ. Ἁγίασμα τῶν Τεσσαράκοντα μαρτύρων ἐν Βεσικτάς.

— Τῇ 23ῃ τ. μ. τοὺς Ἱ. Ναοὺς Παναγίας Ἐλπίδος καὶ Ἁγίας Κυριακῆς Κοντοσκαλίου καὶ Ἁγίου Γεωργίου, Θείας Ἀναλήψεως καὶ Ἁγίου Νικολάου Συμπλέγματος Ὑψωμαθείων.

— Τῇ 25ῃ τ. μ. τὸ Ἱ. Ἁγίασμα τοῦ Ἁγίου Θεράποντος ἐν Σιρκετζῇ.

Εἰς τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα πανταχοῦ ἐπεφυλάχθη θερμοτάτη ὑποδοχὴ ἀπὸ μέρους τῶν Ἱερατικῶς Προϊσταμένων, τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ τῶν ἐνοριτῶν, οἱ ὁποῖοι μετ' ἐκδηλώσεων βαθείας εὐλαβείας ἔσπευσαν ἵνα λάβωσι τὰς ἁγίας Πατριαρχικὰς εὐλογίας.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης κατὰ τὰς ἐπισκέψεις ταύτας ὡμίλησε πρὸς τὰ συρρεύσαντα πυκνὰ πλήθη, ἐκφράσασα τὴν εὐαρέσκειαν Αὐτῆς διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν Κοινοτήτων, δοῦσα ἅμα ὑποθήκας καὶ ὁδηγίας ἐπὶ τοῦ τρόπου ἐργασίας τῶν Κοινοτήτων διὰ τὴν ἐπίτευξιν περαιτέρω προόδου.

Συγκέντρωσις τοῦ Ἱ. Ἐνοριακοῦ Κλήρου.

Καὶ κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ὁ Ἱ. Ἐνοριακὸς Κλῆρος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς συνεκεντρώθη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.

Κατὰ τὴν συγκέντρωσιν ταύτην γενομένην τῇ 22ᾳ τ. μ. ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὡμίλησε πρὸς τὸν Ἱ. Κλῆρον ἀναπτύξασα τὴν μοναδικὴν καὶ προνομιοῦχον θέσιν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ διὰ λόγων μεστῶν ἐννοιῶν διαγράψασα τὰ καθήκοντα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ. Πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σπουδαίου ἔργου αὐτοῦ ὁ Ἱερὸς Κλῆρος θὰ ἔχῃ, ἐτόνισεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης, πᾶσαν συναντίληψιν ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας.

Συγκέντρωσις τῶν Ἱεροψαλτῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ Αὐτῆς ὅπως ὁ Ἱερὸς Ναὸς καταστῇ κέντρον πνευματικῆς ἀκτινοβολίας καὶ δυνάμεως, ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ ἐκκλησιαζόμενος νὰ εὑρίσκῃ ψυχικὴν ἀνάπαυσιν καὶ τὸ ἀπαραίτητον κλῖμα διὰ τὴν ἐπικοινωνίαν αὐτοῦ μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποίου νὰ ἀντλῇ δύναμιν διὰ τὴν καθ' ἡμέραν ζωήν, μετὰ τὸν ἱερὸν κλῆρον ἔστρεψε τὴν προσοχὴν Αὐτῆς πρὸς τοὺς ἱεροψάλτας, ὡς σπουδαίους συντελεστὰς τῆς ἀρτίας διεξαγωγῆς τῶν τῆς Θείας Λατρείας. Οὕτω τῇ 8ῃ τοῦ μηνὸς συνεκεντρώθησαν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἅπαντες οἱ ἱεροψάλται τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς πρὸς τοὺς ὁποίους ὡμίλησεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐξάρασα τὴν ἀξίαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν Μουσικῆς καὶ τονίσασα τὴν ἀνάγκην τῆς καλῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ὑπηρετῇ αὕτη τὸν ὑψηλὸν σκοπὸν τῆς Θείας Λατρείας, ὅστις εἶναι ἡ ὕψωσις τῆς ψυχῆς τοῦ προσευχομένου πρὸς τὸν Θεόν. Ἐν συνεχείᾳ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνέπτυξεν ἐμπεριστατωμένως τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἔργου τῶν ἱεροψαλτῶν καὶ παρέσχεν εἰς αὐτοὺς ὁδηγίας καὶ ὑποθήκας διὰ τὴν τελειοτέραν ἐκπλήρωσιν αὐτοῦ.

Συγκέντρωσις τῶν Νεωκόρων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁλοκληροῦσα τὸ ἐνδιαφέρον Αὐτῆς ὑπὲρ τῶν

ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἐργαζομένων, ἐκάλεσε τῇ 8ῃ τοῦ μηνὸς εἰς συγκέντρωσιν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τοὺς νεωκόρους τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς πρὸς τοὺς ὁποίους, ἀφοῦ ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειαν Αὐτῆς διὰ τὴν καθαριότητα τῶν ἱ. Ναῶν τὴν ὁποίαν αὐτοπροσώπως διεπίστωσεν, ὡμίλησε περὶ τοῦ ἔργου αὐτῶν συστήσασα αὐτοῖς στενὴν μετὰ τῶν ἱερέων συνεργασίαν καὶ ἱεροπρεπῆ παράστασιν ὡς καὶ ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν.

Ἐπισκέψεις τῆς Α. Θ. Π. εἰς Φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα.

Τῇ 3ῃ τοῦ μηνὸς ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Ἰακώβου, ἐπεσκέφθη τὸ ἐν Καράγκιουμρούκ Λαϊκὸν Συσσίτιον τῆς Ἐρυθρᾶς Ἡμισελήνου, γενομένη δεκτὴ μετ' ἐκδηλώσεων βαθείας τιμῆς καὶ σεβασμοῦ ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἐρυθρᾶς Ἡμισελήνου, τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῶν σιτιζομένων.

— Τὴν μεσημβρίαν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεσκέφθη τὸ Ἰατρεῖον καὶ τὸ Συσσίτιον τῆς Ἁγίας Τριάδος Σταυροδρομίου. Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὑπεδέχθησαν ὁ Ἀρχιερατικῶς Προϊσταμενεύων Σταυροδρομίου Σεβ. Μητροπολίτης Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος, ὁ πρόεδρος τοῦ Συσσιτίου Σεβ. Μητροπολίτης Χαλδίας κ. Κύριλλος, ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ναοῦ, ὁ ἀρχίατρος τοῦ Ἰατρείου κ. Φ. Σκοῦρος μετὰ τῶν ἰατρῶν καὶ αἱ κοσμήτριαι τοῦ Συσσιτίου. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἀφοῦ περιειργάσθη τὸ Ἰατρεῖον, μετέβη εἰς τὸ Συσσίτιον καὶ ηὐλόγησε τὴν Τράπεζαν τῶν σιτιζομένων μαθητῶν παρακαθήσασα μετ' αὐτῶν εἰς τὸ μεσημβρινὸν γεῦμα.

— Τῇ 16ῃ τοῦ μηνὸς ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεσκέφθη τὸ μαθητικὸν Συσσίτιον Φαναρίου ἐν συνοδείᾳ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πριγκηποννήσων κ. Δωροθέου καὶ παρεκάθησε τὴν μεσημβρίαν εἰς τὴν κοινὴν τῶν σιτιζομένων τράπεζαν.

Κατὰ τὰς ἐπισκέψεις ταύτας ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπαντῶσα εἰς γενομένας Αὐτῇ προσφωνήσεις ἐξῆρε τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἔργου τῶν συσσιτίων καὶ ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειαν Αὐτῆς πρὸς τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια καὶ τὰς Κοσμητρίας.

Ἀμερικανὸς Ἐπίσκοπος εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Τῇ 26ῃ τ. μ. ἀφίχθη εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ὁ Σεβ. Blaire Larned, Ἀμερικανὸς Ἐπίσκοπος τῶν ἐν Εὐρώπῃ Ἐπισκοπελιανῶν Παροικιῶν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἐνταῦθα Ἐπισκοπελιανῶν.

Ἡ Α. Σ. αὐθημερὸν προσελθοῦσα εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἐν συνοδείᾳ τοῦ Πρωθιερέως τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικανικῆς παροικίας Αἰδεσ. κ. C. Piper, ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, γενόμενος δεκτὸς μετὰ τῶν προσηκουσῶν τιμῶν.

Κατὰ τὴν τελεσθεῖσαν τὴν ἐπομένην Κυριακήν, 27ην τ. μ., ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανοῦ Ἐπισκόπου Λειτουργίαν ἐν τῷ ἐνταῦθα Ἀγγλικανικῷ Ναῷ παρέστη ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Μελίτων, ὁμιλήσας καὶ διαβιβάσας τὰς Πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας.

Μνημόσυνον ἀοιδίμου Μητροπολίτου Σάρδεων Μιχαήλ.

Πρωτοβουλίᾳ τοῦ Συνδέσμου Ἀποφοίτων τῆς Μεγάλης τοῦ Γ. Σχο-

λῆς τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς, 6η τ. μ., ἐτελέσθη ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ Μνημόσυνον ὑπὲρ τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Σάρδεων Μιχαὴλ Κλεοβούλου, διατελέσαντος Σχολάρχου τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης.

Εἰς τὸ τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας, ἡ Α. Θ. Παναγιότης περιβληθεῖσα ἐπιτραχήλιον καὶ ὠμόφορον, ἀνέγνω τρισάγιον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου Ἱεράρχου, μεθ' ὃ ὡμίλησεν ἐξάρασα τὸν βίον καὶ τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Παιδείας.

Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν ἐν τῇ Αἰθούσῃ τῆς Μαρασλείου Σχολῆς ἐπιμνημόσυνον ὑποδοχὴν ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος παρέστη ὁ Πανοσ. Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Μελέτιος.

Πατριαρχικαὶ ἐπισκέψεις.

— Τὸν κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἑορτάσαντα (9 τ. μ.) Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλον κ. Μελίτωνα ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεσκέφθη εἰς τὴν Μ. Πρωτοσυγκελλίαν καὶ συνεχάρη αὐτοπροσώπως.

— Ἐπίσης ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεσκέφθη τὸν κατὰ τὸν παρόντα μῆνα νοσηλευθέντα ἐν τοῖς Νοσοκομείοις Βαλουκλῆ Πανοσ. Ἀρχιμ. Ἀλέξανδρον Καντώνην, Ἱερατικῶς Προϊστάμενον τῆς Κοινότητος Φερίκιοϊ.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις καὶ εὐχαί.

Σεπτῇ ἐντολῇ ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Τριτεύοντος τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων, ἐπεσκέφθη τῇ 8η τ. μ. τὸν ἐνταῦθα Ἀντιπρόσωπον τῆς Ἁγίας Ἕδρας Σεβ. **Andrea Cassulo** καὶ διεβίβασε τὰς συγχαρητηρίους προσρήσεις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῶν γενεθλίων καὶ τῆς ἀναρρήσεως τῆς Α. Α. τοῦ Πάπα Πίου τοῦ ΙΒ'.

Τῇ 11η τ. μ. ἐπεσκέφθησαν τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἐγένοντο δεκτοὶ παρὰ τῷ Πανοσ. Μ. Πρωτοσυγκέλλῳ οἱ Πανοσ. κ. κ. **Angelo Prinetto** καὶ **Gadean Alibranti**, Ἀκροαταὶ τῆς ἐνταῦθα Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἁγίας Ἕδρας, οἵτινες διεβίβασαν τὰς εὐχαριστίας καὶ προσρήσεις τῆς Α. Α. τοῦ Πάπα Πίου τοῦ ΙΒ' πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα διὰ τὰ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῶν γενεθλίων καὶ τῆς ἀναρρήσεως Αὐτοῦ Πατριαρχικὰ συγχαρητήρια.

— Τῇ 15η τ. μ. ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος ἐπεσκέφθη τὸν ἐνταῦθα Γεν. Πρόξενον τῆς Μ. Βρεττανίας καὶ διηρώτησεν ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τὰ τῆς ὑγείας τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Γεωργίου τοῦ Στ', διαβιβάσας ἅμα τὰς Πατριαρχικὰς εὐχὰς ὑπὲρ ταχείας ἀναρρώσεως τῆς Α. Μεγαλειότητος.

— Αὐθημερὸν ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ἐπεσκέφθη ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τὸν Διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας τῆς πόλεως κ. Ἰσμαὴλ Χακκῆ Μπαϊκὰλ καὶ τὸν Βουλευτὴν Σταμποὺλ κ. Χαμδουλλὰχ Σουπχῆ Τανρίοβερ.

— Τῇ 23η τ. μ. οἱ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος καὶ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου ἐπεσκέφθησαν ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τὸν Ἐξοχ. Νομάρχην τῆς Πόλεως Δρα Λουτφῆ Κιρδάρ.

Φυλακαί.

Σεπτῇ ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἐπε-

σκέφθη τὰς φυλακὰς τῆς πόλεως καὶ ἐπαραμύθησε τοὺς ἐν αὐταῖς κρατουμένους Ὀρθοδόξους ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Ἀλέξανδρος Καρακάσης, Ἱερατικῶς Προϊστάμενος Μ. Ρεύματος.

Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἐπεσκέφθησαν:

— Τῇ 2ᾳ αἱ Ἐπιτροπαὶ τῶν Κοινοτήτων Βεβεκίου, Νεοχωρίου καὶ Κουσκουντζουκίου. Ὁ παρεπιδημῶν ἐνταῦθα Βουλευτὴς Θεσσαλονίκης κ. Παπάζης. Ὁ Γεν. Πρόξενος τῆς Ἰταλίας κ. **Gino Berri** γενόμενος τιμητικῶς δεκτός. Ἀντιπροσωπεία τοῦ Μορφωτικοῦ Συλλόγου Μακροχωρίου. Τὸ διδάσκον προσωπικὸν τῆς Σχολῆς Κοντοσκαλίου.

— Τῇ 3ῃ ὁ Πρόεδρος τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος Πριγκηποννήσων κ. **Muhlis Sirmalı** καὶ τὸ Προεδρεῖον τοῦ Ἀθλητικοῦ Συλλόγου Πέραν.

— Τῇ 4ῃ τὸ Προεδρεῖον τοῦ Συνδέσμου Ἐνισχύσεως Σχολῶν. Ἡ Ἐφορία τῶν Ἐκπαιδευτηρίων Σταυροδρομίου. Ἡ Διευθύντρια τῆς Σχολῆς Ταρσῆς Βαρείδου Ἰφιγένεια Μαυρογελάστου. Ὁ Πρόεδρος τῆς Διεθνοῦς ὁμοσπονδίας Φοιτητῶν ἐν Γενεύῃ κ. Τσάρλς Χέϊγουντ.

— Τῇ 7ῃ ὁ Ἐξοχώτατος Βουλευτὴς Σταμποὺλ καὶ Ἀντιπρόσωπος εἰς τὴν Συμφιλιωτικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ὀργανώσεως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν διὰ τὴν Παλαιστίνην κ. **Hüseyin Cahit Yalçın.**

— Τῇ 8ῃ ὁ Ἱ. Προϊστάμενος μετὰ τῆς Ἐφοροεπιτροπῆς τῆς Κοινότητος Βαφεοχωρίου. Τὸ Προεδρεῖον τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συνδέσμου Σταμπούλ. Ὁ ἱερατικῶς Προϊστάμενος καὶ ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Βλάγκας. Ὁ Ἰμάμης τοῦ Τεμένους Ἐγιοὺπ κ. **Hafız Süreyyâ,** ὁ κ. Σιγάλας μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ.

— Τῇ 9ῃ ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱ. Ναοῦ ἁγ. Νικολάου Ὑψωθείων. Ὁ κ. Ἐ. Κολάσης, δικηγόρος, μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ.

— Τῇ 10ῃ ὁ Ἔπαρχος τοῦ Γαλατᾶ κ. **Talat Yücebaş** ἐν συνοδείᾳ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱ. Ναοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ Γαλατᾶ. Ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Ποτηρᾶ. Ἡ Ἀντιπροσωπεία τοῦ Συνδέσμου Φοιτητῶν τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς τοῦ ἐνταῦθα Πανεπιστημίου. Ὁ κ. Ἀχμὲτ Σεριξτῆ, ἀντιπρόσωπος τοῦ Συνδέσμου διατηρήσεως καὶ ἀνακαινίσεως τῶν Ἱστορικῶν οἰκοδομῶν τῆς Πόλεως.

— Τῇ 11ῃ ὁ κ. Χρ. Μάνθος, ἰατρός, ὁ κ. Θ. Γρίβας Γαρδικιώτης, Τμηματάρχης τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος, μετὰ τοῦ ἐνταῦθα Γεν. Προξένου τῆς Ἑλλάδος κ. Μ. Μελᾶ. Ὁ κ. **George V. Allen,** σύμβουλος τοῦ Τύπου τῆς Βρεττανικῆς Πρεσβείας. Ὁ Ἄρχων Μυρεψὸς κ. Β. Αἰμιλιάδης, ὁ Ἐξοχ. Βουλευτὴς Σταμποὺλ κ. **Hüseyin Cahit Yalçın.**

— Τῇ 12ῃ ὁ Ἱερατικῶς Προϊστάμενος καὶ ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Εὐαγγελιστρίας Προπόδων Κουρτουλούς. Τὸ Προεδρεῖον τοῦ ἐν Πέραν Τμήματος Συνδέσμου Ἀεροπλοΐας. Ἡ Ἐπιτροπὴ Κυριῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἑνώσεως.

— Τῇ 13ῃ οἱ Καθηγηταὶ τῆς Ροβερτείου καὶ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κολλεγίου Θηλέων. Οἱ Ἱερατ. Προϊστάμενοι καὶ αἱ Ἐπιτροπαὶ τῶν ἱ. Ναῶν Ἁγίας Εὐφημίας, ἁγ. Γεωργίου Γελδεηρμὲν καὶ ἁγ. Ἰωάννου Καλαμησίων, τῆς Ἐπαρχίας Χαλκηδόνος.

— Τῇ 14ῃ ὁ κ. **Selahettin Güvendiren,** Διευθυντὴς τῆς Τραπέζης Θεσσαλονίκης, ὁ κ. **Salih Keçeci,**

ἔμπορος, καὶ ὁ κ. Φαίδων Σκοῦρος, ἰατρός, μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δημοκρατικοῦ Κόμματος τῆς Ὑποδιοικήσεως Πέραν, διαβιβάσαντες καὶ τὰ σέβη τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Δημοκρατικοῦ Κόμματος κ. **Celal Bayar**.

— Τῇ 15η ὁ Διευθυντὴς τῆς ἐνταῦθα ἐκδιδομένης ἐφημερίδος Βατάν, κ. **Ahmet Emin Yalman**. Ἡ Ἐφορία τοῦ Κεντρικοῦ Παρθεναγωγείου Πέραν. Ἡ Ἀντιπροσωπεία τοῦ Συνδέσμου τῶν ἐν Βαληκκεσὶρ φοιτητῶν ἀνωτέρων σχολῶν.

— Τῇ 16η ἡ Ἐφορεία τῶν Χατζοπουλείων Ἐκπαιδευτηρίων. Ἡ Ἑλληνὶς καλλιτέχνις τοῦ ᾄσματος Δνὶς Νότα Καμπέρου.

— Τῇ 17η ὁ κ. A. **Sedgwick**, ἀνταποκριτὴς τῶν Τάϊμς τῆς Ν. Ὑόρκης.

— Τῇ 21η ὅμιλος Συνδέσμου ἀποφοίτων τῶν Ἀμερικ. Κολλεγίων ἀρρένων καὶ θηλέων ἀπαρτιζόμενος ἀπὸ τοὺς κ. κ. **Suha Sezukin** πρόεδρον Ἀλέξανδρον Βελγερῆ, Δῆμον Ζαχαριάδην καὶ τὴν Δδα Ἀλκμήνην Καρυδάκη. Οἱ ἰατροὶ τοῦ Νοσοκομείου Βαλουκλῆ.

—Τῇ 22α ὁ κ. **Ahmet Emin Yalman**, Διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδος «Βατάν». Ὁ κ. **Kâzim Taçkent**, Διευθυντὴς τοῦ ἐν Πέραν ὑποκαταστήματος τῆς Τραπέζης **Yapı ve Kredi**. Ὁ κ. **Vedad Nedim Tor**, ἐκδότης τοῦ παιδικοῦ περιοδικοῦ **Doğan Kardeş** Ὁ κ. **Feridun Demokan** δημοσιογράφος.

— Τῇ 23η ὁ κ. Γεώργιος Λυγερὸς ἐκ τῆς Μιννεαπόλεως τῆς Ἀμερικῆς. Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱ. Ναοῦ Παναγίας Βελιγραδίου. Ὁ κ. Β. Κῶνος ἰατρός, ὁ κ. **Mehmet Sipahioğlu** δημοτικὸς Σύμβουλος, ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Ἱεροψαλτῶν.

— Τῇ 24η ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Χάσκιοϊ. Ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Σαρμασικίου. Τὸ Προεδρεῖον τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος Δζιβαλίου. Τὸ Προεδρεῖον τῆς Ἀδελφότητος Κυριῶν Τεκφουρ-Σεραΐου.

— Τῇ 25η ὁ Ἱ. Προϊστάμενος καὶ ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Ὀρτάκιοϊ. Ὁ κ. Κ. Νικολαΐδης, ὀδοντοϊατρός. Ὁ κ. Ἀπόστολος Ἁγνίδης, ἔμπορος ἐκ Λονδίνου. Ὁ κ. Καλούδης Λάσκαρης, Δικηγόρος.

— Τῇ 28η ὁ ἐνταῦθα Γεν. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Μ. Μελᾶς.

— Τῇ 29η αἱ Ἐπιτροπαὶ τῶν Ἱ. Ναῶν ἁγίου Νικολάου καὶ Χριστοῦ Γαλατᾶ.

— Τῇ 30η ὁ κ. Β. Κῶνος, ἰατρός, ὁ κ. Χ. Μάνθος, ἰατρός. Ὁ κ. Χρ. Μαυροφρύδης. Ὁ κ. Ἐ. Σωτηριάδης, ἐργοστασιάρχης. Ὁ Ἡγούμενος τοῦ Σιναϊτικοῦ Μετοχίου Ἀρχιμ Κυπριανός. Ὁ κ. Θεοφάνης Μέντζος.

— Τῇ 31η τὸ Προεδρεῖον τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἀποφοίτων τοῦ Ζαππείου. Ὁ ἰατρὸς κ. Δημ. Βαρσάμης, Ἐπίτιμος Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Αἱ Ἐπιτροπαὶ τοῦ μαθητικοῦ Συσσιτίου Φαναρίου καὶ Σαλματομβρουκίου. Ἡ κ. Πωλίνα Σγουρδαίου, μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς κ.Βιβῆς Σγουρδαίου. Ἡ Κεντρικὴ Ἐφορεία Σταυροδρομίου. Ὁ κ. Γρ. Γιαβερίδης, διευθυντὴς συντάξεως τῆς ἐφημερίδος «Ἀπογευματινή». Ὁ ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἱ. Ναοῦ Εἰσοδίων Παναγίας Πέραν κ. Ἰωάννης Κάτανος. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἱ. ναοῦ Ἁγ. Τριάδος Πέραν κ. Ν. Τσαγκόπουλος. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἱ. Ναοῦ ἁγ. Κωνσταντίνου Πέραν κ. Εὐθ. Μαδεντζίδης. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Νεκροταφείου κ. Κ. Λογοθέτης.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΜΗΝΩΝ ΙΟΥΛΙΟΥ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Ἀνασυγκρότησις τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 10ης Σεπτεμβρίου, γενομένης, συμφώνως ταῖς κειμέναις διατάξεσιν, ἀνασυγκροτήσεως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἀπεχώρησαν αὐτῆς οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Χαλκηδόνος, Δέρκων, Προύσης, Νεοκαισαρείας, Λαοδικείας καὶ Σάρδεων, ἀντ' αὐτῶν δὲ ἐκλήθησαν ὁ Παναγιώτατος Πατριάρχης πρ. Κωνσταντινουπόλεως καὶ Πρόεδρος Ἐφέσου κ. Μάξιμος καὶ οἱ σεβ. Μητροπολῖται Θεοδωρουπόλεως, Εἰρηνουπόλεως, Αἴνου, Προικοννήσου καὶ Κυδωνιῶν. Τοῦ Σεβ. Μητρ. Κυδωνιῶν ἐξαιτησαμένου διὰ γράμματος ὅπως ἐπὶ ἓν ἑξάμηνον παραμείνῃ ἐκτὸς τῆς Συνόδου, ἐκλήθη ἀντ' αὐτοῦ διὰ μίαν ἐτησίαν περίοδον ὁ σεβ. Μητρ. Χαλκηδόνος.

Ἐν δὲ τῇ συνεδρίᾳ τῆς 20ῆς Σεπτεμβρίου, ἀναγνωσθέντος γράμματος τοῦ Παναγιωτάτου Πατριάρχου πρ. Κωνσταντινουπόλεως καὶ Προέδρου Ἐφέσου κ. Μαξίμου, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ κλήσει αὐτοῦ ὡς μέλους τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου καὶ αἰτουμένου ἵνα ἐπὶ ἓν ἑξάμηνον μὴ παρεδρεύῃ ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ διὰ λόγους ὑγιείας, ἀντ' αὐτοῦ ἐξελέγη διὰ μίαν ἐτησίαν περίοδον ὁ Σεβ. Μητρ. Προύσης.

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος συνῆλθεν ὑπὸ τὴν νέαν αὐτῆς σύνθεσιν εἰς πρώτην συνεδρίαν, τῇ 13ῃ Σεπτεμβρίου, καθ' ἣν μεταξὺ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῶν σεβ. Ἁγίων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων ἀντηλλάγησαν αἱ προσήκουσαι προσφωνήσεις καὶ ἀντιφωνήσεις.

Διορισμὸς Ἀποκρισιαρίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου παρὰ τῇ Ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 7ης Ἰουλίου, ληφθείσης ὑπ' ὄψιν τῆς πολλαχῶς ἐπιβαλλομένης ἀνάγκης πληρώσεως τῆς ἀπὸ τῆς εἰς Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ἐκλογῆς καὶ ἀναδείξεως τοῦ σεβ. Μητρ. Τραπεζοῦντος, νῦν δὲ πρῴην Ἀθηνῶν κ. Χρυσάνθου, χηρευούσης θέσεως τοῦ παρὰ τῇ Ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος Ἀποκρισιαρίου τοῦ Οἰκ. Θρόνου, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, ἐπὶ σχετικῇ προτάσει τῆς Α. Θ.

Παναγιότητος, διώρισεν ἐν αὐτῇ τὸν σεβ. Μητρ. Φιλαδελφείας κ. Ἀθηναγόραν.

Τῇ Α. Σεβασμιότητι, εὑρισκομένῃ ἔτι ἐν Ἀμερικῇ, τηλεγραφικῶς ἀνεκοινώθη ὁ ὡς ἄνω διορισμὸς αὐτῆς.

Ἡ Α. Σεβασμιότης ἀφικομένη ἐνταῦθα τῇ 30ῇ Αὐγούστου, ἐτέλεσε, κατὰ τὴν συνοδικὴν συνεδρίαν τῆς 31ης Αὐγούστου, τὸ Μ. Μήνυμα καὶ τὴν εὐχαριστίαν, συγχοροστατήσασα δὲ τὸ πρῶτον μετὰ τὴν ἐκλογὴν αὐτῆς μετὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῶν σεβ. Ἁγίων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων κατὰ τὴν Θείαν λειτουργίαν τῆς 1ης Σεπτεμβρίου καὶ συνυπογράψασα τὴν ἐπὶ τῇ τελετῇ τῆς Ἰνδίκτου σχετικὴν πρᾶξιν, ἀνεχώρησεν ἐντεῦθεν τῇ 2ᾳ Σεπτεμβρίου δι' Ἀθήνας, ἵνα, ἀφοῦ ἐπιδώσῃ τῷ Μακ. Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σπυρίδωνι τὰ νενομισμένα διαπιστευτήρια Γράμματα, ἀναλάβῃ τὰ ὡς Ἀποκρισιαρίου νέα αὐτῆς καθήκοντα.

Ὀργάνωσις Πνευματικῆς Διακονίας.

Σεπτῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐντολῇ ἡ ἐκ τῶν σεβ. Μητρ. Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Ἰακώβου καὶ Σάρδεων κ. Μαξίμου Ἐπιτροπή, μελετήσασα τὸ ζήτημα τοῦ συντονισμοῦ τῶν πνευματικῶν δυνάμεων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς προσαρμογῆς αὐτῶν πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐποχῆς μας, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἵνα καλλιεργηθῇ συστηματικώτερον ἡ χριστιανικὴ ἀντίληψις καὶ τονωθῇ τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα τοῦ χριστωνύμου πληρώματος ἐν τῇ ἰδιωτικῇ, οἰκογενειακῇ καὶ κοινωνικῇ αὐτοῦ ζωῇ, ὑπέβαλε τῇ Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ μακρὰν καὶ ἐμπεριστατωμένην εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν.

Διὰ τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἡ Ἐπιτροπὴ ἀναφερομένη εἰς τὴν ἠθικὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ κρίσιν καὶ τὴν πληθὺν τῶν διαφόρων ὑλιστικῶν θεωριῶν καὶ συστημάτων, τονίζει τὴν ἀνάγκην ὅπως ἡ Ἐκκλησία, καταλλήλως συντάσσουσα τὰς πνευματικὰς αὐτῆς δυνάμεις, ἀναλάβῃ νὰ ἀναπτύξῃ τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν καὶ προασπίσῃ τὴν ἀλήθειαν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται ὅπως ὀργανωθῇ Πνευματικὴ Διακονία τῆς ὁποίας ἔργον θὰ εἶναι:

α) ἡ συστηματικὴ μελέτη καὶ ὀργάνωσις τοῦ θείου κηρύγματος εἰς πάσας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς διὰ παντὸς δυνατοῦ μέσου, ὁ ἀρτιώτερος καταρτισμὸς τῶν ἱεροκηρύκων καὶ ἡ παρακολούθησις τῆς ἀποδόσεως τοῦ ἔργου αὐτῶν,

β) ἡ ἀναζωογόνησις τοῦ ἔργου τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως καὶ ὁ καταρτισμὸς πνευματικῶν ἐξομολόγων,

γ) ἡ συστηματικὴ ὀργάνωσις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Παιδικῶν Κηρυγμάτων καὶ ὁ καταρτισμὸς κατηχητῶν καὶ

δ) ἡ ἐνίσχυσις τῆς θρησκευτικῆς

πίστεως καὶ ἡ ἐξύψωσις τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανικοῦ φρονήματος τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος καὶ ἡ κατοχύρωσις αὐτοῦ κατὰ τῶν ἑτεροδιδασκαλιῶν καὶ παντὸς προσηλυτισμοῦ, διὰ τοῦ Τύπου, εἰδικῶν διαλέξεων καὶ ἄλλων προσφόρων μέσων.

Τῆς ὡς ἄνω ἐκθέσεως ἀναγνωσθείσης συνοδικῶς καὶ δεκτῶν γενομένων κατ᾿ ἀρχὴν τῶν εἰσηγήσεων αὐτῆς, ἐνεκρίθη ἵνα διευρυνομένου τοῦ κύκλου τῶν μελῶν τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, συνεχίσῃ αὕτη τὸ ἐπ᾿ αἰσίοις ἀρξάμενον σημαντικὸν αὐτῆς τοῦτο ἔργον.

Ἱερὰ Μητρόπολις Θυατείρων.

Ὁ σεβ. Μητρ. Θυατείρων κ. Γερμανὸς ἐξελθὼν εἰς περιοδείαν ἀνὰ τὰς Ὀρθοδόξους Κοινότητας τῆς Γαλλίας καὶ Κεντρικῆς Εὐρώπης δι᾿ ἐκθέσεων αὐτοῦ ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ πληροφορίας περὶ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῶν ἐν Lyon, Saint Etienne καὶ Pont de Cheroyi Κοινοτήτων.

Ἡ ἐν Λυὼν Ὀρθόδοξος Κοινότης εἶναι καλῶς ὠργανωμένη καὶ χάρις εἰς τὸν ἐκλεκτὸν προϊστάμενον αὐτῆς οἰκονόμον Κ. Δερβίσογλου ἐσημείωσε πολλὰς προόδους. Τὸ παρελθὸν ἔτος ἐτέθη ὑπὸ τῆς Α. Σεβασμιότητος ὁ θεμέλιος λίθος διὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ «ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου», ἤδη δὲ χάρις εἰς τὴν δραστηριότητα τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν τὸ ἔργον ἀπεπερατώθη καὶ ὡρίσθη καὶ ἡμέρα τῶν ἐγκαινίων ἡ 23 Ὀκτωβρίου. Ἡ Α. Σεβασμιότης ἐξῃτήσατο τὴν ἀποστολὴν τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὰ ἐγκαίνια ἱερῶν λειψάνων, ἀντιμηνσίων καὶ Ἁγίου Μύρου.

Ἡ Κοινότης Saint Etienne, ἱδρυθεῖσα πρὸ 25ετίας, εἶναι μικρὰ καὶ στερεῖται Εὐκτηρίου οἴκου. Ἐφέτος ὅμως ἐτέθησαν τὰ θεμέλια μικροῦ ἱεροῦ Ναοῦ χάριν τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τῆς Κοινότητος, καὶ ὡς ἐλπίζει ἡ Α. Σεβασμιότης, τὸ ἔργον θέλει συντελεσθῇ μέχρι τοῦ προσεχοῦς ἔτους.

Ἡ δὲ Κοινότης Pont de Cheroyi ἀριθμοῦσα περὶ τὰς 120 οἰκογενείας κέκτηται εὐκτήριον οἶκον τοῦ Ἁγίου Ἀλεξάνδρου, ἱδρυθέντα πρὸ 30ετίας ὑπὸ τοῦ ἐργοστασιάρχου Ἀλεξάνδρου Γκρομμὸν χάριν τῶν ἐν τοῖς ἐργοστασίοις αὐτοῦ ἐργαζομένων Ὀρθοδόξων.

Ἀμφότεραι αἱ Κοινότητες Saint Etienne καὶ Pont de Cheroyi στεροῦνται ἱερέων, τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν ἀναγκῶν πληρουμένων ὑπὸ τοῦ Ἐφημερίου τῆς Κοινότητος Λυών.

Τῇ Α. Σεβασμιότητι διὰ σεπτοῦ Πατριαρχικοῦ Γράμματος ἐξεφράσθη ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν ποιμαντορικὴν δρᾶσιν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῆς ὑπὲρ τῶν ἐν Εὐρώπῃ Ὀρθοδόξων Κοινοτήτων, ταῖς δὲ Κοινότησι Lyon καὶ Saint Etienne διὰ γράμματος ἐξεφράσθησαν τὰ συγχαρητήρια καὶ αἱ εὐχαὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ ἀνοικοδομήσει ἐν αὐταῖς ἱερῶν Ναῶν.

Συνεχίζουσα τὴν ἀνὰ τὴν Γαλλίαν περιοδείαν αὐτῆς ἡ Α. Σεβασμιότης ἐν ἰδιαιτέρᾳ ἐκθέσει ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ πληροφορίας περὶ τῶν Κοινοτήτων Μασσαλίας, Pont de Bouc καὶ Γρενόβλης.

Ἐξαρχία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐπὶ τῶν ἐν Δ. Εὐρώπῃ Ὀρθοδόξων Ρωσσικῶν Παροικιῶν.

Ὁ Ἔξαρχος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐπὶ τῶν ἐν Δ. Εὐρώπῃ Ὀρθ. Ρωσ. Παροικιῶν σεβ. Μητρ. Βλαδίμηρος δι' ἐκθέσεως αὐτοῦ ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀναλυτικὰς πληροφορίας τόσον περὶ τῆς Διοικητικῆς Ὀργανώσεως τῆς Ἐξαρχίας καὶ τῶν ἀπ' αὐτῆς ἐξαρτωμένων ἐν Δυτικῇ καὶ Κεντρώᾳ Εὐρώπῃ Ὀρθοδόξων Ρωσσικῶν Κοινοτήτων, ὅσον καὶ περὶ τῆς ἠθικοθρησκευτικῆς καὶ φιλανθρωπικῆς δράσεως τῆς Ἐξαρχίας κατὰ τὰ ἔτη 1946-1949.

Ὡς γνωστὸν αἱ πλείονες τῶν Ὀρθοδόξων Ρωσσικῶν Κοινοτήτων εὑρίσκονται ἐν Γαλλίᾳ, ἀλλ' ἡ Ἐξαρχία ἔχει ὑφ' ἑαυτὴν Κοινότητας ἐν Βελγίῳ, Δανίᾳ, Νορβηγίᾳ, Σουηδίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ.

Καθ' ἃ ἀναφέρει ἡ Α. Σεβασμιότης, παρὰ τὰς ἐμφανιζομένας ἑκάστοτε δυσχερείας, αἱ Κοινότητες λειτουργοῦσι κανονικῶς, ἡ δὲ προσήλωσις τῶν πιστῶν πρὸς τὴν Ἐξαρχίαν διαρκῶς αὐξάνει. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη λόγῳ συγκεντρώσεως ἐν Ἰταλίᾳ πολλῶν μεταναστῶν παρέστη ἀνάγκη ἵνα ὀργανωθῶσι νέαι Κοινότητες καὶ νὰ ἀνεγερθῶσι νέοι ἱεροὶ Ναοὶ ὡς ἡ τοῦ Ἁγίου Σεργίου τοῦ Ρωσσικοῦ Ἰνστιτούτου καὶ οἱ τῶν Νεκροταφείων Ἁγίας Γενεβιέβης παρὰ τοὺς Παρισίους καὶ τοῦ Μουρμελὸν λὲ Γκαράν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἡ Α. Σεβασμιότης ἐξαίρει τὴν ἰδιαιτέραν ἐν τῇ Ἐξαρχίᾳ θέσιν τοῦ Θεολογικοῦ Ἰνστιτούτου, εἰς ὃ προσέρχονται μαθηταὶ ἐκ πλείστων χωρῶν, τῆς Σερβίας, τῆς Συρίας, τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῶν Βαλτικῶν Χωρῶν, καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ σημειοῦται μεγάλη πνευματικὴ κίνησις, προσνέμουσα κλέος εἰς τὴν Ἐξαρχίαν.

Ἡ Ἐξαρχία μεριμνᾷ ἰδιαιτέρως καὶ διὰ τὴν θρησκευτικὴν μόρφωσιν τῆς νεολαίας ἐκδίδουσα θρησκευτικὰ βιβλία καὶ ὀργανοῦσα Κατηχητικὰ Σχολεῖα. Ἐπίσης ἐξασκεῖ συστηματικῶς τὴν φιλανθρωπίαν, ἀνακουφίζουσα τοὺς πάσχοντας καὶ συναντιλαμβανομένη τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν ἀσθενῶν.

Τῆς ὡς ἄνω ἐκθέσεως ἀναγνωσθείσης συνοδικῶς, ἐνεκρίθη ἵνα, διὰ σεπτοῦ Πατριαρχικοῦ Γράμματος, ἐκφρασθῶσι τῇ Α. Σεβασμιότητι ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν κατὰ πάντα συνετὴν καὶ κοινωφελῆ ποιμαντορικὴν αὐτῆς δρᾶσιν καὶ αἱ εὐχαὶ διὰ τὴν ἐπὶ τὰ κρείττω καρποφορίαν τῶν κόπων καὶ μόχθων αὐτῆς.

Ἱερὰ Μητρόπολις Κώου.

Αἰτήσει τοῦ σεβ. Μητρ. Κώου κ. Ἐμμανουὴλ ἐνεκρίθη ἡ εἰς πρεσβύτερον χειροτονία τοῦ Δημητρίου Γρύλλη, προοριζομένου διὰ τὴν χηρεύουσαν ἐφημεριακὴν θέσιν τῆς ἐνορίας τῶν Ἀσωμάτων τοῦ Χωρίου Ἀσφενδιοῦ Κώου, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως οὗτος φοιτήσῃ ἐπὶ διετίαν εἰς τὸ Ἱερατικὸν Φροντιστήριον τῆς Πατμιάδος Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς.

Ἱερὰ Μητρόπολις Λέρου καὶ Καλύμνου.

Ὁ σεβ. Μητρ. Κώου κ. Ἐμμανουήλ, Πατριαρχικὸς Ἔξαρχος Λέρου καὶ Καλύμνου, δι᾽ ἐκθέσεως αὐτοῦ ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰς αἰτηθείσας παρ᾽ αὐτοῦ συνοδικῶς πληροφορίας ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀντιπειθαρχικὴν τῶν ἐν Καλύμνῳ ἱερέων στάσιν καὶ τὴν ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτῶν δημιουργηθεῖσαν αὐτόθι ἔκρυθμον ἐκκλησιαστικὴν κατάστασιν.

Οἱ ἐν λόγῳ ἱερεῖς προέβησαν εἰς πράξεις ἀντικανονικὰς συνεπαγομένας τὰς βαρυτέρας τῶν ἐκκλησιαστικῶν ποινῶν, ἤτοι ἀπεκήρυξαν τὴν ἀνωτέραν αὐτῶν κανονικὴν ἀρχήν, κατήργησαν τὸ κανονικὸν μνημόσυνον τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἐξάρχου, συνέπηξαν παρασυναγωγικὸν συνέδριον, ὡς διοικοῦν ἐκκλησιαστικὸν σῶμα, καὶ ἐξεδήλωσαν συνεχῶς καὶ συστηματικῶς ἀνευλάβειαν καὶ ἀπείθειαν πρὸς τὸ ἀξίωμα καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἐξάρχου.

Μετὰ μελέτην τῆς ὡς ἄνω ἐκθέσεως ὡς καὶ τοῦ ὅλου σχετικοῦ φακέλλου ὑπὸ τῆς Κανονικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ σχετικὴν αὐτῆς εἰσήγησιν, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ἔκρινε τοὺς ἱερεῖς τῆς Καλύμνου ὑποδίκους ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὰ ὡς ἄνω παραπτώματα αὐτῶν καὶ διὰ γράμματος ἐνετείλατο τῷ σεβ. Μητρ. Κώου ἵνα προέλθῃ εἰς τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων ἐνδεικνυόμενα μέτρα καὶ δὴ καταρτίσῃ τὸν κανονικὸν φάκελλον ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἐπαναστάντων ἱερέων καὶ λάβῃ τὴν ἀπολογίαν αὐτῶν, καὶ εἰ μὲν τὰ ἐκ τοῦ ὅλου φακέλλου προκύπτοντα στοιχεῖα ὁδηγοῦσιν εἰς ἐπιβολήν, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τῶν Ἱερῶν Κανόνων, τῆς ἀπὸ τοῦ ἱερατικοῦ βαθμοῦ καθαιρέσεως, ὑποβάλῃ τοὺς φακέλλους τῇ Ἐκκλησίᾳ, διὰ τὴν ἀπὸ μέρους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐκδίκασιν, εἰ δὲ πρόκειται περὶ ἐλαφροτέρων παραπτωμάτων, ὧν ἡ ἐκδίκασις ἀνήκει, συμφώνως ταῖς σχετικαῖς διατάξεσι, τῇ ἁρμοδιότητι τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, προέλθῃ εἰς αὐτὴν ἡ Α. Σεβασμιότης ἐν τῇ ἕδρᾳ αὐτῆς διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἱερὰ Μητρόπολις Αὐστραλίας.

Τῆς κανονικῆς Ἐπιτροπῆς μελετησάσης τὸ παραπεμφθὲν αὐτῇ ζήτημα τῆς ἐν Αὐστραλίᾳ ἐγκαταστάσεως τοῦ Ρώσσου Ἐπισκόπου Θεοδώρου Ραφάλσκη, ἐξαρτω-

μένου ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν Μητρ. Ἀναστάσιον οὕτω καλουμένης Ρωσσικῆς Συνόδου ἐν Μονάχῳ, καὶ ὑποβαλούσης τὸ πόρισμα τῆς μελέτης αὐτῆς τῇ Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ ἐδόθησαν τῷ Σεβ. Μητρ. Αὐστραλίας κ. Θεοφυλάκτῳ αἱ προσήκουσαι ἐν προκειμένῳ ὁδηγίαι.

Καθαίρεσις ἱερέως.

Τοῦ σεβ. Μητρ. Αὐστραλίας κ. Θεοφυλάκτου ὑποβαλόντος ὅτι ὁ Ἀρχιμ. Μητροφάνης Νικολαΐδης, ἱερατικῶς Προϊστάμενος τῆς ἐν Σίδνεϋ Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Κοινότητος, ἐγκαταλείψας τὴν ἐκκλησιαστικὴν αὐτοῦ διακονίαν ἐτράπη περὶ τὰ βιωτικὰ καὶ τῆς Κανονικῆς Ἐπιτροπῆς, μετὰ μελέτην πάντων τῶν ὑποβληθέντων σχετικῶν ἐγγράφων, εἰσηγησαμένης τὴν ἐπιβολὴν αὐτῷ, συμφώνως ταῖς διαγορεύσεσι τῶν ἱ. Κανόνων, τῆς ποινῆς τῆς καθαιρέσεως, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 10ης Σεπτεμβρίου καθήρεσε τὸν ὡς ἄνω Ἀρχιμανδρίτην ἐκ τοῦ βαθμοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ κληρικοῦ σχήματος καὶ ἐπανέφερεν αὐτὸν εἰς τὴν τῶν λαϊκῶν τάξιν.

Ἡ ὡς ἄνω καθαίρεσις ἀνεκοινώθη διὰ γράμματος τῷ σεβ. Μητρ. Αὐστραλίας κ. Θεοφυλάκτῳ.

Ἅγιον Ὄρος.

Μετ' ἐξέτασιν ὑπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἐπιτροπῆς τῶν διὰ γράμματος τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους διαβιβασθέντων γραμμάτων τῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἱερῶν Μονῶν, ὑποβαλουσῶν, συνῳδὰ τῷ 36ῳ ἄρθρῳ τοῦ κυροῦντος τὸν Καταστατικὸν τοῦ Ἁγίου Ὄρους Χάρτην Νομοθετικοῦ Διατάγματος, τὰς γενομένας ἐν αὐταῖς, ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1949, διοικητικὰς μεταβολάς, ἐνεκρίθη συνοδικῶς ὅπως γένωνται καὶ ἀποσταλῶσι ταῖς ἱ. Μοναῖς τὰ νενομισμένα ἀποκαταστατικὰ γράμματα.

Διαπιστωθέντος δὲ ὅτι ἐν τοῖς ἀποσταλεῖσι δὲν περιελαμβάνοντο τὰ τακτικὰ γράμματα τῶν ἱ. Μονῶν Βατοπεδίου καὶ Γρηγορίου ἐνεκρίθη ὅπως ἐν τῷ πρὸς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα ἀπαντητικῷ γράμματι δοθῇ ἐντολὴ ἵνα ἐγκαίρως καὶ αἱ ὡς ἄνω ἱ. Μοναὶ ὑποβάλωσι τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰς ἐν αὐταῖς γενομένας διοικητικὰς μεταβολάς.

— Ἡ ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἐπιτροπὴ ἐμελέτησε τὴν συνοδικῶς αὐτῇ παραπεμφθεῖσαν ἔκθεσιν τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἐπὶ τῶν Ζηλωτῶν καὶ Καβιωτῶν Ἐπιτροπῆς, ἥτις συνεκροτήθη ἐν ἔτει 1947 εἰσηγήσει τῆς εἰς Ἅγιον Ὄρος μεταβάσης τότε Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας, ἵνα προέλθῃ εἰς διαφώτισιν τῶν Μοναχῶν ἐκείνων οἵτινες ἐκ κακῶς ἐννοουμένου ζήλου καὶ περιωρισμένης μορφώσεως ἀγόμενοι ζῶσι πλανώμενοι ἐν Ἁγίῳ Ὄρει καὶ ἀπειθοῦσι πρὸς τὴν ἀρχὴν αὐτῶν.

Ἡ ἐπὶ τῆς διαφωτίσεως τῶν Ζηλωτῶν καὶ Καβιωτῶν Ἐπιτροπή, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ληφθεισῶν ὑπὸ

τῆς ἱ. Δισενιαυσίου Συνάξεως ἀποφάσεων, κατέβαλεν ἐντόνους προσπαθείας διὰ τὴν διαφώτισιν τῶν Ζηλωτῶν καὶ Καβιωτῶν καὶ τὸν συντονισμὸν τῶν ἐνεργειῶν πασῶν τῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἱ. Μονῶν διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς τάξεως καὶ πειθαρχίας ἐν Ἁγίῳ Ὄρει. Εἰσηγήσει τῆς ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἐπιτροπῆς, διὰ σεπτοῦ Πατριαρχικοῦ Γράμματος, ἐξεφράσθη ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας τῇ Ἐπιτροπῇ Ζηλωτῶν καὶ Καβιωτῶν καὶ ἐδόθησαν αἱ δέουσαι κατευθύνσεις καὶ ὁδηγίαι ἐπὶ ὡρισμένων σημείων τῆς ἐκθέσεως.

— Ἐπὶ σχετικαῖς αἰτήσεσι παρεσχέθη συνοδικῶς ἄδεια διὰ τὴν εἰς Ἅγιον Ὄρος μετάβασιν τῶν σεβ. Μητρ. Ζιχνῶν κ. Κυρίλλου καὶ Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους κ. Διονυσίου καὶ τοῦ Βέλγου Ἀββᾶ Bernard Verneerch.

Ἡ ἐν Πάτμῳ Ἱερὰ Πατριαρχικὴ καὶ Σταυροπηγιακὴ Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.

Ὁ σεβ. Μητρ. Ἡλιουπόλεως κ. Γεννάδιος δι᾽ ἐκθέσεως αὐτοῦ ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ πληροφορίας ἃς ἠρύσθη παρὰ τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς Προηγουμένου Ἀμφιλοχίου καὶ Μοναχοῦ Παύλου, ἐν σχέσει πρὸς τὸ κτηματικὸν ζήτημα τῆς Μονῆς, τὸ ζήτημα τῆς μετατροπῆς τοῦ ἰδιορρύθμου αὐτῆς συστήματος εἰς Κοινοβιακὸν καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἀνυψώσεως τοῦ Γυναικείου Καθίσματος «ὁ Εὐαγγελισμὸς» εἰς αὐτόνομον ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς ἱ. Μονῆς Ὀργανισμόν.

Ὡσαύτως καὶ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἱ. Μονῆς διὰ γράμματος αὐτοῦ, ἀναλύον τὴν ὅλην πνευματικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἐν Δωδεκανήσῳ δρᾶσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς ἱ. Μονῆς Ἀμφιλοχίου Μακρῆ εἰς μοναχικὴν ἀδελφότητα γυναικῶν ἀναδειχθέντος ὡς ἄνω Καθίσματος, ὑπέβαλε τὴν παράκλησιν ὅπως ἡ Ἐκκλησία ἀναγνωρίσῃ αὐτὸ ὡς αὐτόνομον ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς ἱ. Μονῆς Ὀργανισμὸν μὲ ἰδίαν νομικὴν προσωπικότητα καὶ ἐκδώσῃ τὸ σχετικὸν Σιγιλλιῶδες Γράμμα.

Εἰσηγήσει τῆς Κανονικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν παρεπέμφθησαν πρὸς μελέτην τὰ ὡς ἄνω, ἐνεκρίθη συνοδικῶς ὅπως πρὸ πάσης ἀποφάσεως ἀποσταλῇ ἐξαρχικῶς εἰς Πάτμον ὁ σεβ. Μητροπολίτης Κώου πρὸς ἐπιτόπιον ἐξέτασιν πάντων τῶν ὡς ἄνω ζητημάτων καὶ ὑποβάλῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰ πορίσματα τῆς μελέτης αὐτοῦ, τοῦθ᾽ ὅπερ διὰ γράμματος ἀνεκοινώθη τῇ τε Α. Σεβασμιότητι καὶ τῷ Ἡγουμενοσυμβουλίῳ τῆς ἱ. Μονῆς.

— Διὰ γράμματος τῆς ἱ. Μονῆς ἀνεκοινώθη τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι, γενομένων ἀρχαιρεσιῶν διὰ τὴν ἀνάδειξιν νέου Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Μονῆς, ἐξελέγησαν Ἡγούμενος ὁ τέως τοιοῦτος Ἀρχιμ. Συμεὼν Ρεβίδης, Ἐκκλησιάρχης ὁ τέως τοιοῦτος Ἱερομόναχος Γεράσιμος Σχοινᾶς, Σύμβουλοι οἱ Ἱερομόναχοι

Μελέτιος Μαργιόλος, Θεοφάνης Κρικρῆς, Ἀμφιλόχιος Μακρῆς, Παρθένιος Φέγγαρος καὶ Ἱερεμίας Βάστας καὶ Κελλαρίτης ὁ Ἱερομόναχος Ἱερόθεος Γαβαλᾶς.

Τοῦ ὡς ἄνω γράμματος ἀναγνωσθέντος συνοδικῶς, ἐνεκρίθη ἵνα γένωνται τὰ νενομισμένα ἀποκαταστατικὰ γράμματα.

Ὀρθόδοξος Ἑλληνικὴ Κοινότης Τεχεράνης.

Ὁ Ἱερατικῶς Προϊστάμενος τῆς ἐν Τεχεράνῃ Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Κοινότητος Ἀρχιμ. Δημήτριος Παπαδόπουλος, ἐλθὼν ἐπ᾽ ἀδείᾳ ἐνταῦθα, ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ μακρὰν ἔκθεσιν περὶ τῆς ἐν γένει καταστάσεως τῆς Κοινότητος καὶ τῶν συντελεσθέντων ἐν αὐτῇ ἀφ᾽ ἧς διωρίσθη, τῇ 25ῃ Ἰουνίου 1945, μέχρι σήμερον.

Καθ᾽ ἃ ἀναφέρει ἡ Α. Πανοσιολογιότης, ἐν Τεχεράνῃ, ἐν μέσῳ 50 χιλιάδων ξένων, ἐξ ὧν 35 χιλιάδες Ἀρμένιοι, διαβοῦσι 110 Ὀρθόδοξοι Ἑλληνικαὶ οἰκογένειαι, ἤτοι 700 ἄτομα. Στερουμένη ἱερέως προηγουμένως ἡ Κοινότης δὲν εἶχε συστηματικὴν ὀργάνωσιν. Ἅμα τῇ ἀφίξει ὅμως αὐτῆς ἡ Α. Πανοσιολογιότης ἐμερίμνησε διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς αὐτόθι παροικίας, τὴν ἐκλογὴν Κοινοτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Θεοδώρου Μερίκα, τὴν ἐξεύρεσιν προσωρινοῦ Εὐκτηρίου Οἴκου καὶ τὴν ἵδρυσιν Ἀστικῆς Σχολῆς. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐνῳκιάσθη οἰκία, ἥτις καταλλήλως διαρρυθμισθεῖσα περιλαμβάνει τὸ Ναΐδριον τῆς Κοινότητος «ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου», τὸ Σχολεῖον καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ ἱερέως. Ἐν τῇ Σχολῇ φοιτῶσι τακτικῶς 20 μαθηταί, ἀπὸ δὲ 4-6,30′ μ. μ. 25 μαθηταὶ φοιτῶντες εἰς ξένας Σχολάς.

Ἐν τῇ Κοινότητι ἀναδιωργανώθη ἐπίσης καὶ ἡ προϋπάρχουσα Φιλόπτωχος Ἀδελφότης Κυριῶν, ἥτις ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς κ. Διονυσίας Γεωργοπούλου ἀσκεῖ εὐεργετικώτατον μεταξὺ τῶν ἐνδεῶν τῆς παροικίας ἔργον καὶ συνάμα διοργανώνει διαφόρους συγκεντρώσεις.

Ἡ οὕτω ὀργανωθεῖσα Ὀρθόδοξος ἐν Τεχεράνῃ Ἑλληνικὴ Κοινότης, ἥτις χάρις εἰς τὸν ζῆλον καὶ τὴν φιλοπονίαν τοῦ Ἱερατικῶς Προϊσταμένου πανοσιολ. Ἀρχιμ. Δημητρίου καὶ τὴν εὐσέβειαν τῶν μελῶν αὐτῆς τείνει νὰ ἀποτελέσῃ μίαν ἀξιεπαίνως προοδευτικὴν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Παροικίαν, φιλοδοξεῖ ἤδη νὰ οἰκοδομήσῃ ἴδιον Εὐκτήριον Οἶκον καὶ Σχολεῖον.

Τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἀναγνωσθείσης συνοδικῶς, ἐνεκρίθη ὅπως, διὰ Σεπτῶν Πατριαρχικῶν Γραμμάτων, ἐκφρασθῇ ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας τῷ Ἱερατικῶς Προϊσταμένῳ πανοσιολ. Ἀρχιμ. Δημητρίῳ, τῷ Προέδρῳ τῆς Κοινότητος, τῇ Προέδρῳ τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος καὶ ἅπασι τοῖς εὐσεβέσι χριστιανοῖς τῆς Κοινότητος διὰ τὰς καταβαλλομένας ὑπὸ πάντων προσπαθείας ὑπὲρ τῆς ἐξυψώσεως αὐτῆς.

Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἡ ἐπὶ τῶν Πανορθοδόξων Συνόδων καὶ Παγχριστιανικῶν Συνεδρίων Ἐπιτροπή, μελετήσασα τὰς ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ἐν Ἀμστελλοδάμῳ Συνεδρίῳ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὑποβληθείσας περὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου ἐκθέσεις, ὑπέβαλεν ἐν ἐμπεριστατωμένῃ ἐκθέσει τὰς ἐπὶ τῆς μελλοντικῆς συμμετοχῆς ἐν ταῖς ἐργασίαις τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν σκέψεις καὶ εἰσηγήσεις αὐτῆς.

Τῆς ὡς ἄνω ἐκθέσεως ἀναγνωσθείσης συνοδικῶς, πᾶσα ἐπ᾽ αὐτῆς ἀπόφασις ἀνεβλήθη πρὸς κατ᾽ ἰδίαν αὐτῆς ὑπὸ τῶν σεβ. Ἁγίων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων μελέτην.

Καταρτισμὸς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἀνεγέρσεως τῆς Πατριαρχικῆς Στέγης.

Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 27ης Σεμπτεμβρίου, τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀνακοινωσαμένης ὅτι ὁ ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως τῆς ἐν ἔτει 1941 ἀποτεφρωθείσης Πατριαρχικῆς Στέγης διενεργούμενος ἐν Ἀμερικῇ μεταξὺ τῆς ὁμογενείας ἔρανος συνεχίζεται καὶ ὅτι ἐπέστη πλέον ὁ καιρὸς ὅπως καταρτισθῇ ἐνταῦθα συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ διὰ τὴν μελέτην εἰσηγητικῶς καὶ προετοιμασίαν πασῶν τῶν προκαταρκτικῶν ἐργασιῶν, κατηρτίσθη αὕτη ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Ἡλιουπόλεως, Προέδρου, καὶ Ἴμβρου, Θεοδωρουπόλεως, Εἰρηνουπόλεως, Αἴνου, Προικοννήσου, Γάνου καὶ Χώρας καὶ Χαλδίας ὡς μελῶν.

Ἀνασυγκρότησις Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Ἡλιουπόλεως καὶ Ἴμβρου παραιτηθέντων ἀπὸ τῆς Ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, ἀνασυνεκροτήθη αὕτη ἐκ τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Προύσης καὶ Σάρδεων.

Κανονικαὶ ἄδειαι.

Αἰτήσει τοῦ σεβ. Μητρ. Δέρκων κ. Ἰωακεὶμ παρεσχέθη αὐτῷ συνοδικῶς κανονικὴ ἄδεια πρὸς μετάβασιν αὐτοῦ εἰς Ἑλλάδα.

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

Τῇ 30ῇ Ἰουνίου ἀφίκετο ἐνταῦθα προερχόμενος ἐξ Ἑλλάδος ὁ νεοεκλεγεὶς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Τιμόθεος, ἵνα τελέσῃ τὸ Μ. Μήνυμα καὶ τὴν εὐχαριστίαν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ καὶ λάβῃ τὰς δεούσας παρὰ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας κατευθύνσεις καὶ τὰς εὐχὰς αὐτῆς προκειμένου ἵνα μεταβαίνων εἰς Ἀμερικὴν ἀναλάβῃ τὴν διαποίμανσιν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου.

Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 2ας Ἰουλίου ἐγένετο τὸ Μ. Μήνυμα καὶ ἡ Εὐχαριστία τῆς Α. Σεβασμιότητος. Πρὸς αὐτήν, κληθεῖσαν καὶ παραστᾶσαν ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνήγγειλε τὴν ἐκλογὴν αὐτῆς ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς, ἐτόνισεν ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἐν ἐκτιμήσει τῶν ἐξαιρετικῶν αὐτῆς προσόντων ἀπέβλεψε πρὸς αὐτὴν καὶ ἐνεπιστεύθη αὐτῇ τὴν διαποίμανσιν τῆς σημαντικῆς ταύτης διὰ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον ἐκκλησιαστικῆς περιοχῆς καὶ ηὐχήθη αὐτῇ ἐπιτυχίαν ἐν τῇ νέᾳ αὐτῆς ταύτῃ διακονίᾳ.

Ἡ Α. Σεβασμιότης θερμὰς ἐκφράσασα εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ἐκδηλωθείσῃ πρὸς τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἐξαιρετικῇ τιμῇ, ἀνωμολόγησεν ὅτι ἔχει πλήρη συναίσθησιν τῆς ἀνατεθειμένης αὐτῇ μεγάλης εὐθύνης τῆς διαποιμάνσεως τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θέλει πάσας τὰς δυνάμεις αὐτῆς διαθέσῃ ἵνα ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ δικαιώσῃ τὰς ἐπ᾽ αὐτὴν στηριχθείσας ἐλπίδας τῆς Ἐκκλησίας.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς συνεδρίας ἐπηκολούθησεν ἡ νενομισμένη ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ Ἱεροτελεστία.

Ἀσθένεια Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς.

Ὁ σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Τιμόθεος προσβληθείς, ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ σεβ. Μητρ. Ἡλιουπόλεως κ. Γενναδίου, ἐν ᾗ ἐφιλοξενεῖτο, τὴν νύκτα τῆς 14ης Ἰουλίου ὑπὸ ἰσχυρᾶς καρδιακῆς κρίσεως, παρέμεινεν ἐπί τινας ἡμέρας κλινήρης παρ᾽ αὐτῷ, τῇ συστάσει δὲ τῶν θεραπόντων ἰατρῶν μετεφέρθη τῇ 21ῃ Ἰουλίου εἰς τὸ Ἀμερικανικὸν τῆς Πόλεως ἡμῶν Νοσοκομεῖον πρὸς συστηματικὴν θεραπείαν.

Παραμείνασα ἡ Α. Σεβασμιότης ἐπί τινας ἡμέρας ἐν τῷ Νοσοκομείῳ καὶ βελτιωθείσης πως τῆς ὑγιεινῆς αὐτῆς καταστάσεως, τῇ ἀδείᾳ τῶν ἰατρῶν ἐξῆλθε τῇ 3ῃ Αὐγούστου καὶ μετέβη εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Ἱερὰν Θεολογικὴν Σχολὴν ἵνα ἐκεῖ διέλθῃ τὸ στάδιον τῆς ἀναρρώσεως. Κατὰ τὴν ἐν τῇ Σχολῇ ὅμως παραμονὴν αὐτῆς ἐκδηλωθείσης καὶ νέας καρδιακῆς κρίσεως, ἐδέησεν ἵνα τῇ 6ῃ Αὐγούστου μεταφερθῇ καὶ αὖθις εἰς τὸ Ἀμερικανικὸν Νοσοκομεῖον πρὸς τακτικὴν καὶ συστηματικὴν ὑπὸ τῶν ἰατρῶν παρακολούθησιν τῆς ἀσθενείας αὐτῆς. Ἔκτοτε ἡ ὑγιεινὴ κατάστασις τῆς Α. Σεβασμιότητος οὐδεμίαν ἐνεφάνισεν αἰσθητὴν βελτίωσιν. Καθ᾽ ὅλον τὸν μῆνα Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον ἡ Α. Σεβασμιότης παρέμεινε κλινήρης ἐν τῷ Νοσοκομείῳ. Ἐπανειλημμένα ἰατρικὰ συμβούλια, συγκροτηθέντα ἐκ τῶν διασημοτέρων ἐπιστημονικῶν κορυφῶν τῆς Πόλεως ἡμῶν, συνέστησαν ἀπόλυτον ἀνάπαυσιν καὶ ἡσυχίαν.

Παραίτησις Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς καὶ ἀποκατάστασις αὐτοῦ ἐν τῇ τέως Ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ Ρόδῳ.

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς ἐν βαθείᾳ συναισθήσει τοῦ ἑαυτοῦ καθήκοντος, ἀντιληφθεὶς ὅτι ἀδυνατεῖ, λόγῳ τῆς καταλαβούσης αὐτὸν ἀσθενείας, ἵνα ἐπωμισθῇ τὰ βάρη τῆς διακυβερνήσεως τῆς καθ' ὅλην τὴν ἤπειρον τῆς Ἀμερικῆς ἐκτεινομένης καὶ ὡς ἐκ τούτου λίαν ἀκμαίας τὰς σωματικὰς δυνάμεις τοῦ τὴν ἀρχιερατικὴν προστασίαν αὐτῆς διεξάγειν μέλλοντος ἀπαιτούσης Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, ὑπέβαλε διὰ τοῦ ἀπὸ 9ης Σεπτεμβρίου γράμματος αὐτοῦ τὴν ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς παραίτησιν αὐτοῦ.

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 20ῆς Σεπτεμβρίου, ἐν ἐκτιμήσει τῶν εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς ταύτην ὁδηγησάντων τὴν Α. Σεβασμιότητα λόγων ἀπεδέξατο τὴν παραίτησιν, ἐπὶ σχετικῇ δὲ προτάσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀποκατέστησεν αὐτὴν διὰ πράξεως εἰς τὴν ἐξ ἧς ἐξελέγη Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Ἱερὰν Μητρόπολιν Ρόδου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ.

Ὁ Μακ. Πατριάρχης Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας κ. Ἀλέξιος διὰ γράμματος αὐτοῦ ἀπὸ 11ης Ἰουλίου ἑ. ἔ. ἀνεκοινώσατο τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι, κατόπιν ἐπὶ τούτῳ τῆς ἐν Πολωνίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας παρακλήσεως, διατυπωθείσης ὑπὸ τῶν εἰς Μόσχαν μεταβάντων κατὰ μῆνα Ἰούνιον 1948 ἀντιπροσώπων αὐτῆς Ἀρχιεπισκόπου Μπιελοστὸκ καὶ Μπὲλσκ Τιμοθέου, τοῦ Ἐπισκόπου Λὸδς Γεωργίου, τοῦ Πρωθιερέως Μιχαὴλ Κεδρώφ, νῦν Ἐπισκόπου Βρατσλάβας, τοῦ Πρωθιερέως Εὐγενίου Ναουμὼφ καὶ τοῦ Ν. Σ. Σερέμπρενικ, ἡ Ρωσσικὴ Ἐκκλησία διὰ τῆς ἀπὸ 22 Ἰουνίου 1948 πράξεως αὐτῆς ἐχορήγησε τῇ ἐν Πολωνίᾳ Ἐκκλησίᾳ τὸ Αὐτοκέφαλον, καὶ ὅτι τῆς ἐν Πολωνίᾳ Αὐτοκεφάλου Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας νῦν προσωρινῶς ἡγεῖται ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μπιελοστὸκ καὶ Μπὲλσκ Τιμόθεος.

Τοῦ ὡς ἄνω γράμματος ἀναγνωσθέντος ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 2ας Αὐγούστου καὶ παρατηρηθέντος ὅτι ἡ ἐν Πολωνίᾳ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἀπολαύει τοῦ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου χορηγηθέντος αὐτῇ ἐν ἔτει 1924 καὶ ὑπὸ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν ἀναγνωρισθέντος Αὐτοκεφάλου καὶ ὅτι κανονικῶς ἡγεῖται αὐτῆς ὁ Μακ. Μητροπολίτης Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ. Διονύσιος, τὸ ὅλον ζήτημα παραπέμφθη τῇ Κανονικῇ Ἐπιτροπῇ πρὸς μελέτην καὶ εἰσήγησιν.

† Ο ΠΡΩΗΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ.

Τῇ 28ῃ Σεπτεμβρίου ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ἐν Ἀθήναις ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος πρῴην Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Χρύσανθος. Ὁ Μητροπολίτης Ἠλείας Γερμανὸς μετὰ τοῦ Ἀρχιγραμματεύοντος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιμανδρίτου Δαμασκηνοῦ Χατζοπούλου μετέβησαν καὶ ἐξέφρασαν τὰ συλλυπητήρια τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Ἑλλάδος πρὸς τοὺς οἰκείους τοῦ ἀειμνήστου Ἱεράρχου. Εἰς συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐκτάκτως συνελθούσης, ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος ἀνήγγειλε τὸν θάνατον τοῦ Μακαριωτάτου Χρυσάνθου, ἐξέφρασε τὴν λύπην τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐκανόνισε τὰ τῆς κηδείας. Ἡ σορὸς ἐξετέθη εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναόν, ὅπου ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος Παῦλος προσελθὼν κατέθεσε στέφανον ἐπὶ τῷ νεκρῷ, καὶ ἡ κηδεία ἔγινε τῇ 1ῃ Ὀκτωβρίου, ἀποδοθεισῶν τῷ ἀειμνήστῳ Ἀρχιεπισκόπῳ τιμῶν Πρωθυπουργοῦ ἐν ἐνεργείᾳ.

Η ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ.

Ἐγεννήθη ἐν Κομοτινῇ τῆς Ἐπαρχίας Μαρωνείας τῷ 1881, εἶναι ἐκ τῶν ἀρίστων ἀποφοίτων τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης (τοῦ ἔτους 1903), καὶ συνεπλήρωσε τὰς σπουδάς του εἰς τὰ Πανεπιστήμια Λειψίας καὶ Λωζάννης. Πρὸ τῆς εἰς Εὐρώπην μεταβάσεως ὑπηρέτησεν ὡς Ἀρχιδιάκονος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τραπεζοῦντος, χρηματίσας ταὐτοχρόνως καὶ Καθηγητὴς τοῦ ἐκεῖ Γυμνασίου. Μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἐξ Εὐρώπης, προσελήφθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὡς Ἀρχειοφύλαξ καὶ Διευθυντὴς καὶ Ἀρχισυντάκτης τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», τὸ δὲ 1913 προήχθη εἰς Μητροπολίτην Τραπεζοῦντος. Μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν πληθυσμῶν μεταξὺ Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος, ἐγκατεστάθη ἐν Ἀθήναις τῷ 1922, τῷ δὲ 1926 διωρίσθη Ἀποκρισιάριος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου παρὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος, πολλὰς καὶ πολυτίμους παρασχὼν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὑπηρεσίας. Ὡς τοιοῦτος ἀπεστέλλετο ὑπ᾿ Αὐτῆς εἰς διαφόρους ἀποστολὰς τὰς ὁποίας διεξήγαγε μετὰ πολλῆς λεπτότητος καὶ περινοίας.

Οὕτω κατὰ τὰ ἔτη 1926 - 1927 ἀπεστάλη εἰς Ἀλβανίαν διὰ τὴν μελέτην τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ αὐτῆς ζητήματος, δὶς μετέβη εἰς Ἅγιον Ὄρος (1928 καὶ 1935) διὰ διάφορα ζητήματα, μετέσχε καὶ προήδρευσεν ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει κατὰ τὸ 1930 συνελθόντος Πανορθοδόξου Συνεδρίου, τῷ 1931 ἀπεστάλη εἰς Συρίαν, ὅπου μετ᾿ ἀντιπροσώπων τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων διεκανόνισε ζητήματα μεγάλως ἀπασχολήσαντα τότε τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον τῆς Ἀντιοχείας.

Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΣ ΤΟΥ.

Ἱεράρχης ὁ ὁποῖος ἐπίστευσε μὲ ὅλον τὸ βάθος τῆς ψυχῆς του εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὴν ἀποστολήν του, καὶ ἐφώτιζε μὲ τὴν πίστιν του τὰ μεγάλα προβλήματα τῆς ζωῆς του, τὰ ζητήματα τῶν ἐκτάκτων καιρῶν κατὰ τοὺς ὁποίους ἡ Θεία Πρόνοιά τὸν ἐκάλεσεν εἰς τὰ ὕπατα ἀξιώματα τῆς Ἐκκλησίας. Δὲν ὑπῆρχον εἰς αὐτὸν δύο ἄνθρωποι: ὁ ἄνθρωπος τοῦ κόσμου καὶ ὁ ἄνθρωπος τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος τοῦ ἔργου καὶ τῆς διακονίας. Καὶ διά τοῦτο γόνιμος ὑπῆρξεν ἡ ζωή του, συγκεντρουμένη πάντοτε εἰς τὸ οὐσιαστικόν, καὶ γεμάτη μὲ τὴν κατανόησιν τῆς μεγάλης εὐθύνης τοῦ Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἀνθρώπων ἔναντι τοῦ Θεοῦ. Ὅσον ὀλίγοι ὁ ἀείμνηστος ἦτο ἐμπεποτισμένος μὲ τὴν ἔννοιαν τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Ἐκκλησίας ἱεραρχουμένης, δὲν κατεῖχε τὴν Ἐκκλησίαν, κατείχετο ἀπὸ αὐτήν, ἐπλημμυρίζετο ἀπὸ αὐτήν, δὲν ἤθελε μόνον νὰ ἀκούηται, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀκούῃ, καὶ δι' αὐτὸ ἤθελε νὰ τὸν ἐπισκέπτωνται. Ἐγνώριζεν ὅσον ὀλίγοι τὰς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ πνεῦμά της, καὶ ἔζη εἰς τὴν ἀτμόσφαιράν της. Ἀκαταπόνητος διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, αἰσιόδοξος δι' αὐτήν, ἐνεψύχωνεν ὅσους ἐνόμιζον ὅτι Αὐτὴ εὑρίσκεται εἰς παρακμήν, διότι ἤξευρεν ὅτι ἡ πίστις δὲν εἶναι ἀπογοήτευσις οὔτε δειλία ,ἀλλὰ πορεία λαμπαδηφόρος, ἀνατολὴ ἐαρινή, κελάδημα πτηνοῦ εἰς τὰ μέσα τοῦ Φεβρουαρίου, ὅτι εἶναι ἐργασία καὶ ὄχι θόρυβος, πρᾶξις καὶ ὄχι θεωρία.

Κῆρυξ τοῦ Χριστοῦ, ἄφηνε τὴν φωνήν του νὰ ἠχῇ ὡς σάλπιγξ, καὶ νὰ μεταδίδῃ εἰς τοὺς ἄλλους τὸν αἰώνιον λόγον, τὴν τροφὴν τοῦ παντός, ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν μὲ σθένος καὶ μὲ σοβαρότητα «ἵνα μαρτυρήσῃ τῇ ἀληθείᾳ» (Ἰωάννου ιη', 37). Ἡ φωνὴ τοῦ κληρικοῦ πρέπει ν' ἀναστήνῃ τοὺς τόνους τοὺς βαθεῖς τῶν μεγάλων ἐμπνευσμένων τῆς ἄλλοτε. Ὁ κληρικὸς πρέπει νὰ γεννᾷ τὴν ἀνησυχίαν καὶ τὴν δίψαν εἰς τοὺς ἄλλους, νέαν δίψαν καὶ νέαν πεῖναν πρέπει νὰ διψάσουν καὶ νὰ πεινάσουν οἱ ἄνθρωποι, νὰ φοβηθοῦν τὸν Θεόν, νὰ ἀναστηθοῦν αἱ συνειδήσεις των. Τὸ ἀνάστημα τοῦ κληρικοῦ εἶναι ὑψηλόν, δὲν θὰ ταράξῃ αὐτὸς τὴν κοινωνικὴν εἰρήνην, ἀλλὰ θὰ γίνῃ ὁ ἐργάτης μιᾶς ἀνωτέρας πραγματικότητος, ἀντιφεγγίζει εἰς τοὺς πολιτισμοὺς ποὺ περνοῦν τὴν ὑπάτην εἰρήνην καὶ σταθερότητα, ἐκεῖνο ποὺ δὲν περνᾷ, πάντοτε ἐργάζεται, ἀκαταπόνητος εἶναι, διότι εἶναι συνεργάτης τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἡ στασιμότης σημαίνει θάνατον, ἐνῷ ὁ κληρικὸς πρέπει νὰ εἶναι συντελεστὴς τοῦ γίγνεσθαι, τοῦ ἀναβρύειν, εἰς τὸ βάθος τῶν ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων, εἰς τὴν ἀνέλιξιν τῆς ἱστορίας.

Τοιοῦτος δόκιμος κληρικὸς ὑπῆρξεν ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος πρώην Ἀθηνῶν Χρύσανθος, ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Θεόν ὡς ἄγγελος φύλαξ τῶν ἀδελφῶν του, ὧν πάντοτε εἷς ἐξ αὐτῶν, προερχόμενος παρ' αὐτῶν, προσευχόμενος μετ' αὐτῶν «ἐκ βαθέων», μέτοχος τῆς ὀδύνης των, ἀληθινὸς συμπαραστάτης των, ἀληθινὸς ἐκπρόσωπός των, ἀνώτερος ἄνθρωπος.

Τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Χρυσάνθου ἡ μνήμη εἴη αἰωνία!

[redacted]

ORTODOKSİA — Ahlâkî ve Dinî Resale
İmtiyaz sahibi ve Umum neşriyat Müdürü : ADALAR MİTROPOLİTİ DOROTEOS YEORGİADİS
Mahal İdare: Büyükada, Kanarya sok., No. 16, İstanbul.
Basıldığı yer ve tarih : Çituri Biraderler, 17 Kasım 1949.